
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

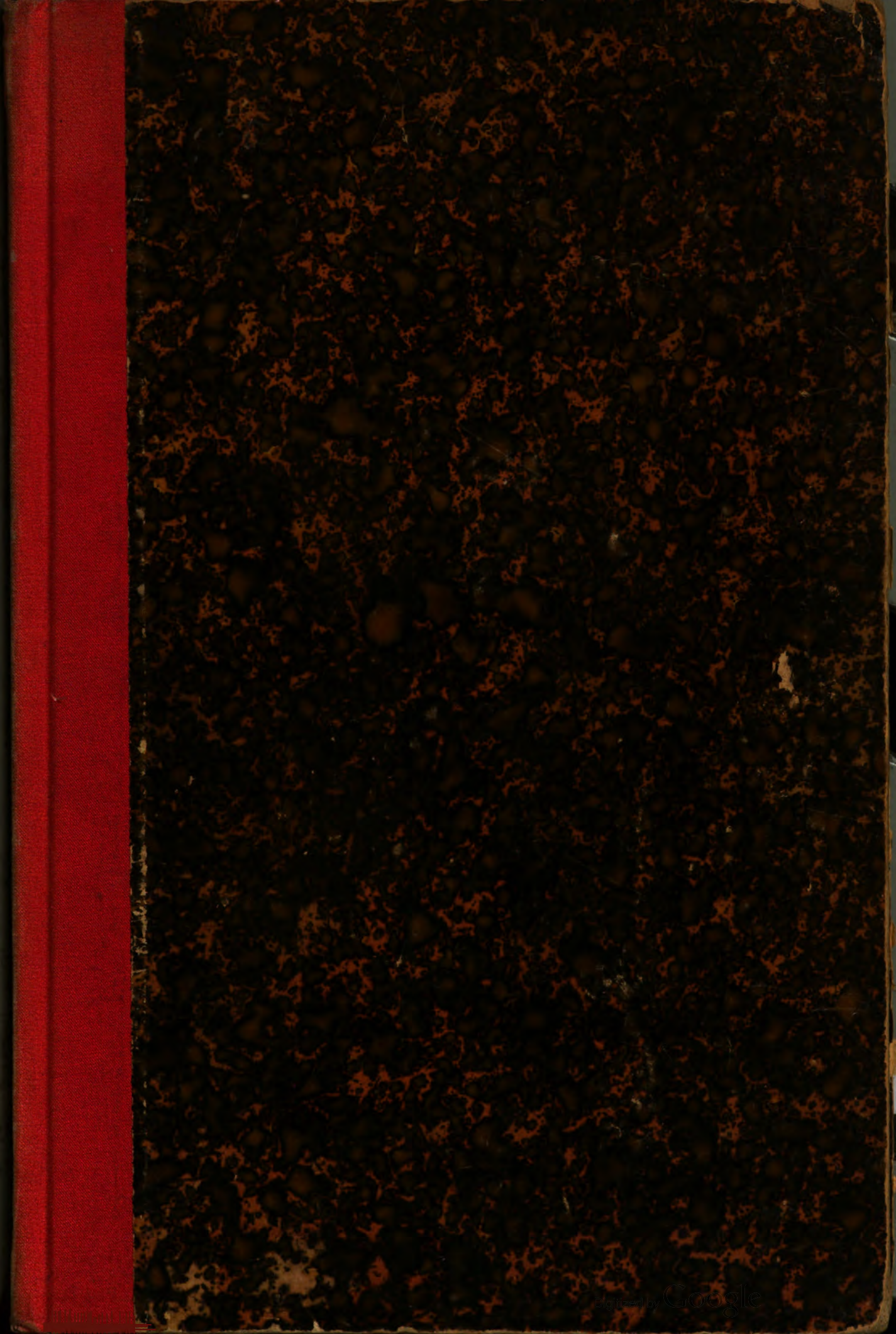
Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

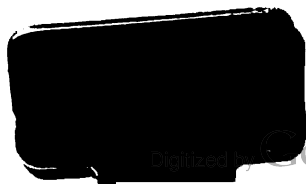

St.
198

Universiteit Leiden

1 954 761 6

TJINDOER MATO

MINANGKABAUSCH-MALEISCHE LEGENDE

VERTAALD

DOOR

J. L. VAN DER TOORN.

BATAVIA,
ALBRECHT & Co.

1886.

sbl. 8

VOORWOORD.

In de Minangkabausch-Maleische letterkunde neemt de „Tjindoer Matö” of de Geschiedenis van Toeankoe Rang Moedö een der voornaamste plaatsen in.

Wie de samensteller van deze legende, die men onder de Maleische heldendichten zou kunnen rangschikken, is, waar en wanneer zij werd opgesteld, valt moeielijk na te gaan.

Te oordeelen echter naar het groot aantal woorden, die er in voorkomen en die meer aan de kusten dan in de Bovenlanden bekend zijn, zou men tot de meening komen, dat zij in de Benedenlanden haren oorsprong vond.

Hier en daar stuit men in 't handschrift op uitdrukkingen, die verouderd of in onbruik zijn geraakt, zoodat het dikwijls moeielijk viel er goede verklaringen voor te vinden.

Ofschoon 't handschrift gewoonlijk in brokstukken voorkomt, ben ik toch in de gelegenheid geweest er enkele te krijgen, die òf ongeschonden òf op een paar bladzijden na compleet waren. Zij verschillen over het algemeen zeer weinig, en waar zij niet geheel hetzelfde zijn, betreft dit toch slechts ondergeschikte punten zooals de beschrijving van eenig persoon of diens kleederdracht, enz.

De spelling is, behoudens een hoogst enkele wijziging, onveranderd teruggegeven.

Wat de aantekingen betreft, vele daarvan vindt men ook opgegeven in 't woordenboek van wijlen den heer v. D. WALL, doch daar de heer NIX dikwijls zoo onjuist gespeld en verklaard heeft, was 't m. i. niet overbodig, die woorden nogmaals op te nemen.

Het verhaal beslaat ruim vijf honderd bladzijden Arabisch schrift, waarvan ik hier ± de eerste honderd vijftig laat volgen met het voornemen zoo spoedig mogelijk een tweede gedeelte te bewerken.

FORT DE KOCK, 30 September 1885.

J. L. VAN DER TOORN.

TJINDOER MATO.

Wij vragen duizendmaal om vergiffenis, daar wij slechts verhaald hebben wat de menschen vertellen. Hebben dezen nu gelogen, dan hebben wij daar geen schuld aan.

Reeds langen tijd geleden was er een vorstin in Tandjoeng Boengö in 't rijk van Minaangkabau en wel te Pagar Roejoeng, ook Parit-Kotö Dalam geheeten. Zij was niet door aankoop vorstin geworden, zij was ook niet eijnsbaar, ook geen afstammeling van een *marah* of *soetan*, maar had zich zelve tot vorstin verheven, in den zelfden tijd dat haar rijk ontstaan was. Zij was de evenboortige van den vorst van Roem en van China, zoowel als van den *Radjö laoet*, zoodat haar rijk een der vier deelen uitmaakte, waarin het groote geheel verdeeld was. Zij torschte de kroón, die *Koelah Kamar* heette en was de bezitster van de veelkleurige *kain si Gandoem-gandoem*, die, uitgespreid zoo groot was als het geheele rijk en opgerold, zoo groot als een nagel. Zij was geweven door een nimph, die jaarlijks slechts een slag op het weefstoestel deed, terwijl de *kain* zich zelve inspoelde. Zij bezat ook een heilige kris, *Mulang Geri* genaamd, waarvan 't gevest van khamathout gemaakt was en dat thans in drie stukken is verdeeld. Een daarvan bevindt zich in Roem, het tweede in China en het derde hier op Poelau Amas; en bij hunne hereeniging zal het einde der wereld dáár zijn. — Zij had ook een bovennatuurlijk baadje met allerlei schoone kleuren, een erfstuk van den propheet Adam en geweven door engelen. — Zij was in 't bezit van wondergoud, waaronder de draagstok brak, als men het op de schouders droeg. Zij bezat ook een *lambing lamboeran*, den baard van een *djanggi*, een lansstang van *idjeek* en een schild van luizenhuid gemaakt. De pilaren van haar woning waren vervaardigd uit het binnenste van de *djilatang* en de dwarsbalken van *loendangwortel*. Zij had een *taboek* van *poeloet-poeloet* en een *gandang* van *saligoeri*; de kozijnen in haar huis waren van *bajamstammen* en haar zitmatje van *hilalang*.

Op zekeren middag, — op den tijd, dat de zon in het zenith staat en de honden hongerig zijn, als het in de kampoeng rustig en op de markt druk is; op het uur, dat het weven begint te vermoeien; terwijl het warm en winderig was en er een droge donder rolde, — gebeurde het door Gods beschikking, dat de vorstin op een denkbeeld kwam (en sprak) »welaan *Kambang Bandahari!* mijn steun, sleutel van mijn schatkist! en gij *Kambang Boengö Tjinö!* *Anggoen tjanlai nan goerawan*, *Tjatjau baragoe hati*, *Anggoeng gajö djalan basimpang*, *dang Lelo ragam sijandö, si Lanykri mambang di-*

hawan, si Rindoe baljintö baik, Kasoembö hambalan pegoe, si Kusah salendang dajang, Haning djanik soemoer dinapar, Tjarmin tjindö bakilatan, si Kasih anggan batjarai, si Marasah goenoeng Marapi, Djaroem perak koelindan setö, Tulipoek poelang panggilan, Hamping tasrak hari hoedjan! "Weest zoo goed si Boejoeng te wekken, die sluimert op de andjoeng. Laat hem naar beneden komen, ik zal hem hier in de gaanderij wachten." Dit was het wat Boendö Kandoeng beval.

Toen zij hoorde, wat er gezegd was, zeide Kambang Bandahari «vergiftenis gebiedster! doch indien dat uw bevel is, dan schromen wij er gevolg aan te geven, want wellicht zouden wij daarmee iets onwelvoegelijks doen. Immers, als men een schrede te ver doet, dan brengt hij ongeluk aan en als men voor hem heenloopt verlamt hij de ledematen, en dat zouden wij dus ook te lijden hebben. Men kan hem volstrekt niet aanschouwen, daar hij schittert gelijk de zon. Indien men slechts aan hem denkt, dan wordt men reeds aangedaan; door zijn naam uit te spreken verstijft de tong, en door hem aan te staren wordt men blind. Hoe kunnen wij hem dus wekken! Vergeef het ons daarom Boendö Kandoeng, al zijt gij er ook ontstemd over!"

Toen zij die woorden vernam, stond Boendö Kandoeng op; zij ging naar het vóórvertrek en beklom vervolgens de trappen van de andjoeng, waarvan zij de zijden gordijnen openschoof, zeggende: «word wakker Boejoeng! ontwaak mijn vader; mijn eenige woudduif; voorwerp mijner zorgen; enkelvoudige strik die, brekende, niet hersteld kan worden; verlenger mijns leveus; pees van mijn hart, middel tegen vernoeienis; verdrijver van de koorts; sidingin als verkoeling op het hoofd gelegd; bovengedeelte van mijn hart, ingesloten milt; gij aan wien het geheele Minangkabausehe rijk zijn hulde brengt; opperste van de vier rijks grooten; kroon van Tandjoeng Boengó; gij die het genoeg uitmaakt van Boeö en Sampoe Koedoes; de lieveling van uw moeder; troetelkind van uw tante Lindoeng Boelan!"

Op het hooren dezer woorden werd de vorst wakker; hij zat op, staarde rechts en links om zich heen en, zijn moeder ontwarende, ontstelde hij. Vervolgens daalde hij af en ging naar het oppereinde van de zaal, omringd door een drukke stoet van hofjuffers, die hem van beide zijden als om strijd bewaaiden. Zijn volgelingen droegen de sirihdoos, waarover een kleedje van geel lijnwaad lag; zij, die daarvoor aangewezen waren droegen zijn kris, anderen zijn hoofdband, nog anderen zijn zwaard; de *tandil sandjahl* droegen zijn spiegel; men omringde hem met lansen, waaraan lange haarbundels hingen; acht voorname hofdames droegen zijn kleederen, die met gond versierd en met bloemen van goudwater beschilderd waren, terwijl een slavin in een zilveren kruik water bracht, om het gelaat van den vorst te reinigen. Hij nam plaats op een klein matras afkomstig uit Bengkalis en Tahata Madjoen Alam geheeten; het lag onder gordijnen en hemelen met een zeer fijn gewerkt matje er op en daarover een kleed met passement, waarop edelgesteenten en diamanten schitterden. Allen, vrouwen zoowel als mannen, stonden opgetogen in de aanschouwing er van; en toen de schare van menschen den Tocankoe zagen zitten, geraakte elkeen buiten zich zelve, want hij schitterde met verschillende kleuren zoodat, als men dacht rood te

zien, de kleur geel en waar men groen aanschouwde, de kleur blauw was. Daarbij bespeurde men bij hem een gedurige verandering van gelaat, dat nu eens glansde als de volle maan, dan weer een kleur had zooals goud van tien karaat. Zijn hoofdhaar was gekruld en deed denken aan een *tjintjin taroehan*; het bovenste gedeelte van zijn voorhoofd was als de maan van een dag oud; het daarouder gelegen gedeelte was gebogen als een hanespoor; zijn wangen hadden den vorm van een schijf marapalam; zijn oogen fonkelden als de morgenster; zijn neus geleek op een wit uitje; zijn ooren zagen er uit als een verwelkte talipoek; zijn lippen als uitgewerkte lontar; zijn tanden schitterden als een Chineesche spiegel; zijn tong was als een rijpe ham-palam; zijn kin had den vorm van een drijvende wolk; zijn hals was even fraai als die van Medan Chiali; en zijn spraak zoet en welluidend, zoodat het moeilijk geweest zou zijn zelfs een prinses te vinden, die er zoo schoon uitzag. Mocht dat van zijn uiterlijk voorkomen kunnen gezegd worden; ook zijn inborst vond geen weerga. Zeldzaam waren de prinsessen, die voor hem een goede partij konden zijn; noch op zijn voorkomen noch op zijn manieren viel iets aan te merken; het was alsof hij geschilderd was; hij geleek een edelgesteente schitterende op goud.

Toen hij een oogenblik gezeten was, zeide de Toeankoe: „vergiffenis moeder! wat hadt gij te bevelen?”

De moeder antwoordde hierop: „wel, mijn jongen, de reden waarom ik u wakker gemaakt heb, is de volgende: ik ben al oud en 't is daarom wenschelijk dat wij, terwijl ik nog leef, eens met elkander overleggen en redeneeren. Ik wil u daarom iets leeren en verklaren, dat voor U moet zijn als de *oendang-oending*, want als ik wilde ondernemen om U de oude *tambö* uit te leggen, dan zou er geen regel vergeten, geen tittel overgeslagen mogen worden.

Hier in 't rijk van Minangkabau, aan de oevers van de Bangkoewas, rondom den berg Merapi, zijn er drie vorsten, die gelijk in aanzien zijn; dee ene is de vorst van Bócö, de tweede, die van Soempoe Koedoes en de derde, die van Pagar Roejoeng. Zij zijn als een koord getwijnd uit drie draden, doch ieder mijn kind heeft zijn eigen gezag. Hoor nu goed mijn zoon, naar hetgeen ik U van hen zal verhalen. Wat de vorst van Boeö aangaat, hij heeft het gezag in alle zaken, de *adat limbago* betreffende en moet daarbij de strikste rechtvaardigheid in acht nemen. Deze verplichting rust op den vorst van Boeö, dien wij daarom den vorst over de adat noemen. Wat verder den vorst van Soempoe Koedoes aangaat mijn kind, hij doet uitspraak in zaken den godsdienst betreffende. Hij houdt zich dag en nacht met de koran bezig; hij is de uitvoerder van Gods bevelen en doet volgens de geboden van den propheet; hij is streng omtrent de goddelijke voorschriften, zijn Godsvereering is klaarblijkelijk, zijn daden getuigen van vromen ijver, en zijn rechtspleging wordt overal nagevolgd, daar hij een hoogst rechtvaardig vorst is. Zoo zijn de functies van den beheerscher van Soempoe Koedoes, dien wij den vorst van de eeredienst noemen. Wat eindelijk dit rijk betreft, mijn zoon, hetwelk den naam draagt van Pagar Roejoeng, daarvan zijt gij de gekroonde vorst! Gij zijt het, die het bewind voert

over het geheele Minangkabausche rijk, dat zich uitstrekt tusschen den berg Malintang, de zee, Doerian ditakoeā^s radjō, si Kalang balantā^s basi en si Loeloeā^s poenai mati. Dit alles behoort tot ons gebied. Wat de rijks grooten betreft er zijn er vier, in vier verschillende landstreken; n: l: de Bandaharō van Soengai Tarab, de Kadli van Padang Gantiēng, de Mangchoedoem van Soemaniē^s en de Tocan Pandjang van Soeroasō, die den naam dragen van Datoek Pamoentjak en aan wie de beslissing van alle zaken is opgedragen. Zij hebben de meest moeilijke betrekking, daar zij van U de bevelen ontvangen en dag en nacht de kust moeten bezoeken, om bij de geheele bevolking de belasting te innen, zoowel wat betreft de opbrengsten der gronden als de inkomende en uitgaande rechten, die alle ons toekomen. Die vier rijks grooten zijn als de rijkgevederde vleugelen van Pagar-Roejoeng^s; zij hebben hun macht aan ons te danken, en kunnen in de benedenlanden geheel naar goedvinden handelen, daar zij aan niemand verantwoording schuldig; zij mogen de rijkskleuren en de groote pajoeng dragen alsmede het *lapiē sorong* gebruiken; dit alles echter met onze toestemming. Behalve dezen is er nog een ander, mijn kind! n: l: de groote heer van Batipoeh, die zich van ieder onafhankelijk beschouwt en de kracht zoekt in zijn eigen persoon. Hij mag doen wat anderen niet doen, behoeft zich nimmer in 't spreken te ontzien en heeft een afkeer van op nederigen toon iets te zeggen. Wij noemen hem dan ook den tijger van Kotō Piliang. Wij zullen hier eens even bij blijven stilstaan.

Als er verschil onstaat tusschen de adat en limbago in dit rijk, dan is dit overgelaten aan den Bandaharō van Soengai Tarab. Wordt er echter, aan hetgeen hij vordert, niet voldaan, ofschoon de uitspraak volgens algemeen gevoelen rechtvaardig is, dan kan de Bandaharō zich er niet verder mede bemoeiën, maar verschijnt dan op de gebruikelijke wijze voor den vorst van Boeō. Kan ook deze niet beslissen, dan begeeft hij zich volgens de voorgeschreven vormen naar hier om voor U te verschijnen, mijn zoon, en aan ons is dan het eindoordeel overgelaten. Aldus zijn de voorschriften en wettelijke bepalingen. Bovendien mijn kind is er nog iemand anders, n. l. wanneer er geschillen omtrent zaken, den godsdienst betreffende, onder de geestelijken onstaan zijn, dan verschijnen dezen, van hun boeken voorzien, voor den Kadli van Padang Gantiēng, ten einde ze te vergelijken met het voornaamste boek; en mochten zij het dan niet eens worden, dan gaat de Kadli met hen en al de imam's, Chatib's en 44 moekim's naar den vorst van Soempoe Koedoes, om het oordeel van dezen te hooren. Kan men ook daar tot geen beslissing komen, dan verschijnt de vorst van Soempoe Koedoes voor U en hier wordt dan de zaak uitgemaakt.

Ook dit is volgens voorschriften en bepalingen.

Eindelijk, mijn kind, indien er twist ontstaat in 't rijk van Minangkabau; als men de wapenen wil opvatten en men tot geen bevrediging kan komen, dan moet de zaak voor den Mangchoedoem van Soemaniē^s gebracht worden, opdat deze ze bespreken en onderzoeken kan. Na 't einde der beraadslagingen verschijnt de Mangchoedoem met alle raadsheeren volgens de bepaalde formaliteiten hier voor U,

waarna gij de zaak uitmaakt. Ook dit is voorschrift en wet en daarom noemt men U den grooten haard, en het middelpunt van het vischnet, waarin alle visschen van het Minangkabausche rijk zich verzamelen.

Er is echter nog iets anders, waarom ik U gewekt heb, mijn zoon! — Ik heb n. l. reeds sedert lang vernomen, dat de Bandaharö van Soengai Tarab een galanggang heeft opgericht in Koerimbang Batang Halang. Die galanggang is geheel met goud behangen en versierd met hemels en gordijnen met gele franjes. Er moet daar een zeer groote drukte heerschen; de hauenveeren vliegen er in hoopen over den grond, men hoort er voortdurend het gerammel van dukaten, realen en klein zilvergeld, terwijl het kopergeld in goenizakken staat opgepakt en er kati's goud en stapels koopwaren liggen. Zijn dochter, n. l. Langgó Gani geheeten is reeds volwassen en nu wordt er reeds drie maanden lang een bruidegom voor haar gezocht. Men heeft al drie schuren padi verbruikt, reeds drie djemat's goud uitgegeven en drie pakhuizen ledig gemaakt ten behoeve van de prinsen, die daar bijeen zijn. Geen vorst of hij is er, geen soetan of men kan hem daar vinden. Drie kemoening's, die dienden om er de paarden aan vast te binden van hen, die naar haar hand kwamen dingen, zijn reeds doorgesleten zonder dat zij een geschikte partij kan doen en het schijnt dus, dat zij onder den invloed van de *Santoeng-pilalai* is. Weet gij, wat gij nu volgens mijn gedachte doen moet? Gij moet aan den galanggang van den Bandaharö een bezoek brengen. Uw verplichtingen toch bepalen zich niet tot een enkele, maar van af dat gij den troon beklommen hebt, moest gij er naar streven de gevoelens en gewoonten van de inwoners te leeren kennen en U van hun adat en limbago op de hoogte te stellen. De voorschriften van de adat en rechtspleging zijn velerlei en 't is ons niet bekend of zij daar tot op heden nog onveranderd zijn. De vormen van hen, die vorst zijn, brengen mede, dat zij weten dat, hoe hooger men geplaatst is, hoe nederiger men moet wezen, en daarbij wordt van ons, vorsten, gevorderd, dat wij onze onderdanen in stilte eerbiedigen, zooals zij ons dit in het openbaar doen. Indien dit nageleefd wordt, dan komt alles tot stand en rust er zegen op hetgeen er gedaan wordt. De verplichtingen die op de raadslieden rusten zijn, dat zij op den dag slapen maar des nachts waken en geen gebrek aan wapens hebben; dat zij standvastig zijn in hun handelen, onpartijdig in het opleggen van straffen, dat zij altijd bezig zijn en immer een oog in het zeil houden. Verstandige lieden moeten weten te verbeteren, wat niet goed is en in alle moeielijke omstandigheden te voorzien. Macht uit te oefenen is niet gemakkelijk en men heeft daaromtrent wel acht verschillende gevallen. De vorsten, de parapatih's, de kooplieden, de biopari's, de adat, de vergaderingen, het verstand en de boeken hebben daaromtrent ieder hun eigen verklaringen. Ge moogt ze niet met elkander verwarren en ze ook niet gelijkstellen als gij ze met den Bandaharö behandelt. Luister daarom goed, mijn zoon! en onthoud daarbij dat de oorzaken van de misdrijven der onderdanen vijfderlei zijn: ten eerste worden er verkeerdheden begaan met de handen, ten tweede met de voeten, ten derde met den mond, ten vierde met de oogen en ten vijfde door het

gedrag. Ziedaar waaraan de verschillende feilen der onderdanen zijn toetschrijven. De rechtspleging nu van den vorst is tweërlei: ten eerste zij is *hidoep* en ten tweede zij is *mati*. *Hidoep* wil zeggen: zijn uitspraak kan niet door anderen voor ongeldig verklaard worden; *mati*, beteekent dat dit wel kan geschieden.

Die van de parapatih's bepaalt zich tot drie gevallen: ten eerste geven zij bepalingen omtrent de betaling van schulden; ten tweede voor het innen van schuld-vorderingen; ten derde voor het verdeelen van de gemeenschappelijke bezittingen. De voorschriften der kooplieden zijn van vierderlei aard: zij mogen niet afwijken van het vroeger door hen bepaalde of in het later door hen vastgestelde; wat voor anderen geheim is, mogen zij niet vertellen, doch wat bekend gemaakt mag worden, dienen zij aan anderen mede te deelen. De verplichtingen van de rechtsgeleerden bepalen zich tot drie zaken, ten eerste zij zien, ten tweede zij hooren en ten derde moeten zij het bewijs van de overtreding hebben. Voor de adat bestaan er drie voorschriften; ten eerste moet de misdaad duidelijk zijn, ten tweede moet zij door getuigen gestaafd kunnen worden, en ten derde dienen de bewijzen in handen van den rechter te zijn. De vergaderingen houden zich aan twee bepalingen n: 1: wat het eerst afgesproken is, moet nagekomen en wat er voor het gevolg te bepalen valt, later behandeld worden. Het oordeelen volgens het verstand geschiedt op drieërlei wijzen: ten eerste iets kan noodig of plichtmatig; ten tweede het kan geoorloofd, ten derde het kan ongerijmd of onmogelijk bevonden worden. Wat de boeken betreft, die hebben hoofdstukken en artikelen, waarvan de eerste den inhoud aangeven en de laatste dien nader toelichten.

De wijze waarop de menschen zich uitdrukken draagt het kenmerk van misleiding zooals in Atjeh, of het zijn zinspelingen zooals bij de Maleiers of het is gebloemde taal zooals bij de bewoners van Baroes.

Verder, mijn zoon! indien gij in Soengai Tarab zijt aangekomen en de Bandaharo doet iets, wat hij niet doen mag, of indien hij wat te ver gaat in het spreken en maar zegt wat hem voor den mond komt, dan moet gij er U ditmaal maar niet aan storen, wijl het voor de eerste keer is. Gij zult zoodoende verstanlig handelen mijn kind! en hij zal U vreezen en liefhebben; afgescheiden hiervan is het niet goed, te zijn zooals een *haroean*, die kinderen opeet.

Wat gij daarenboven ook vooral onthouden moet, mijn kind! is dat er voor hen, die op den vorstelijken zetel zitten nog zeven zaken zijn nateleven; n: 1: zij moeten rechtvaardig zijn, voorzichtig en moedig, in hooge mate milddadig, behoedzaam in het spreken, geduldig, niet zorgeloos en maar niet alleen aan genoegen denken.

Verder wensch ik mijn kind, dat gij zonder schande of onheilen van daar moogt terugkeeren en gij, zoo God mijn gebeden verhoort, een lang en kalm leven moogt leiden, waarin gij al uw verlangens bevredigd ziet!

Verder brengen de voorschriften mede, dat, indien gij door die oorden heen-trekt en te Socroasö aangekomen zijt, gij met den Indomo van daar beraadslaagt en tracht het met hem eens te worden. Te Padang Ganting gekomen moet gij met den Kadli in overleg komen en trachten ook met hem tot dezelfde zienswijze te geraken. Komt ge

van daar te Soemanië^s dan handelt ge insgelijks zoo ten opzichte van den Mangchoedoen en zijt gij later in Batipoeh dan doet ge ook zoo omtrent den Grooten heer daar. Als ge dan niet meer met de grooten der vier balai's in gevoelen verschilt, dan zijn de twisten de wereld uit; doch is er nog iets, waarover gij het niet eens kunt worden, dan brengt ge de zaak tot haar einde; daarna brengt gij de rijksbestuurders met den Tocau Gadang van Batipoeh bij elkander en verschijnt met hem voor de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoes; wat de adat en limbago betreft, daaromtrent mag men niet van gevoelen verschillen; men moet wat tot de sjara' behoort ook volgens deze en wat adat is, volgens de adat behandelen. Niettegenstaande dit, moeten die twee zaken elkander steunen, dewijl zij elkanders grondslag uitmaken. Tracht het daarom met elkander eens te worden en outhoudt dat, als gij met de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoes en de rijks grooten eendrachtig samenwerkt, de harten van Uw onderdanen gerust zullen zijn. Als men weet, dat de rechtspleging van het begin tot het einde rechtvaardig is, dan zal uw naam immer het toppunt van roem zijn en het zal overal bekend worden dat de vorsten dezelfde denkbeelden hebben van hun hooge waardigheid, de rijks grooten één zijn in hunne bevelen, de oerang toeö dezelfde begrippen hebben omtrent het naleven der wetten, de panghoeloe's op de zelfde wijze recht uitoefenen; de manteris eendrachtig samen werken en de hoeloe-balangs dezelfde denkbeelden hebben omtrent datgeen wat schande voor hen is. Dat nu zou ik gaarne wenschen, opdat het land in vrede zij, zoodat de ongetrouwde vrouwen zonder geleide over den weg kunnen gaan en de kooplieden uit verre oorden naar hier komen, om hun waren te verkoopen.

Indien ge Soengai Tarab zonder ongelukken moogt bereiken, hoe verheugd zullen dan de Bandaharo en de rijks grooten, de panghoeloe's met alle manteri's, de bantaro's en jongelieden, groot en klein, oud en jong, geringen en aanzienlijken, armen en rijken zijn!

„Als gij op reis gaat, neem dan ook uw jongsten broer, Katjindoean, mijn oogappel, mede; want deze is zeer verstandig, spreekt vriendelijk en boezemt anderen ontzag in; hij is gelijk de vlugste haan op den galanggang, of zooals de *limpapeh* in onze woning; hij is de vertrouweling van alle inwoners in het rijk van Minangkabau. Het zal voldoende zijn dat gij met U zessen gaat.”

„Als gij op reis gaat” zoo vervolgde zij „moet gij ook den haan meenemen, den haan Kinantau met zijn langen staart, die over dag met uitgespreide vleugels neerstrijkt en des nachts zich verbergt (?) die uit de holte van de hand eet en uit de *boengö koekoe* drinkt. Het is de vlugste haan van het paleis en uit één ei gekomen met Biring Sanggoenani, den haan, die op den berg Marapi woont, die hoog in het hemelruim kraait, die van zephijrs leeft en bloemenwater drinkt en die nestelt op den talang *parinloe*, daar, waar de wilde vogels sterven en waar het nest is van de zwarte civetkatten.

Neem ook Goemarang mede. Goemarang heeft een dikken, vollen staart een zwart streepje in de hoeven, een sterk gevormde borst, zwarte lippen en onder de

tong een IJ-vormig teeken; zijn beenderen zijn zwaar gebouwd en hij heeft een snellen loop; hij wordt gerekend tot de Tedji-paarden en is een afstammeling van het paard *Samboerani*. Wat den haan Kinantan aangaat, deze is voor hanesporen onkwetsbaar.

Laat U tevens vergezellen van djoearö Medan Labieh met een koker hanesporen en een streng bindgaren bij zich. 't Is niet noodig, dat ge er met U velen heen gaat; want het geheele rijk behoeft er niet mee bekend te zijn; Uw onderdanen behoeven niet te weten, dat gij het zijt en daarom behoeft ge slechts met uw zessen te gaan en kunnen si Barakat, si Baroelieh en si Tambali U volgen.

Zijt ge op de plaats van Uw bestemming aangekomen, mijn kind, tracht dan in overleg te treden met den Bandaharo; onderhoud U ernstig en in het geheim over alles met hem en laat Datoek zeggen, of het hem behaagt om mijn lieveling, Tjindoe Matö tot schoonzoon te nemen. In geval hij niet wil zou ik gaarne zien, dat niemand er iets van te weten kwam, opdat er voor U geen schande uit voortvloeie. Mocht hij daarentegen er wel toe bereid zijn, dan zal hij in hem slechts een zwakken steun vinden, want Tjindoe Matö is doodarm. Bespreek vooral ook de hoedanigheden en het karakter van uw jongeren broeder. Deze toch stoort zich aan niemand en als er iets is, dat hem niet aanstaat, dan gaat hij met zijn achterste naar boven staan, en spuwt, onder het uiten van allerlei brutale woorden, op den grond; hij is zeer driftig en in plaats van zich tot bedaren te laten brengen, wordt hij hoe langer hoe erger; hij heeft daarenboven een ongestadig humeur, spreekt anders dan een gewoon mensch, en zegt gewoonlijk iets, dat voor tweeërlei uitlegging vatbaar is of waarop niet te rekenen valt. Ik zeg dit zoo, omdat, indien er later iets met hem gebeurt, gij daardoor schande zoudt ondervinden en het dan zijn zou alsof ik aan anderen om hulp gevraagd had, maar daarbij toch mijn eigen zin heb gevolgd, en toch zou ik voor mij hem altijd bij mij willen houden."

"Ja, (antwoorde de Toankoe)" als gij uw zin halt, zoudt U gelukkig zijn, indien wij thuis mochten sterven, wij zouden alleen van huis naar de *tapan* mogen gaan en ons mogen verlustigen met balwerpen, paardrijden en vlieger oplaten. Nu dit echter niet zoo zijn kan, is uw hart niet tevreden. Als gij drukte en gejoel hoort, als gij verneemt, dat er vreugde is onder de jongelieden van mijn leeftijd en het te lang duurt, voordat ge weet wat er gaande is, dan gunt ge U den tijd niet den trap af te gaan, maar ge springt, zonder aan iets te denken, naar beneden. Daarom zal ik, om niet verder te gaan dan ik mag, maar alles aan U overlaten." Toen Boendo Kandoeng dit hoorde, begon ze te glimlachen zeggende: welaan mijn jongen! mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen, als ge zoo spreekt bevat mij dit des te meer. Er is echter nog iets, n: l: morgen ochtend wil ik alles klaar maken en djoearo Medan Labieh, die in Solok dalam woont, ontbieden. Daarenboven is Katjindoean ook niet hier."

Het was zodoende reeds achtermiddag, schemering en eindelijk avond geworden, zoodat men de damar aanstak. In dien nacht werd er geen oog geloken maar leerde de moeder aan haar kind allerlei wetenschappen, die betrekking hadden

op het tegenwoordige zoowel als op de toekomst. Zoo leerde hij de *pinloeboek*, de *pilajah*, de *pigaring*, de *pigantar* en de *tjoetjo karakoetö*. Behalve deze werd hij ook onderricht in de kunst om zich in 't licht onzichtbaar te maken, tegenover een groote menigte vijanden plotseling te verdwijnen, zich te verbergen voor de punt van een vijandelijk wapen door juist en net zijn passen te maken en heel hoog op te springen; hij verkreeg de kennis om anderen in hun begeerten tegen te werken, booze harten tot bedaren en in zichzelf gekeerden tot spreken te brengen.

God vergunde hem kennis te krijgen van alles, wat er onder de zon is.

Daarna sprak Boendö Kandoeng: kom aan, mijn kind! luister nu goed hoe uw moeder aan al die kundigheden gekomen is. In vroeger jaren, toen ik U onder het hart droeg, had ik allerlei sterke begeerten, zoodat ik zelfs het hart van een krokodil verlangde te eten; doch waar ik den meesten trek naar had, was een *gading* klapper. Het behaagde God, dat ik alles kreeg en wel door toedoen van Salamat Pandjang Gombä^r, een trouwen bediende van mij. Eenigen tijd daarna viel ik, zoo wat om vier uur in slaap en begon te droomen. Ik droomde dat er een Wali, de bezitter van de kabat te Mekkah, kwam. Zijn baard was een hesta lang, de schoonheid van zijn gelaat kan ik U niet beschrijven, doch de kleur ervan was fraai en geelwit; hij was van een middelmatige, uiterst bevallige gestalte en schitterde als een Chineesche spiegel, zoodat men den glans niet verdragen kon; zijn kleed en tulband waren wit en verspreidden een zeer aangename geur van zich evenals amber en muskus, even als kurkema en spijknardus. Hij stond aan 't hoofdeinde en sprak aldus: „Vorstin! Gij draagt een kostbaar kleinood onder het hart, dat den naam heeft van Goemala Sati, dat in het vuur niet verbranden, in het water niet vochtig worden kan en bestand zal zijn tegen knippen en knippen, kruisigen en steenigen. Zoodra het ter wereld gekomen is, zal het daar de plaats van God innemen; reeds gedurende zijn leven zal het een oerang Kiramat zijn, vorsten zullen er elken dag voor verschijnen; als men er te dicht bij komt, zal het met ongeluk treffen en wie het in den weg treedt, zal het met lamheid slaan; het zal de heerscher worden van dit rijk en over de inwoners van Poelau Pertjö zal het onbeperkt regeeren. Voorts, vorstin! als 't kind geboren wordt en in het leven blijft, is 't uw plicht er goed voor te zorgen. De naam en galar er van zullen dezelfde wezen en wel Oerang Moedö Soetan Roemandoeng; het zal een vorst zijn even aanzienlijk als die van Rcem, van China en de Radjö Laoetan.”

Toen mijn droom uit was, onwaakte ik. Ik keek rechts en links, doch bespeurde niets; wellicht was het dus een geest geweest, die een mænschelijke gedaante had aangenomen of een duivel, die spreken kon. Ik was verwonderd en dacht dat het niet anders kon, of de droom had een beteekenis; het scheen mij toe alsof het een gunstbewijs was van God, die mij iemand gezonden had om mij te onderrichten, en dat het dus de woorden van een vriend Gods waren.”

De Toeankoe glimlachte, toen hij die woorden hoorde.

Dien ganschen nacht deed men geen oog meer dicht en toen het zoowat acht

uur in den morgen was, zeide Boendö Kandoeng: „kom aan, Barakat! ga nu djoearö Medan Labieh halen in de kompong Solok Dalam. Hij is opgegroeid in het hanenkloppen; het is hem een verbod om bij 't partuur maken van hanen, bedrogen te worden en hij geeft geen draadje toe. Zeg hem, dat ik bevolen heb, dat hij hier komt en hij niet talmen mag. Laat hem ook een koker met hanesporen en een kluwen garen meebrengen.”

Toen si Barakat dit bevel ontvangen had, ging hij naar beneden en liep op een drafje weg. Zodoende kwam hij eindelijk in de kampoeng, waar djoearö Medan Labieh woonde, dien hij toevallig op het erf aantrof, bezig zijnde met het slijpen van hanesporen en het uitpluizen van bindgaren. Toen de djoearö zag, dat er iemand gekomen was en hij si Barakat bespeurde, viel de hanespoor hem van schrik en verbazing uit de handen, terwijl het bindgaren in de war raakte.

Vervolgens zeide hij: „waar gaat gij heen Barakat, wat heeft Boendo Kandoeng bevolen? Heeft wellicht mijn laatste uur geslagen?”

Si Barakat glimlachte op deze woorden en zeide: „wees niet bevreesd Datoeä, zoo iets is volstrekt het geval niet, maar er is iets anders, wat onze gebiedster heeft gelast n. l. of ge zoo goed wilt zijn U oogenblikkelijk naar haar heen te begeven?

Bovendien heeft Boendö Kandoeng bevolen, dat gij een koker met hanesporen en een kluwen garen zoudt meebrengen. Gij moogt ditmaal niet talmen.”

Djoearö Medan Labieh, dit vernomen hebbende, ging de toebereidselen voor zijn vertrek maken; hij pakte zijn kleederen bij elkander en begaf zich op weg, gevolgd door si Barakat. Beurtelings voor elkander loopende, naderden zij al meer en meer en kwamen eindelijk bij den hoofdingang, waar zij den weg naar de vorstelijke woonplaats insloegen. Nadat zij op het erf gekomen waren, ging djoearö Medan Labieh, gevolgd door si Barakat naar boven en, Boendö Kandoeng gewaar wordende, zei hij nederig: „duizendmaal vergiffenis! ik ben zeer beangst, wat U te gebieden moogt hebben!”

Dit hoorende sprak de moeder: „wel djoearö Medan Labieh! wacht een oogenblik, ik wenschte U te spreken;” waarop zij vervolgde: „gij Baroelich! moet den jongen gaan zoeken, Kantjindoean, mijn oogappel. Ik heb zoowat drie dagen geteld, dat hij dit erf niet betreden heeft; en het schijnt nu eenmaal mijn lot te zijn, dat mijn kind van een geheel buitengewoon gedrag is. Er gaan dagen en zelfs maanden voorbij, dat hij deze woning niet ziet; het is alsof hij geen rust in het paleis heeft, hij maakt het iedereen lastig, weet niet wat hij wil, denkt niet aan de omstandigheden, waarin hij verkeert en doet niets dan spelen en alle woningen, de een voor de andere na, binnenloopen.”

Hierop zeide Kambang Bandahari: „'t is wel waar, dat moeder te ver gaat in haar liefde voor Katjindoean en hem geheel bederft. Wat mij betreft, reeds sedert lang doe ik niets anders dan voor en na rijst koken en de bijspijszen wegnemen en weer door andere vervangen; de kommen breken in de *hidangan*, omdat zij zoolang staan moeten, wachtende op dien grooten mijulheer; en toch, als ik maar een weinig

nalatig ben, kijkt U reeds donker. Ik voor mij zou, indien het U niet hinderde, liever niets met hem te maken willen hebben; en ik zou zelfs de sirih in de beteldoos klaarmaken en naar de balai brengen, om Katjindoean wegens zijn slecht gedrag uit de negorij te verwijderen.

Natuurlijk zal, zoo moeder lang in het leven blijft, alles gebeuren, wat hij doen wil, hij zal al zijn plannen ten uitvoer brengen en ongestoord zijn gang gaan; hij zal telkens nieuwe kleeren willen hebben en niet dulden kunnen, dat er maar een zoompje gekreukt is of dat zijn baadje slechts een weinig naar zweet ruikt; en als er maar het geringste aan ontbreekt, zult gij er ander voor in de plaats geven. Het gevolg daarvan zal zijn, dat Tjindoer Matö, klein zijnde verwend geworden, op lateren leeftijd zich door zijn luimen laat regeeren en als Boendö Kandoeng dan komt te sterven zal er niets van hem te recht komen en niemand zal van hem willen weten."

De moeder zeide daarop: „Kom, Kambang Bandahari zoo moet gij niet spreken, want hij mocht het eens hooren. Hij is, zooals gij zelf bespeurd hebt, zeer trotsch en daar hij sterk en gezond is, zou hij wellicht wegloopen en ons vergeten. Bemoei er U dus liever niet mede!"

Hierop zweeg Bandahari stil.

Vervolgens hernam Boendö Kandoeng: „Kom Baroeliëh! ga nu mijn kind!" Si Baroeliëh sprak nu: „vergifenis Boendö Kandoeng! waar toch moet ik hem zoeken, het zal mij onmogelijk zijn hem te vinden, wijl wij niet weten of hij stroomop of afwaarts gegaan is. Men kan immers nooit met zekerheid zeggen waar hij is; hij is evenals een sprinkhaan op de katjang, en heeft veel van de vogels op de eilanden, die overnachten, waar zij tegen den avond aankomen; steeds allerlei plannen vormende, brengt hij er nooit een ten einde; want hij is te onrustig.

Toen de moeder dit hoorde, zeide zij: „welaan Baroeliëh, wat dat aangaat, kan ik U op de hoogte stellen. Tjindoer Matö zal wel daar zijn, waar de *hadap* klinkt; daar waar veel jongelieden bijeen zijn en op de *rabab* gespeeld wordt. Zoo ge hem echter daar niet vindt, mijn kind! dan moet ge eens zoeken op de plaats, waar men zich bezighoudt met balspelen, of waar vliegers opgelaten worden; daar waar men schijfschiet of de schermmeesters zich vermeien in het wapenspel; daar, waar gejoel en getier is. Mocht hij echter ook daar niet zijn, loop dan door naar de vlakke van Sariboelan, de plaats, waar men zich oefent in het toebrengen van steken met lanssen, waar men balancert en schilden kruist. Zoo gij hem ook daar niet aantreft, zoek dan verder te Padang Pandjang rechts van Periangan, want daar houdt de jeugd zich bezig met paardrijden."

De Toeankoe voegde erbij: „zeg Baroeliëh! ga eerst zien op de vlakke van Kajoe Tanam, waar hij volgens mijn gedachte zal heen gegaan zijn om bal te spelen en vliegers op te laten; want van daag is het Maandag en dan komen daar velen uit den goeoden en adellijken stand bijeen. Indien hij daar niet is, zoek dan op de markt te Manggojang en vindt ge hem ook daar niet, ga dan maar ergens anders kijken."

Na dit bevel ontvangen te hebben liep si Baroeliëh op een drafje weg en kwam hij eindelijk in den ontrek van Kajoe Tanam's vlakte, waar men zich, terwijl er een zacht windje waaide, verlustigde in het balspel en het oplaten van vliegers.

Eenige oogenblikken later hoorde hij het gegons der vliegers en toen hij nu naar de hoogte keek, zag hij ze daar als vleermuizen in de schemering, rondwarrelen. Baroeliëh liep door, het begin der vliegerkoorden zoekende en na een oogenblik gaans kwam hij bij de menigte, die onder het geboomte bij Kajoe Tanam aan het schreeuwen en joelen was. Dit kon wel niet anders, want de jongelieden uit den gegoeden en aanzienlijken stand waren er aan het pret maken; natuurlijk omdat zij rijk waren, uitgedoscht in allerlei kleeding.

Toen Tjindoer Matō si Baroeliëh gewaar werd schrikte hij zoo hevig, dat hij het koord van zijn vlieger onwillekeurig liet vieren. Van angst hikkende zeide hij: „waar gaat gij heen Baroeliëh? Wat mag er met moeder gebeurd zijn? Wordt zij door zware hoofdpijn geplaagd of is de Tocankoe onwel geworden? want deze drie nachten heb ik onrustige droomen gehad.”

Deze woorden hoorende sprak si Baroeliëh eerbiedig: „vergifenis mijn jeugdige meester, er is niets van dat alles! Onze oude gebiedster heeft alleen maar bevolen, dat wij huiswaarts zouden keeren en wij niet mochten talmen en dit bevel kom ik U overbrengen.”

Toen hij dit hoorde liet Tjindoer Matō zijn vliegerkoord los en nadat Baroeliëh het opgenomen had ging hij, gevolgd van dezen naar huis. Met onrust in het hart zich voortspoedende, naderde hij allengs het pad, dat naar het vorstelijk verblijf leidde en nadat hij op het erf voor de woning gekomen was, klom hij naar boven. Op dit oogenblik begonnen de dieren, die hij er uit liefhebberij op nahield allerlei leven te maken; zijn aap bootste de luit, zijn moesang de trom na; zijn beo begon op weemoedige wijs te neurien, zijn pauw zat op het dak de vleugels uit te schudden, en de haan Kinantan met zijn langen staart begon te kraaien, zoodat het geluid door het luchtruim weergalmde.

Daar keek Boendó Kandoeng op wie er was en Tjindoer Matō bemerkende, zeide zij, „verlenger mijns levens, pees van mijn hart, geneesmiddel tegen vermoeienis; verdrijver van de koorts; *sidingin* ter verkoeling op het hoofd gelegd; bovenste deel van mijn hart; ingesloten milt, gij die geslepen, kundig en bekwaam zijt, wiens lippen steeds zoete taal uiten; gij die gelijk zijt aan den vlugsten haan van den galanggang, de limpapèh in onze groote woning, de vertrouwde van iedereen; mijn vadertje, zijt gij eindelijk toch gekomen!”

Hierop sprak Tjindoer Matō, „vergifenis moeder; vergiffenis Toankoe Dui-zendmaal smee ik vergiffenis aan den verheven gebiedster van het rijk, wiens bevelen ik met nederigheid zal ontvangen.”

„Wel aan mijn jongen” hernam de moeder, „ik heb U door Baroeliëh laten roepen omdat ik, volgens mijn gedachte, een goede tijding vernomen heb. In Soengai Tarab, en wel in de Kampoeng Koerimbang Batoe Alang heeft de Banda-

harö reeds sedert drie maanden een galanggang opgericht, ter eere van zijne dochter, prinses Lenggö-Geni, met het doel zich een schoonzoon te zoeken. Geen vorst of hij is er, geen soetan of hij kwam er heen; en van daar dat ik op het denkbeeld gekomen ben, dat het goed zou zijn, indien mijn kinderen een blijk van belangstelling gaven met er ingelijks te gaan kijken. Ofschoon ge niet uitgenoodigd zijt, is het toch goed, dat ge er uit U zelve heen gaat, want de Bandaharö zal daar nog meer over in zijn schik zijn. Neem djoearö Medan Labiëh mede, benevens mijn haan, een koker met hanesporen en een kluwen garen."

Op het hooren dezer woorden begon Tjindoer Matö te schaterlachen, terwijl hij zeide: „Wat heeft U toch gedroomd, dat gij zoo in uw schik zijt! Gelieve echter eerst eens goed over uw plan na te denken. Vertrouwt gij het werkelijk ons daarheen te zenden of is 't u onbekend, dat het gewoonte in Soengai Tarab is, dat de vorsten van den morgen tot den avond bedriegerijen en onrechtvaardigheden plegen, dat zij tuk zijn op allerlei zwendelarijen en men er niets doet dan vechten en krakeelen. De vreemdelingen, die er komen, wie ook, ontzien zij niet doch verkoopen zij op staanden voet, den koop prijs uitmakende in hun tegenwoordigheid, ja zelfs hun eigen vrienden bedriegen zij, en daarom vertrouwt het toch niet moeder! want als er personen zooals wij in Soengai Tarab komen, dan loopt dit altijd slecht voor hen af, (dan worden zij, slim zijnde, gedood en dom zijnde verkocht, terwijl men ze als betaalmiddel bezigt, indien zij zich de eene of andere vrijheid veroorloven). Heeft moeder ons dan niet meer lief, moeder, die dag en nacht bezorgd voor ons was, toen wij dood-arm waren, en die ons behoevde voor het minste leed? (als maar een enkele mug ons hinderde, joeg moeder deze weg.) Wij voor ons denken er anders over en hopen dat gij de liefde voor ons, die gij van jongs af hebt grootgebracht, volmaken moogt door, indien zulks kan, overal bevel te geven om een groote hoeveelheid padi te koopen die wij, op ons gemak levende, kunnen opeten; benevens zes of zeven potten met olie als voorraad voor dit paleis. Laat ons niet weggaan, doch na een kalm en rustig leven hier in uw woning sterven. Dan eerst zal ook uw wensch vervuld zijn." (*)

Toen de Toeankoe dit hoorde, begon hij te glimlachen en zeide: „vergiftigenis moeder! doch over hetgeen si Boejoeng gezegd heeft, moogt u eerst wel goed nadenken, opdat gij later geen berouw zult hebben; want moeder heeft nu zelf gehoord, wat hij verklaard heeft, en hij is vroeger reeds naar Soengai Tarab geweest. De bewoners daar zijn zeer slecht, zij houden zich bezig met plunderen, sluipmoorden en vergiftigen en iedereen door mooie praatjes en vleierijen te bedriegen. Moeder koestert toch nog liefde voor ons, die zij van jongs af heeft grootgebracht, en mag daarom niet zoo roekeloos wezen!"

(*) De wensch van Tjindoer Matö is naar Soengai Tarab te gaan; daarom maakt hij gebruik van het zoogenaamde *kias*.

Het gelaat van Boendó Kandoeng betrok op 't hooren van deze woorden." „Mijn lichaam, zoowel als mijn mond zijn voor het ongeluk geboren," zeide zij „en toch kan ik mijn gevoelens niet uitdooven. Soetan Roemandoeng en Tjindoer Mató hebben, hetgeen ik welgemeend zeide, kwalijk opgenomen en oprecht gesproken woorden hebben twist uitgelokt. Tot nu toe had ik meer vertrouwen, dat gij den naam van mensch waardig waart. Luistert eens goed, doet de ooren goed open en neemt ter harte, wat ik zeggen zal. Er zijn zesderlei menschen: ten eerste zij, die den naam van mensch hebben, ten tweede nage-maakte menschen, ten derde zij, die het voorkomen van menschen hebben, ten vierde zij, die op menschen gelijken, ten vijfde zij, die menschen en ten zesde zij, die werkelijk mensch zijn. Hoort nu goed toe, nagemaakte menschen zijn b. v. afgodsbeelden; het uiterlijk voorkomen van een mensch heeft b. v. datgeen, wat van verre zichtbaar is, maar nog niet onder bepaalde vormen kan gebracht worden; schijn-mensch zijn zij, die zich voordoen als bewegelijke beelden, die zich alleen bewegen wanneer zij in beweging gebracht worden; menschen zijn zij, die slechts van gewone zaken op de hoogte zijn; doch werkelijk menschen kan men eerst hen noemen, die verstand hebben van hetgeen openbaar of geheim is; die het onderscheid kennen tusschen den dienstbare en den gebiedende; die weten waar begin en eind van iets is; die het wettige van het onwettige onderscheiden; die verschil maken tusschen het verdienstelijke en noodzakelijke; die grondstellingen van voorschriften kunnen onderscheiden. Dat zijn eerst ware menschen!"

Beiden glimlachten toen zij bemerkten, dat Boendó Kandoeng uit haar humeur was en zeiden: „vergeef 't ons moeder! wat U beveelt willen wij ten uitvoerbrengen; wat gij ook gebieden moogt, wij zullen gehoorzamen!"

De moeder zweeg nu een oogenblik stil en djoearó Medan Labiéh, die dien woordenstrijd gehoord had, sprak ook niets, daar hij ten zeerste bevreesd was.

„Komaan, Kambang Bandahari!" hernam de moeder, „gij mijn steun, sleutel van mijn schatkist, gij, die alles in dit paleis bestiert! en ook gij Kambang Boengó Tjinó, Anggoen Tjandai nan Goerawan en Tjatjau bangai hati, haast U alles in gereedheid te brengen, daar de zon nog niet hoog aan den hemel staat.

Kambang Bandahari n. l. moet naar het binnenvertrek gaan, den sleutel van mijn schatkist nemen, de doos van paarlemoer openmaken en daar de kris Madang Geri uitnemen. Wees er echter hoogstvoorzichtig mede, want als gij er over henen stapt, dan brengt zij ongeluk aan en als gij voorbij haar heen loopt, dan maakt zij de beenen krachteloos. Zij is ingewikkeld in een stuk geel lijnwaad. Neem er ook de andere uit n. l. de Samponó gandjón erah, die omwonden is met een blauw stuk doek en waarschijnlijk in de ivoren doos ligt. Haal dan ook de *tjintjin tjanago* in welks edelgesteente zich alles scheef afspiegelt en waarop de aarde en hemel afgebeeld staan. Men weet niet of zij van goud of van zilver, van rood dan wel van geel koper is; zij schittert met allerlei kleuren en is tot dus ver nog nooit gebruikt geworden. Deze ring is een erfenis van den vorst van Roem en door hem achter-

gelaten, toen hij mij is komen bezoeken. Neem dan ook nog het donkergekleurde sandelhouten kistje, dat aan het boveinde van de bewaarplaats onder de legerstede staat en haal daaruit twee stel kleederen, die volgens uw gedachte voor deze gelegenheid geschikt zijn!"

Kambang Bandahari dit hoorende, legde vuur op de rookpan, ging naar het middenvak van de woning en trad in het binnenvetrek, dat zij met benzoë be-rookte en met geel gemaakte rijst bestrooide; waarna zij, onder het doen van een schietgebedje, den sleutel omdraaide en vervolgens de uitrustingen van hare plaats nam. Toen zij alles had, daalde zij af naar de soerambi om ze Boendö Kandoeng aan te bieden met de woorden: „vergifenis Boendö Kandoeng! hier zijn al de kleederen!"

Hierop zeide de moeder: „Goed! Komaan nu Kambang Bandahari, Kambang Boengö Tjinö en Anggoen Tjandai nan Goerawan, maak nu verder alles in orde, terwijl het nog niet laat is; want mijn kinderen zullen op reis gaan en vreemde, oorden bezoeken, waar zij geen hulp te verwachten hebben.

Kambang Boengö Tjinö dit hoorende, antwoordde; „vergifenis moeder! de rijst is reeds in de hedang en de *goelai* al klaar, zoodat men slechts behoeft op te dienen."

De Toankoe zette zich nu aan tafel, daarin gevolgd door Tjindoer Matö, djoearö Medan Labieh, si Barakat, si Baroelieh en si Tambahi, die allen met hem meegaan zouden. Nadat men gegeten en gedronken en ook een betelpruimpje genuttigd had, sprak Boendö Kandoeng: „Welaan Barakat en Baroelieh! haalt nu Goemarang, (Goemarang met zijn dikken staart, gestreepte hoeven, breede borst, wiens lippen zwart en wiens tong van een IJvormig teeken is voorzien; wiens beenderen uit één stuk bestaande, gelijk zijn aan ivoren *pintjoeran's*, die dik in het vleesch zit en snel kan loopen, die gerekend wordt tot de Tedjö paarden en een afstamming is van Samboerani) en breng dan ook te gelijker tijd zijn tuig mede. En gij si Barakat kunt daarna Balang Kandai halen."

Op dit bevel ging si Barakat heen en bracht Balang Kandai op het erf; hij had tevens olie en een kam bij zich en begon Goemarang en Balang Kandai in te wrijven en te kammen. Toen hij hiermede klaar was, sprak Boendö Kandoeng: „Welaan, Goemarang! zij gaan allen op reis en ge zult nu voor de eerste maal in den vreemde gaan; ge zult als gast de kampoengs binnentreden en Soengai Tarab n. l. Koerimbang Batoe Alang, bezoeken. Ge moogt nu niet buiten het spoor gaan en de planten vertrappen, noch volgens eigen begeerten handelen; want gij zijt daar in een vreemd land en zoudt mij, als ge zoo deedt, beschaamd maken."

Bij 't hooren dezer woorden begon Goemarang te hinniken. „Balang Kandai!" hernam de moeder weder, „luister goed toe en wees voorzichtig in uw loopen; als ge meegaat, dan moet gij steeds achterblijven, ge moogt geen stap vooruit gaan en Goemarang niet voor de voeten komen, maar altijd blijven volgen!"

Dit hoorende, begon ook Balang Kandai te hinniken. Nu ging de moeder

naar boven en zeide: „Komaan, mijn jongen! mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen, mijn eenigste strik die, stuk gaande, niet meer hersteld kan worden, mijn eenig kind dat geen weerga heeft en van vlekkelooze afkomst is! Kom, trek uw kleederen aan, mijn lieveling, hier zijn ze!”

De Toeankoe richtte zich bij deze woorden op en stond zoo recht als een kaars. Vervolgens begon hij zich te kleeden. Hij trok een lange broek aan van Halahansch naaisel en Manangkabausch snit; het waren geen valsche edelgesteenten, die er aan waren, maar echte, die bij honderden aan de pijpen zaten, terwijl de band met duizenden brillanten schitterde, Dalama^s Makah geheeten; juweelen en saffieren fonkelden er op als gloeiende kolen in de duisternis, zoodat men er de blikken voor moest neerslaan, evenals voor het zonlicht. In vroeger tijd had Boendö Kandoeng deze broek geweven met het stille voornemen ze aan den vorst van Roem ten geschenke te geven.

Nadat de vorst zijn broek aangetrokken had, deed hij zijn kain aan. Deze had een goudgele kleur en een fraai bewerkten zoom van een span breedte; het patroon er van was een hesta groot en doorwerkt met gouddraad; zij was van een onschatbare waarde, een handbreedte er van kostte wel tien *amas* en een span wel vijf thail, terwijl men voor haar geheel wellicht een heele negorij had kunnen kopen. Het was een nabootsing van de kains in den hemel, die den naam van Sandoesin dragen en het had in moeders bedoeling gelegen haar cadeau te doen aan den vorst van China.

Na de kain trok de vorst zijn baadje aan, dat een fraaijen weerschijn had en uit veelkleurige driehoekige stukjes fluweel was vervaardigd, terwijl de opgezette zijstukken onder de armen van gouddraad waren; het was een maaksel van Djambak Djamboe Erang, en afgezet met bloedkoralen, waartusschen saffieren en katoogen; het was onvergelykelyk schoon en vroeger door Boendö Kandoeng bestemd geweest als geschenk voor den vorst van Atjeh.

Toen de Toeankoe zijn baadje aangetrokken had, deed hij zijn gordel om van zeven hestas lengte met passament en gele franjes en van Arabisch maaksel. De stof ervan was gesponnen door *oerang barparoeh*, uitgeplozen door *oerang barisang* en geweven door de *garagasi*; in het water was er de eerste hand aan gelegd en in het vuur was hij afgewerkt; als men hem oprolde, was hij zoo groot als een nagel en uitgerold besloeg hij een koninkrijk; het was een oud familiestuk, oorspronkelyk van Roem afkomstig en meegebracht door de zwaluwen.

Daarna zette de Toeankoe een destar op met diamanten ingelegd, en deed daarom een doek met gekleurde strepen van zeven hesta's lengte, schitterende van loovertjes, waartusschen saffieren en katoogen en omzoomd met gouden boorlint; als zij door den wind in beweging gebracht werden, veroorzaakten zij een zacht koeltje; als de kwasten zich bewogen, boog zich de groote menigte, die opgetogen stond, waar de destar slechts even zichtbaar werd.

De Toeankoe deed een ring aan, die den naam had van *Tjinagö taroëahan* en

waarin een edelgesteente zat, dat alles scheef terugkaatste, en bij welks flonkering de onderdanen op de knieën vielen.

Tusschen den buikband stak hij de heilige kris, *Madang Geri* geheeten, die hinnikte als hij in de schede gestoken en bromde als hij er uitgetrokken werd; zij was overdekt met vlammen en vlekken, waartusschen kleine spatjes: haar lemmet en *gandjō* bestonden uit één stuk, terwijl de punt ervan zich zelve gedraaid had, en vol vergif zat; als dit lemmet een weinig van de *gandjō* afweek, dan was er een jaar onafgebroken droogte, zoodat alle planten stierven; in geen enkele maand viel er een drupje regen, zoodat de kikvorschen en schildpadden omkwamen en de garnalen dood bleven tusschen de steenen; dan droogden de beekjes uit, de *porjoëh's* en de *pikau's* kwamen om en de *bilalang's* sprongen zich dood. Het vergif, dat er aan zat, was van den hemel afkomstig en als iemands schaduw daarmee slechts in aanraking kwam, moest hij dit reeds met zijn leven boeten; als het spoor van iemand er door getroffen werd, dan had dit reeds den dood ten gevolge. Zij behoefde nooit tweemaal in het lichaam te dringen; zij was gelijk aan het ijzer *koeroesani* en klonk uit zich zelve.

Toen de Toeankoe zich eindelijk gekleed had sprak Boendo Kandoeng: „kom-aan, Katjindoean! kleed U nu ook vadertje! terwijl het nog niet laat is. Hier zijn al uw kleederen; ik wil eens zien, hoe gij er uit ziet!”

Op deze woorden maakte Tjindoer Matō zijn sembah en ging zich kleeden.

Hij trok een lange broek aan met driehoekige stukjes aan den binnenkant der pijpen, die van af den zoom tot aan den band met een groote menigte glaasjes versierd waren; het patroon ervan bestond uit driehoeken; het naaisel was Boegineesch en het snit Mangkasaarsch; terwijl de stof ervan geweven was door prinses Dandani, de dochter van den vorst aldaar, die het, toen hij vernomen had, dat de Toeankoe den rijkszetel had beklommen, ten gescheuke gezonden had. Dit was de afkomst ervan. (1)

Vervolgens deed Tjindoer Matō een kain aan, vervaardigd van effen zijde, afkomstig uit Atjeh en in de breedte doorweven met goud en zilverdraad en zijde van Patani. Zij was gemaakt door bewoners van Balati en kon verschillende kleuren aannemen, zoodat zij blauw scheen, als zij rood en geel, als zij blauw was. De stof ervan was geweven door Maädjib, de dochter van den vorst van Djohor, die hem den Toeankoe had toegezonden, toen hij vernomen had, dat deze rijksbestierder geworden was.

Hierna trok Tjindoer Matō een baadje aan doorweven met gouddraad en met lange mouwen; de zijstukken onder de armen waren van een afstekende kleur en afgezet met bloedkoralen. Als 't slechts even door de zon beschenen werd, dan schitterde het met zeven kleuren, en was dan schoon zooals de glans op de vleugelen van de *koembang djati*. Nu eens had het een kleur als purper dan weder was het donkerrood. Het was geweven door prinses Gandam Saerah, de dochter van den vorst van

(1) Deze laatste zinsnede is, in de vertaling in 't vervolg weggelaten.

Bangkalis en door deze ten geschenke gezonden, toen hij vernomen had, dat de Toeankoe als vorst gehuldigd was.

Hierover deed hij een tweede baadje, terwijl hij om de lendenen een zijden band bond van zeven hesta's lengte en met schitterenden glans. Hij zette een destar op, doorstikt met bloemen en met figuren van goudwater beschilderd, waardoor zilveren strepen liepen. Het was het maaxsel van prinses Dandani de dochter van den vorst van Moehamad Bandar, die hem aan den Tocankoe had geschonken op de tijding, dat deze tot vorst verheven was.

Vervolgens zette Tjindoer Matō nog een destar op, welks purperkleur verkregen was door hem eerst in *kasombō*, die tweemaal overgchaald was, en daarna in Atjehsche indigo te dompelen. Als hij in het water gestoken werd, dan werd hij niet nat; in het vuur kon hij niet verbranden en door het dragen niet verslijten; hoe langer men hem gebruikte, hoe meer hij waard werd; het stiksel ervan stelde tjangkasbloemen voor, waartusschen jonge loten van de pandanbloem geteekend waren. Kambang Moelia, de dochter van den koning van Siam, had hem geweven en deze laatste had hem, op de tijding dat de Toeankoe den troon beklommen had, toegezonden.

Na zich gekleed te hebben, stak hij een kris, *Samponō gandjō erak* geheeten, tusschen den gordel. Als men haar dwars droeg, dan geleeke zij een woudduif, die naar beneden schoot; zij was gepolijst op Malaka en had twee en een halve kromming. De punt ervan had zich zelve gedraaid en tusschen de pangoer's waren kleine scheurtjes. Zij maakte twee dooden tegelijk, omdat het een verbod voor haar was slechts één mensch om het leven te brengen. Zij stak uit zich zelve; bloed was het middel om er de roestvlekken van te verdrijven en vleesch om haar schoon te maken; beenderen werden door haar vermorzeld en in het vleesch drong zij zachtjes door. Zij was als geschenk gezonden door den sultan van Malaka, toen deze hoorde, dat de Toeankoe den rijkszetel beklommen had.

Eindelijk stak hij een ring aan den vinger met een juweel *Hakik Soeleman* er in, *Goemala Sati*, geheeten.

Toen nu de Toeankoe en Tjindoer Matō gereed waren met zich te kleeden, zeide Boendō Kandoeng glimlacheude: „Welaan Kambang Bandahari en Kambang Boengō Tjinō, hofjuffers en verdere bewoners van dit paleis! komt nu allen hier en laten wij ons verlustigen in het aanschouwen van den hemel op aarde!”

Op het hooren van deze woorden verschenen alle paleisbewoners, en nu sprak Boendō Kandoeng: „Welaan, mijn jongen, mijn eenige woudduif, voorwerp mijner zorgen! en ook gij mijn jongste, mijn lieveling, vertrouweling in het paleis, *sirik gadang* van uw moeder! Een uwer is de maan en een de zon en indien ik niet dacht verkeerd te handelen, hoe weinig ook, dan zou ik geen voetstap van u scheiden willen, daar gij 't dierbaarste zijt, wat ik bezit.”

Toen Kambang Bandahari dit hoorde, zeide zij: „Vergiffenis Boendō Kandoeng! doch spreek toch niet zoo, want gij zult Tjindoer Matō nog meer bederven.”

„Kambang Bandahari!” hernam de moeder, „laat hem maar stil zijn gang gaan en bemoeien wij ons niet met hem. Het zou kunnen zijn, dat ik sterf als de Toeankoe op reis is naar Soengai Tarab (en daarom wil ik u nu maar alles zeggen.) Als gij in Soengai Tarab zijt aangekomen en de *adat limbugö* nauwkeurig onderzocht hebt, dan moet blijken, dat de vorsten van hetzelfde gevoelen zijn omtrent hun hooge waardigheid, de aanzienlijken het eens zijn in hunne bevelen, de oerang toeö omtrent de uitvoering der wetten, want als dat niet meer zoo was mijn vader-tje! dan zou dit rijk in groote ongelegenheid komen. Neem gij dus en allen, die met U meegaan zullen, ook deze les nog ter harte.

Wat de hoedanigheden der vorsten betreft, die zijn van tienderlei aard: ten eerste moeten zij flink en dapper zijn; ten tweede aangenaam van voorkomen; ten derde verstandig; ten vierde kundig; ten vijfde voorzichtig in het spreken; ten zesde niet achteloos; ten zevende standvastig in hun denkwijze; ten achtste geduldig; ten negende niet te veel, doch ook niet te weinig verlangen en ten tiende het maatschappelijk standpunt van hun onderdanen in het oog houden. Indien een vorst hieraan voldoet, dan bestaat zijn geluk voor eeuwig.”

Hierop vervolgde zij: „en ook gij Katjindoean, zult op reis gaan en dan dienst doen als panghoeloe. Daarvoor hebt gij zes zaken te onthouden: een panghoeloe moet verstandig, rechtvaardig en edelmoedig zijn; niet te toegevend, maar ook niet te streng; hij moet vriendelijk in zijn spreken, behoedzaam in zijn raadgevingen en geduldig zijn. Panghoeloe's die zoo zijn, zijn voor immer gelukkig.”

„Wat U betreft, djoearö Medan Labiëh!” zoo vervolgde zij, „van hen, die mee op reis gaan, zijt gij gelijk een hoeloebalang in 't gevolg van mijn zoon en zulk een moet vierderlei hoedanigheden bezitten: hij moet moed hebben, voorzichtig zijn in het spreken, de gevolgen weten van hetgeen hij doet en inschikkelijk wezen. Wie op deze wijze hoeloebalang is, is voor immer gelukkig.”

„Verder djoearö Medan Labiëh, en gij met U drieën si Barakat, si Baroeliëh en Tambahi! gij zult zijn even als zijn speelgenooten en die moeten op zes zaken letten: zij moeten getrouw zijn aan hun beloften en in hun daden tegenover hun kameraden en vrienden; zindelijk op hun kleeding en lichaam; vriendelijk in hun spreken; aangenaam van voorkomen, verstandig en oprecht. Zulke jonge lieden zullen voor immer gezegend zijn. Daarenboven, mijn kinderen! brengt de waardigheid van een man mede, dat hij overdag slaapt en des nachts waakt; dat hij altijd van wapenen voorzien is; dat hij krachtig is in hetgeen hij doet; rechtvaardig in het oordeelen en voorzichtig met zijn tong; want deze is gelijk aan een tijger, daar er gevaar op huisvest. Bij het loopen moet hij goed letten, waar hij de voeten zet; want daar deze ons overal heen brengen, kunnen zij onze vijanden worden. Zoolang ik leef zal ik u omtrent dit alles op de hoogte brengen.”

Gelijk gekleed zijnde hadden de Toeankoe en Tjindoer Matö bijna hetzelfde voorkomen, en toen Boendö Kandoeng zich verdiepte in de beschouwing van hen,

gevoelde zij een mengeling van vreugde en droefheid en geraakte zij geheel in twijfel, wat zij doen zoude.

Boendö Kandoeng stond op en liep hevig snikkende en steeds bedroefder wordende van het midden naar den wand en van daar naar het oppereinde van de zaal, om vervolgens weer in de Soerambi terug te keeren en, zich afkoelende met haar waaier, sprak zij in zich zelve: „ik zal er een eindeloos berouw van hebben en te midden daarvan sterven en toch, hoe langer ik er over denk, hoe meer ik talmen zal hen van mij te zenden en doe ik dit niet, hoe kunnen zij dan gaan!”

Toen dit eenige oogenblikken geduurd had, sprak zij: „komt mijn kinderen! gaat nu! daar het nog niet laat op den dag is. Het vreemde land, dat gij bezoeken zult, is ver en de weg er heen zeer onherbergzaam.”

Dit hoorende stonden de Toeankoe, Tjindoer Matö, djoearö Medan Labiëh, Barakat, Baroeliëh en Tambahi op en zeiden: „vergiftigenis Boendö Kandoeng! wij zullen thans gaan.”

De Toeankoe ging nu naar beneden en toen hij de trap afklom, begonnen zijn lievelingsdieren hun kunstjes te vertoonen. Op de eerste sport zijnde, begon zijn moesang met het *biloeari*; bij de tweede begon de aap de luit na te bootsen; bij de derde liet de beo een weemoedig lied hooren; bij de vierde zat de papegaaï de Klingaleezen na te praten; bij de vijfde zat de *salindi djantan* te roepen, de gespikkelde *tanan* zat met den snavel te knappen, de koperkleurige woudduif kirde, de bruine kwartel schreeuwde en de katitiran met den kraag koerde. Toen de Toeankoe op het voorplein was, bogen zich alle gewassen op het veld; de rand van het dak boog zich naar boven om en de steenen neuten verschoven van hun plaats. Eensklaps liet zich een enkele donderslag hooren en werd het zwerk door den bliksem verlicht; de glans weerkaatste aan de overzijde der rivier tot Goedam Balai Djangga en vervolgens tot aan Boeki's Gomba's, zoodat de menigte God begon aan te roepen.

De Toeankoe besteede si Goemarang en ging zitten op een gouden zadel, ingelegd met soeasö, geschakeerd met zilver en rondom afgezet met edelgesteenten; de leidsels waren van gevlochten zilverdraad, de buikriem van zijde afkomstig van Patani; de *tatah koendai* was van uitgeslagen goud en vervaardigd door de bewoners van Sianok Kotö Gadang; de riemen aan de stijgbeugels waren voorzien van kwasten en van Siameesche stof met gekleurde strepen; de staatriem was van fluweel, doorwerkt met gouddraad en de schellen waren van uitgeboord metaal, een maaksel van Agam Balai Goerah.

Vervolgens steeg ook Tjindoer Matö te paard en de Toeankoe benevens Tjindoer Matö reden weg. Wat djoearo Medan Labiëh betreft, hij had den haan Kinantan onder den arm, Barakat hield de lans, Baroeliëh droeg het regenscherm en Tambahi het goud, dat op den haan moest ingezet worden.

Nadat de Toeankoe Goemarang aangespoord had, begon hij eerst te galoppeeren om later in telgang over te gaan. Als men het paard hoorde loopen, dacht men aan het geluid, dat vechtende krabben maken of aan dat van klapperdoppen, die met

hun zessen tegen elkander stootende, drie aan drie gelijkmatig naar boven vliegen. Nu eens ging het in gestrekten draf, dan weer in een sierlijk trippelen voorwaarts; het eene oogenblik was het alsof er een hevige orkaan loeide, het andere weer alsof men het neuriën van de bewoners van Priaman hoorde en dikwijls schenen de schellen te zullen bersten.

Toen zij de kampoeng verlaten hadden, kwamen zij eerst op den grooten weg en van daar op een bebouwd stuk grond, vervolgens staken zij de vlakke van Kajoe Tanam over, waar de jeugd balspeelt en vliegers oplaat en daarna trokken zij al verder en verder. Eenigen tijd later kregen zij een landstreek in het gezicht met schoone kampoeng's die eenigszins hooggelegen waren op een terrein, vlak alsof het gehamerd was.

De Toeankoe vroeg nu: „zeg Tjindoer Matö! welke negorij doet zich daar voor ons op?”

Tjindoer Matö antwoordde: „met uw welmeenen Toeankoe! dat is Simpoeroei^f Kotö Badampiëng waar twee panghoeloe's, beiden strikt rechtvaardig, het bestuur hebben. Een van hen heet Datoeä^f Menggojang Boemi en de andere Datoeä^f Menggojang Jangi^s. Zij hebben een groot aantal onderdanen die, zoowel vrouwen als mannen, allen eensgezind zijn.

Op deze woorden nam Tjindoer Matö een betelpruimpje en herinnerde zich zijn tooverformule omtrent de schellen. Goemarang begon nu allerlei kunstjes te verkoopen ⁽¹⁾ en trippelde en danste lustig voort, waarbij het geluid zijner schellen, schoon als dat van de *sangkadoe* en *bangsi Tjinö*, het hart in beweging bracht.

Zoodoende naderden zij de kampoeng's waar iedereen, man en vrouw, groot en klein, oud en jong en aanzienlijken, de deur uitvloog, vol onrust en verlangen.

„Wat kan dat toch zijn vrienden!” riepen zij. „Nu eens is het voor ons gehoor alsof die toonen uit de aarde komen, dan weder alsof zij in het hooge hemelruim weerklinken, zoodat zij ons alle rust en kalmtte ontnemen!”

Intusschen trok de Toeankoe met Tjindoer Matö voorbij; de menigte gaapte hen aan, zich zelve geheel vergetende. Sommigen klommen tegen den wand op, anderen braken het dak open; zij, die om het rijstblok stonden, deden de rijst over den grond stuiven en stampten in gedachte op de zeef, toen zij den Toeankoe en Tjindoer Matö zagen. Niemand durfde hen aanspreken; 't was hen alsof er hun iets zwaars op het hart lag en hun mond met een sleutel gesloten was.

Intusschen was de Toeankoe verder gereisd en op een groote vlakke gekomen van waar hij, door kleine kampoengs trekkende, op een open veld kwam. Een eind verder kregen zij een stad in 't gezicht, die omringd was door een gracht en met hooge pinang en schuin groeiende tjoebadakboomen.

De Toeankoe vroeg nu: „zeg djoearo Medan Labiëh, welke stad ligt daar voor ons?”

(1) Om niet in herhalingen te vervallen, heb ik deze beschrijving weggelaten.

Medan Labiëh antwoordde: „met uw welmeenēn Toeankoe! dat is si Djongë en Kotō nan pandjang, twee negorijen, die naast elkander liggen en die bestuurd worden door twee panghoeloe's n. l. Datoei Panghoeloe Alam en Datoë Panghoeloe Labiëh. Wat die twee panghoeloe's aangaat, zij hebben nooit twist. Hun gebied bevat honderden woningen met een groot aantal inwoners, waaronder vele zeer verstandige manteri's. De onderdanen zijn er rijk en vertrouwen ten zeerste op u.

Tjindoer Mato dit hoorende, dacht aan de tooverformulen en trok, na het nemen van een betelpruimpje, weer verder. Goemarang begon dartel te worden, in welk voorbeeld hij door Balang Kandai gevolgd werd. Na het maken van eenige juist afgepaste sprongen, schoten zij nu eens in gestrekten draf, dan weder in sierlijken telgang in een rechte lijn vooruit en dit veroorzaakte een geluid gelijk aan het geroep van de *moerai kaulang*.

De huppelende tonen der schellen, deden daarbij denken aan vechtende krabben en smolten geheel in elkander. Zij, die dit hoorden, werden er geheel door ontroerd en meegesleept. Toen de dorpelingen ze hoorden, werden zij aangedaan en met weemoed vervuld, zoodat zij begonnen te snikken en te zuchten. Zij vlogen de deur uit, maar als zij naar den hemel blikten, hoorden zij ze weer in de aarde. De hofjuffers en jonge vrouwen maakten wel een dozijn mesjes onbruikbaar, met ze tusschen de openingen in den wand te steken.

„Nog nimmer hoorden wij van menschen, die zulk een voorkomen hebben als deze, die glinsteren als Chineesche spiegels en geheel op elkander gelijken;” zeide de een.

„Waar toch, vrienden, zagen wij ooit vorsten zoo schoon als deze en zulke fraaie paarden!” sprak een ander. „Ziet mijn nagels eens: zij zijn van de vingers gescheurd, omdat ik aan niets anders dacht dan aan kijken!”

Een derde zeide weer: „mij is het eveneens gegaan! Wellicht zal ik bezwijken, want ik heb mij, zonder het te weten, het voorhoofd gestooten, zoodat mij het bloed uit den neus sprong.”

Een volgende sprak: „volgens mijn gedachte, moet het de vorst van Pagar Rocijong, de beheerscher van 't Minangkabausehe rijk zijn.”

„Indien het de opperbestuurder uit Tandjoeng Boengö was, dan zou hij niet zoo op reis gaan,” liet zich een ander weer hooren. Hij zou dan een groot gevolg bij zich hebben en kennis gegeven hebben, dat hij hier langs kwam en wij met hem mee zouden gaan.”

Intusschen was de Toeankoe voorbij getrokken en over uitgestrekte sawah's gekomen, waarop geen druppel water stond en waar de buffels, die er liepen te grazen, bang werden en de koeien begonnen te loeien. Van hier kwamen zij weer door kleine kampoen's. Goemarang galoppeerde met korte sprongen voort, door Balang Kandai steeds op den voet gevolgd. Zoodoende naderden zij al meer en meer en toen zij eindelijk Soengai Tarab in 't gezicht kregen, vroeg de Toeankoe: „zeg djoearö Medan Labiëh! welke negorij is dat, mijn vriend? Zij ziet er zeer schoon

uit; het schijnt, dat zij eenigszins hooger gelegen is en men er schuin groeiende klapperboomen vindt, terwijl er een gracht en een omheining van *aoë koeiëng* om heen is.

„Met uw welmeenene Toeankoe!” antwoordde Medan Labiëh, „die negorij is Soengai Tarab, het gebied van Datoëf Bandaharö, waarheen het doel onzer reis is.”

Hierop zeide Tjindoer Mato: „vergifenis Toeankoe, doch laten wij eerst even uitrusten!”

Op deze woorden steeg de Toeankoe van zijn paard, daarin gevolgd door Tjindoer Mató, terwijl ook djoearö Medan Labiëh en de anderen stil hielden. Zij rustten nu geheel uit onder een waringinboom, terwijl de Toeankoe en Tjindoer Mató een betelpruimpje nuttigden, waarop zij driemaal kouwden en waarvan zij het sap driemaal doorslikten om vervolgens het overblijvende links en rechts om zich heen te spuwen. Daarop blikten zij eerst naar den hemel, bogen zich toen ter aarde en brachten naar alle zijden hun salam. Terzelfder tijd kwamen hun nu allerlei tooverkunsten te biunen; zooals het bezweren van ziekten; het middel om iemand te belleten zijn voornemen ten uitvoer te brengen; het middel om zich voor anderen onzichtbaar te maken; de kunst om anderen voor zich te doen buigen, vrees in te boezemen en te verstommen. Hiermede gereed zijnde, deed men het paard si Goemarang, behalve de schellen ook nog de *siranjang* en de *siradjö banjang* om, waarna Tjindoer Mato zeide: „vergifenis Toeankoe! doch laten wij nu weer verder gaan, terwijl het nog niet laat is, want wij hebben nog een heel eind te rijden en zullen nergens een pleisterplaats aantreffen.”

Toen de Toeankoe deze woorden hoorde, stond hij op, hij veegde zijn paard wat af, zette de voeten in de stijgbeugels en ging te paard zitten, waarna ook Tjindoer opsteeg.

„Komaan Goemarang!” sprak nu de Toeankoe, loop nu eens zooals het behoort!”

Goemarang begon eerst voor en achter uit te trippelen, sprong daarna in een korten galop over en snelde toen in bevalligen telgang voorwaarts. Het was alsof zijn schellen barsten zouden; men meende een hevige aardbeving te gevoelen, terwijl het geklingel al op en neer ging. Balang Kandai volgde Goemarang steeds op den voet. Somtijds meende men het geluid in de aarde dan weder in 't hooge luchtruim te hooren; men kreeg er een gevoel van verlangen en weemoed door, want die tonen waren schoon als die van de *rabab* en *koetjapi*, van de *salmpong*, de *saroenai* en *sangkudoe*.

Dichterbij gekomen drongen door Gods beschikking de klank der schellen door in de ooren van hen, die bij den galanggang waren. Het hanenkloppen was hier reeds in vollen gang. Hier was men bezig met hanen te laten vechten; daar met ze met elkander portuur te stellen; ginds met ze tegen elkander op te hitsen; elders weer met het aangaan van weddenschappen. Overal hoorde men het gerammel van dukaten, realen en klein zilvergeld; de guldens konden bij soekat's afgemeten worden en het kopergeld was niet te tellen. Allerlei koopwaren stonden in hoopen opgestapeld; het goud lag er bij kati's afgewogen en de sommen, als inzet gesteld, beliepen een zeer hoog bedrag.

De menigte keek verbaasd op en geraakte in opschudding: „Stil toch, vrienden!” hoorde men hier zeggen. „Welk geluid kan dat toch zijn? Nog nooit, zelfs van af den tijd onzer voorouders heeft men iets dergelijks gehoord.”

„Laten wij toch eens hooren! zeiden weer anderen, want het schijnt van het hooge luchtruim te komen!”

Zodoende ontstond er twist en geschreeuw bij den galanggang. Sommigen werden boos, anderen scheiden; allen werden door weemoed en verlangen overmeesterd. Sommige djoearō's zagen geheel rood van het bloed, daar zij zich gewond hadden aan de hanesporen. Zij dachten niet meer aan de hanen, die zij op den arm droegen, en deze dieren begonnen elkander te vermoorden. Zoodra het geluid der schellen gehoord werd, was men opgehouden met hanenkloppen en in troepen bij elkander gaan staan.

Intusschen werden die tonen ook vernomen door de dorpelingen, vrouwen zoowel als mannen, en drongen zij door Gods beschikking ook door tot prinses Langgō Geni, die zich met haar stoet hofjuffers en vrouwelijke volgelingen op den zilveren *andjoeng* bevond. De tonen, nu eens hooger dan weer lager, vervulden ook haar met weemoed en verlangen. Nog slechts even van uit de verte hoorbaar, zoodat zij nog niet duidelijk te onderscheiden waren, schenen zij van uit den hemel te komen en verwekten zij onrust en gejaagdheid in het hart.

Prinses Langgō Geni nam haar zakmesje en daalde naar de galerij of, om zich zelve te doorsteken, ten gevolge waarvan er een groote opschudding onder de hovelingen ontstond; terwijl haar moeder, ziende dat haar onderhoorigen deden als kranzinnigen, lieden liet halen, die verstand van geneesmiddelen hadden.

Allen hadden door de *pitoru* het verstand verloren. Daar sommigen beweerden, dat het geluid van verre en anderen, dat het van nabij kwam, ontstond er aan den galanggang een hevig leven; men begon er te twisten en weldra te vechten. Wat ouden van jaren zeiden, werd niet aangenomen; naar goede raadgevingen werd niet geluisterd; de straffen der panghoeloe's hielpen niet; ieder deed, wat hij goed vond en niemand van die groote menigte was het met een ander eens.

Het geklingel der schellen hoorende, beweerden sommigen dat het geluid boven hen, anderen, dat het beneden hen was; terwijl er ook zeiden, dat het van uit de aarde kwam. Zodoende kregen zelfs echtgenooten ongenoegen met elkander en werd de liefde tusschen verloofden verbroken, en terwijl men bij den galanggang aan het twisten was, begon men op de markt elkander op te ruien, zoodat zij, die gemeenschappelijk handel dreven, daarmee eindigden en afrekenden.

De schellen van het paard waren tevens oorzaak, dat bloedverwanten tegen elkander begonnen te zweren en oneenig werden. Zij, die elkander haat toedroegen, verzoenden zich met elkander en beloofden, God tot getuige roepende, elkander niet te beledigen; droevig gestemden begonnen te lachen; verstandeloozen kregen hun denkvermogen terug; vijanden gaven elkander de hand en vrouwen van denzelfden man sloten vrede met elkander. Omtrent het geluid van Goemarang's schel-

len was niemand het met een ander eens, en God alleen weet welk een toestand er op dat oogenblik bij den galanggang heerschte! Zoo scheen de galanggang een plaats van ellende te zullen worden en over de kampong onheil te zullen komen en omdat niemand er meer aan God noch aan den profeet dacht, kwam men er ook niet toe Gods hulp in te roepen.

Tjindoer Matō kwam nu op het gelukkige denkbeeld, om de tooverformule, die het bovenstaande had veroorzaakt, krachteloos te maken; en toen de vorstelijke pajoeng open ging, knalde er een enkele donderslag, het begon zachtjes te regenen en aan den hemel verscheen de regenboog.

Zoodra de menigte dit zag, ging zij in groepen bij elkander staan; men keek den Toeankoe en Tjindoer Matō aan en volgde hen op den voet; men fluisterde onder elkander, keek met schuwe blikken om, gaf elkander onophoudelijk oogjes en kon zich in het aanschouwen van hen maar niet verzadigen.

Intusschen dacht Tjindoer Matō bij zich zelf: „als er zoo gedaan wordt, en wij niemand aanspreken, met wief zal de Toeankoe dan het een en ander kunnen overleggen. Niemand zal zich met hem bemoeien en het eind zal zijn, dat wij onvoorzichtig gehandeld hebben. Hoe kan men weten wie wij zijn, als wij het niet vertellen! En toch zal Toeankoe aanstonds een boos gezicht zetten en dan loopt het zeker slecht af, terwijl Boendō Kandoeng het wellicht ook nog te weten komt. Als wij dus de zaak te erg maken, kan zij niet zonder onaangenaamheden afloopen.

Terwijl de menschen intusschen aan elkander vroegen, welke vorsten of soetans het konden zijn, die daar aangekomen waren, kwam door Gods beschikking de oude vertrouweling van den vorst aanloopen. Hij was geheel buiten adem, zijn neusvleugels gingen op en neer en zijn hart klopte. In zijn spreken niet verlegen uitgevallen zijnde, riep hij onder het opzetten van een paar groote ooggen op luiden toon: „zegt gij allen! waarom zijt gij zoo onverschillig. Weet gij dan niet, dat dit de Toeankoe uit Pagar Roejoeng, onze vorst, is. Hij is niet door aankoop vorst geworden, hij is ook niet cijnsbaar, maar vorst van den bloede. Komaan! haalt Datoeā^s Bandaharō hier opdat hij, het wetende, begrijpen zal, wat hij doen moet. Ge moet hem echter maar niet zoo gaan afhalen maar tevens de twee vorstelijke schermen met de rijkssieraden en wapenen, zwaarden en *goelewang's*, pieken en lanssen naar den galanggang laten mede nemen. Laat hem den vorst tegemoet komen met al zijn onderdanen, met lauwerkransen om het hoofd en onder begeleiding van de feesttrommen. De gewoonten van de vorsten vorderen, dat niemand achterblijft maar allen, vrouwen zoowel als mannen, zich bij den optocht aansluiten.”

Toen de ceremoniemeester dit hoorde, spoedde hij zich heen, en in de kampong aangekomen zeide hij tot Datoeā^s Bandaharō: „vergiffenis Toeankoe! kom onverwijld mede, want de Groote Heer uit Pagar Roejoeng bevindt zich in eigen persoon op dit oogenblik bij den galanggang. Gelieve daarenboven bevel te geven om alles in gereedheid te brengen, wat noodig is om den vorst in te halen!”

Datoeá' Bandaharö, een bekwaam man en geheel op de hoogte van de vorstelijke gebruiken, liet alles, wat noodig was, bijeen brengen, en ging toen op weg, gevolgd door al zijn onderdanen, groot en klein, oud en jong, aanzienlijken en geringen, vrouwen zoowel als mannen. God wat een menigte menschen! Het gelek wel een troep witte mieren, die uitgevlogen waren! Met lauwerkranen om het hoofd en onder het slaan op de feeststrommen gingen zij den vorst afhalen. De Bandaharö, die aan het hoofd van den optocht was, legde reeds van uit de verte de handen op het voorhoofd en naderbij gekomen boog hij zich diep voorover, waarna hij zich voor de voeten van den vorst op de knieën werpende, sprak: „vergifenis, gebiedder der wereld! duizendmaal smee ik om vergiffenis aan U, die onze ziel en onze steun zijt; die over ons leven en onzen dood kunt beschikken; van wien wij alles moeten verdragen; gij die de zegen zijt van Uw onderdanen en aan wien zij in den nood om hulp roepen!”

Hierop vielen allen op de knieën. Vervolgens nam Datoeá' het woord weer zeggende: „vergifenis, machtige vorst! Gelieve thans met mij mee te gaan en laten Uw onderdanen U mogen volgen, verlangende als zij zijn om voor U te verschijnen!”

De Tocankoe antwoordde: „zoo God wil, is dit goed!” Nu begaf de vorst zich, gevolgd door de groote menigte, op weg. Het gele rijksscherm was opengespreid, rechts er van werd een groen en links een rood gedragen: aan weerskanten liep men met uitgetrokken zwaarden; zij, die daarvoor aangesteld waren, droegen den hoofdband, anderen de kris; de *tandjal mauljahil* hielden den vorstelijken spiegel vast en daarachter kwam de dichte drom van Soengai Tarab's inwoners.

De volksmenigte was opgetogen van verwondering, iedereen keek met snelle blikken over de schouders, men fluisterde en wenkte elkander toe.

Om den Tocankoe te kunnen zien, klommen sommigen op elkanders rug; anderen hadden een hoogte opgezocht om van daar op hun gemak te kunnen kijken; elders weer zag men er, die op handen en voeten zelfs op de ellebogen voortkropen, zoodat hun kin den grond raakte. Het gevolg daarvan was, dat men alles om zich heen vergat.

Toen de optocht in de kampoeng was aangekomen, klommen de ongetrouwde vrouwen op de zolders en de atappen nietunnende uittrekken, braken zij ze maar open, ten einde den Tocankoe te kunnen aanschouwen.

Anderen klommen op de vensterbanken, die zij te vergeefs getracht hadden uit te breken; en zoo verzonnen, vrouwen zoowel als mannen, allerlei listen om toch maar te kunnen zien.

Intusschen was men op het voorplein gekomen, waar de Tocankoe, gevolgd door Tjindoer Mató en de anderen, de woning van den Bandahara binnentrad, terwijl de paarden werden vastgebonden. Thans klonken de zware tonen van de *taboek* in Soengai Tarab door het luchtruim en daartusschen hoorde men de lichtere van die van het benedeneinde der negorij; ook de *taboek djoemaül* liet zich hooren, er werd op de *tjauang*, *sipangk miang* genaamd, geslagen en een geweerschot gelost.

Een oogenblik later waren al de inwoners van Koerimbang Batang Alang aangekomen om den vorst hun hulde te brengen. Dezen boden een buffel, genen een koe, anderen een geit aan; doch men bracht ook kleinigheden zooals sirih en pinang; want die weinig missen kon, gaf weinig en die over veel te beschikken had, bood veel aan.

Toen nu langzamerhand de avond begon in te vallen, werden de damarpijpen aangestoken en ging men rijst en goelai koken die, toen zij gaar waren in de *elangan's* gedaan en opgediend werden.

De Toeankoe zette zich nu aan den maaltijd, hierin door Tjindoer Matö en de anderen gevolgd en toen zij klaar waren met eten, bracht de Bandahara de betelschaal met sirih, die hij onder het maken van een sambah neerzette, zeggende „gelieve nu wat sirih te gebruiken, Toeankoe!”

„Zoo God wil, is 't goed!” was 't antwoord van den Toeankoe.

Terwijl nu ieder een betelpruimpje nuttigde, nam de Toeankoe aldus het woord: „welaan Rankajö Bandaharö, gij, die de eerste zijt in Kotö Piliang! wees zo goed naar mij te luisteren. Wij zijn hier gekomen op bevel van Boendö Kandoeng ten einde met U te beraadslagen, of er ook zaken zijn, die in orde gebracht moeten worden. Wij hebben elkander slechts zelden ontmoet en ten opzichte van de maatschappelijke instellingen zou er dus licht het een of ander veranderd kunnen worden.”

Op het hooren dezer woorden bracht de Bandaharö de beide handen naar het voorhoofd, hij wierp zich op de knieën en zeide met het hoofd ter aarde gebogen: „vergifenis! In datgeen, waarvan gij gesproken hebt, is nog niets veranderd. Van af 't begin der eerste stichting van deze negorij bestaan bij ons de gewoonten en gebruiken van het Minangkabausche rijk, waarboven zich deze hemel uitstrekt en dat gebouwd is op dit gedeelte der aarde en wel rondom den berg Marapi tot aan Pintoe rajö hilié en Selo kandi moedié en die wij ontvangen hebben van Katoemanggoengan en Parapatiéh sabatang en die tot zes artikelen te brengen zijn:

1ste de *tjoepä's oesali*, de gewoonten en gebruiken, die van de vroegste tijden af bestaan, waarin geen verandering mag gebracht worden en die den grondslag voor alle nieuwere instellingen uitmaken;

2de de *tjoepä's boeatan*, die, welke in overeenstemming met de eerste in den loop der tijden in het leven geroepen zijn;

3de de *katö poesakö*, de stelregels, spreuken en zegswijzen van de voorvaderen afkomstig, dikwijls in tegenspraak met de *sjarä's*;

4de de *katö moepakat*, de overeenkomsten en bepalingen na onderlinge beraadslaging door de schrandersten en aanzienlijksten ingesteld;

5de de *katö dahoeloe batapati*, de voorschriften, die uit de oude adat en *sjarä's* zijn voortgevloeid, doch die niet in toepassing gebracht mogen worden dan wanneer zij na gezamenlijk overleg van kracht blijken te zijn;

6de de *kamoedian batjari*, besluiten en voorschriften van latere dagteekening, waarin door de eene of andere omstandigheid wijziging kan gebracht worden.

Al deze instellingen hebben eerlijkheid en rechtvaardigheid tot grondslag en de toepassing ervan geschiedt zonder afwijking volgens eenmaal aangenomen bepalingen.

Verder houdt men zich aan de volgende voorschriften:

1e *Salah tarië^s mangoembalikan*, die zich wederrechtelijk iets toeigent, moet het teruggeven;

2^d *Susë^s soeroei^s tulangkah koembali*, die op den verkeerden weg of te ver gegaan is, moet terugkeeren;

Salah padö Allah tobat, die tegen God gezondigd heeft, moet daarvan belijdenis afleggen;

djokö^s gawa injö maisi, die iets verkeerd doet, moet daarvoor boeten;

alië dipakai, wat rechtvaardig is, mag men in toepassing brengen;

babatoelan babajaran, erkende schuld moet betaald worden;

basalahan bapatoë^s, geschillen moeten bijgelegd worden;

kai^s bakalamoelah, wat duister is, moet met een eed bekrachtigd worden;

djaeökh bahambatan hampiëng batoenggoean, wanneer een schuldenaar de plaats zijner inwoning verlaat zonder zijn schuld te voldoen en hij laat verder niets van zich hooren, dan heeft de schuldeischer het recht daarvoor aan te houden elk inwoner van die nieuwe woonplaats, als hij dezen bij de eene of andere gelegenheid in zijn stad ontmoet; is de schuldenaar echter in de nabijheid of op dezelfde plaats woonachtig, dan wordt de betaling van hem op de gewone wijze gevorderd;

katö baraboëi^s dikatangakkan, waar niet duidelijk uit te maken is, wie gelijk heeft, wordt de tusschenkomst van een rechter of van een derden persoon ingeroepen;

soearang diagiëh, wat gemeenschappelijk eigendom is, moet verdeeld worden;

djokö^s majulang mamolangken, wat men geleend heeft, moet men teruggeven.

oetang dibajar piotang ditarimö, schulden moeten betaald en schuldvorderingen geëind worden.

Ook houdt men zich aan het volgende:

katö radjö malimpakkan, de vorst vaardigt de bevelen uit;

katö panghoeloe manjalasakan, de panghoeloes beslissen de zaken;

katö malim katö hakikat, wat de godgeleerden zeggen is waarheid;

katö pagawai katö bahoeboeng, de pagawai's zijn gewoon 's vorsten bevelen te overdrijven;

hoeloebalang katö mandareh, de hoeloebalang is streng of ruw in 't geen hij zegt;

oerang banja^s katö bataloë^s, de groote menigte uit verschillende denkbeelden;

katö dagang katö mamatjah, de vreemdelingen veroorzaken, door 'tgeen zij zeggen, oneenigheid.

katö parampoean muraulakken dirinjö maneroei^s katö soeaminjö, de vrouwen spreken van zich zelve op nederigen toon en zijn onderdanig aan haar echtgenooten.

Daarenboven Toeankoe heeft Boendö Kandoeng ons geleerd dat de verplichtingen van den fiscaal vier in getal zijn: ten eerste moeten zij aan de tegenpartij bekend maken, wat de beschuldiger zegt, ten tweede het antwoord daarop weer aan den eerste mededeelen, ten derde de onderpanden der beide partijen in ontvangst nemen en ten vierde aan den rechter de zaak in handen stellen.

Voor hen, die rechter zijn, bestaan er vijfderlei voorschriften: ten eerste den beklager, ten tweede den beklagde te hooren; ten derde beide partijen nauwkeurig in 't verhoor nemen; ten vierde uitspraak te doen; ten vijfde hij moet zijn vonnis aan de toets durven onderwerpen.

Wat betreft het rijststampen dit geschiedt in het rijstblok en even zoo het koken in een pot; geiten blaten, koeien loeien, buffels *mangoeë*, paarden hinneken, hanen kraaien, de moerai fluit, de panghoeloe's beslissen in zaken die de adat en de godgeleerden in die welke de godsdienst betreffen; de hoeloebalang is gewoon te overvallen, de djoearö aan te hitsen en draden om te winden; de kooplieden met schaal en gewicht te gaan, de vrouwen katoen en garen te pluizen; verstandigen kunnen over veel spreken, dommen zijn gemakkelijk te bedriegen; de godgeleerden oordeelen alleen volgens de zaak, het oordeel van de panghoeloe's geschiedt langs omwegen; de hoeloebalang's maken korte metten, de manteri's trachten door redeneeren de zaak te beslechten; het oordeel der groote menigte veroorzaakt verdeeldheid; wat lieden van geringe afkomst zeggen leidt tot onheil en listigen zijn steeds op bedrog uit.

Verder Toeankoe heeft Boendö Kandoeng gezegd, dat de verstandige acht zaken in 't oog heeft te houden:

Sousong roenoëi^s (het spoor volgen in tegenovergestelde richting), uit het spreken van iemand nagaan, welke bedoeling hij heeft, of wat hem bewogen kan hebben aldus te spreken of te handelen;

balië^s *tilantang* (zich omkeeren, met op den rug te gaan liggen), zich aan een of ander feit onschuldig willen houden, door te zeggen, dat men zich geheel onderwerpt aan 'tgeen de rechter goedvindt te doen;

badjalan roesoë^s (ter zijde loopen), ook volgens omwegen tot zijn doel trachten te komen;

lapoë^s *dalam saroeäng* (in de schede of in het omhulsel vergaan of vermolmd zijn), zich dom voor doen, maar niet zijn;

manggäti tagä^s (van stand veranderen), zijn houding of zienswijze veranderen naar de omstandigheden;

balindoeäng tangah tarang, de kunst verstaan om zijn bedoelingen of de omstandigheden, waarin men verkeert, voor anderen verborgen te houden;

balindoeäng tangah kotö, zijn steun zoeken in datgeen, wat volgens onderlinge overeenkomst of volgens de adat of sjarä^s is vastgesteld;

tjantjang aivë tida poeloeh (het water, dat gescheiden wordt, gaat toch niet van elkander), niet ophouden het welzijn van zich en de zijnen te vermeederen.

In het rijk van Minangkabau zijn de vorsten van hetzelfde begrip hunne hooge waardigheid; de grooten zijn dit omtrent het geven van bevelen; de oudsten in hun opvatting van de wetten; de panghoeloe's in die van de rechtspleging. Dit is zoo de gewone weg van zaken en daaraan zal ik immer de hand blijven houden.

Dit was het wat Boendö Kandong mij op het hart drukte, toen ik bij haar was in den tijd dat U als vorst gehuldigd werd."

Toen de Toeankoe deze woorden hoorde, begon hij te glimlachen en sprak: „nu Rangkejö Bandaharö! de reden van onze komst hier is, omdat wij vernomen hebben, dat er hier een galanggang is opgericht en daarmee hebt u een goed werk gedaan. Hier is nu een haan en een kleinigheid als inzet op hem; zoek nu een tegenpartij voor hem die er even onbeduidend uitziet, al zouden we 't nu alleen maar doen om het vleesch; en laten wij dan met de hanengevechten een begin maken.

De Bandaharö hernam: „vergifenis Toeankoe mocht dat U behagen, mij doet het nog meer genoegen, dat gij mij met U wilt meenemen. Het zij dus zoo als U het gelieft, ik heb uw bevelen slechts op te volgen en zoo God wil, is het dus goed!"

„Zeg Datoeä^f Bandaharö", hernam de Toeankoe, „tot in Tandjoeng Boengö zijn er van hier goede berichten doorgedrongen. Sedert langen tijd hebt ge daarmee nu al heel wat geld uitgegeven, doch hebt gij daarmee nu ook al Uw doel bereikt en zijn dus de panden al in ontvangst genomen of de ringen al verwisseld!"

Datoeä^f Bandaharö antwoordde: „vergifenis Toeankoe, ik ben er verlegen mede U mijne omstandigheden te vertellen. Mijn kind toch legt een vreemd gedrag aan den dag en veroorzaakt mij daardoor reeds sedert lang zorgen, terwijl ik al mijn geld voor niemendal uitgeef en het zich laat aanzien, dat ook U er last van krijgen zult. Tot op heden wilde zij van al de vorsten noch van de soetau's, die haar ten huwelijk gevraagd hebben, iemand hebben; en 't schijnt dus haar lot te zijn, een oude vrijster te moeten worden met grijze haren en een vijzeltje, waarin zij haar sirih fijn maakt Zoo is nu het lot mij beschoren; gelukkig dus, dat gij hier gekomen zijt!"

De Toeankoe begon hierop te glimlachen en zeide: „zie eens hier Datoeä^f Bandaharö, Boendö Kandoeng heeft gezegd, dat zij het aangenaam vinden zou, indien U voor Lenggö Geni, zoo zij nog niet verloofd en het naar Uw genoegen was, een echtgenoot onder ons zocht. Gij zoudt dan echter een behoeftig mensch, van wien zij weinig steun te verwachten heeft, als schoonzoon krijgen, want men heeft Tjindoer Matö op 't oog. Ik moet U hierbij ook nog opmerkzaam maken, dat Boendö Kandoeng omtrent het gedrag van Tjindoer Matö gezegd heeft, en U zoowel als ik hebben ons daarvan ook kunnen overtuigen, dat hij zeer driftig van aard is en hij in plaats van te bedaren hoe langer hoe erger wordt. Hij is in zijn spreken zeer onbeschaamd en heeft een wispelturig karakter; hij is iemand vol eigenwaan die, als hem iets niet bevalt, zijn achterste naar boven keert en op den grond spuwt; de onbeschaamdheid in zijn uitdrukkingen doet zien, dat het hem een verbod is de nederigheid in 't oog te houden. Hij spreekt niet zooals een gewoon mensch, maar wat hij zegt is nu eens voor tweeërlei uitlegging vatbaar, dan weer met een verborgen bedoeling; terwijl hij een andermaal

van alles door elkander praat, zoodat men niet weet, waaraan zich te moeten houden. Moge het U dus later nooit berouwen!"

Hierop antwoordde de Bandaharö: „met uw welmeenen gebieder der wereld! van zijn gedrag ben ik reeds op de hoogte en het is juist zijn karakter, dat mij het meest bevalt, daar ik niet zie naar groote rijkdommen. Waarom dus zouden wij het beletten, als zij voor elkander bestemd zijn. Wij zullen er maar niet verder over denken, maar handelen volgens uw inzichten, daar wij dan, omdat gij het best weet of het goed of kwaad is, er nooit berouw over kunnen hebben. De zaak al-zoo voor afgesproken houdende, zullen wij het huwelijk in Tandjoeng Boengö doen sluiten, dan kan Boendö Kandoeng er getuige van wezen. Ik voor mij heb er niet lang over te denken; U kunt over beiden beschikken.”

Van slapen kwam er dien nacht niet; men besteedde hem geheel aan het afdoen van de zaak. De Toeankoe gaf als onderpand een *rentjong batatah mandi angin*, terwijl de Datoeï een stel ringen gaf, als teeken dat Tjindoer Matö en Linggö Geni met elkander zouden trouwen. Zoo brak langzamerhand de morgenstond aan en was de bevolking om acht uur reeds op de been, om zes à zeven stuks buffels te slachten, die dienen zouden voor het feestmaal ter eere van den Toeankoe.

Kom aan Bandaharö!" sprak toen de Toeankoe „laten wij nu naar den galanggang gaan, terwijl het nog vroeg is, dan kunnen wij het hanenkloppen bijwonen!"

De Bandaharö ontbood op deze woorden de djoearo's Medan Labiëh en Mambang Pileh benevens den ouden rijksbestierder en zei: „kom laat de ceremoniemeester nu de lieden naar den galanggang geleiden, want de Toeankoe wenscht daarheen te gaan.

De Toeankoe en Datoeï Bandaharö, gevolgd door de groote menigte begaven zich onder het slaan op de *taboek's* op weg, terwijl si Baroeliëh Goemarang en Balangkandai aan de teugels voortleidde. Aan den galanggang gekomen, nam de Toeankoe plaats op de balai, waarop de beide djoearo's ieder met hun haan en wel de laatste met een Pileh hanau toeö verschenen. De twee hanen werden met elkander portuur gemaakt en de djoearo's het met elkander eens zijnde, dat zij tegen elkander opgewassen waren, werden hun de sporen op gelijke hoogte aan den rechterpoot vastgebonden, waarop het inzetten begon. Daar djoearö Medan Labiëh zelfs de geringste sommen aannam, bedroeg de inzet op den haan Kinantan een soekat met de holte onderaan ervan geheel vol benevens nog een *koendi* en een tiende deel daarvan. Toen nu ook het hanenkloppen onder de groote menigte en daarmee het inzetten begonnen was, hoorde men niets dan het rammelen der realen en kleine zilverstukken, terwijl het kopergeld niet te tellen was. Het goud lag er bij kati's bij elkander, de koopwaren waren er bij hoopen opgestapeld en er heerschte een onbeschrijfelijke drukte.

Op dat tijdstip had Tjindoer Matö zich verwijderd en liep hij de markt rond den eenen weg voor, den anderen na inslaande, totdat hij eindelijk aan het pad kwam, waar de kooplieden hun lijnwaadkraampjes opgesteld hadden. Zoo voortlopende werd hij, bovenstrooms ziende, door Gods beschikking een paar rondreizende kooplieden met hanen bij zich gewaar. Het waren twee broeders van wie de een Lang kanas

en de andere Lalat Toeah heette. Men kon zeggen, dat zij de onruststokers van de negorij waren en als zoodanig elkander getrouw hielpen. Een lange tong hebbende, was 't alsof er voor hen een vloek op rustte om een geheim te bewaren; hun dagelijksch werk bestond in het rondstrooien van allerlei laster en leugens.

Tjindoer Matö vroeg hun: „zegt kooplieden! van waar komt gij en met welke oogmerken zijt gij hierheen gereisd?”

Daarop antwoordden de kooplieden: „mijnheer! wij hebben zulk een langen tocht gemaakt om te zien of wij, arme stumperds, hier iets verdienen kunnen. Wij zijn van Tandjoeng Soengai Ngiang in Kalawi uit de negorij si Malidi aan deze zijde van Rantau si Malintang.”

Dit hoorende hernam Tjindoer Matö: „maar kooplieden scheelt het U dan wellicht in het hoofd! want om van zulke verre oorden hierheen te reizen is niet anders dan vruchteloze moeite doen. Welke hanenklopperijen toch zouden er in Tandjoeng Soengai Ngiang niet bestaan en welke markt zou daar niet gehouden worden, dat gij zoover kondet heengaan!”

Nu hernamen de kooplieden: „luister eens naar ons jongeheer! In Tandjoeng Soengai Ngiang doet men in de laatste drie maanden niets anders (dan hetgeen gij hooren zult). De vorst daar nl. Toeankoe Imbang Djajö zal zich in den echt begeven met prinses Bongsoe, de dochter van Toeankoe Radjö Moedö. Zij zijn reeds lang verloofd, maar het huwelijk zal nu toch de volgende maand voltrokken worden. De reden van die lange verloving is omdat Toeankoe Radjö Moedö iedermaal te kennen geeft, dat de regeerende vorst van Tandjoeng Boengö, die in Pagar Roejoeng resideert, reeds sedert haar geboorte aan de prinses was toegezegd, maar hij (R. M.) niettegenstaande dit, Imbang Djajö toch als schoonzoon wil aannemen, omdat zijn dochter al groot is en hij vreest, dat zij een oude vrijster zal worden. Daarbij komt nu nog, dat hij iets gehoord heeft dat zeer gunstig is voor zijn plannen, ofschoon het hem inwendig grieft.

Zijn neef nl. (de Tocankoe) zou uit de negorij gezet zijn, omdat hij door allerlei besmettelijke ziekten is aangetast. Daar hij niet in de kampoeng mocht blijven wonen, heeft hij een huisje aan den waterkant gebouwd, waar hij nu leeft, bedekt met groote groene vliegen en verafschuwd door al zijn onderdanen. Zoo luidt de tijding door Toeankoe Radjö vernomen. Wat nu Imbang Djajö aangaat, deze doet niets anders dan dag en nacht personen zoeken, die bij hem dienen willen. Aan allerlei gemeene lieden en schelmen schenkt hij kleederen, terwijl hij hun schulden, hoe groot ook, nog bovendien betaalt; hij heeft de uitgezochtste en dapperste doebalangs; lieden, die tegen alles bestand zijn en dezen geeft hij elk oogenblik geld voor hun uitgaven. Zoo zijn er nu, de minderen niet mee gerekend, zeventig beruchte personen bij elkander, die hij onder aanvoering van hun opperhoofden naar Boeki² Tamboen Toelang heeft gezonden om daar te rooven; terwijl al wie in de kampoeng achterbleven, gebruikt worden om dijken op te werpen, *randjau's* te planten, de grenzen te versterken en hier en daar verbetering aan te brengen. Elk een is van een geweer voor-

zien; men giet er kogels en is er druk bezig met het maken van kruit en krijgsgereedschappen. Dit nu is de arbeid, waarmede de vorst zich dag en nacht bezig houdt."

Zoo vertelden de kooplieden.

Toen Tjindoer Matö dat hoorde, ontroerde hij zeer; hij beet zich op de lippen, knarste op de tanden en kneep zich in de ooren; zijn gelaat werd zoo rood als een djamboe, zijn oogen waren geheel beloopen en de tranen biggelden hem langs de wangen. Op een drafje keerde hij naar den galanggang terug, waar iedereen hem met verbazing en schrik zag aankomen.

Djoearö Medan Labiëh was juist bezig met het uitroepen van de bovennatuurlijke eigenschappen van den haan Kinantan, terwijl het koord reeds lang uit op den grond lag; (Kinantan barantan antan zit op een *balai* van een *roeang*; als kinantan getroffen wordt, dan schreit men; hij heeft tweeërlei kleur, zijn vederen zijn als die van de *tadoeng* die door een *alang* in den bek wordt meegenomen en die *tadoeng moerai kentjä* wordt genoemd. Aan de riviermonding wordt op de *hadap* geslagen; de lieden van Gantiëng vangen poejoeh's en als zij deze niet krijgen kunnen, vangen ze balam's) de haan Kinantan kan niet anders dan overwinnen."

Dit riep djoearö Medan Labiëh.

Toen Mambang Pileh dit hoorde, begon ook hij de eigenschappen van den haan Pileh hanau toeö uit te roepen, wiens koord insgelijks op den grond lag. Hij zeide: „(de haan Pileh basidjampileh heeft vederen als de draaibijtel van de jonge lieden van Bangkinang) als de haan Pileh het verliest dan komt Soengai Ngiang in ongelegenheid; want hij is een geschenk van Imbang Djajo en de beste vecht-haan uit het oosten, die nimmer gekwetst kan worden."

Dit riep djoearö Mambang Pileh."

Intusschen was Tjindoer Matö bij de losgelaten hanen gekomen, doch hij bekommerde zich om deze niet en ging op den Toeankoe af, tot wien hij zeide: „vergiffenis Toeankoe voor 't geen ik zeggen zal. Kom laten wij naar huis terugkeeren, hoezeer gij hier ook op Uw gemak schijnt te zijn, leunende tegen groote kussens met fraaie matrassen en tapijten onder U en op dien vorstelijken zetel gehuldigd door Uw onderdanen. Indien gij het echter aangenaam vindt hier te blijven, dan ga ik alleen naar huis, want er is ons een groote schande aangedaan en wij zijn het voorwerp van verachting in geheel Tandjoeng Soengai Ngiang geworden. Onze moeder heeft nu haar zin!" Toen nu Tjindoer Matö opstond en Balangkandai besteeg, zeide de Toeankoe: „maar Boejoeng, mijn broeder! 't is mij niet duidelijk wat ge meent. Ik gevoel wel, dat er iets gaande is, maar het ware van de zaak begrijp ik niet; het is dus beter, dat ge 't geen openbaar gemaakt mag worden, niet verborgen houdt."

Tjindoer Matö luisterde echter niet naar hetgeen de Toeankoe zeide en toen deze begreep, dat hij alleen zou achter blijven, gaf ook hij zijn paard de sporen en sloeg eveneens den weg naar huis in. Woest als de orkaan en snel als de bliksem jogen zij steeds voort, totdat zij eindelijk weer aan den baringinboom gekomen waren-

Djoearö Medan Labiëh, si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi volgden hen verbaasd en verschrikt zich niet meer bekommerende om de vechtende hanen en toen nu de menigte zag wat er gebeurde, ontstond er bij den galanggang een groote opschudding, en was iedereen er als door den donder getroffen.

„Wat zullen wij nu aanvangen,“ zeide men; „de schrik is ons om het hart geslagen, want het heeft er op het oogenblik al den schijn van, alsof het land in ongellegenheid zal komen, alsof de dag des oordeels aangebroken en ons laatste uur geslagen is. Te oordeelen naar de handelwijze van onzen heer, die toch niets deed, dan hij doen mag, zullen wij allen ongelukkig, onze kampoengs en erven verlaten, onze kinderen verkocht en onze neven verpand worden!“

Het duurde niet lang of het gebeurde kwam ook ter oore van de lieden in de kampoeng en ook onder hen ontstond er een groote ontsteltenis. Sommigen vertelden, dat de Toeankoe reeds een begin gemaakt had met onthoofden en anderen, dat Tjindoer Matö reeds bezig was met iedereen over hoop te steken. Zoo waren er allerlei verhalen in omloop en was het in de kampoeng als op den dag der opstanding.

Mijn God welk een tijd! Allen liepen met loshangende haren over het erf; men wist niet meer wie vriend of vijand was en vloog overal als radeloos binnen. De angst die er heerschte, was onbeschrijfelijk.

Intusschen was de haan Kinantan twee malen opgevlogen en weer neergekomen en de haan Pileh hanau toeö door hem gedood en toen nu de eerste bemerkte dat de Toenkoe er niet meer was, vloog hij naar huis met zijn spoor en bindgaren om de pooten.

Nu sprak Rangkajö: „wat zal er toch met ons gebeuren, ingezetenen van deze negorij! Volgens hetgeen er voorgevallen is, lijdt het geen twijfel of ons land zal in groote moeilijkheden komen. De omstandigheden zijn zorgvol en wellicht is er ons leven mede gemoeid, zonder dat wij een middel van uitkomst weten.“ De menigte antwoordde hierop „ja wij zijn geheel terneergeslagen!“

„Houdt U echter voorloopig stil! (hernam hij) en spreekt geen woord van 't geen er voorgevallen is, daar ik U wilde voorstellen om over twee of drie dagen naar den Toeankoe in Tandjoeng Boengö te gaan en hem nederig te vragen, welke verkeerdheden wij begaan hebben en wat den inzet op den haan Kinantan betreft, als hij dat goedvindt, zullen wij dien zeventvoudig teruggeven. Mocht hij het vergunnen, dan zullen wij de zaken goed bespreken, maar dan mag ook geen van allen eenige vrees aan den dag leggen; want die bang is, bekent schuld, terwijl onverschrokkenheid het teeken is, dat men het recht op zijn zijde heeft. Boendö Kandoeng heeft ons geleerd, dat wij rechtvaardige vorsten moeten gehoorzamen; doch hen, die willekeurig regeeren, weerstreven mogen.“

Toen de menigte deze woorden hoorde, was zij gerustgesteld.

Intusschen was de Toeankoe verder gereisd en bij si Djongé^s in Kotö nan Pandjang gekomen, vanwaar hij, over een onvruchtbare vlakte getrokken zijnde, een eind verder aan de grenzen van Tandjoeng Boengö kwam.

Hij ging gevolgd van Tjindoer Matö de kotö binnen, waar zij het erf overstekende hun woning betraden en zich regelrecht naar de *andjoeng* begaven, de Tocankoe op de eene en na hem Tjindoer Matö op de andere plaats nemende.

Eenige oogenblikken later verschenen ook djoearö Medan Labiëh, Barakat, Barocliëh en Tambahi benevens de haan Kinantan, die met zijn spoor en bindgaren om de pooten op de vensterbank nederstreek en daar begon te kraaien. Boendö Kandoeng, haar blikken naar de gaanderij wendende, bemerkte hem. Zij ging hem halen, ontdeed hem van zijn koord en zeide: „zeg djoearö Medan Labiëh wat heeft dat te beteekenen! Heeft mijn haan het nu gewonnen of verloren, dat hij teruggekeerd is met zijn spoor aan!”

Djoearö Medan Labiëh antwoordde hierop: „vergifenis Boendö Kandoeng! dat is mij niet bekend. De haan was wel reeds losgelaten, doch ik weet niet of hij al dan niet overwinnaar was, want de Toeankoe en onze jonge meester zijn boos geworden; zij hebben hun paarden de teugels gegeven en zijn weggereden, waarop wij hen gevolgd zijn. Zoo Boendö Kandoeng dus opheldering verlangt, dan gelieve zij het aan den Toeankoe te vragen.”

Dit hoorende stond Boendö Kandoeng op; zij beklom de andjoeng, schoof de zijden gordijnen open en, den Toeankoe in gepeins verzonken ziende, sprak zij: „wel mijn jongen! mijn eenige woudduif; voorwerp mijner zorgen; eenige strik uwer moeder; beschermer van Tandjoeng Boengö! kroon van Pagar Roejoeng! hoofd der rijks-grooten; middelpunt van het werpnet, waarin al de visschen van het Minangkabausche rijk zich verzamelen! hoe komt het, dat gij zoo gehandeld hebt! Wat heeft de Bandaharö van Soengai Tarab misdaan, of waarin is hij nalatig geweest! Is hij te kort geschoten in zijn bewijzen van eerbetoon of heeft hij U oncerbiedig toegesproken! Zijn de manteri's niet nederig geweest, of heeft men U geen hulde gebracht, dat ge zoo gehandeld hebt! Hoor mijn zoon! Als de Bandaharö ditmaal verkeerd gedaan heeft, dan zal ik U daarvoor voldoening geven; indien hij U beleedigd heeft, zal ik de daarvoor vastgestelde boete betalen. Ik verzoek U daarmede genoeg te willen nemen, vadertje!”

„Dat is er niet gebeurd”, antwoordde de Toeankoe, „doch er is iets anders en wanneer moeder dat weten wil, vraag er dan Katjindoean naar, wellicht is hij ervan op de hoogte.”

Op dit antwoord zette Boendö Kandoeng een ontevreden gezicht en zeide: „zoo word ik, oude vrouw nu behandeld; men gaat altijd met draaierijen tegenover mij om en zendt mij van den een naar den ander, zoodat ik in werkelijkheid nooit voldaan kan zijn!”

Hierop ging Boendö Kandoeng naar beneden en de andere andjoeng beklommen hebbende, maakte zij Tjindoer Matö wakker, roepende: „sta op Boejoeng! sta op vadertje! ik wil U iets vragen, doch kom eerst naar beneden!”

Toen Tjindoer Matö haar hoorde daalde hij af en sprak: „vergifenis Boendö Kandoeng! Wat verlangt U van mij!”

„Hoe komt het toch jongen! dat gij allen zoo ontstemd teruggekeerd zijt! Ik ben daarover niet op mijn gemak. Vertel mij dus de waarheid, opdat ik gerust kan zijn!”

Op deze woorden hernam hij: „vergifenis Boendö Kandoeng! gelieve dan met ernst te luisteren. Toen wij op weg waren naar Soengai Tarab en in kampoeng Koerimbang Batoe Alang gekomen waren, heerschte daar bij onze aankomst een groote drukte op den galanggang en waren de hanenkloppers, waaronder verscheidene kinderen van vorsten, reeds in groote getale bijeen. Men was verbaasd den Toeankoe te zien verschijnen, die anders nooit uitgaat en allen bogen zich met eerbied ter aarde. Een oogenblik later kwam Datoeä^s Bandaharö met zijn grooten, panghoeloe's en herauten uit de vier soekoe's, die allen den vorst omringden. Mijn God wat een menigte menschen waren daar bij elkander! Het geelk wel een zwerm witte mieren, die uitgebroken waren of vleermuizen, die in den vooravond uitvlogen. De Bandaharö, een schrander en verstandig man, zeer vriendelijk in zijn spreken en voor zijn hooge betrekking wel berekend, was aan het hoofd van den optocht en werd gevolgd door al de onderdanen met de noodig eerteekenen bij zich. Die daarvoor aangewezen waren droegen spiegels, anderen zonneschermen, nog anderen krissen en zoo kwam men onder begeleiding van de feesttrommen den vorst hulde brengen. Toen men een oogenblik bij den galanggang getoefd had, werd de Toeankoe in optocht naar de kampoeng gebracht, waar hij onder een aanhoudend slaan op de *taboeh's* het paleis binnen trad. Sommige inwoners kwamen hem eenden, anderen kippen aanbieden, terwijl er ook sirih en pinang brachten; die weinig kon missen, gaf weinig, die veel bezat bood groote geschenken aan. Toen wij aangekomen waren, was de duisternis reeds ingevallen. Er werd dien nacht geen oog dicht gedaan, maar de Toeankoe bleef met den Bandaharö alleen en er mocht niemand bij hem toegelaten worden. Dewijl ook ik teruggezonden werd, ging ik naar buiten en begaf mij naar de woning van den ouden rijksbestierder, verwonderd wat de Toeankoe toch wel met den Bandaharö kon te bespreken hebben. Toen eindelijk de dag aangebroken was en de menigte naar de *balai* ging, gebod de Toeankoe mij, mij te verwijderen, zonder te zeggen wat ik moest gaan doen en alzoo heb ik van het hanenkloppen of van het portuur stellen der hanen niets gezien. Een ding echter bevreemde mij: de *rentjong batatah mandi angin* scheen verkocht of verpand of wie weet waar gebleven te zijn. Met een vol gemoed en niemand hebbende aan wien ik mijn nood kon klagen, dwaalde ik de geheele markt over, en die mij gezien heeft, heeft moeten denken, dat ik beschonken was. Door Gods beschikking hoorde ik weer iets goeds, dat mij wat rustiger stemde en een teeken was, dat ik goede ooren heb. Naar alle kanten heen ziende, ontwaarde ik nl. twee personen, die hanen te koop hadden en van het oosten uit si Malidö nl. van Tandjoeng Soengai Ngiang in Kalawi kwamen. Hun negorij is in benarde omstandigheden, want het schijnt, dat men er ongenoegen gekregen heeft, zonder dat men de reden weet of het moest zijn omdat oom zijn dochter wil laten trouwen met den vorst van daar, Toeankoe Imbang Djajö; wijl hij gehoord heeft, dat de Toeankoe

uit de negorij gezet is, wegens besmettelijke ziekten. In de kampoeng niet mogende blijven, zou hij zich een hutje gebouwd hebben aan den waterkant. U zal nu wel in Uw schik zijn, daar Uw toestand nu erger is dan vroeger en ge U daaruit moeielijk zult kunnen redden. Mocht U het echter onaangenaam vinden, ik lijd er niet minder onder."

Toen hij zoo alles naar waarheid aan Boendō Kandoeng verteld had, werd deze zoo boos, dat zij het zakje, dat zij aan de hand droeg neersmeet, waardoor het zilveren kalkdoosje in stukken viel en de kalk op den grond stooft. Zij sloeg met de hand op de vensterbank, zoodat haar gouden armband in stukken vloog en het groote paleis waggelde. De toorn van Boendō Kandoeng veroorzaakte een doodsche stilte in de woning; niemand durfde een woord te spreken, ieder was door verbazing getroffen.

"Radjō Moedō handelt zeer onbetamelijk en denkt, dat hij maar doen mag wat hij wil. Welke vader of moeder heeft hem dat geleerd en welke arat houdt hij er toch op na, dat hij de verloofde van een ander zoo maar uithuwt. Was zijn moeder een andere dan de mijne of had hij de zelfde ouders als ik? Ik zal ook doen wat deze pantoen zegt (een vloer van batang Sitakō en een kapokboom, die in een gat groeit) ik zal ditmaal Soengai Ngiang geheel verwoesten."

Hierop hernam Tjindoer Matō: "wanneer U daartoe bevel wilt geven, dan moogt U er eerst wel een oogenblik over nadenken en het goede en kwade ervan overwegen. Laat U niet door wrevel of toorn vervoeren; want de toornige verliest zijn vertrouwen op God en die wrevelig is zijn verstand, terwijl hij die ruw te werk gaat zelf de grootste schade lijdt. U dient zich te houden aan de gewoonten der ouden van dagen en dezen moeten van alles verdragen kunnen, daar zij de vraagbaak voor iedereen zijn. Ik zeg U dat het niet de nalatigheid van oom, maar die van U is; U zijt voor alles verantwoordelijk, daar U die zaak van het huwelijk op den langen baan geschoven hebt en geen reden hadt om zoolang daarmede te wachten."

Boendō Kandoeng, die reeds hevig vertoornd was, werd het nu nog erger. "Radjō Moedō is een lastig man, die zeer eigendunkelijk handelt. De gewoonten, die de vorsten onder elkander volgen, brengen mede dat zij van hun vrouw niet scheiden, dan na vooraf kennis gegeven te hebben. Mocht de echtgenoot op reis zijn, dan wordt er op hem gewacht, totdat hij teruggekeerd is. De voorschriften voor verloofden vorderen, dat er, zoo hun negorijen ver van elkander gelegen zijn, brieven gezonden worden om de zaak tot een einde te brengen, terwijl zij daarenboven voor den vorst met zijn panghoeloe's en alle overheidspersonen verschijnen met een *kati limo* bij zich, benevens een betelschaal met sirih op een stuk geel lijnwad. Als nu de termijn is, bepaald, binnen welken de zaak moet beslist zijn en de vastgestelde geldsom voldaan is, dan eerst is alles afgehandeld. Laat er nu van komen wat er wil, doe ik er verkeerdt aan, dan zal ik mijn straf er voor krijgen, maar ditmaal zal ik Soengai Ngiang tot een puinhoop maken; ik zal het geheel laten afbranden, de wallen slechten, de kruinen der klapperboomen doen

schudden, de grondvesten verplaatsen, van de palen der woningen zal ik bruggen laten maken en de grenssteen en zal ik laten verleggen; want wat hij gedaan heeft is mij onmogelijk te verdragen. Wij zullen onze namen verwisselen; hij zal Poeti Toeö en ik Radjö Moedö heeten en dan zullen wij voortaan ieder onzen eigen weg gaan; dan moge hij ondervinden, wat het zeggen wil mij weerstreefd te hebben. Zoo Radjö Moedö zich ongenaakbaar acht voor ongelukken, laat hij dan Soengai Boengö verwoesten en onze woningen leegplunderen; laat hij vorst worden van dit rijk tot aan Boeö en Soempoe Koedoeih, Goedam, Balai Djanggö en Ranah Boeki' Gombä', dan zal niets mij aangenaam zijn!"

Intusschen was de Toeankoe, die het kijven gehoord had, naar beneden gekomen en naar de soerambi gegaan om zijn moeder te ontmoeten, tot wie hij zeide: „vergifenis Boendö Kandoeng! wat is dit toch voor een onaangenaam gesprek? Deel het mij mede, want voor zoover ik zien kan, verkeert U in moeilijkheden.”

Dit hoorende, keek Boendö Kandoeng boos en zeide: „gij zijt een schaamteloos en dom kind; ge hebt nogal veel verstand om raad te geven; gij die rijk zoudt willen worden zonder een hand uit te steken; die moedig zoudt willen heeten met de gevaren te ontloopen; die den naam van geleerd zoudt willen hebben met niets anders te doen dan nappen; ge hebt er immers geen besef van wat in uw belang of in uw nadeel is. In gewichtige zaken als deze kunt ge wel uw buik vol eten en lekker slapen, maar nadenken, dat kunt ge niet. Gij zijt beiden ongevoelige en domme wezens, en als dat altijd zoo blijven moet, dan valt dit rijk in handen van een ander en zullen uwe onderdanen zich overal heen verspreiden, om zich onder het bestuur van een ander vorst te stellen. Stel u dus maar zoo wijs niet aan, met naar zaken te vragen, die ge zelf reeds weet. Geen van u beiden zal mensch worden; zoowel de een als de ander moest aan zijn lot worden overgelaten!”

Deze woorden hoorende keerde de Toeankoe zich om, om zijn lachen te verbergen, terwijl ook Tjindoer Matö een glimlach op het gelaat kreeg.

De Toeankoe sprak nu: „vergeef het ons moeder, doch al mocht oom ook zoo handelen, denk dan toch eerst goed na, opdat het u later niet berouwe. Zoo is mijn gevoel over de zaak. Als ge den oorlog beginnen wilt, dan dienen wij een groote hoeveelheid geweren, kruit en kogels bijeen te brengen; wij zullen de kampoengs moeten versterken en van wallen voorzien en er zullen voorvechters en zwaarden gezocht moeten worden; en is men met dit alles klaar, dan dienen de grenzen van ons gebied nauwkeurig bepaald te worden. Het laat zich aanzien, dat U den oorlog wilt ondernemen, maar dan moogt ge ook niet onvoorzichtig te werk gaan (als men slaapt, kan men bestolen worden; als men iets vergeet raakt men het gewoonlijk kwijt en als men niet ernstig onderzoekt, handelt men onbedacht) want ge zoudt daar zelf het slachtoffer van worden. Geef er daarom dus eerst kennis van aan de rijks-grooten nl. aan den Bandaharö van Soengai Tarab, den Kali van Pandang Ganting, den Mangchoedoen van Soemanié, den Indomö van Soeroasö en ook aan den Toean Gadang van Batipoeh; daar dezen het zijn die door u tot aanzien in dit rijk gebracht

werden. Laat hen ontbieden, bespreek deze zaak met hen en hoor dan, hoe zij er over denken."

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „wel mijn zoon! daarin hebt ge zeker gelijk; doch wat het oorlogvoeren betreft, ik weet zelf wel wat daarvoor noodig is en ben er niet bang voor. Luister naar mij, dan zal ik U zeggen, wat ik wil. Wat de onkosten aangaat, voor ditmaal zie ik daar niet tegen op, en 't was dus niet noodig mij daarop te wijzen. Wat zijt ge toch een vreemd mensch, en wat doet ge U toch dom voor, (daar ge moest weten) dat ik in dit geval met geen duit geholpen zou willen worden. Zijt ge dus niet verstandig genoeg om te spreken, dan is het beter dat ge maar stilzwijgt."

De Toeankoe antwoordde hierop: „vergifenis Boendö Kandoeng! al mocht ik ook ronduit zeggen hoe 't is. Zoo ge den oorlog begint, zal dit veel geld kosten en er mag dus geen gebrek aan de noodige middelen zijn; en als ge die nu niet bezit, wat moet ge dan aanvangen; want uw plannen dan niet voort te zetten, zou schande over ons brengen. Wat de bezittingen van dit paleis betreft, wij hebben een weinig geld, kleederen, en slaven, benevens buffels, geiten, eenden en ganzen en daarenboven ook nog wat goud, zilver, en sawah's en eens in de maand zeilt er een *adjoeng* uit, zoodat men niet zeggen kan, dat wij slechts kleinhandel drijven. Wij allen, bewoners van dit paleis, zijn gelukkig dit te mogen aanschouwen, en dit slechts heb ik u willen zeggen."

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „luister eens mijn zoon en ook gij Tjindoer Matö, hoe wij in onze tegenwoordige omstandigheden zijn gekomen. In vroegere tijden was ik wijd en zijd beroemd, doch tegenwoordig ben ik maar een arme stumperd. Toen ik nog jong was en pas twee *kain's* begon te dragen, werd ik zorgvuldig in huis gehouden; ik mocht niemand zien en ging slechts eenmaal in de week uit en dat nog wel alleen bij goed weder. Ik werd bewaakt door hofjuffers en hield me alleen bezig met stikken en borduren. Als om strijd koelde men mij aan alle kanten met waaiers af, terwijl er een ivoren waaier voor de aanzienlijke bezoekers steeds in gereedheid lag. Wanneer ik bezweet was, baadde men mij met water uit zilveren kruiken. Ik deed niets anders dan bij me zelve nagaan, wat er noodig was om een wijs en verstandig mensch te worden; want die dat zijn wil, moet van alles weten. (Een schrander mensch toch weet op allerlei wijzen naar iets te onderzoeken; een geslepen kan alles tot een einde brengen; een slimme is alleen op eigen voordeel uit ten koste van anderen; terwijl een listige ook toelaat, dat men hem bedriegt; de achterdochtige krijgt dikwijls twist; de verstandige weet te overleggen en een geleerd mensch steeds met goede denkbeelden voor den dag te komen.) Ik wenschte dit, omdat ik toegenegenheid voor het rijk en liefde voor zijn onderdanen koesterde. Na verloop van eenigen tijd hoorde door Gods beschikking de vorst van Roem over mij spreken, en deze stevende nu naar Poelau Amèh. Hij bracht een schip met lading mede, want, daar hij van Roem kwam, was hij, zooals van zelf spreekt, zeer rijk. Hij had pikoels goud, zakken realen en hoopen koopwaren in ontelbare soorten bij zich.

Hier gekomen zijnde, had elk een er drukte door. Toen zijn verblijf zoowat een maand geduurd had, was hij verlangend om mij te huwen en zond hij iemand om mij te vragen en te zeggen, dat hij Uw moeder tot echtgenoot begeerde. Na beraadslaagd te hebben was de afloop der zaak, dat vader en moeder benevens de rijksgrooten er genoeg mede namen en daarop kwamen de inwoners bijeen en werden de huwelijkspanden gewisseld. Wjl de echtverbintenis drie jaren werd uitgesteld, keerde hij naar Roem terug, zijn schip van welks lading niet het minst werd afgenomen, achterlatende. Na verloop van anderhalf jaar gebeurde er evenwel iets, dat voor anderen een ongeluk doch voor ons een geluk te noemen was; want terwijl het schip als onderpand in onze bewaring was, stierf de vorst en alles werd ons eigendom. Men had twee maanden noodig om het leeg te dragen. Dit is de oorsprong van onzen rijkdom.

Door Gods beschikking kwam volgens mijn berekening zoowat drie jaren later de vorst van China met een volgeladen *pélang* hierheen; daar hij zeer rijk was, kon hij een groote hoeveelheid koopwaren meebrengen. Toen hij hier aangekomen was, had iedereen het er druk door.

Ook deze vorst zond iemand om te zeggen, dat hij met mij in het huwelijk wilde treden en mijn ouders zoowel als de rijksgrooten waren er mede ingenomen. De inwoners kwamen bijeen en de panden werden gewisseld, waarbij hij zijn groote vaartuig met de gansche lading als onderpand stelde. Ook nu echter werd de voltrekking van het huwelijk twee jaar uitgesteld en keerde de vorst daarom naar China terug.

Ik reken dat er zoowat een jaar voorbij gegaan zal zijn, toen het lot voor anderen een ramp doch voor ons een groot fortuin bereidde; want terwijl het vaartuig nog in onze bewaring was, stierf de vorst en wij kwamen in het bezit van alles. Dit was dus ook een oorzaak van onzen rijkdom. Na verloop van zoowat drie jaren kwam weer de vorst van Atjeh met een *goerab*, waarin natuurlijk, daar hij van Atjeh kwam, een lading van allerlei goederen was. Hij was gevolgd door inwoners van drie *sagi's* aldaar en hier zijnde, liet hij aan moeder weten, dat hij mij tot *gade* begeerde, hetgeen geheel naar den zin mijner ouders en dien der rijksgrooten was. Nogmaals werd tot drie jaar uitstel besloten en keerde de vorst, nadat hij de geheele lading tot pand gegeven had, naar Atjeh terug. Toen er echter volgens mijn berekening zoowat twee jaar verloop waren, moest het ongeluk dat anderen trof ons weer voorspoed aanbrengeu; want terwijl wij het schip nog als onderpand bezaten, overleed de vorst en werd het alzoo ons eigendom. Ziedaar nog een oorzaak van onzen rijkdom."

Toen de Toeankoe deze woorden gehoord had, zeide hij: „vergifenis moeder! zooals blijkt wilt ge dan toch den oorlog beginnen, maar waar toch zult gij voorvechters vinden, zooals ge vroeger hadt in den jongsten Permatö Alam en den oudsten Mambang Doebalang, in wien ge vroeger Uw steun vondt. Waar zult ge tegenwoordig hulp en bijstand vinden en tot hoever strekt zich Uw gebied uit, welks onderdanen U ondër alle omstandigheden getrouw zullen blijven, zoodat wij gerust kunnen zijn."

(Wat samen verloren gaat en voor den dag komt; wie zich houdt aan de zeden en gewoonten; wie de bevelen van U opvolgt; wat niet verrot door den regen en niet barst door de warmte; wat is als de groote weg, waar men over steenen loopt; wie geen stap voor- of achteruit gaat en voor wien wijken een verbod is.)

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „welaan mijn zoon! ik zal U weder het een of ander verklaren, dat even goed is als de oendang oendang, want als ik ondernam om U de geheele tambö te vertellen, dan zou ik daarvan geen regel, zelfs geen stip vergeten mogen.

In het rijk van Minangkabau, waar ik onbeperkt regeer en dat een erfenis is van Katoemangoengan, behoort ook de seekoe Kotö Piliang, waarvan Priangan Padang Pandjang het handvat genoemd wordt, tot ons gebied. Verder hebben wij het bestuur over *Soengai Tarab* het groote vaandel, *Sing karä*^f en *Saniëng baka* den spiegel, *Tandjioëng Bali* en *Soeli*^s *aë* de zweep, *Laboentan* en *Soengai Djamboe* den spijker, *Boeki*^f *Bataboeh* den tijger, *Simawang* en *Boeki*^f *Kanloeüng* de vredeplaats, *Soeroesö* den sleutel, benevens *Talawing* en *Padang Ganting* de fakkel van *Kotö Piliang*. Verder behooren tot ons rijk *Laboeäh* en *Parambahan*, *Tabö*^f en *Sawah Tengah*, *Rambatan* en *Padang Magö*^f, *Tjoepä*^f en *Gantoeüng tjiri*; *Babaloean* en *Sawah Kareh*; *Goegoeü*^f en *si Kaladi*; *si Mabaë* en *si Alahan*; *Talagö Goenoeüng* en *Padang Halai*; *Masadj* *Galö Gandang*, welk laatste een zeer beroemde streek is. Het rijk strekt zich aan die zijde verder uit over *Toerawan*, *Padang Loea*, *Balimbiëng Kötö Baroe*, *Katö Basa*, *Boeki*^f *Tamoesoe*, *Sawah Tengah* tot aan *Mampang Gadang hilië* en *Boeki Basi*^s, *Limö Kaoen*, *Doeö Baleh Kotö Saboe*, *Handaleh*, *Pitalah*, *Boengö Tandjoeüng*, *Kasie*^s, *Soemäni*, *Paningjahan* en *Moearö Pingai*. (1)

Hoor verder mijn kind: bovenstrooms, in het gebied van Agam vindt men *Koerai*, *Banoë Hampoe*, *Lasi*, *Boeki*^f *Bataboeäh*, *Tabö*^f *Pandjang*, *Soengai Djanieh*, *Salö*, *Galanggang Mage*^f, *Kamang*, *Boeki Galoei*^f, *Filutung*, *Agam*, *Balai Goerah*, *si Ano*^f. *Kotö Gadang*, *Matoea Panta*, *Sarie*^f *Soengai Poea*, *Kotö Laweh*, *Panda Sike*^f *Goenoeüng*, *Panindjawan*, *Gantieng*, *Koto Laweh*, *Soeliki*^f *Soengai Rimbang Aie Tubi*^s *Soengai Kamoenieng*, *Si Toedjaëh*, *Banda Dalam*, *Gadoei*^f, *Tabieng Tinggi*, *Tjandoeng*, *Lasi Djao Tambangan*. In *Tanah Dats*: *Rao-Rao*, *Koemango*, *Toengka*, *Tandjoeang Alam*, *Limboekan*, *Padang Karambie*^f *si Tjintjin* en *Aoea Koeniëng*. In *Paja Koemboeüh*: *Koto nan Gadang*, *Piabang*, *Soengai Baringin*, *Tareh*, *Si Moelanggang*, *Goeroen* en *Loeboeü*^f *Batingko*^s, die alle tot ons rijk behooren. Benedenstrooms n. l. in de landstreek *Koeboeüng tigo baleh* bezitten wij *Solo*^f *Salajo*, *Goegoeü*^s, *Koto Hanau*, *Tjoepa*, *Gantoeüng Tjiri*^s, *Taroëüng-Turoëüng*, de vier *Kotö*^s, *Simatidoe*, *Hampang Poelai*, *Kinari*, *Moearo Paneh*, en deze dertien noemen wij den olifant van *Kotö Piliang*. (2)

Luister goed toe vadertje! Tot aan het landschap *Limö Poeloeäh*, tot aan *Soengai Pagoe* aan de grenzen van *Banda nan Sapoeloeäh* kunt ge, wanneer ge er heen reist, doen wat ge goedvindt.

(1) Volgens andere handschriften zijn er overgeslagen.

(2) Alleen deze 12 werden opgegeven.

Hoort allen toch goed toe! Zet oogen, ooren en neusgaten goed open. Mocht de hulp van die streken niet voldoende zijn, dan kunt ge U nog wenden tot de benedenlanden aan de westzijde tot aan de grenzen van Atjeh; want *Kinawi, Pandalian, Tapoeih, Tarieng, Pantai Tjamin, Padang Rekno Moearo Djati, de 44 moekin's, Taloea* Rengawan, Talang Soeri, Tavakih, Batoe Bonai, Pilihan Simajam, Saboeëh Poelau Kajoe, Laboeëh Haaji, Maje* Tampé* Tvean* tot aan *Pintoe Rajo* beneden en *Sölö Kendi* stroomopwaarts en zoo verder tot aan *Si Lozloë Poenai Mati* behooren alle tot mijn gebied. Daarenboven mijn kind! brengen de wetten omtrent de oostelijke landen mede, dat *Koeantan, Batang Hari, Siak, Indagiri, Si Kalawi*, bijgenaamd *Tandjoeng Soengai Ngiang, Gulanta, Goenoeng Malelo Kandiali, Djumboe aë, Boeki* Tandjoëng, Djati Batoe Baro, Koeulö Patapahan, Kampa Keri en Kampa Kauan, Tapoeëng Krri en Tapoeëng Kanan* ons op bepaalde tijden hun schatting brengen, bestaande in een maat die tot aan den rand en in de holte onderaan met stofgoud is gevuld als uit- en inkomende rechten. Nu heb ik vroeger besloten, dat hij (Imbang Djajö) daar zou regeeren en vorstelijk aanzien genieten, omdat Radjo Moedo daar woonde en ik heb hem daarom die landen afgestaan, iets waarover ik thans spijt gevoel; want hij maakt misbruik van mijn goedheid; (nu ik hem een nagel gegeven heb, wil hij mij knijpen; nu ik hem een pinaang schonk, zou hij een gekauwde siri'pruim willen; nu ik hem op de schouders heb genomen, wil hij op mijn hoofd gaan zitten; nu hem macht gegeven is, zou hij alles ten onderste boven willen smijten; waar hij een span gekregen heeft, wil hij een hesta hebben; waar hem één kain gegeven werd, zou hij er twee willen; nu hij schaduw kreeg, zou hij een heel dak boven zich begeeren; als hij leent, zou hij wel een heelen haröboom willen leenen en hij zou doen als de Hollanders, wanneer zij om grond vragen; het gaat hem als de geringe man, die tot aanzien gebracht is). Zoo is zijn bestaan en daarom brengt hij schande over mij. Hij houdt zich niet meer aan de oude instellingen der vorsten; die vorsten toch waren het eens in hun denkbelden omtrent huone hooge waardigheid; de aanzienlijken hadden dezelfde begrippen in het geven van bevelen; de oerang toeö volgden één richting bij 't handhaven der wetten; de panghoeloe's kenden slechts één rechtspleging; de manteri's waren het eens in zienswijze en de doebalang's koesterden dezelfde gedachten omtrent dat, wat schande voor hen was, maar hij houdt zich thans daar niet meer aan. Voorheen was er hier op Poelau Ameh slechts vierderlei grondgebied n. l. *tarata's, dsesoen, kotö en nagari*, waarin acht verschillende klassen van personen het gezag hadden n. l. de panghoeloe's, de kali's, de manteri's, de oerang kajö, de kooplieden, de afgezanten en de geestelijken, de voorvechters en de andikö's. Ieder had in de kampoeng zijn kinderen en magen, die er allen over peinsden het algemeen welzijn te bevorderen. Zoo was toen de toestand.

Verder mijn kind! wil ik er U op wijzen dat ge, zoo ik onverwachts kwam te sterven, vooral goed toezien moet, dat er drie klassen van menschen nimmer het bestuur over een landstreek of over een stad in handen krijgen; nl. zij, die niet van aanzienlijke afkomst zijn; zij, die weinig verstandelijke vermogens hebben en armoedigen.

Vestig op geen dezer uwe keuze; want domme lieden, dietot aanzien gebracht zijn, weten het goede niet van het kwade, de leugen niet van de waarheid te onderscheiden en, geen begrip hebbende van 'tgeen bij de adat als voorschrift is aangenomen, zou er door hen onheil over stad en land gebracht worden. Zij, die van onaanzienlijke geboorte zijnde, tot grootheid komen, doen niets dan wawelen en houden geen rekenschap met de gevoelens van anderen, zoodat ook onder hen stad en land te gronde gaan.

Verheft men nooddruftigen tot aanzien, dan is geld hun hoofdgedachte en dorstende naar goud, worden zeden en gewoonten door hen verkocht; iets wat natuurlijk is, daar zij pas tot rijkdom beginnen te komen. Stad en land worden zodoende ook onder hen ongelukkig. Vergeet dus deze lessen niet mijn zoon! Ik wil U echter ook nog zeggen, dat ik, dezen nacht weinig slapende, door ernstig nadenken er toegekomen ben, om niet aan Imbang Djajö, maar aan Radjö Moedö de schuld te geven. (De padi is van de bēras gescheiden en de zuivere korrels zijn nog eens gewand; omdat er toen nog zemelen in de zeef achterbleven, zijn de gebolsterde korrels nogmaals geschud; de onzuivere, die er nog in waren, er een voor een uitgezocht, en na de rijst nu nog eens gezeefd te hebben, is het achterblijvende vuile stof eruit weggeblazen. — Wanneer men in het ruwe iets verdeelt, dan rekent men naar de stammoeder; bij een nauwkeuriger scheiding naar de seekoe en moet er stuk voor stuk geteld worden, dan doet men dit naar het aantal personen.)"

Toen hij deze woorden vernomen had, sprak de Toeankoe: „vergifenis moeder! als u zoo spreekt, dan kunnen wij gerust zijn, maar die rust is als van iemand, die met katang-katang wordt ingewreven of zooals van hem, die transpireert en nog een baadje aantrekt. — Uw woorden zullen voor ons tweeën broeders zijn als een talisman; mocht ik onverwachts komen te vallen, dan kan hij die onthouden; of sterft hij plotseling, dan zal ik dat doen.”

Intusschen was het reeds laat geworden en daarom zeide de vorstin: „sla op de taboeh!”

Het geluid van deze was alsof men een enkelen donderslag hoorde; het geelk op dat, wat een zeebeving vergezelt of op een onweder, waarbij het regent, en het was alsof de wereld verging; de hulsels van de jonge knoppen vielen er door van de boomen. Hierop weerklonk het gedreun van de taboeh van Priangan Padang Pandjang, *Mambang Soelaiman* genaamd, benevens die van Soengai Tarab, *Goeroeh di Langjē* geheeten en de *Awang Labiēh* van Soeroasö en tusschen die alle door klonken de lichtere tonen van de *Pantja Roembö* in Soemaniē, de *Takoei Sajang* van Padang Gantiōng en de *Maboeū Berang* van Batipoeäh en toen nu ook de statige tonen van de taboeh djoemaät door het luchtruim rolden en het geluid van al de taboeh's in de negorij zich daarmede vermengden, was het alsof Gods aardrijk zou ten ondergaan.

„Kom aan Magē Pandapatan!” (vervolgde Boendö Kandoeng) „sla nu ook op de heilige agoeng *Ganta Alam!* Gij, Ganggö Aman laat het bekken *si Panēh*

Miang hooren, terwijl gij *Lelö Mandjō* het geweer *Allah Oerabi* kunt afschieten!"
(Vergiffenis verheven vorstin! Wij zijn Uwe nederige dienaren.)

Op dat tijdstip raakte geheel Pagar Roejoeng in opschudding; het water in Soengai Boengö zwol hoog op, de dakranden der woningen bewogen zich naar boven, de grondsteenen verplaatsten zich, de planten bogen, de heilige klapperboomen wuifden heen en weder en de geheele bevolking kwam in rep en roer.

De rijksgrooten met hunne herauten vernamen het; de Bandaharö van Soengai Tarab, de Kali van Padang Ganting, de Indomö van Soeroasö, de Mangchoedoen van Soemanië^s, benevens de Groote heer van Batipoeh; de geheele landstreek van de Batang Bangkoeöh, die zich kronkelt om den Berapi hoorde het en onder de bewoners van het Minangkabausche rijk heerschte er een groote ontsteltenis.—

De Bandaharö van Soengai Tarab, de Kali van Padang Ganting, de Indomö van Soeroasö, de Mangchoedoen van Soemanië^s en de Groote Heer van Batipoeäh togen op, ieder gevolgd door den dichten drom hunner onderdanen.

Terwijl de rijksgrooten zich voortspoedden, zeiden zij tegen elkander: „wat zou er toch gebeuren moeten, want de wereld schijnt aan haar eind te raken; wat zou ons rijk te verduren krijgen, want het is alsof het met het geluk der vier balai's voorbij is; welk gevaar zou Boeö en Soempoe Koedoeih overkomen moeten? Na de troonsbeklimming van den vorst toch, heeft men zulk een onafgebroken slaan op de taboeh's niet gehoord.”

Hevig ontsteld en met een bekommerd hart liepen de rijksgrooten op een sukkeldrafje voort. De onderdanen, van welke niemand achtergebleven was en die eveneens niet weinig bevreesd waren, spoedden zich insgelijks voort zonder te rusten, doch onder die allen waren de bewoners van Soengai Tarab met het oog op de hanengevechten, het meest bezorgd.

Zoo naderde men al meer en meer. De menigte deed denken aan een zwerm vliegende mieren, die uitgebroken waren, of aan kaloeang's, die in den vooravond rondfladderden.

De gebrekkigen kwamen op krukken en de blinden werden voortgetrokken. Er zou geen ruimte geweest zijn groot genoeg om al die menschen groot en klein, oud en jong, gering en aanzienlijk, arm en rijk te bergen. Zij spoedden zich voort evenals schuitjes, die door den wind worden voortgedreven. Nog naderbij gekomen, had men eindelijk de grens van de kampoeng bereikt, maar dewijl allen daar geen plaats konden vinden, verspreidde men zich over het veld. Reeds op grooten afstand bracht de Bandaharö de handen boven het hoofd en dichtbij zijnde, maakte hij voor den vorst het teeken van hulde. Hij bracht de beide handen naar het voorhoofd, ging eerst, met de beenen gekruist en vervolgens met de hielen onder het achterlichaam zitten, liet zich op de knieën vallen en boog het hoofd ter aarde. De menigte volgde dit voorbeeld en allen deden hun groot.

„Vergeving heer, gebiedder der wereld, ziel en bloed, handen en voeten, zegen en toevlucht van al Uw onderdanen! Met diepen eerbied willen wij al Uw bevelen

voldoen. Wij zijn vol onrust en vreezen, dat er wellicht een vijand van over zee of land gekomen is, of dat de randjau's vergaan of wellicht ongetrouwde vrouwen kwaad bejegend zijn geworden!"

Dit was 't geen de rijksbestierders zeiden.

Deze woorden hoorende sprak Boendö Kandoeng: „luistert goed! Er is geen vijand noch van over zee noch van over land aangekomen; ook heeft zich geen vorst verzet of zijn er geen manteri's buiten hun bevoegdheid gegaan; de badplaats is men niet op onkiesche wijze binnengedrongen; de omwalling is niet omvergeworpen en de randjau's zijn niet vergaan. Niets van dien aard is er gebeurd, maar wel iets anders en gij allen, rijks grooten, inwoners van de acht kota's, dient dit te weten. Ik heb een broeder, Radjö Moedö geheeten, die, omdat hij tot grootheid gekomen is, mij wil tegenstreven; die zijn slinheid wil aanwenden om mij te onderdrukken; die heerschen wil over adat en limbagö en daarom geheel buiten de voorgeschreven wetten handelt. Zijn wij allen onveranderlijk van dezelfde gevoelens, dan wensch ik, dat gij mij zult helpen; gij kunt, omdat hij zoo gehandeld heeft, met hem doen, wat gij goedvindt (ik wensch, dat gij mij de sporen aanbindt en mij tegen hem aanhitst; gij kunt alles opmaken of iets overlaten; gij kunt voor goed doen verloren gaan of weer te voorschijn laten komen.) Wat de uitgaven betreft, die daaraan verbonden zullen zijn, mochten mijn goud en zilver daarvoor niet genoegzaam wezen, dan geef ik er ook dit paleis aan en is ook dat nog niet voldoende, dan offer ik er mijn geheele rijk voor op; als wij voor de schande, mij aangedaan, maar voldoening eischen, want liever dan onder de gedurige herinnering daaraan voort te leven, zou ik wenschen dood te zijn."

Dit hoorende zeiden de rijks grooten: „vergiffenis Boendö Kandoeng, doch stel de zaak nog wat uit, opdat wij, Uw onderdanen, eerst beraadslagen kunnen!"

Vervolgens stond de vergadering op; zij ging naar buiten en begaf zich naar de vergaderzaal, waar de Bandaharö tegen den Kali van Padang Gantiëng zeide: „wat staat ons nu te doen, want naar aanleiding van hetgeen Boendö Kandoeng ons heeft verteld, rust er een zeer zware last op ons, (nemen wij den last op het hoofd dan breekt dit en leggen wij hem op de schouders, dan zakken deze in elkander) en welk bescheid zullen wij haar daaromtrent geven. 't Schijnt, dat het met ons rijk wellicht gedaan zal zijn en daarom zullen wij over de zaak maar niet lang praten; wij zullen gehoorzamen aan het geen zij bevolen heeft en daarom huiswaarts keeren om de noodige toebereidselen te maken."

Dit hoorende wederlegde de Kali van Padang Gantiëng: „er valt voor ons op dat besluit niet af te dingen, maar toch zou er volgens mijn gedachte, nog wel wat anders kunnen gebeuren. God zou kunnen geven dat door de heiligheid van den Toeankoe, die onafhankelijk vorst en even roemrijk is als dit rijk en wiens naam is Ana^h Indodjati, de vorstin betere gedachte kreeg en dit rijk dan niet zou verwoest worden; laten wij daarop onze hoop vestigen. Wij rijks grooten echter, die het onder alle omstandigheden eens zijn, zullen ons, wat Boendö Kandoeng ook gebiedt, gereed

maken. Blijft Boendö Kandoeng in leven, dan zullen wij Soengai Ngiang een bezoek brengen en even beproeven wat het vermg. Met Boendö Kandoeng zullen wij leven en sterven. Wij zullen ons aan God overgeven: want die verkeerd gedaan heeft, zal zijn straf toch niet ontgaan." Hiermede was de raadsvergadering afgelopen.

Nu spraken de rijk-grooten tot den Tocankoe: „vergifenis Tocankoe, gebied der wereld! aldus is het bevel van Boendö Kandoeng en dat is zoo moeilijk uit te voeren. Geef ons dus raad!”

Hierop hernam de Tocankoe: „welaan Bandaharö! laat Boendö Kandoeng hier komen, want ik heb haar daaromtrent eerst iets te zeggen, dat mij van het hart moet; is het goed wat ik zeg, dan zullen wij het volvoeren, doch is het verkeerd, dan verwerpen wij het; als moeder het niet kan toestaan, dan zien wij er maar voor goed van af; zoodoende behoeven wij er later niet meer over te spreken, noch U noch ik.”

De Tocankoe wendde zich nu tot de vorstin met deze woorden: „vergifenis Boendö Kandoeng, doch gelieve goed te luisteren naar hetgeen ik gedacht heb en zelve daarover na te denken. Gij hebt slechts een eenigen broeder en reeds op leeftijd zijnde, zou het kunnen zijn, dat gij kwaamt te sterven en tot wien zouden wij dan onze toevlucht moeten nemen. Bij de gewoonte, die wij mannen volgen om overal heen te trekken (zou de woning geheel verlaten zijn). Nu heeft het God behaagd oom, door Uw groote heiligheid, een dochter te schenken, bij wie Tjindoer Matö en ik steeds hulp zullen kunnen krijgen. Staat gij er nu echter op een schoondochter te hebben, spreek er dan over met de rijksgrooten, onder wier onderdanen, naar ik hoor, personen uit allerlei stand zijn zoowel prinsessen als andere aanzienlijke joukvrouwen, zoodat gij in dat opzicht onbezorgd kunt wezen. Verlangt gij dus een schoondochter la't mij dan met een van haar trouwen en hebt ge geen geld, vraag dan hulp aan de rijksgrooten. Daarenboven Boendö Kandoeng is het beter dat oom daar zijn zetel blijft houden, wjl hij er gehoorzaamd wordt. De Minangkabauers zijn immers niet gewoon rustig thuis te blijven, maar trekken overal heen om een kleinigheid te verdienen, wjl zij het niet breed hebben. Indien wij nu in hun land komen, dan doen of zeggen zij wellicht iets, dat verkeerd is en komt oom dat te weten, dan zal hij hen beschermen, omdat het Minangkabauers zijn.

Wat deze zaak (die van prinses Bongsoe) betreft, die doet er niets toe. De prinses is voor ons verloren, maar wanneer dat ons lot moet zijn, wat kunnen wij er dan aan doen. Mocht God haar echter toch voor ons beschikken, welk schepsel zou dat dan kunnen beletten. Wij mogen in dit geval van geluk spreken, daar zij door Gods voorzienigheid op het punt staat een echtgenoot te krijgen en, als het waar is wat men vertelt, huwen zal met den vorst van Soengai Ngiang, die tot in deze streken beroemd is; een flink man zijnde, heeft elkeen hem lief, ook omdat hij hoogst rechtvaardig is. Zijn naam is Tocankoe Imbang Djajö. Wat zou moeder dus verder zoeken of verlangen! Zoo God geeft, dat zij zijn echtgenoot wordt, dan zult gij van het Oosten tot het Westen den scepter zwaaien, daar de grootheid van oom ook die van U is. Wij denken dus anders over de zaak dan U en beschouwen haar

als en stuk trasi, dat in tweeën verdeeld wordt. Ik smeek U daarom er niet langer over te tobben; want gij maakt er U zelve door te schande. Daarenboven Boendö Kandoeng schijnt de fortuin ons zeer genegen te zijn, daar wij een vorst van geboorte van wien wij alle mogelijke bescherming zullen erlangen, tot familielid krijgen. (Wij kunnen onder hem in de schaduw zitten, wij kunnen tegen zijn stam leunen en op zijn wortels ons nedervleien. Is hij verstandig, dan kan hij ons onderwijzen; is hij rijk, dan kan men hulp van hem krijgen; is hij vlijtig, dan kan hij voor ons werken; is hij sterk, dan kan hij den zwaren arbeid volvoeren en is hij dapper den vijand bestrijden; want zoo is de adat van den aangehuwde.) Wij zijn daarom zeer tevreden en in alle opzichte blijde. 't Is ons net als met hem die met *katang-katang* wordt ingewreven; evenals dat men transpireert en toch nog een baasje aantrekt; evenals dat men het koud heeft en nog naar het bad gebracht wordt; evenals dat men verzadigd zijnde, aan het eten wordt gezet; evenals dat men gestoken wordt door een kali²-kali³; evenals dat men met een zwaren stamper wordt gestooten; evenals dat men bij ongeluk moeraswater drinkt of rauwe *lamang* eet; evenals dat men met het hoofd naar beneden gekeerd iets inslikt of op den rug liggende in het water duikt; evenals dat men tot *oelam* de jonge bladeren van de *birah* gebruikt; evenals dat men bedrogen wordt door domkoppen; evenals dat een blinde groote oogen tegen ons opzet, een stomme tegen ons schreeuwt of iemand die geen vingers heeft ons iets aanwijst; evenals dat men katjang sibajau-bajau te eten krijgt; evenals iemand, die een krekkel in den neus krijgt of aan gebranden peper ruikt; evenals dat men wacht op lieden, die al vooruit zijn of personen naloopt, die nog komen moeten. Zoo blij zijn wij!" (*)

Toen Boendö Kandoeng deze woorden hoorde, begon zij te glimlachen, terwijl de rijks grooten zeiden: „vergiffenis Toeankoe! gelieve ons slechts op te dragen wat U, betreffende de zaak, goedvindt en wij zullen er ons aan onderwerpen.”

Hierop antwoordde de Toeankoe: „vergiffenis moeder! zoo gij mijn verzoek benevens dat der rijks grooten en alle anderen hier vergaderd verhooren wilt, zouden wij oom, nu hij, zooals gij vernomen hebt, zijn dochter prinses Bongsoe met Imbang Djajö wenscht uit te huwen, iets dienen aan te bieden. Als hij een kleinigheid (een bilalang, een weinig rijst met wat sirih en pinang) ontvangt zal dat een bewijs zijn, dat gij zijn zuster zijt; het zal geheel naar den vorm wezen en tot teeken strekken, dat moeder het oprecht meent. Gij hebt slechts rekening te houden met de gevoelens van tante; want wat Uw verhouding tegenover oom betreft, hoe kunnen anderen daarover oordeelen, wijl ge U na elke kleine twist toch weer met elkander verzoent.

Indien het U behaagt, kom oom dan tegemoet als bewijs dat gij niet van gevoelens zijt veranderd. Wijl hij op zoo grooten afstand van U is, moet ge aan elkander blijven denken; want bij een toegenegenheid van uit de verte elkander toegedragen, is he alsof men in elkander's nabijheid is. Zoo moet 't zijn.”

(*) De Toeankoe geeft door deze wijze van spreken zijn groote ontevredenheid te keunen, zeer gesind zijnde den oorlog te beginnen.

Boendö Kandoeng keek boos, toen zij dit hoorde en sprak: „gij zijt waarlijk slim en geheel op de hoogte van onze zeden en gebruiken en goed bekend met de vormen. Door niet te volgen wat voorgeschreven is, zult ge echter nimmer mensch worden; maar gij vindt dit zeker mooi en zijt ongetwijfeld gewoon zoo te doen. Gij wilt het immers nog erger maken dan het reeds is en Radjō Moedö nog meer bederven, daar ge hem, niettegenstaande het kwaad door hem bedreven, nog onderdanigheid zoudt willen bewijzen!”

De Toeankoe antwoordde: „met Uw welmeenen moeder! ik heb zoo gesproken, omdat gij een buitengewoon mensch zijt. Gij weet immers reeds over een zaak te oordeelen, zonder haar vooraf te kennen en overal is Uw naam beroemd, omdat gij ten uitvoer kunt brengen, wat voor anderen niet mogelijk is. Wat moet er echter van worden, indien gij U houdt aan de vastgestelde gebruiken en daarin verschilt met oom! Wees dus niet onvoorzichtig moeder! de rijks grooten en ik smeeken U dit. Laat U door geen toorn vervoeren of door drift overmeesteren; want de toornige verliest zijn vertrouwen op God en de driftige zijn overleg. Beter is het geduldig te zijn, daar de geduldige door God bemind wordt en de geloovige de lieveling is van den propheet. Ik zeg dat zoo, omdat moeder niet is zooals andere menschen, gij toch zijt voor iedereen de vraagbaak en moet als bejaard mensch van alles verdragen kunnen.”

De Bandaharö, dit hoorende, zeide aldus: „duid het mij niet ten kwade Boendö Kandoeng, maar wat de Toeankoe zeide is waar; het zou dus raadzaam zijn, dat U zich daaraan houdt, wijl daardoor Uw roem zal stijgen. Daarenboven Boendö Kandoeng hebben wij volgens onze meening ook altijd gezien en gehoord, dat broers en zusters, van elkander verwijderd zijnde, naar elkander verlangen en, in elkander's nabijheid levende, bezoeken bij elkander afleggen, terwijl zij elkander bijstaan als er gebrek is; en dit verheerlijkt immers Uwen naam!”

Nu sprak Boendö Kandoeng: „welaan Datoca^s Bandaharö als de rijks grooten het dan goedvinden, heb ik er vrede mee. Wat zullen wij dan zoeken, dat behoorlijk is, zoodat er geen verachting of schande over ons kome!”

Op deze woorden sprak de Toeankoe van Padang Gantiëng: „vergiffenis Boendö Kandoeng! maar wij laten dit geheel aan U over. Wat U goedvindt, zal ook naar den zin van uwe onderdanen zijn.”

Hierop hernam Boendö Kandoeng: „ik zal er dan een buffel voor bestemmen, benevens wat rijst, sirih, pinang, gambir en tabak. Ik heb een buffel, die grooter is dan de gewone en buitengewoon mak; hij likt ons de handen en baadt zich elken achtermiddag in een poel in roode aarde. Dezen zullen wij zenden.”

Toen de Toeankoe dat hoorde begon hij te glimlachen en sprak: „Dat is wel moeder; U denkt in 't geheel niet na; want ge stelt meel met kalk gelijk en hoe kan men dat, wijl hun wit geheel verschillend is. Luister daarom nog eens goed. Moeder is in 't geheele Minangkabausche rijk beroemd; waartoe zou 't nu dienen, dat men over U ging praten en vertellen, dat gij een vorstin even aanzienlijk als ande-

re, zulk een buffel als feestgeschenk hebt toegezonden naar een negorij, waar men overvloed van buffels heeft. Indien ge dus dat dier zendt, zult ge u aan verachting blootgeven en men zal zeggen, dat gij niet weet hoe het hoort en dat ge geen duit kunt missen en overal zullen de Minangkabauers voor gierig worden uitgemaakt Die laster zal dus Uw deel zijn; want de gebruiken brengen mede, dat men elkander op fatsoenlijke wijze helpt. Moeder bezit immers si Binoeang, djantan Gadang, zooals gij hem noemt; hij onderscheidt zich van alle anderen in het veld en is niet zoo heel mak, daar hij in geen jaar thuis geweest is. Dien behoort U te zenden en dan zult ge, denk ik, geen schande inoogsten; want nergens op aarde is er iemand te vinden, die er zulk een grooten buffel op na houdt. Hij toch is grooter dan een olifant en maar weinig kleiner dan de stier die den aardbol draagt. Wanneer hij in si Kalawi verschijnt, dan zal tante zeggen, dat ge haar een oprecht hart toedraagt!"

Dit hoorende sprak de Mangchoedoem van Soemanie*: »vergiffenis Boendö Kandoeng, maar het is volkomen juist zooals de Toeankoe daar gezegd heeft!"

Hierop sprak Boendö Kandoeng; »indien dit het gevoelen van den raad is, dan wil ik zelfs nog meer ervoor bestemmen; er is echter een voorwaarde n. l. dat gij U eenige moeite zult moeten geven om si Binoeang te gaan vangen. Gaat dus met U allen heen en gelieve hem hier te brengen!"

De rijks grooten antwoordden nu: »met Uw welmeenen Boendö Kandoeng, wij zullen allen gaan, doch een ding slechts; wij weten n. l. niet op welk veld ergens hij graast, noch in welk dal hij zijn poel heeft of op welken berg hij zijn rustplaats koos!"

»Wat dat aangaat," hernam Boendö Kandoeng »dan moet gij maar op alle mogelijke plaatsen zoeken!"

Op deze woorden sprak de Toeankoe: »welaan rijks grooten! indien het er op aankomt om si Binoeang te vangen dan zijn er wel personen, die wij daarvoor zenden kunnen en wel si Barakat, si Baroeliëh en si Tambahi. Werden er veel lieden gezonden, dan zouden deze, als zij bij hem kwamen de grootste moeite hebben, daar er voor hem niet veel noodig is om woedend te worden; en mochten er dan gewonden of dooden komen, dan zou moeder daarvan de verantwoordelijkheid dragen. Wat nu si Baroeliëh betreft, deze weet hoe hij behandeld moet worden, daar hij hem vroeger heeft opgepast en den ganschen dag gelegenheid had, zijn karakter te leeren kennen."

Dit hoorende hernoemen de rijks grooten: »als dat Uw bevel is, dan onderwerpen wij ons daaraan en zullen wij voorloopig hier blijven."

Nu hernam de Toeankoe: »zeg Barakat, Baroeliëh en Tambahi! morgen ochtend vroeg laat gij eten koken en gaat gij met u drieën si Binoeang halen, zonder wien gij niet moogt terug keeren!"

Daarop antwoordden zij: »vergiffenis Toeankoe! als het er op aan komt si Binoeang te vangen, dit is gemakkelijk te doen; een van ons zal hem tegenhouden en de anderen hem opjagen en als wij hem dan drie rottings om de pooten geslagen hebben, zullen wij hem wel hier brengen!"

Intusschen was het nacht geworden en toen het derde hanengekraai het aanbreeken van den dageraad aankondigde, ontwaakte Boendö Kandoeng die zich eerst naar de achtergalerij begaf en daarna in het binnenvertrek kwam zitten, waar zij aldus sprak: „rijks-grooten! toen ik dezen nacht was ingeslapen, begon ik te droomen. Ik droomde, dat mijn zeven rangkiang's met de *sibajau-bajau* en de *silindjau laoei* door een orkaan geheel vernield werden. Daarenboven voelde ik de steenen neuten verschuiven, heen en weer geschud door een aardbeving. Verder was het mij alsof de dakrand op en neer bewogen werd en door een verwelwind wegwoei, gevolgd door mijn zitmatje van hilalang; en eindelijk droomde ik nog dat de Soengai Boengö buiten hare oevers trad, waarbij het schuim bovenstrooms kwam afdrijven en het geheele land onder water gezet werd. Toen mijn droom uit was, werd ik wakker en keek ik links en rechts zonder echter iets te ontdekken. Weest nu zoo goed eens na tegaan of dat nu ook een droom geweest is, die beteekenis heeft!”

De rijks-grooten begonnen nu, na het hooren dezer woorden, na te denken, doch het mocht hun niet gelukken de beteekenis van den droom te verklaren. Zij werden onrustig en het zweet brak hun uit van angst en schrik. Ieder keek zijn boek na over verklaringen van droomen, maar de uitlegging van den droom te geven vermochten zij niet.

Eindelijk zeide de Tocan Kali: „vergeef het ons Boendö Kandoeng, dat wij geen kans zien den droom uit te leggen; geen van ons vieren weet daar raad op en wij dienen het dus aan U over te laten.”

Toen hernam Boendö Kandoeng: „welaan Barakat, ga mijn zoon Katjindoean zoeken: den vlugsten haan op den galanggang; de groote vlinder dezer woning; den vertrouweling van de landstreek; hem, die schrandere en verstandig is, die vriendelijk spreekt en wien iedereen vreest.” Si Barakat ging hierop Tjindoer Matö halen en toen hij verschenen was, herhaalde Boendö Kandoeng hetgeen zij gezegd had.

Nadat Tjindoer Matö haar had aangehoord, sprak hij: „ik vraag vergiffenis aan moeder, aan Tocankoe en aan de rijks-grooten. Wat de droom omtrent de zeven rijtschuren betreft, die met de *si bajau-bajau* en de *silindjau laoei* door een orkaan vernield werden, dit beteekent dat er eenmaal een groot aantal gasten van verschillende natiën naar dit rijk zullen komen. Dat Boendö Kandoeng de steenen neuten voelde verplaatsen wil zeggen, dat zij in onafgebroken zorg en onrust zal verkeeren. De droom van het zitmatje, dat wegvloog duidt aan, dat alle vorsten met hunne legerhoofden en onderdanen ons in het verderf willende storten, hierheen zullen komen en de stad belegeren. Het overstromen van de Soengai Boengö wijst er op, dat dit rijk in groote ellende zal geraken en het schijnen zal, alsof het zijn ondergang nabij is.”

Op het vernemen dezer woorden bleef Boendö Kandoeng het stilzwijgen bewaren, doch daar het al later en later op den dag werd, zeide zij eindelijk: „welaan Barakat, Baroeliëh en Tambahi, gaat nu maar op weg, wijl de dag nog niet ver gevorderd is.”

De drie mannen spoedden zich hierop voort, beurtelings vooraanlopende. Zoo kwamen zij van de kampoeng op den grooten weg, daarna op een veld, waar men het vee liet grazen, vervolgens in kampoeng Medan Saba en eindelijk op een vlakke, die tot droogplaats gebruikt werd en waar men bezig was rijst te drogen.

Barakat riep hier reeds van uit de verte: „zegt lieden, wat ik U smeeken mag, neemt Uw rijst zoo spoedig mogelijk weg, opdat wij geen onvoorzichtigheid begaan zullen met den buffel, dien wij meebrengen moeten, hierlangs te voeren. Vervolgens kwamen zij op Padang si Katoetoeih, daarna op Padang Lakè^s kandji en eindelijk op Padang Randjanö matö mamandang, waar si Binoeang graasde. Zij liepen nog eenige oogenblikken door en bevonden zich toen in de vallei van Boeki^s Rimbö bigau, waar een van stekels voorziene bambansoort, de manau malanteh baasid en de karoemboei^s nan batarèh groeiden en dat gelegen was aan deze zijde van Boeki^s si Goentang-goentang, waar men gewoon is vogels te gaan vangen.

Eenige oogenblikken later ontdekten zij diepe sporen, die naar beneden liepen en toen het hun duidelijk was, dat die van Binoeang waren, bleven zij bleek van schrik en met een kloppend hart stilstaan. Een hunner zeide nu „wat is dat nu hier vrienden? De grond is hier vol diepe kuilen (om erin af te dalen zijn zij te klein en er overheen springen kunnen wij niet.”

Barakat antwoordde hierop: „ja Baroelièh! wat nu te doen daar het zich laat aanzien, dat wij hier het leven zullen verliezen!”

Baroelièh zeide hierop: „gij zijt geheel van gedachten veranderd en wat zullen wij er dus nog verder over spreken; maar als wij een buffel niet kunnen bestrijden, hoe zullen wij het dan den vijand doen! Maar genoeg; ik zal hem zelf wel vangen; en wanneer hem dan de drie strikken om de pooten zijn geslagen, zou ik niet weten wat er nog verder noodig was.”

Zij daalden nu, beurtelings vooraanlopende, af en kwamen een oogenblik later bij den boom, waaraan de buffel gewoon was zich te schuren. De modder lag daar bij hoopen en kleefde zelfs aan de takken der haröboomen.

Baroelièh zeide hier ziet eens vrienden! dit is waarschijnlijk de boom, waar aan Binoeang zich schuurt. Indien ik geweten had, dat het er hier zoo uitzag, dan zou ik niet gekomen zijn!”

Tambahan spande nu de strikken en beefde over zijn geheele lichaam, toen hij zag, dat de sporen naar verschillende richtingen uitliepen. Nadat de eerste drie strikken gespannen waren, gingen zij weer verder, totdat zij kwamen aan den rand van een moeras in het woud Rimbö bigau, waar zich een groot aantal bidaislangen ophielden en ook hier werd een strik uitgezet. De modder lag er hoog omgewoeld en in de roode aarde onder een madang djatiboom bevond zich een poel. Daar groeide een batoeng met slechts een stam, een papaja met roode bloemen, een paroepoë^s met gekleurde strepen en pimpinggras dat overal even hoog was. Rechts ervan bevond zich een heilige put, waarin een bezoarsteen en links een beschreven talang en daar nu hield zich si Binoeang op.—

Si Barakat naderde zeer dicht en bemerkte si Binoeang, die bezig was zich in den poel om te wentelen, waardoor het water zich kabbelend voortbewoog totdat het in groote golven naar den overkant rolde, waar zij een geluid veroorzaakten als baren, die op de rotsen breken.

Zoodra zij Binoeang in 't oog gekregen hadden, begonnen zij alle drie te schreeuwen en hard te lachen en Binoeang in den modderpoel ziende, riep si Barakat: „rol U toch niet zoo lang, schaamt gij U niet in den modder te baden?”

Toen si Binoeang si Barakat hoorde schreeuwen, richtte hij zich op en keek naar alle kanten om zich heen. Nu schreeuwde Barakat nog eens, waarop zij met hun drieën riepen: „wees nu niet koppig en laat U vangen, opdat gij ook eens moogt ondervinden, hoe het thuis voor U is!”

Binoeang, dit hoorende, keek schuw rondom zich; hij stak den staart tusschen de pooten, schudde de horens, schreeuwde eens zachtjes, zette zich in postuur en vloog op zijn vijanden af. Hij rende voort zoo snel als de wervelwind; de aarde dreunde ervan, de hemel verduisterde door de opgeworpen aarde, de steile kanten van den poel stortten naar beneden en zelfs de gele ondergrond werd zichtbaar. Alle dieren, die hij bij zich had, vlogen van hem weg; de bijen, die op zijn buik nestelden, de gele wespen op zijn staart, de *siljoetjoeä* in zijn ooren en de *panah liang* in zijn neus, begonnen hun zoo vergiftige beten uit te deelen. Barakat en Baroeliëh liepen wat zij loopen konden, waarbij zij allerlei lichtsprongen deden, maar si Tambahi deed nog het ergste en gedroeg zich als een krankzinnige.

Alle drie hadden bijna hun bewustzijn verloren; vol angst kropen zij overal rond, daar de ziel moeielijk het lichaam verlaten kon.

Si Barakat had een wond aan het oog gekregen, si Baroeliëh aan 't hoofd en terwijl si Tambahi in een roekamboom klom, verschool si Baroeliëh zich in een salak. Alles werd rood geverfd door hun bloed; bovendien hadden zij nog veel te verduren van de vergiftige steken. zoodat zij niets deden dan kreunen.

Dewijl si Binoeang niemand meer zag, keerde hij weer in den poel terug. Langzamerhand kwamen de drie personen weer tot hun bewustzijn, doch zoodra zij bijgekomen waren, gevoelden zij plotseling weer pijn en merkten zij, dat zij gewond waren.

Si Tambahi begon nu in den salak hard te schreeuwen, roepende: „zegt vrienden; hoe zal dat met mij afloopen; ik ben gewond en lijd daarenboven door de vergiftige beten onbeschrijfelijke pijnen; 't is alsof het inwendig bij mij brandt, terwijl ook mijn oog ter groote van een kippenei is opgezwollen!”

Dit hoorende schreeuwde si Barakat van uit den dadap en si Baroeliëh van uit den roekamboom; „het is met ons nog veel erger; onze ooren zijn geheel doorscheurd; onze neus is zoo gezwollen, dat er geen gaten meer in zijn en onze oogen doen een pijn alsof zij verbrand zijn.”

Si Tambahi voegde er nog bij: „ach vrienden, hoe zal dat toch afloopen; mijn voeten zijn één wond en al!”

Daarop sprong hij naar beneden en kroop op handen en voeten verder.

Si Barakat riep nu: „maak een ladder voor ons, dan kunnen wij afdalen.”

Tambahi hakte nu een ladder en plaatste dien tegen den boom, waarop eerst Barakat en daarna Baroeliëh naar beneden klom.

Hier nu zeiden zij tegen elkander: „wanneer wij vooruit geweten hadden, dat dit gebeuren zou, waarom zouden wij dan hier gekomen zijn! Wat toch kan ons die buffel schelen, om voor hem bijna het leven te verliezen. Wij zijn hierheen gekomen omdat wij dachten, dat het een gewone buffel zijn zou; en al hadden wij daarenboven si Binoeang gevangen, dan zou dat toch niet gegeven hebben. Onze vorstin is al zeer onverstandig met doelloos schade te willen lijden, omdat een vreemde gaat trouwen, terwijl wij daarenboven hier nog veel pijn hebben door te staan. Liever echter dan op deze plaats om te komen, sterven wij op weg naar hnis.”

Zij keerden nu, badende in hun bloed, langs den vroegeren weg naar huis terug, nu eens schreiende dan weer lachende bij de gedachte aan hetgeen zij ondervonden hadden.

Zodoende legden zij een eind wegs af, totdat zij weer langzamerhand de kampong Medan Saba genaderd waren, waar de lieden die vroeger rijst te drogen gelegd hadden hen, toen zij het erf overstaken, toeriepen: „wij hebben onze rijst al opgenomen, maar langs welken kant hebt gij den buffel gebracht, waarvoor wij in ons werk gestoord zijn geworden?”

Si Barakat antwoordde: „maakt maar niet zooveel praatjes, als gij er niet van houdt iemand te krenken; ge hebt immers niet gezien, wat er gebeurd is. Kijkt maar eens wat wij moesten verduren; het bloed loopt ons uit voorhoofd, neus en voeten. Dat is gekomen, omdat wij bang waren het leven te verliezen, toen wij door dien verwenschten buffel achterna gezeten werden.”

Zij gingen weer verder, naderden al meer en meer en kwamen aan de vorstelijke woning, die zij, het voorplein overstekende, binnentraden.

„Vergiffenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toenkoe,” zeiden zij schreiende, „wij hebben si Binoeang niet kunnen grijpen en zie eens wat wij ondervonden hebben; wij hebben met den dood geworsteld en gebed in ons bloed; doch dit is niet het eenige, waaronder wij lijden, maar wij hebben ook wonden en vergiftige beten en als daar nu wellicht koudvuur bij komt, dan zouden wij eindeloos berouw hebben (gegaan te zijn).

Dit hoorende, begon de Toenkoe te glimlachen en zeide hij: „met Uw welmeenen Boendö Kandoeng; wien denkt gij, dat wij nu tegen loon zullen uitzenden om si Binoeang te vangen. Door si Barakat te zenden hadden wij bijna dubbele schade geleden en reeds dadelijk heb ik gezegd, dat hij een hoog woord voert, veel te onnadenkend handelt en niet op God vertrouwt.

Op deze woorden sprak Boendö Kandoeng: „komaan Mage^s Pandapatan, haal mijn zoon Tjindoer Matö maar. Hij is naar de kampong Solo^s dalam, in de woning van djoearö Medan Labiëh. Zeg hem, dat hij onmiddelijk thuis komt.”

Op dat bevel ging Mage^s Pandapatan op weg; hij liep op een sukkel-drafje en kwam na eenigen tijd aan de kampoeng van Djoearö Medan Labiëh.

Tjindoer Matö ontstelde; hij wierp zijn damarnoten weg en zeide: Zeg Mage^s Pandapatan is Boendö Kandoeng wellicht ziek of maakt de Toeankoe zich over het een of ander ongerust, dat ge zoo hard loopt!"

Mage^s Pandapatan antwoordde hierop: „luister jongeheer, onze meesteres heeft bevolen, dat gij terstond naar huis moet komen en dit bevel breng ik U over!"

Tjindoer Matö kwam nu naar beneden en beiden sloegen op een drafje den weg naar huis in. Na eenigen tijd kwamen zij aan het vorstelijk verblijf en, het voorplein overgaande, traden zij het paleis binnen.

Nu sprak Tiindoer Matö; „vergiffenis Toeankoe, wat U te bevelen hebt, zal ik eerbiedig op mij nemen."

„Wel mijn kind!" sprak toen Boendö Kandoeng, de reden, dat ik U heb laten roepen is, omdat ik ten einde raad ben omtrent iets, dat niet twijfelachtig blijven mag (tusschen rijp en onrijp; over dag dicht en 's nachts geopend zijnde); het is mij onmogelijk terug te komen van hetgeen mij in de raadsvergadering is ontvallen; liever nog zou ik sterven. Welk middel weet ge nu voor me om si Binoeang te vangen, opdat die zaak een goed einde hebbe en ik er niet meer zoo over behoef te tobben. Niemand anders dan gij zult hem kunnen vangen."

Tjindoer Matö, dit hoorende, sprak: „vergiffenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toeankoe! Waartoe zou mijn leven anders kunnen dienen! Moeder heeft mij van jongs af opgevoed en mij uit gevoel van liefde de teederste zorgen bewezen. Al zou ik dan ook tot aan den hemel of tot in het diepste van de zee moeten gaan, als daardoor Uw schande maar uitgewischt wordt.

Indien ik in 't leven blijf, zal ik het moeilijkste voor U ten uitvoer brengen, mits het voor mij bereikbaar is, (ik zal het in den mond nemen en er mee weg vliegen, tenzij het verdwijnt en in wolken verandert; maar blijft het op de aarde, dan zal ik het tot gruis maken). Heb dus maar geen zorg meer moeder; zoo God wil, ga ik morgen op reis."

Intusschen was de achtermiddag verstreken en de duisternis ingevallen, zoodat men de damarpijpen aanstak. Dien ganschen nacht deed men geen oog dicht, daar Boendö Kandoeng, de Toeankoe en Tjindoer Matö druk bezig bleven met elkander te onderrichten en samen te beraadslagen; en toen nu de morgen aangebroken en het zowat zeven uur geworden was, sprak Boendö Kandoeng: „komaan Boengö Tjinö, kook nu wat rijst en *goelai*; want mijn kind zal naar het woud gaan om si Binoeang te vangen, wijl ik te veel gezegd heb en daarover thans in het nauw zit."

Boengö Tjinö, dit hoorende, antwoordde; „met Uw welmeenen meesteres, de rijst is reeds in de *hedangan* en de *goelai* al klaar; zij behoeven slechts opgediend te worden!"

Hierna zette Tjindoer Matö zich aan den maaltijd en toen hij gegeten en

gedronken had, nam hij een betelpruimpje van den voorraad, die in zijn zakdoek klaar gemaakt lag, om op reis te dienen.—

Boendö Kandoeng sprak nu: „ga nu mijn kind! terwijl het nog niet laat is, want het oord, waar ge heen trekt, is ver en zeer onherbergzaam.”

Toen Tjindoer Mato gereed stond om te vertrekken, zeide hij: „vergifenis Boendö Kandoeng, vergiffenis Toeankoe, duizendmaal vergiffenis, machtig gebieder van dit rijk, moge Boendö Kandoeng aan God en den propheet en de 41 *wali's* voor mij bidden; dan zal ik, zoo Boendö Kandoeng, Toeankoe en onze landstreek heilig zijn, si Binoeang meebrengen; dan zal ik geen vergeefsche moeite doen en Boendö Kandoeng niet beschaamd gemaakt worden.”

Hierop vervolgde hij: „dan ga ik nu heen.”

„Zoo God wil is dat goed! antwoordde Boendö Kandoeng. „Wees gelukkig en leef lang; moogt gij bevrijd blijven van alle onheil en gelukkig met si Binoeang thuis terugkeeren!”

Thans ging Tjindoer Matö op weg. Nadat hij het paleis verlaten had, volgde hij de voetpaden, die naar den grooten weg geleidden; hij stak de vlakte si Kadoedoeä en daarna die van si Katoetoeih over en kwam toen op die van si Raudjanö matö mamandang, de plaats, waar si Binoeang zich ophield. Nadat hij nu nog een eind verder had geloopt, bereikte hij de vallei van Boeki'Rimbö bigau, waar de bamban met dorens, de manau malanteh boenié en de karoemboei'nan batareh groeit, aan deze zijde van den berg si Goentang-goentang, daar waar men gewoon is vogels te vangen. Na eenige oogenblikken ontdekte hij diepe sporen, die naar beneden gingen en toen het hem bleek, dat het die van Binoeang waren, begon hij te glimlachen. Er waren vrij diepe kuilen in den grond, waar Tjindoer Matö over heen sprong. Een oogenblik later kwam hij bij den boom, waaraan de buffel gewoon was zich te schuren, en waar de modder tot aan de takken van de haröboomen opgehoopt lag. Tjindoer Matö liep nog verder en kwam eindelijk aan het moeras van Boeki'Bimbö bigau. Daar nestelden bidai slangen en groeide de papaja met roode bloesems; rechts ervan was een waterput, waarin een bezoar steen en links een beschreven talang; men trof er een paroepoekboom met gekleurde strepen aan; pimpinggras, dat overal even hoog was en een batoeng, die slechts uit een stam bestond. Daar nu lag Binoeang in een poel in bruine aarde; het water bewoog zich kabbelend voorwaarts en bereikte als groote golven den oever, waar zij onder een hevig geweld tegenaan sloegen.

Tjindoer Matö stond aan den rand van den poel stil, deed zijn kain wat steviger om de lendenen, bond hem nog vaster met zijn buikband, trok de mouwen van zijn baadje en de pijpen van zijn broek naar de hoogte, nam zijn *destar* van het hoofd en stak een betelpruimpje in den mond. Daarna blikte hij ten hemel, boog het hoofd ter aarde, maakte rechts en links een sambah en riep de hulp van God in (waarna hij zeide) „zeg Binoeang! kom er nu eerst uit, dan zullen wij samen wat keuvelen en zal ik U verklaren wat er gebeuren moet.”

Toen Binoeang dit hoorde, stond hij stil; zijn oogen draaiden in zijn hoofd;

zijn ooren werden rood; hij stak den staart tusschen de pooten, schudde zijn horens, liet een zacht gekreun hooren, kromde zich en holde toen vooruit.

Het was alsof er een orkaan loeide; de grond schudde als bij een zware aardbeving, het zand verduisterde de lucht, de steile oeverwanden stortten in, het gele zand van den ondergrond vloog naar de hoogte en bedekte het veld met een stoflaag. Vervolgens vloog hij op Tjindoer Matō af, maar juist toen hij bij hem was, sprong deze ter zijde, slechts even bijtijds om niet door zijn horens geraakt te worden.

Tjindoer Matō sprak nu: „wat voert ge toch uit Binoeang; ge lijkt wel mal, doch grapjes maken komt van daag niet te pas!”

Binoeang, dit hoorende, werd zeer boos, zoodat het scheen alsof de duivel en andere booze geesten in hem gevaren waren. Met alle kracht rende hij op Tjindoer Matō af en nu vlogen al de dieren, die op zijn lichaam zaten, van hem weg; de bijen van zijn buik, de wespen van zijn kin, de *kararawai* uit zijn ooren, de *panah liang* uit zijn neusgaten; de *piangi* uit de hoeken van zijn oogen, allen vlogen van hem.

Tjindoer Matō nam den destar van het hoofd en daarmee rechts en links van zich slaande, zeide hij lachende: „maar venijnige dieren, wat bemoeit ge U met ons; wij willen samen wat pret maken, keert dus naar Uw plaats terug; want anders loopt het verkeerd af!”

Binoeang holde nu zoo verwoed op hem af, dat modder en zand vermengd met het drabbige water van den poel naar omhoog spatten, maar Tjindoer Matō sprong naar de rechter zijde (zeggende): „wat zijt ge toch ondeugend Binoeang! Wees toch niet zoo eigenzinnig en geef U liever aan de voorzienigheid over; want te doen zooals ge nu doet, is een hopeloos werk!”

Hierop nam hij zijn geborduurden zakdoek en stak een betelpruimpje in den mond.

Toen nu si Binoeang al weder op hem afkwam, sprong Tjindoer Matō ter linkerzijde en hem een klap met de vlakke hand gevende, sprak hij, terwijl hij hem bespuwde: „stil broertje, ge moogt aan kwade ingevingen geen gevolg geven; de booze toch verliest zijn denkvermogen en die haastig te werk gaat, wordt daar zelf het slachtoffer van!”

Daarop klopte hij si Binoeang eens op den rug, waardoor het dier wat kalmer en rustiger werd.

„Luister nu eens!” hernam Tjindoer Matō, „ik bid U, denk er nu niet langer over U te verzetten, want ge zoudt slechts vergeefsche moeite doen en alleen U zelve leed berokkenen. Wees dus stil Boejoeng, handel niet eigenzinnig en word niet iedermaal boos, want een boos mensch is altijd onvoorzichtig. Hoor nu goed naar hetgeen ik zeg; ik ben hier niet gekomen uit eigen beweging, maar ik ben gezonden door Boendō Kandoeng en op last van den Tocankoe van Tandjoeng Boengō en de rijksgrooten. Zoo God wil, zullen wij door onze meesteres naar de landstreek Kalawi en wel naar Soengai Ngiang gezonden worden, waar wij geheel vreemd zijn!”

Toen Binoeang dit hoorde, likte hij de handen van Tjindoer Matō; hij lichtte den staart op, bewoog de ooren heen en weer en kreeg tranen in de oogen.

Tjindoer Matø begon hem nu schoon te wrijven en nam een rotting, waarmede hij Binoeang vastbond. Hierop stak hij een betelpruimpje in den mond, hij bespuwde Binoeang en hem driemaal op den rug kloppende (sprak hij) „nu moet gij U niet meer verzetten en mij maar volgen; gebruik nu uw verstand en volg niet uw eigen hoofd, opdat wij niet in gevaar komen!”

Binoeang hield zich stil en Tjindoer Matø leidde hem uit den bruinen modderpoel in het moeras van rimbø bigau en klom met hem van uit het dal naar boven. Van daar kwam hij eerst op de vlakte si Randjanø vervolgens op die van si Katoe-toeih en daarna op die van Koeni Tamoe. Bij de kampoeng Medan Saba gekomen waren de menschen daar verwonderd en Tjindoer Matø met si Binoeang ziende verschijnen, begonnen mannen zoowel als vrouwen, luidkeels te schreeuwen. Alles geraakte er in opschudding; de eekhoren (*toepai djangjang*) keek naar beneden; de simpa-aap begon te schreeuwen; de kippen begonnen te kakelen en de menigte riep: „wat is dat vrienden, nog nooit hebben wij zulk een grooten buffel gezien! Waartoe zou die wel dienen moeten? Onze kinderen zullen er van schrikken en velen ten gevolge daarvan de koorts krijgen en sterven, waardoor wij in leed gedompeld zullen worden.” Een ander zeide: „dit geval zou oorzaak kunnen zijn, dat mijn kind plotseling dood bleef, hetgeen mij een eindeloos verdriet zou veroorzaken.” Zij droegen hun kinderen weg, maar niemand had zijn eigen kind; zonder het te weten had men dat van een ander genomen.

Van die kampoeng bewoners liepen er sommigen naar den zolder, anderen krompen langs de wanden op; dezen klommen boven in de klapperboomen, genen weer in de palen van hun huis, nieuwsgierig als zij waren om te kijken. Tjindoer Matøglim, achte, toen hij dat alles zag en vervolgde zijn weg, si Binoeang achter zich voorttrekkende.

Vervolgens kwam hij op de vlakte Panginpauan en, de vlakte Pandjamoean overstekende, bereikte hij den grooten weg, van waar hij eindelijk op het pad kwam, dat naar de vorstelijke verblijven leidde. Op het voorplein verschenen, bond hij si Binoeang vast en ging naar boven.

Boendø Kandoeng keek op en Tjindoer Matø met si Binoeang gewaar wordende, zeide zij: „wel mijn jongen, mijn Tjindoer Matø, vlinder van deze groote woning, vlugste haan van den galanggang, vertrouweling in de negorij; gij, die wijs en slim zijt, die inneemt door Uw spreken en immer bereid zijt te sterven, waar het geldt de schande van Uw moeder weg te wisschen, ge zijt dus weer geslaagd in hetgeen ge ten uitvoer zoudt brengen!”

Dit hoorende zeide Tjindoer Matø: „met Uw welmeenen Boendø Kandoeng en Toeankoe, wat si Binoeang betreft, ik heb hem vastgebonden op het voorplein aan den heiligen kamoeningboom!”

Op deze woorden ging Boendø Kandoeng met al haar hofjuffers naar beneden, waar zij zeide: „wel Binoeang, wat zijn wij lang van elkander gescheiden geweest, wel volle twaalf jaren, en wat zijt ge groot geworden in dien tijd!”

Hierop smeerde zij den buffel met olie en begon zij hem te wrijven, totdat hij geheel schoon was. „Nu glimt ge goed Binoeang, ” vervolgde zij, „en bestond er geen reden voor, ik mag vervloekt zijn als ik een voetstap van U zou scheiden, daar ik U onuitsprekelijk lief heb. Verander nu voortaan Uw gedrag een weinig, dan komt alles wel in orde.

Was er sprake van U te verkoopen, al kon ik dan Uw zwaarte in goud krijgen, ik zou U toch niet willen missen; maar er is iets anders. Gij zult namelijk met Katjindoean en Goemarang op reis gaan en wellicht zal ik U nimmer wederzien. Dat komt, omdat ik in de vergadering te veel gezegd heb en ik mijn woorden niet kan intrekken, wil ik geen schande op mij laden.”

Si Binoeang bewoog de ooren, terwijl Boendö Kandoeng vervolgde „komaan jongen geef nu bevel om, terwijl het nog vroeg is, het noodige bijeen te brengen.”

De Toeankoe beval nu; „Barakat, begin met *limau poeroet* te zoeken, die bij den grooten steen groeit aan de bron en die, met hun zevenen aan één tak zittende, naar het oosten overhangen. Wanneer ge er bijkomt, dan moet ge niet terstond in den stam klimmen, maar eerst drie maal daarop schoppen, vervolgens den adem inhouden en dan pas naar boven gaan. Ge moet de vruchten ook niet met de handen aanraken, maar in den mond naar beneden brengen, waarom gij ook geen antwoord moet geven, als er iemand in dien tijd iets aan U komt vragen. Zijt gij erin geslaagd, die *limau's* te vinden, breng ze dan regelrecht naar huis, zonder achter U te kijken. Ge kunt er dagelijks vinden stroomopwaarts in Pariangan.”

Op deze woorden spoedde Barakat zich heen en al meer en meer naderende, kwam hij eindelijk stroomopwaarts in Pariangan, waar hij rondom zich ziende, door Gods beschikking en door de heiligheid van den Toeankoe de bedoelde *limau's* ontdekte. Zeer verheugd hierover schopte hij driemaal tegen den stam, en nadat hij den adem met kracht had ingehouden, beklom hij den boom welks vruchten hij in den mond naar beneden bracht, om vervolgens zonder om te kijken den terugweg in te slaan.

Uitgelaten van vreugde thuis gekomen, sprak hij: „met Uw welmeenene Toeankoe! zie hier de bedoelde *limau's*.”

De toekoe gaf ze aan Boendö Kandoeng en sprak toen: „kom aan Barakat, ga nu ook *pinang tongga* zoeken, aan welks alleen staanden stam de vruchten geheel op zich zelve zitten en naar de oostzijde groeien. De werking ervan is als van de *pinang djamba*, die erge duizelingen veroorzaakt; op zijn stengel nestelen vergiftige wespen; hij staat naast den *ramang* boom, die ook *kilingan hantoe rajö* genoemd wordt. Men kan hem dagelijks vinden aan de steile oevers van de Soengai Boengö; zijn wortels reiken tot in het water en hij steekt boven alle andere *pinang*-boomen uit. Gij moet hem op dezelfde wijze halen.”

Toen si Barakat deze woorden gehoord had, begaf hij zich op weg om die *pinang* te zoeken en daarin door Gods beschikking en de heiligheid van den Toeankoe eveneens geslaagd zijnde, bracht hij ze naar huis, waar ze aan Boendö Kandoeng ter hand gesteld werden. —

Toen alzoo gevonden was, wat er gezocht moest worden, sprak de Toeankoe: „met Uw welmeenende moeder, weet ge wat U nu doen moest? Laat, terwijl het nog licht is, een spierwit bord vol kleine scheurtjes halen; laat het met zorg afwasschen en op de andjoeng leggen; laat men Uw stalen mesje nemen en het goed scherp slijpen benevens wat Barosbenzoë uit Uw bewaarplaats en ook deze op de andjoeng brengen: vervolgens nog wat soelah-peper, drie zuiver witte pennen van een stekelvarken, drie naalden die in de hand gebroken zijn, een gemberwortel, zeven klappernerven, zeven kaarsen en den spiegel (*tjumin taroeh*) uit het gouden kastje. Laat men dit echter doen, nu het nog dag is, want in de duisternis moet men zich te veel haasten.”

Boendö Kandoeng liet op deze woorden alles op de andjoeng brengen en toen nu de avond begon te vallen, werden de damarpijpen aangestoken. Nadat men gegeten en gedronken had, sprak de Toeankoe: „paleisbewoners, dezen nacht wensch ik met (mijn broeder) nog het een en ander te overleggen!” en zich tot zijn moeder keerende vervolgde hij: „vergifenis moeder, ik verzoek U laat de lieden nu stil zijn en verbied hen leven te maken of te stoeien, want wij hebben een gewichtig werk te verrichten.”

Het gelaat van Boendö Kandoeng betrok bij dit gezegde, terwijl zij zeide: „spreek toch niet zoo onbedacht; als ge niet weet, hoe ge spreken moet, zwijg dan liever stil; ik ben toch immers geen slavin! Komt aan lieden,” vervolgde zij, „laat uw muziekinstrumenten nu maar eens hooren!”

De paleisbewoners echter durfden geen van allen iets te zeggen, geen haan kraaide, geen kat miauwde, geen plank kraakte er.

„Kom Katjindoean! hernam de Toeankoe, „laten wij nu op de andjoeng gaan!”

Hierop beklom hij, gevolgd door Tjindoer Matö, de andjoeng, waar zij eenige oogenblikken later als leeuwen tegen over elkander gezeten waren.

De Toeankoe zeide nu: „Kom Katjindoean zie nu goed toe, en”, vervolgde hij, „Tjandai nan Goerawan, maak nu vuur in de rookpan!”

Toen Goerawan dit gedaan had, bracht zij de rookpan naar de andjoeng, waar Kantjindoean ze aannam om daarna de deur af te sluiten. Hierna legde de Toeankoe wat benzoë op het vuur en, de *limau's* in den rook houdende, deed hij zijn heilgroet aan den propheet en vroeg God om hulp; vervolgens strooide hij tarwpoeder met gele rijst vermengd over den grond, begon met een bundel klappernerven om zich heen te slaan, blikte ten hemel, boog zich ter aarde, prevelde nogmaals zijn heilgroet, nam daarop een flesch en sprenkelde daaruit dauwwater om zich heen. Vervolgens ontblootte hij den spiegel *tjumin taroeh*; hij nam het mesje en sneed daarmede, onder het uiten van den *salam*, drie limauvruchten in stukken. De tamboek's vereenigden zich, doch gingen daarna weer van elkander om vervolgens in het bord rond te draaien en eindelijk in den vorm van een driehoek in het midden stil te blijven liggen. Nadat dit afgelopen was, kneep hij de limau's uit en begon te bidden, waarin hij zich zoo zeer verdiepte, dat zijn blik door een zwar-

ten steen tot in den zevenden hemel en de zevende aardschijf heen drong. Daarna verdiepte hij zich in de bewegingen van de *limau* en zeide: „maak het licht wat helderder, opdat ik goed zien kunne, wat er met de limau's gebeurt.”

Het limausap bruischte en kookte, er scheidde zich schuim af, dat eerst lijmerig en daarna helder zijnde den Toeankoe een zucht en vervolgens een glimlach ontlokte. Toen ook deze werkzaamheden afgelopen waren, borg hij (Tjindoer Matö) de benodigheden zorgvuldig op, waarna hij zeide: „vergifenis Toeankoe, maar wat hebt ge nu gezien en wat duiden de bewegingen van de limau's nu aan; want zolang ik niet weet of zij voorspoed dan wel ongeluk voorspellen, kan ik mij niet op mijn gemak gevoelen!”

De Toeankoe antwoordde hierop: wel Katjindoean! in de bewegingen van de limau, wordt zoowel kwaad als goed voorspeld. Luister nu waar het een en ander op neerkomt. Dat de hulsels (tampoek's) zich eerst vereenigden, toen scheidden en daarna op het bord begonnen te draaien, beteekent dat gij op reis zult gaan en een onherbergzaam oord zult betreden, Padang si Ani^s genoemd. Gij zult daar alleen staan tegenover een groote overmacht; het verraad zal er U ten verderve willen voeren; Uw leven zal er elk oogenblik in groot gevaar zijn, zoodat gij er rust noch duur zult hebben. Toen de tampoek's van de limau in den vorm van een driehoek bleven liggen, toen zij begonnen te borrelen en te koken, totdat er schuim op kwam en er zich een lijmerig vocht afscheidde, gaf dit te kennen, dat Gij door Gods beschikking hulp ontvangen zult, niet van menschen maar van si Binoeangen en wel van de giftige dieren, die van hem afvliegen en die U, zooals de teekens mij leeren, bijstaan zullen. Dat het limausap schoon en helder werd geeft te kennen, dat door Gods hulp alle verraders uit den weg geruimd zullen worden.

Verder mijn broeder maken wij, om te weten of iemand slechte bedoelingen omtrent ons heeft, gebruik van den gemberwortel, die den aard der trillingen van 't lichaam aanduidt. Doen deze zich n.l. rechts gevoelen, dan is dit een teeken, dat voorname lieden ons leed berokkenen willen; krijgt men ze links, dan willen menschen van den laagsten stand ons dit doen en heeft men ze in het middengedeelte, dan komt het gevaar van personen uit de gewone volksklasse. De pennen van een stekelvarken gebruiken wij om de *tjoetjõ karkoeto* en de *toeljoë paramaiõ* van ons te weeren en het vergif te ontdekken, dat als God wil helpen dan niet meer voor ons verborgen kan blijven. De *sipaleh ladõ soeläh* dient om de onverschrokkenheid op te wekken en de angst te verbannen. De klappernerven en het garen waren om ons te beschermen tegen bedrog, wanguust en verraad. De zeven waskaarzen moeten dienen om U Gods wil en door de heiligheid van onzen voorvader, die dit rijk regeerde en van Roem kwam en die als een van de vier groote vorsten bezitter was van den berg Merapi en den si Goentang-goentang, waar men netten spant, dag en nacht even helder te doen wezen. Wat verder den spiegel betreft, dien wij genomen hebben, die dient om U door Gods beschikking hulp te verschaffen; want als U op

reis het een of ander overkomt, dan kan ik, door er opletteud in te zien, weten of het goed of kwaad is en alzoo gerust zijn.

Luister verder naar mij: al zoudt ge U elken dag door de punten der wapenen omringd zien, ge zoudt voor het staal toch onkwetsbaar wezen; al gingt gij ook naar het oorlogsveld, gij zoudt, wijl uw tijd nog niet daar is, toch niet sneuvelen. Maak U dus daaromtrent niet ongerust en wees in dit geval niet wankeelmoedig; want ge behoeft voor niets te vreczen. Wie schrikachtig is, heeft kans dood te vallen; hij die het altijd koud heeft, vindt gewoonlijk den dood in het water; die weemoedig van hart is, is voorbeschikt ver van de zijnen te gaan; die veel van stoeien houdt, is dikwijls oorzaak van twist, terwijl een oprecht mensch dikwijls het slachtoffer van bedriegerijen wordt. Deze limau's, zoo vervolgde hij, verdrijven vooral de gevaren der wereld. Als ge nu op reis zult gaan, dan zal het zijn alsof gij ten strijde trekt en voor het geval dat gij dan hinderpalen mocht ontmoeten, wil ik U in vertronwen mededeelen, dat gij dan niet moogt wijfelen en geen voetstap terug treden; want dat is den jongeling van Tandjoeng Boengö een verbod. Deedt gij het, dan zouden er thuis zemelen in een klapperdop voor U gereed staan en een *sangka* ^s *omin* te broeien, want het zou alle schijn hebben, dat ge een leghen geworden waart. Indien honger en dorst U dan plaagden, zoudt ge wat asch in een kopje kunnen nemen; ge zoudt U aan *sirih karako* ^s moeten vergasten en U daarbij bedienen van oude *pinang*, die door de eekhorentjes weggesmeten is, terwijl de oude bladeren van den kandoengboom U tot *gambir* zouden strekken. Pagar Roejoeng zou U vervloeken en Soengai Boengö voor eeuwig U van zich stooten."

Dit hoorende zeide Tjindoer Matö: „met Uw welmeenen Toeankoe! Gij behoeft mij dat niet onder het oog te brengen. Waart ge een ander persoon, dan zou ik U wat anders zeggen; iedereen toch weet, wie ik ben. Het voor een tweedemaal van U te hooren, zou ik niet kunnen dulden. Hoe zouden wij op dit oogenblik al iets kunnen uitmaken. God is machtig en wij hebben nog niets ondervonden, wat wij goed of kwaad kunnen noemen. Volgens mijn gedachten ook zijn wij menschen allen gelijk en kan zoowel de een als de andere sterven. Gij behoeft mij dat niet te leeren!"

Toen de Toeankoe hem zoo hoorde spraken, begon hij te glimlachen en zeide: „als gij behouden in Tandjoeng Soengai Ngiang zijt aangekomen, overleg dan goed bij U zelveu, om een middel te vinden prinses Bongsoe alleen te spreken en vertel haar dan al onze omstandigheden. Als si Bongsoe 't hebben wil, dan zou ik begeeren haar te ontmoeten. Boendö Kandoeng toch is al oud en kan spoedig sterven. Kwam zij nu te overlijden, dan zou er niemand zijn geschikt om in dit paleis het bestuur op zich te nemen. Ook het verlangen van de rijksgrouten is daarom (dat zij mijn echtgenoot wordt), daar de onderdanen anders slecht zouden worden en de vorsten van Boeö en Soempoe Koedoeih zich aan onrechtvaardigheden zouden schuldig maken, waaronder het geheele rijk zou lijden. Mijn eenigste streven is daarom prinses Bongsoe te spreken, al moest zij er ook het leven om verliezen. Als ge haar dus

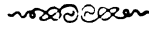
niet meebrengt, verbied ik U terug te keeren; dit is zoo goed als een doodsbevel voor U. Bespreek de zaken dus goed met haar en zeg haar, dat als zij niet hier verschijnt, ik tot haar komen zal. Mocht het echter zoo ver komen, dan zou er in het geheele rijk opschudding ontstaan, maar dewijl oom zich niet zou kunnen verantwoorden, zou hij er alleen het onaangename van ondervinden; allerlei beslommingen zouden zijn deel zijn en misschien zou het hem wel het leven kosten, terwijl ook Bongsoe, verteerd door inwendig verdriet, geen rustig uurtje meer zou hebben. Brengt ge haar echter mede, dan zal de zaak gemakkelijker voor ons afloopen; want mocht men den oorlog willen, dan zal de justitie, na gedaan onderzoek, niet anders kunnen zeggen, als dat zij door een tijger verscheurd of door den bliksem getroffen is en dan zal oom zoowel als Imbang Djajö het moeten opgeven. Dit zal de afloop zijn, en wij zullen alzoo, zoo God geeft, aan het langste einde trekken. In geval ge echter niet slaagt, dan zullen wij een groote schande te verduren hebben. Zoo de prinses echter niet mocht willen, dring er dan maar niet te veel op aan; want alleen als het met wederzijdsch goedvinden gaat, worden wij voor naberouw bewaard; daarom moet ge trachten de toegenegenheid bij haar voor oom en tante uit te dooven; gij moet haar op den toestand van ons en onze kampoeng wijzen en zeggen, dat het land zonder bestuur is, de godsdienstige wetten zonder kracht, de vorsten onrechtvaardig, de onderdanen ongehoorzaam, de kampoengs verlaten, de markten onbezocht zijn en zeden en gewoonten niet nageleefd worden."

Dit hoorende sprak Tjindoer Matö: „vergifenis Toeankoe! maar dit is een moeilijke opdracht aan mij; want als 't waar is wat men zegt, dan is men bezig met de toebereidselen voor het huwelijksfeest van prinses Bongsoe te maken en mijn gevoel van schaamte doet er mij ten zeerste tegen opzien, daar wij mannen verlegen zijn in de nabijheid van een anders vrouw te komen en daarenboven staat de prinses als bruid immers onder een sterke bewaking."

Hierop hernam de Toeankoe: „kom Boejoeng laat U dat niet verontrusten. Als ge Gods hulp inroept, is het immers gemakkelijk de prinses te ontmoeten. Wanneer ge daar zijt, wacht ge slechts tot het werk bijna afgelopen is, dan wendt ge U tot oom en tante en vraagt hun eenig voorwerp van waarde ter leen. Is het in Uw bezit, dan maakt ge U uit de voeten en verbergt ge U ergens. Men zal zich dan alle moeite geven om U te zoeken en ofschoon men U niet vinden kan, zal men uit spijt toch doorgaan met U op te sporen. Mocht er iemand U ontmoeten, houd U dan alsof gij krankzinnig zijt en wil men U naar huis brengen, verzet U daar dan tegen zoolang, totdat Bongsoe zelf komt; want zij zal ongetwijfeld daartoe aangedreven worden. Als Bongsoe dan bij U is, zegt ge haar, dat zij van deze talisman gebruik moet maken en laat haar die bewaren in heur haarwring. De *pitanggang* en *ilemoenan* zitten er in en al is zij ook maar zoo klein als een spinaziezaadje, er is niets of zij bevat het. Maak U dus niet ongerust, want verlaten zal ik U niet. Door Gods hulp en de heiligheid van onze voorvaderen zullen wij, al ontmoeten wij

elkander in geen jaar, toch niet van elkander gescheiden zijn; want mocht Uw lichaam verre van hier gaan, Uw geest zal mij blijven omzweven!”

چيندور ماتو

ورنات سيفو ران ۲	1 امفون ۲ امفون بربو کلي امفون
ديکمبغ سليبر علم	امفونله کامي بندا کندوغ
ديبلون سبلون کوکو	امفونله کامي د توانکو
9 امفون تانون سفسيقا	خبر اوراغ کامي خبرکن
10 لکغ سکلي داغ ستاهون	دوستا اوراغ بوهوغله کامي
ممتنا ۲ کنديرين	بوهوغ اوراغ کامي تاسرت
نن مناره کريس کستين	دغ لما برکلمان
نن براهولو کايو کامت	سداعله راج فرامفوان
نن برانما مداغ کيري	2 ديدالم اولق تنجوغ بوغا
ديبهگي تيگت بهگي	ديدالم علم مينغ کرابواک
سکارات کبنور روهم	ديدالم کوت فگر رويوغ
سکارات کبنور جينا	نن برانما فريت کوت دالم
نن سکارات فدا فولو امسک	3 بوکنله راج داغ ممبلي
چک برانمو کمدين	بوکنله راج داغ مميقتا
بيلغن دنيا سوداه سمفلي	5-4 ماراه بوکن سلطن فون بوکن
نن براباجو کستين	راج براديري سنديرين
ورنان سيفو ران ۲	سما تراديري جن علمک
تنکلا ماس داهولون	تيمبلن راج بنور روهم
فوسک داري نبي ادم	تيمبلن راج بنور جينا
11 ديتانون انق بيداداري	6 تيمبلن راج ديلاونن
12 نن مناره امس جتاجتي	7 سفیه بلهن امننت جورلي
13 فته ديوليو فنداکنن	نن منجوجوغ داغ مفکوت
14 نن مناره لمبيغ لمبوران	نن برانما کوله قمر
15 نن مناره جفکوت جفگي	8 نن براکين سيکندون ۲

- سیریندو براچینتا بایک
 27 کسومبا همبلوا فیگو
 28 سیکاسه سلینداغ دایغ
 هانیغ جرانیه سومور دینانر
 چرامین چینا براکیلتن
 سیکاسیه اغنن براچرای
 29 سموراسه گونوغ مرافی
 جروم فیراق کولیندان سوترا
 30 تلیفو فوئغ فنگیلن
 31 همفیغ تراسیراق هاری هوچن
 اگا بائونکن جو سیدویوغ
 سداغ برادو اتس ازجوغ
 سوروه تورون این کماري
 دینلی مننتی دسورامبی
 نن کن تیته بندا کندوغ
 منداثر کات نن بکین
 اله مپمبه انپلای.
 32 ادوه سیکمبغ بنداهری
 امفونله کامی توان توا
 جک ایت تیته بندا
 تکوتله کامی تننغ ایت
 ممبائونکن داغ توانکو
 اف سببن دامیکین.
 33 انته ترانچه با مپابوئغ
 34 جک ترالفکه این مذوله
 نمون ترالینتس این ملومفوه
 کامی جوا منغکوئغن
 35 تیداق نیان بولیه دتننغ
 بگی چهایی متاهاری

- 17-18 نن مناروه تاران سگرچنتن
 نن برافریسی جغت توما
 نن برانیغ تراس جیلانغ
 نن برافران اکر لونداغ
 نن براتابوه فولوت
 نن براگندغ سلیگوری
 18 نن برابندور بانغ بایم
 نن مناروه لافی هیلانغ
 دی حتی تقدیرالله
 اوندوغ فون سوداه ماس ایت
 هارین سداغ تغه هاری
 سداغ فون بوتتا بایغ
 سداغن لیتا انجیغ
 سداغن لاغ اوراغ دیکمفوغ
 سداغن رامی اوراغ دیفنکن
 19 اولغ براولغ دیتندین
 هارین فانس براغین
 براباول داغن گوروه توهور
 سداغله راج فرمفوان
 دانغ فیکیران بندا کندوغ
 منا سیکمبغ بنداهری
 ککی تاغن بندا کندوغ
 20 انق کونچی امبن فورو
 منا کمبغ بوئا چینا
 21-22 اغگون چندلی نن گوراون
 23 سیدچاو براگو هانی
 24 اغکوئغ گای جلن براسیمفغ
 داغ لیا راگم سیکندا
 25-26 سیلفگی ممبغ دیهاران

- چک دیکنل هاتي لينتوه
 نمون دسبوت ليداه کالو
 چک د ننگ مات بوتو
 باء اف جو کامي ممباونکن
 امفونډ کامي بندا کندوځ
 امفون بریدو کلي امفون
- 36 بگیکن سوعوت بندا کندوځ
 منداعر کات نن بکین
 انه نگا بندا کندوځ
 ماڅکه کرواځ نغه
 لالو دنیڅکت تفڅک انجوځ
 د سیمبکن کولمبو چندی
 انه منیته بندا کندوځ
 بائون بویوځ بائون بفا
 بلم توڅکل ججتن بندا
- 37 جرات سمات بندا کندوځ
 فرتس جن اف اکن داوس
 هو بوځ پاوا راڅکي هاتیکو
 اوبت جریه فلاری دامم
 سیدیښین تمفل دیگفلا
 هولو چنډوځ لیمنا براکوروځ
 سمبهن علم مینځ کرابو
 مروهم بسر امفت بلي
 مفکوت اوانی نډجوځ بوڅا
 فرمینن بوا سمفو کودوس
 یوا هاتي د بندا کندوځ
- 38 تیمفن ۲ لیدوځ بولن
 منداعر کات نن بکین
 اله بائون داځ توانکو
- لالوله دودو داځ توانکو
 دفنداځ کیري دغن کانن
 انه تمفا بندا کندوځ
 تراسمبور داراه دیدادا
- 39 انه تورون انپلاي
 اله دودو لالو کالو جوځ
 براگلو داځ ۲ باپق
 کیفس براسبوځ کیري کانن
 فغینځ ممفکو فوهن
 براهلس دغن کاین کونینځ
 براځ نن فانوت مڅف کریس
 براځ نن فانوت مڅف ایکت
- 40 براځ نن فانوت مڅف فداځ
 تذدیل منجهیل مڅف چرامین
 نومبق برمبو براکولینځ
 سلافن فغینځ کبیلځن
 ممالځ فکاین کامسن
 برانولیس داځن ایر امس
 دیباوا ایر د سیکمبځ
 سداځ دیدالم کیزدي فیراق
- 43 فمباسوه موک داځ نوانکو
 برواري داځ توانکو
 دودو دانس تیلن فنداځ
 برانن اوراځ دیڅکلي
 برانما تحت ماجون علم
- 44 دیباواه نیرلي لاشیت ۲
 برانمفیس تیکر سندیامن
 داتس د واڅکا نن برامیسیر
 هینتن دان فودی براکیلتن
- 45
 46

سرات جن اروس جن فاسقن،
 54 تمغن سوداه لڦکم ترابوا
 بڱي ديپوکيس ديگمبرکن
 سفنتون هينتن اتس امس
 ادا سبتر اين دودو
 انه منيته داغ توانکو
 امفونله ساي بنذا کندوغ
 افله تيته بنذا کندوغ
 ممبري تيته بنذا کندوغ
 منا جوا لي هغ بويوغ
 سبب بفا دينلي باغونکن
 بدان دينلي سوداهله توا
 انقرا لاي حايث بنذا کندوغ.
 55-56 بايک کيت برافندو فدان
 ايا براتولو جن براندي
 اما دينلي چوري دينلي ففرکن
 سورات سبگي اونداغ
 57-58 کو ديباجون سيتمبا لما
 داغ سباريس تيداق هيلغ
 کو ستيتي برافنتغ لوبا
 ديدالم علم ميغ کرابواک
 ن سلااس بانغ بشکواس
 سئيدران گونوغ برافي
 59 توشگو ن تيدگ سجاراغ
 راج براتيگ ذیک نوبت
 سوراغ راج دالم بوا
 سوراغ راج سمفوکودوس
 سوراغ راج فگر رويوغ
 بگي تلي ديفيلين تيدگ

حيران ممنداغ سمبان
 لکاي فرامفوان
 برزاري اوراغ ن بايق
 تيداق تراکذل اف
 47 دي ممنداغ داغ تونکو
 ورنان برابگي
 د فنداغ ميرا ورنان کونيغ
 د فنداغ هيچوا ورنان بيرو
 رومن برالين
 گيلغ گميلغ چهيان
 سفنتون بولن امفت بلس
 ورنان امس سفولو متو
 48 رمبوتن چينچين تروهن
 49 داهين سهاري بولن
 کنيشن بنتو تاجين
 50 فيفين فاوه ديلايغ
 مات ن بگي بينتغ تيمور
 هيدوغ ن بگي داسون توغکل
 تليغا تليفو لايور
 51 بيبيرون لونتر ديلاري
 گيگي براکيلت چرامين چينا
 ليداهن همقالم ماسق
 داگون هاران تراگنتوغ
 52 ليهيرن ميدان خيالي
 بوني کانن لما مانيس
 53 لراغله فوتي کبنديشن
 جک بوليه روف بشين
 لاکو فراغي تابرالوان
 لراغله فوتي کچودون

- سبکی فولا انقندوغ
 ماسیغ فرینتهن
 داغرکن بئر بفا کندوغ
 لوروغ راج دالم بوا 60
 ممیگ عاده جن لیمبگ 61
 ممیگ بوئل تا براتولو 62
 ممیگ تراجو تیداق کائن
 ایت جبتن راج بوا
 کیت نماکن راج عاده
 سبکیفولا انقندوغ
 لوروغ د راج سمفوکودوس
 ایله راج نن د سنن
 ممیگ حکم کتاب الله
 ممیگ کلام سیغ ملم 63
 داغ منجوجوغ تینه الله
 مغراجکن سوروه نپی
 شرع کرس عبادت بیان
 عمل طاعة حکم برادیری
 راج عادل بوکن کفالغ
 ایت جبتن راج ننتون
 سداغ دیدالم سمفوکودوس
 کیت نماکن راج عبادت
 سبکیفولا انقندوغ
 لوروغ فد نکریک
 نن برانما فکرر یوئلک
 ایله بفا نایک نوبت
 ممیگ جبتن محکمکن
 ایاله راج سعلمن
 دیدالم علم مینغ کرابوک
- 64 لالو کگونوغ مهلیتغ
 لالو کریق نن برادابور
 کدورین دیتاکو راج
 لالو فولانه کاسن
 سیهان براندق بسی
 کسیلولو فونلی ماتنی
 ایت فیگن کیت جوا
 سبکیفولا انقندوغ
 لوروغ دی بسر امفت بلی
 امفت بوا نگرین
 امفت اواغ اکن بسرن
 بنداها ر د سوغلی تراب
 توان قضا دفا داغ گندیغ
 توان منجودم دسومانی
 توان فذجغ د سرواس 65
 نن براگلر دانو فموندق
 این ممیگ گندیغ فوتوس 66
 این ممیگ بیغ تابو 67
 این نن لایه سوسه فایه
 نن منجوجوغ فنیتن
 نن دسوروه سیغ ملم
 منجلنی فاسیسیر علم نفاک
 ممیننا عاده تیف نگرین
 امس مانه توغکوب بوووغ 68
 حق دنچیغ فغلواران
 اوپور گندوغ کمودی 69
 فولقن فد کیت جوا
 ایت بسر امفت بلی
 کفا ریمبون نگر ریبوئلک

جکت حکمن سوداه جاتوه
 ستهیل گانب سوداه برچوب
 حکم بنر سوداه ترابندیغ
 هاییس بیچارا بنداهارا
 عاده لیمبگت تاءبراتوروت
 براجلن دانو بنداهارا
 75 کدالم بوا سمفوکودوس
 جالقله راج نن د سنن
 دغن ترانیب مجلیسن
 جکت تاهاییس بیچاراتو
 مکت براجلن راج بوا
 76 رافت فانت مقیریفکن
 منجالغ بغا نن کماري
 د سیک بیچارا مکت سوداه
 فولغن فدا کیت جوا
 باایت تاته باریسن
 باایت اونداغ
 سبکیفولا انقکندوغ
 77 لوروغ فد نن سورغ لای
 جکت نومبوه سیلغ سلیسیه
 برابفته علیم جن فندیقا
 لوروغ کفد کتاب الله
 دیبارا کتاب سوراغ
 ایا منجالغ توان قضي
 کدالم نگرې فداغ گنتیغ
 اما نن لیهت کتاب بسر
 جکت تاهاییس بیچاراتو
 مکت براجلن توان قضي
 منجالغ راج سمفوکودوس

70 این نن گداغ کیت لمبو
 این نن نومبوه کیت تانم
 مهراج لیل تو فکندوغ
 دالم علم فاسیسیر نکت
 جکت ملیفکغ تا ترانفس
 جکت تکا تیداق تراسونداق
 71 بولیه ممکی سچوریغ کونیغ
 جادی ممکی فایوغ گداغ
 72 بولیه ممکی لانی سوروغ
 تفي فراگیهن کیت جوا
 سبکیفولا انقکندوغ
 لوروغ فد سورغ لای
 توان گداغ دیبانیفوه
 اوراغ براج دیهاتین
 اوراغ براسونن دیمانن
 اوراغ براکوات دیتواغن
 73 اوراغ منمفوه روسوجلن
 74 برکات تیداق براسنناهو
 براتوروتور فنتغ امبیل باوا
 کیت نماکن تو فاکندوغ
 هاریمو کوت فیلیغ
 تنافی فولا انقکندوغ
 اولق اینن کات ننتون
 جکت نومبوه سیلغ سلیسیه
 لوروغ دعاده جن لیمبگت
 دیدالم علم سچوریغ نکت
 فولغ کفد بنداهارا
 دالم نگرې سوغلی تراب
 جکت عادتین تیداق براتوروت

باء ایت تاته باریسن
 باء ایت اوندخ^۲ ن
 80 بقاء برانما هافر بسر
 81 فوست جلا فومفونن ایکن
 دیدالم علم میفغ کرابوک
 سبکیفولا انقکندوغ
 سبب بقاء دینلی باغونکن
 سوده لما همب منداعر
 دیدالم نگرې سوغلی ترب
 بنداهارا ممدجغ کلفکغ
 دالم کوریمبغ باتو هلغ
 کلفکغ برائیلیت داغن امس
 برانیری برالاعیت^۲
 لاگی برکولمبو کاین کونیع
 رامین سابوغ مهارابو^۲
 82 تولق برانونددا بولو هایم
 83 بونی کاتون براداری^۲
 بونی ریل براداریغ^۲
 اواغ کچیل برانچیغ^۲
 دی^۲ فیتیس براکونی^۲
 دی^۲ امس براکاتی^۲
 داگائون براتمبون^۲
 انقن سودهله گداغ
 برانما فونی لفاکگینی
 این منچاری بینندون
 اله تیگ بولنله لمان
 تیگ رغکیغ ن تراسلین
 تیگ چامت امس ن هابیس
 تیگ بواه گوداغ ن له روسق

رافت فانت سمان
 سگلا ایمام داغن خطیب
 موقیم ن امفت فولوه امفت
 ممیفتا حکم کسمفوکودوس
 جک تاهابس بیچارا تو
 برجلن راج سمفوکودوس
 منجالغ بقاء ن کماري
 دسیک بیچارا مک سوده
 فولغن فدا بقاء جوا
 باء ایت تاته باریسن
 باء ایت اوندخ^۲ ن
 سبکیفولا انقکندوغ
 جک تومبوه سیلغ سلیدیه
 دیدالم علم میفغ کرابوک
 78 جک مفاچق توهو فراغ
 جک کوسوت تیداق سلاسی
 جک کاروه تیداق جرانیه
 فولغ بیچارا مخودم
 دالم نگرې داغ سومانی^۲
 امائن روندیغ دبندیغن
 جک له هابیس بیچارانو
 مک براجلنله مخودم
 منجالغ بقاء ن کماري
 رافت فانت مغیریغن
 سگلا ممیغ بیچارانو
 داغن ترتیب مجلسن
 79 جک این سمفی کماري
 دسیک بیچارا مک سوده
 فولغن فدا بقاء جوا

باء ايت ڪراچ مڪ جدي
 باء ايت ڪراچ مڪ سلامت
 باء ايت مقصود مڪ سمفيل
 ليمبگ اوراغ مميگ بيجارا
 تيدر سيغ براجگ مل
 جان ڪوراغ سنجتاناچم
 جگ مميگ تڪوہ ۲
 جگ برانھيل سما برت
 جگ دودو مرآت رانجوا 88
 جگ تڪا مينيچو چراہ 89
 باء ايت اوراغ براعقل
 براغ ن تيفگي ديدانرڪن
 براغ ن فندان ديپوبوغي 90
 ملبوتڪن براغ ن ڪرس
 مهندورڪن براغ ن تڪغ
 مرافتڪن براغ ن گفگغ
 منجينيڪن براغ ن لير
 ممانوھي براغ ن لوهق 91
 باء ايت اوراغ براعقل
 بوڪن موراہ مميگ حكم
 حكم سلافن فراڪارا
 جگ راج لاین حکمن 92
 فرافاتيه لاین حکمن
 سوداگر لاین حکمن
 پياڻري لاین حکمن
 جگ مادہ لاین حکمن
 موفقة لاین حکمن
 جگ عقل لاین حکمن
 جگ کتاب لاین حکمن

ڪسائين انق راج ۲
 راج ن منا ن تا دانغ
 سوتن ن منا ن تا سنن
 انه تيگ ڪمونيف گننغ
 فا اونن ڪودا اوراغ منونغ
 سووراغ فون تيدان داموهڪن
 اوراغ اموهه اين تا سوڪ 84
 اوراغ سوڪ اين تا اموهه
 اغڪوهه ن نو فڪندغ 85
 بگي ا ڪاني سدنوغ فيلاله 86
 ايڪ باء ايت انبلاي
 بايڪله بفاء فاي ڪاسن
 فد فيڪيران بندا ڪندوغ
 منجالغ گلفگغ بنداھارا
 بوڪن سبواہ ڪراچ بفاء
 سمولا بفاء نايڪ نوبت
 اما تھو ديراسم اوراغ 87
 اما فندي ديلغكم سنن
 اما تھو عاده جن ليمبگ
 بايق عاده فراڪارا عاده
 بايق حكم فراڪارا حكم
 انته بروبه له توڪيني
 انته براتوڪر له توڪيني
 ليمبگ اوراغ جدي راج
 علمو فدي ن ديڦڪي
 ڪين بريسي ڪين توندو
 عاده اوراغ براھمب رعيه
 دالم بطن ڪيت مپمبه
 دالم ظاهر اين مپمبه

کتیگت مستحیل فد عقل
 جگت عاده تیگت حکمن
 فرانما بیان سلهن
 کدوا براسقسي سلهن
 کتیگت تراگفتم داغ تندان
 جگت کتاب دوا حکمن
 فرانما تفقو فصلن
 کدوا براتفتو بابن
 فصل ایت معنی جلن
 باب ایت معنی فیفتو
 اسارت براکات ۲.

95 تیفو اچس تکی ملایو
 کتیگت گوریندام باروس
 سبکیفولا انقکندوغ
 جگت سمفلی بفا کاسنن
 کنکری سوغلی تراب
 لوروغ دیداتو بنداهار
 جگت ککین نن ترالفکه
 جگت کاتن نن ترادوروغ
 جگت مولوتن لالو لالغ
 جاعن ایت دیتوروتکن
 نمون این سکلی نفک
 با ایت اوراغ برعقل
 نکوت سایغ این دبفا
 نیدان ایلو ایت فکندوغ.
 96 بگی هران مکن انق
 سبکیفولا انقکندوغ
 نن کن د فکغ تکوه ۲
 کذایکن اورغ جدی راج

جاغله ایت دجمفورکن
 جاغله ایت دسماکن
 بیلغ دیدانو بنداهارا
 داشرکن بفر تو فکندوغ
 تروهکن دیدالم هانی
 فکل ساهن همب رعیه
 انس لیما داغ بگین
 مولا ۲ سله تاغرن
 کدوا سله ککین
 کتیگت سله کاتن
 کامفت سله ماتن
 کلیما سله لاکون
 ایتله سله همب رعیه
 نن کن تیته بنداکندوغ
 حکم راج دوا فراکارا
 اسا هیدوف کدوا ماتی
 باس هیدوف مانغ حکمن
 باس ماتی اله حکمن
 [کات اول ۲ جوا
 کات اخر ۲ جوا
 کات بطن ۲ جوا
 کات ظاهر ۲ جوا] 93
 94 بیافری تیگت حکمن
 فرانما دیلیهتن
 کدوا دیداعرن
 کتیگت تراگفتم داغ تندان
 جگت عقل تیگت حکمن
 فرانما وجیب فد عقل
 کدوا جایز فد عقل

- 102 داغن توان مخودم د سوماني
مک لالو بفا کاسن
سداغ کدالم داغ بانيفوه
کومفولکن ستو بيچارا نو
داغن توان گداغ ديبانيفوه
103 جک تيداق لاي براتوفغ
104 بولت له بوليہ د يکولتکن
فيفيه له بوليہ د يلايگن
داغن بسر ن امفت بلي
105 هابيس بيچارا سيلغ سلو
جک کاتن ن تيداق سوده
سوداهکن مله د بفا
جک له هابيس بيچارا نو
رافکن بسر امفت بلي
جاغن توان گداغ ديبانيفوه
لالو فولا بفا کاسن
106 کدالم بوا سمفوکودوس
هدايه راج دوا سيل
لوروغ عاده جن ليمبگ
107 جاغن د يباري سيلغ سالو
حکم سرع ۳ جوا
حکم عاده ۳ جوا
تتافي فولا انقکندوغ
اولق الين بيچارا نو
سرات کدوا مک جدي
دي عاده براسندي شرع
دي شرع براسندي عاده
با ايت سکاراغ کيني نفک
کومفولکن ستو بيچارا نو

- توجوه فولا داغ بگين
فرانما عادل فدا حکم
کدوا ايغت دان براني
97 کتيگ سوکه داغن جگ
کامفت جگ د بيچارا
کليما اوفا بومي داغن لاغيت
کانم تيدا لالي
کتوجوه تيداق براسوک
98 سبگيفولا انقکندوغ
برابلي بفا داري سن
99 جاغن چچت مرا ملينتغ
برالاکو فينتا فدا الله
عمر فنجغ رزقي موراه
براغ مقصود سمفي جوا
100 براغ داغن چدي جوا
سبگيفولا اونداغ ۲
جک بفا لالو کاسن
سداغ کدالم سرواس
101 برانولو براندي بفا سن
جاغن ايندوم سرواس
کومفولکن ستو بيچارا نو
مک لالو بفا کاسن
سداغ کدالم فدغ گنتيغ
برانولو براندي بفا سن
داغن توان قضي فدغ گنتيغ
کومفولکن ستو بيچارا نو
مک لالو بفا کاسن
سداغ کدالم داغ سوماني
کومفولکن ستو بيچارا نو

- تروهکن دیدالم هاتي
 چک له فدو بیچارا
 دغن راج نن دواسیلا
 دبو جاعن سمفو کودوس
 بولمت له بولیله دیگولتکن
 فینیه له بولیله دیلیفکن
 سرات بسر امت بلی
 سوکله هاتي علم نفک
 سانفله هاتي همب رعیه
 منذاثر حکم ساعت عادل
 داري اول سمفلی کاخر
 لاییه مشهور نما بفا
 ترا مشهور کسان سیئی
 کبیلغن کمان
 ایله راج سدوات
 108 ادوه بسر سهندیگ
 اوراغ توا سا اونداغ
 فقهولو سبواه حکم
 دی منتی سما سکات
 هلوبلغ سما سملو
 باءایت کهنداق بندا کذدوغ
 اماء سانه نگریک
 انق راند براجلن سوراغ
 109 داغ جاوه دانغ مگئاس
 سبکیفولا انقکندوغ
 سلامت بفا فولغ فاي
 جاعن چچت مرا ملینغ
 کذگری سوغلی تراب
 الغ کسوک بنداهارا
- میلهت بفا له کماری
 ایا بسر نن امفت بلی
 سرات بسر جن فقهولو
 سگلا منتی بذیران
 سگلا انق مودا
 سرات نن رانت سمان
 گدغ کچیل توا مودا
 هینا مولیا میسکین کای
 بیراهی هاتي همب رعیه
 نن کن تیته بندا کذدوغ
 سبکیفولا انقکندوغ
 چک بفا فاي کاسن
 باواله ادیق کذدوغ بفا
 ایله بوجغ کچیندون
 چیندور مات بندا کذدوغ
 110 اوراغ نن چرادیق چنداکیا
 لای جوارې بیجقسان
 مانیس مولوت براکات
 دیملوی اوراغ نن باپق
 هایم نن تفکس دیگلفکغ
 111 داغ لیمفانس رومه گداغ
 112 اچغ دام نگری
 دالم علم مینغ کرابواک
 اگاء برانم بفا فاي
 سبکیفولا بفا کذدوغ
 چک بفا فاي کاسن
 باواله هایم اگاء سیکور
 113 هایم کیننن فذجغ ایکور
 سیغ مراهب مالم مراهی

- 121 جاڻن ديڪنل همب رعيت
اڳا برانم بفا فاي
سيبر اڪت سيبروليہ
زن گڏيگ جو سيمهه
سبگيفولا انقنڊوڻ
جڪ سمفلي بفا کاسن
چوبا فرانوؤ فراندايڪن
ايا جو دانو بنڊاھارا
بيلفڪن بئر سوڻگهه
روسيڪن بئر سما سالوراڻ
بيلق ديدانو بنڊاھارا
جڪ اين لاي سوڪ
مڙيما ڪچيندون
چيندور مات بنڊا ڪنڊوڻ
جڪ اين تيداق سوڪ
اصل جاڻن اوراڻ تھو
- 122 تيداق تومبوه سونن د بفا
سبگيفولا انقنڊوڻ
جڪ اين لاي سوڪ
مڙيما اوراڻ ميسڪين
123 براگنڊوڻ ڊاڪر لافو
سوڪر نن بوڪن الغ
124 ڪاين د تفڪب مڪ دودو
سمفيغ د فغڪن تا برباون
سبگيفولا انقنڊوڻ
ففرڪن بئر سوڻگهه
بيلفڪن بئر هابيس
لاڪو فراغلي اديق بفا
ايله بوجج ڪچيندون
- نن مڪن د بھاني تاڻن
114 نن مپاسف د بوغا ڪوڪو
ھايم نن تفڪس داوستانڪ
115 ھايم نن بندوڻ ايت بويوڻ
ستو تلور دوا پاوان
جاڻن بيريغ سفڪوناني
نن ڊيم اتس گونوڻ مرائي
116 نن براڪوڪو د بھاواڻ
117 نن ممڪن بوغا اغين
118 نن ممينوم اير بوغا
نن ڊيم اتس تلغ فريندو
تمفت بوروڻ لير ماني
سنن سراغ تيفڪالوڻ ھيتم
سما جن سيگماراڻ
سيگماراڻ ريمبون ايڪور
فاسق ڪوڪو توڻڪڻ ھروان
ھيتم بيپير ليدها براتونڻ
تولغ توڻڪل فينچوران گاديغ
تمبون ڊاگيغ فنتس لارين
فيھق ڪودا تيچي
فرانڪن ڪودا سمبوراني
جڪ ھايم نن ڪيننن
119 براننتغ ڊمھڪن بنتو
باواله جوارا ميدان لايه
جاڻن تاجين سبرومبوڻ
120 داڻن بنھن ستيئتيھن
سبگيفولا انقنڊوڻ
جاڻنله بايق بفا فاي
جاڻن تھو لاراس نن فذجج

- 134 داري رومه ڪتافين
 135 فاي براهمبوغ سيفاء لاگ
 فاي برامين ۲ ڪودا
 فاي ملفس لايع ۲
 ڪانهه فداغ لاواس نقتون
 ساراغ فون نيداق دميدڪين
 هاني بندا تيدافله سانغ
 نمون ديداعغر سوڪ رامبي
 136 منداغر سورء داغن سوراي
 منداغر اوراغ سوڪ رامبي
 سئلا انق موداء
 نن سماء جن همب
 چڪ نميت بوليه نقتون
 بندا ڪندوغ تاجون داهولو
 سمفلي تورو نيداق برانغڱ
 نيداق نهو ديلاوان ڪاوان
 ايڪ باء ايت انڀلاي
 جاعن همب ترادوروغ جوا
 فذجغ فذداتق لي دبندا
 نن ڪن ڪات داغ توانڪو
 منداغر ڪات نن بڪين
 گلق سپم بندا ڪندوغ
 انه مزينه بندا ڪندوغ
 منا جوا لي هغ بويوغ
 بنم نوئل جاجتن بندا
 چڪ ايت ڪات بقاء
 لويه سوڪن بندا ڪندوغ
 اتوانن اڪن سبواه
 ايسوء هاري ديني براحاصل

- چيندور مات بندا ڪندوغ
 125 اوراغ براج ديپاتين
 اوراغ براسوتن ديپاتين
 اوراغ ملايه دفنداين
 اوراغ براكوات ديقلغت
 اوراغ منمفوه روهو جن
 چڪ تاء ڪاني ديپاتين
 126 تڪاء مپولنغ اين ملوداه
 127 براكات سيغر ۲ لذجغ
 هاتين پلا ۲ رومن
 128 اوسپڪن فدام تمبه گلب
 129 باء اوراغ بوھق ۲ ڪن
 بيدچاران لاین داري اوراغ
 ڪاتن دوا سبئس
 اداغ ۲ دوا سبوني
 130 اداغ ۲ ڪات براغڱ
 131 دالم دو نغه تيگ
 اف سبين داميدڪين
 چڪ ادا نن برابه
 چڪ لي ادا نن براتوڪر
 بوڪن بقاء بوليه ملو
 مپاراه براكهداتق هاني
 132 داغ برافسن برانورونڪن
 چڪ سلورونغ بدان ديني
 نيداق جدي مهبوغ لفاڪه
 133 بگلي انق دائم سوروان
 چڪ لاي بويه فيننا بندا
 مڪن سانغ دائم هاتي
 اما ماتي برافايوغ رومه

لومفت نڻ سمفلي کاوڊار
 سنڌوڻ فيلاللي علمو
 نڻ منڌوڻوڻي هاتي نڻ امراه
 ممبروڪن هاتي نڻ سوڻي
 نمون دياواه لاشيت نڌڪ
 143 هابيسله ايت سمهان
 اله منيته بنڌا ڪڌوڻ
 منا جوالي بويوڻ
 سبب دافت د بنڌا ڪڌوڻ
 فغتهوان سبايق ايت
 داغرڪن بفر سوڻوڪوه
 تنڪلا ماس داهولون
 ماس بقاء ديدانم رحيم
 ديدالم تيان بنڌا ڪڌوڻ
 هاوا نفسو برايگلي
 هاتي بوايا د هنداڪن
 144 بواه ڪلاف نيور ڪاديغ
 ايت نڻ لايه بنڌا هنداڪن
 سماس الله اڪن ممباري
 دافتله ايت سمهان
 ديچارى سلامت فذج گمبده
 ايتله انق سيني هاوان
 سلما لمبت نڻ بڪين
 ادانه گاران فوڪول امفت
 تراڪلب لانو براسين
 جدي براميمفي انپلاي
 دانغ والي داري مکه
 نڻ ممفوياي ڪعبه الله
 سهيتا فذج جغڪوڻن

ما ديني فگئيل جوار ميدان لايه
 ديم ديمفوڻ سوانو دالم
 نفتي فگي ۲ هاري سيغ
 سبگيغولا انقڪڌوڻ
 اديق بقاء تيداق ديسڪ
 ايله بوجغ ڪچيندوان
 چيندور مات بنڌا ڪڌوڻ
 نمون سهاري ۲ نفتون
 هاريله فتح انپلاي
 فتح براجاوات داغن سنجا
 سنجا براجاوات داغن ملم
 اله لالو ترافسغ دامر
 نمون سملم نفتون
 سڪلب تيداق دنيدورڪن
 دنونجوڻ داجر بنڌا ڪڌوڻ
 علمو دنيا داجرڪن
 علمو اخره داجرڪن
 هابيسله ايت سمهان
 137 لوروغ فدا فڪاين دنيا
 ديدانم علم مينغ ڪرابواڪ
 دافتله ايت سمهان
 139-138 داغ فيتونڌوڻ دان فيلايه
 140 کو فيگريغ دان فيگنتر
 141 سرات چوچا ڪراڪوت
 هابيسله ايت سمهان
 براليندوڻ دنغه تراغ
 براڪيلت سمبيل براهدان
 برانادوه دهمبوغ ۲
 214 چنچغ اير تيداق فوتوس

جدي ت توغكوت تيلننقن
 سبگيفولا نن دلي فوتي
 جگ سمفلي ظاهر كدنيا
 سلامت عمرن فذجع
 فليهركن بفر بايگ ۲
 سبگيفولا له دلي فوتي
 نما سنن گلرن سنن
 اوراغ مودا سلطن رومندوغ
 تيمبلن راج بنور رهم
 تيمبلن راج بنور چينا
 تيمبلن راج ديلاوترن
 ميمفي سمفلي بندا تراباغون
 همب فذداغ كييري دان كانن
 ستو فون تيداق كليهنن
 انتهن جيهمين ميروفا
 انتهن سيطان براسوارا
 حيرانله بندا ماس ايت
 فيكيير فذداغت بندا كندوغ
 تيداقله لاي تيداق بوكن
 ايتله ممفي سبنرن
 اشكوه ۲ هديه الله
 ايله اوراغ نن مهاجر
 نوروغ كغد بندا كندوغ
 ايتله كات والي ننتون
 نن كن تيته بندا كندوغ
 منداعر كات نن بكيين
 گللق سپم له توانكو
 نمون مسلم ۲ ننتون
 سكلب تيداق تيدوركن

اينداه روفات تا مغكوغ
 145 فوتيه كونيج ورنان فيغلي
 سدرهان سمفرن بيسي
 زوبوه براكيلت چرامين چينا
 تيداق بوليه فذداغ پات
 جوبه فوتيه سروبون فوتيه
 هاروسن بوكن الف ۲
 باون همبر باون كستوري
 147-146 باون كومكوما نيروانو
 براديري ديكلغ هونو
 با ايت بوني كاتن
 148 اوسه فوتي برادو جوا
 149 فوتي مغندوغ داغ مونتيك
 150 نن برانما كمال ستي
 جگ دفكغ تيداق هاعوس
 جگ ديرازدم تيداق باسه
 مانهن سنيت داغن گونديغ
 مانهن سولا داغن راجم
 جگ سمفلي ظاهر كدنيا
 ككنتي الله اتس دنيا
 اوراغ كييرامت هيدوف ۲
 راج سمبهن فتح فكي
 جگ ترانكته اين منوله
 نمون ترالينتس اين ملومفوه
 ايتله راج سعلمن
 دائم علم ميذغ كرابواك
 ديدالم علم فولوا فراچك
 رعيه ايت سمايان
 جدي دهيتم دفوتيهكن

مليهت اوراغ له داتغ
 اله نمفأ سيبراكت
 اله نفس تاجي ديتاشن
 سوداهله كوسوت بانغ بولغ
 تراسمبور داراه ديدادا
 تراكاجوت تراچفغ ديربي
 ايا جوارا ميدان لاييه
 لالو براكات انپلاي
 151 هنداقت كمنه هغ براكات
 افكه تيته بندا كندوغ
 اتوكه سمفلي اجل ديفلي
 سمفلي بيلشن سهاريك
 منداعر كات بئكين
 گللق سپم انپلاي
 ايله فولا سيبراكت
 جاشن داتو توكوت سنن
 152 حرمليله نن بئكين
 153 اتو هان اكن سيوه
 نن نيته توان توا
 داري كوت كمفوغ دالم
 154 فرانيي كيت كاسنن
 ايا سبنتر كيني نغك
 سبگيفولا دي داتو
 نن تيتهن توان توا
 باواله تاجي سبرومبوغ
 داشن بانشن سنينتيشن
 تيداق ادا جدي برانغكوه
 نمون اين سكا ي نغك
 نن كن كات سيبراكت

دوا كلي هاييم براكوكو
 سمفلي كنيگ هاري سيغ
 سفنگله منفري نايك
 كيوا فوكول سلافن
 اله منيته بندا كندوغ
 منا جوا هغ براكات
 براجلن جوا له داهولو
 جافوت جوارا ميدان لاييه
 سداغ ديكمفوغ سولو دالم
 اوراغ نن گداغ انس بلي
 برانفتغ كانلي دفدان
 تيداق اوندور سبانغ بولغ
 كاتن ديني منيته
 سوروه داتغ اين كماري
 تيداق جدي برانغكوه
 سوروه باوا ايت بوپوغ
 جاشن تاجين سبرومبوغ
 ايا بانشن سنينتيشن
 منداعر كات نن بئكين
 اله نورون سيبراكت
 داري اتس رومه كداغ
 براجلن لاري الغ
 سلما لمبت نن بئكين
 لما براسراغ داکت جوا
 داکتله كمفوغ جوارا ميدان لاييه
 سوداه تيبا تغه هلامن
 كيران جوارا ميدان لاييه
 سداغ ملفس تاجي
 سداغ ماوسلي بانغ بولغ

ايا ديني بيلغ کن ۲ جوا
 سمفيله گاران تيگت هاري
 نن تيداق منجاجق هلامنک
 سوادله اونووغ بدان ديني
 انق سوراغ لاین لاکون
 157 هابيس هاري براگنتي هاري
 هابيس بولن براگنتي بولن
 تيداق فانه مليهت رومه
 158 فانس ميغ دالم اوستانک
 انق مپلق اوراغ نن باپق
 159 انق ماپيسو علم نغک
 تيداق کتوان نن ديچاري
 160 انق تانهو د اونووغن
 تيداق نن لاین کهنداقرن
 ايا براماین ۲ سجا
 ذیکت رومه نورون سرومه
 ممبيلغ تگت نن باپقک
 مندغر کات نن بکين
 براکات سکمبغ بنداهاري
 ايا بئر بندا کندوئک
 کاسيه سايغ ترادوروغ لاور
 سداغ کند کچيندون
 161 توغگ ۲ بولو سروس
 162 سفنتون اگيه ۲ فوکغ
 163 بگي براتق ديکوالي
 ايک له مواه داغ لمان
 لوروغ فدا بدان همب
 هابيس ناسي براگنتي ناسي
 هابيس گولي براگنتي گولي

برواري جوارا ميدان لاييه
 منداعر کات نن بکين
 لالو براگوکوه انپلاي
 دامبيل نکاين سهان
 لالو براجلن انپلاي
 سيدراکت مغيرغ ديلاکغ
 لالو براجلن کدوان
 گنتي داهولو منداهولوي
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفلي کافينتو گايغ
 155 ماسو کچيروغ کمفوغ دالم
 سواده نيب تغه هلامن
 اله نايک جوارا ميدان لاييه
 نايکه فولا سيدراکت
 اله نمفا بندا کندوغ
 امفون بريبو کلي امفون
 چمس بئر بدان همب
 افله تيته بندا کندوغ
 سمبه جوارا ميدان لاييه
 منداعرکات نن بکين
 اله مينته بندا کندوغ
 منا جوارا ميدان لاييه
 نغني سساعت سکتیک
 ايا ديني هنداق برايچارا
 اله منيته بندا کندوغ
 156 منا فولا هغ براکت
 چاري جواله سيدويوغ
 انق ديني کچيندون
 چيندور مات بندا کندوغ

تراپواغ د اوراغ نڼ باپتک
 اله منيته بندا کندوڅ
 منا سيکمبغ بندا هري
 جاعن دسبوت نو دځي کندوڅ
 جک منداعرن سيدوبوڅ
 گداغ هاتين بوکن کفلغ
 سما ديليهت دفنداغي
 جک هان سکاراغ کيني
 تولغ گداغ توبوه لي صيحت
 جک اين مهوراي لگکه
 سفاتهو بواغ بلاکغ
 168 جاغنده ايت دفرولنگن
 اله منيته بندا کندوڅ
 منا جواهغ بروليه
 براجن جوا انفکندوڅ
 اله مپمبه سيدروليه
 امفون ساي بندا کندوڅ
 کمنا اين اکن ديچاري
 بگلي کوتو ديدالم هيچو
 انته هيلير انتين مودځي
 نيدان کتوان لي تمفتن
 باء بيلاغ انس کاچغ
 169 اين اوفما بوروغ فولو
 ديمنا فتح سنن برالم
 170 لگکين بايق اغکوڅ گاي
 بگلي بلوت ديگاتر ايکور
 منداعر کات نڼ بگين
 اله منيته بندا کندوڅ
 منا جوهغ بروليه

چاوان فچه دالم هيداعن
 دځي لما ترالتا جوا
 164 فنفتي انق مگي ننتون
 جک ترالاي اگا سديکيت
 سوداهله سوغوت بندا کندوڅ
 جک هات دهمب سوواغ
 کو جاعن سله سديکيت
 بيرله جاعن برافنداغ
 سبگيفولا بندا کندوڅ
 جک هات دهمب سوواغ
 165 ديچايي سيريه ديچران
 ديباوا کتفه بلي زامي
 کچيندون ديپواغ هوتغ
 ايک باء ايت انپلاي
 جک لاي حاييت عمر بندا
 براغ کراچ جدي جوا
 براغ مقصود سمغلي جوا
 براغ لگکين لالو جوا
 براکاي سيلييه سوميليه
 تيدان ديباري فچه تفي
 باجو تا بوليه کانلي فلوه
 جک کوراغ بندا گنتي جوا
 اخر کلغن کمدين
 جک اين چيندور مات
 166 لاي کچيل ترانچا
 لالو گداغ تراپاوا
 جک بندا هيلغ باء کيني
 167 تراغ ممپوبوڅ جدي هابو
 هيلغ لولوس کفوسست تاسي

مڙداغر کات نڻ بڙکين
 انه منيته داغ توانکو
 منا جوا هڻ برونيد
 ليعتي جوا نه داهرو
 کيرا هاني دينلي
 فابي براهمدوغ سيفاراک
 فابي منفس لايغ
 سداغ کفداغ کايو تانم
 هاري اسنين سهاراک
 فرا دامين تو د سنن
 سڱلا انق مودا
 سڱلا انق مويلا
 173 سڱلا انق فراتيانق
 جڳ تيداق اين د سنن
 چاري کفن سيمهڱويغ
 جڳ تيداق اين د سنن
 مڱ چاري کسان سيني
 مڙداغر کات نڻ بڙکين
 انه براجن سيدرويه
 براجن لاري اغ
 کين جاوه برسراغ داکت
 انه تيبا گارن د سنن
 سداغ د فداغ کايو تانم
 نمفت براهمدوغ سيفاراک
 بکس منفس لايغ
 اغين تيدوق اغ
 ادا سماعت سکتيدک
 ادا ستاري سفيتانق
 کداغرن بوني داغوغ

جڳ سلوروغ تڙتغ ايت
 بوليہ فولا دينلي تونجوڪن
 لوروغ کفد کچيندوان
 171 ديمنا هدا ب نڻ براتون
 اداله سنن چيندور مات
 172 ديمنا انق مودا
 اداله سنن چيندور مات
 ديمنا رابب نڻ بربوني
 اداله سنن چيندور مات
 سبڱيفولا انقنکندوغ
 جڳ اين تيداق د سنن
 چاري فولا بڙکين
 کاتمفت براهمدوغ سيفاراک
 بکس منفس لايغ
 نمفت علامت مابن بديل
 سنن فڙديکر مابن فداغ
 د سنن سورء داشن سوري
 جڳ تيداق اين د سنن
 لالو فولا بڙکين کاسنن
 سداغ فداغ سربونن
 نمفت براسيگب فراموڪن
 د سنن نمبيغ نڻ براجن
 د سنن فريسي نڻ براسلو
 جڳ تيداق اين د سنن
 چاري فولا کفداغ فڙجغ
 سمپيل ديکائن فرياعن
 د سنن انق مودا
 نمفت ماسغ مابن کودا
 نڻ کن تيته بندا کندوغ

امفونله همب نون بوجغ
 تيداقله ادا نميکين
 اتو هان اکن سبواه
 نن تيتيبن توان توا
 فولغ کيت کيني نغک
 تيداق ادا جدي برانغکوه
 ايتله تيته ساي جوجوغ
 منداثر کات نن بکين
 175 ديلافسکن تلي لايغ
 لائو ديتارئي سيبروليه
 لائو براجان جوا فونغ
 انه مذوروت سيبروليه
 جلتن لاري
 منارزه سوسه دالم هاتي
 سلما لمبت نن بکين
 کين لما براسراغ داکت
 داکت کچيروغ کمفوغ دالم
 انه تيبا تغه هلامن
 176 انه دتيفگت نغک انجوغ
 انه برابوني فراميندن
 بروغ فندي برانجفي
 177 موسغن فندي بيواراي
 178-179 تيوغن فندي دینداغ ائتو
 180 مور مغیکير ديبدوغن
 براكووه هايمن نن کيندن
 نن کيندن فذجغ ايکور
 بونين ديياواغ
 انه مذجاءوه بذا کندوغ
 انه تمفا کچيندوان

بروراي سيبروليه
 ممنداغ اين کاتس
 سبواهله تمفا لايغ
 فنتون کلواغ بيبرفاتغ
 لائو جوا سيبروليه
 لائو ديچاراي ففکل تلي
 اد سچوروس فراجلتن
 ادانه اوراغ نن باپقت
 سداغ دفوهون کايو تانم
 برابوني سورء داغن سوراي
 نمان اوراغ سوک رامی
 سگلا انق موداه
 سرات انق موليا
 برابوني فکايين
 174 نمان اوراغ کلي
 بروراي چيندور مات
 کلپهتن سيبروليه دانغ
 ترسمبور دارة ديدادا
 ترانس تلي لايغ
 انه براكات داغن چمس
 سمبيل برابول سله سدان
 هنداغ کمان هغ بروليه
 مغاف گاران بندا کندوغ
 اتوکه سکيت غلو فانغ
 اتوکه گارغ داغ توانکو
 ميمني ديني بورو سجا
 دالم نن تيگ هاري نغک
 منداثر کات نن بکين
 انه ميمبه سيبروليه

مشگلفگمکن داغ انقن
 برانما فوتي انگگاکيني
 مقصود سفاچ دالم هاني
 هنداق منچاري ميننتون
 راج نن منا تا سذن
 سوتن نن منا نن تا دانغ
 فيکير مندافت بندا کندوځ
 بايک ديچاڅوه ديليهتي
 دځي انق ديني کدوان
 بگيا تيداق ديچاڅوتن
 بايک جوافي کذييري
 لايه سوکان بنداهارا
 باوا جوارا ميدان لايه
 باوانه هايم ديني لي سځيکور
 باوانه تاجي سبرومبوځ
 داغن بانغن ستيښتون
 برواري چيندورمات
 منداعر کات نن بکين
 گلق سپم کچيندوان
 سمبيل ترانارا گلق سپم
 افله ميمفي بندا کندوځ
 بايک بيلغن سڅاريک
 181 سداغ کتيک بوغا کمبغ
 182 منداعر کړکو سځگوناني
 امفونله ساي بندا کندوځ
 فيکيرله بندا هاپيس ۲
 فرچهاي بذر بندا کندوځ
 ايا ملفس بدان کامي
 تيداقله بند داغر ۲

چيندور مات بندا کندوځ
 اوبوځ پاوا راځکلي هانيکو
 اوبت جريه فلاري دامم
 سيديفين تمفل د کفلا
 هولو چنتوځ ليمفا براکوروځ
 اوراغ نن چراديق چنداکیا
 لاي جواړي بيچقسان
 مانيس موارت براکات ۲
 هايم نن تفکس د يکلفگمکن
 داغ ليمفانس روه گداغ
 اچغ ۲ دالم نځري
 اله موه داغ بفا کندوځ
 منداعر کات نن بکين
 اله مېمبه چيندور مات
 امفونله ساي بندا کندوځ
 امفونله ساي دتونکو
 امفون بربيو کلي امفون
 ديباواه دولي ساه علم
 افله تيته ساي جوجوځ
 اله منيتد بندا کندوځ
 منا جوالي هغ بوځوځ
 سبب بفا ديني سوروه جادوت
 سداغ کفد سيبروليه
 فد فيکيران بندا کندوځ
 ديني منداعر خبر بايک
 دالم نځري سوغلي تراب
 دالم کوريمبغ بانوهلغ
 تيگت بولن له لمان
 بنداهار منچغ گلگمکن

ايسې تمفاین انم توجوه
 جدي تمفاین اوستازک
 تیداقله کامي تورون ۲
 بایک ماتي برافايوغ رومه
 دالم اوستان بندا نشک
 187 گيلا دئي دودو ۲ تیدور
 بوليه برالاکو فينتا بندا
 منداعر کات نن بکين
 گلن سپمله توانکو
 لالو منيته انډلاي
 امفونله ساي بندا کندوغ
 جک ایت کات سيپويوغ
 فيکيرله بندا هابيس ۲
 جاشن مپسل کمدين
 ایت بزین بندا داغر
 ايله کات داغ سيپويوغ
 این سرداه فاي کاسن
 کنکري سوغلي تراب
 لايه جاهتن اوراغ د سنن
 گيلا مپامون دان مپکل
 گيلا مالونفس دان مراچون
 188 گيلا مالومبو دان مالومبي
 تیداقله بندا ساين ديکامي
 داري کچيل بندا گداغکن
 189 جائغله بندا سیا
 منداعر کات نن بکين
 سرداهله سوغوت بندا کندوغ
 بدان ملغ مولوت چيلاک
 تیداق ترابونوه فراتين

عادة ليمبگ سوغلي تراب
 183 راج نيای فاتغ فکي
 حکمن ظلم سيغ مله
 184 گيلا براماین کيجوه کينچغ
 اوراغ فچکا فکدوهن
 تیداق مليهت داگ لالو
 هنداقن جوال نکا ۲
 برفاي سمبيل براهدان
 185 مگونتینغ دالم ليفتن
 جاشن فراچهاي بندا کندوغ
 جک باء بفس کامي نشک
 سمفلي کدالم سوغلي تراب
 چراديق ماتي بيغوغ تراچوال
 اولو ۲ فمباير هوتغ
 تیداقله بندا کاسيه ساينغ
 سداغ کفد بدان کامي
 بنداله سوسه سيغ مله
 براسليموت اغين داغن امبون
 186 ديهيدوفکن فکو دان کومبغ
 پامو سیکور بندا هلوا
 دي کامي تیداق باء ایت
 اماء سمفلي کاسيه ساينغ بندا
 داري کچيل بندا گداغکن
 فدا فيکيران هاتي کامي
 نن سهيفگ ايک نايک
 جک ادا جدي باء ایت
 منيتهله بندا سنا سيني
 بليله فددي بايق ۲
 نن کن ديمکن لالو تیدور

ټپو این د تیښکي رانداه
 معني سبڼرۍ اوراغ
 ټپو د ظاهر دامن بطن
 ټپو د همنب دامن توهن
 ټپو د اول دامن اخر
 ټپو د صح دامن بطل
 ټپو د حلال دامن حرم
 ټپو د سنه دان فرض
 مقتهوي روکن دان اشاره
 ایتو سبڼرۍ اوراغ
 فن کن تیتنه بنذا کښدوغ
 گلتن سپم کډوان
 د یلیت بنذا سوده سوغوت
 لالو مېمبه انپلاي
 امفونله کاهي بنذا کښدوغ
 براغ کات ناء کاهي جوچوغ
 براغ کات ناء کاهي توروت
 برواري بنذا کښدوغ
 دیمله فولا سکیتیک
 برواري جوارا میدان لایه
 193 کډاغران تیښکه براتیښکه
 انه برادیم دیري سجا
 انه تکوتۍ انغ
 برواري بنذا کښدوغ
 انه منینه انپلاي
 منا کمبغ بنذا هري
 ککي تاشن بنذا کښدوغ
 انق کونچي امبن فورو
 اوراغ ممیښغ کلنگمان

چک این سوتن رومندوغ
 چاغن سیدویوغ چیندور مات
 کات دینلي بفر جدي سله
 کات دینلي سوغکوه جدي سلیسیه
 سلوت سلما نغک
 لایه هربن بدان دینلي
 چک ادا برانما اوراغ
 داغرکن بفر دیکلین
 انگاه پاریشن جو تینغا
 انگاه ماسوگن دالم هاتي
 اداون اوراغ انم جینیسن
 190 فرانما برانما اوراغ
 کډوا اوراغۍ
 کتیگ نمفنۍ اوراغ
 کامعت اغکوهۍ اوراغ
 گلیمه برانما اوراغ
 کازم سبڼرۍ اوراغ
 داغرکن بفر سوغکوهۍ
 اداون معني اوراغۍ
 191 اوفا گمبران برانما
 معني نمفنۍ اوراغ
 اوفا نمغۍ داري جاوه
 بلوم ادا نغتو زرفان
 معني اغکوهۍ اوراغ
 192 اوفا هیوان دامن گړ
 دیگرۍ این براگرۍ
 دیتاهن این براهنتي
 معني اوراغ
 ټپو این دیبایک جاهت

تکلا این کماري
 براتیفگل فدا بندا کندوغ
 تریئه فیتی سبواه لاي
 سمبیل د هوجوغ امین فورو
 تراس چندان کایو ایراغ
 کلورکن فکاین دوا سلین
 براغ نین بایک فدا هاتي
 نین کن تیتته بندا کندوغ
 بروراي سیکمبغ بنداهري
 منداعر کات بکین
 سواده دیکر فراسفن
 سلگه کرواغ تغه
 انه لالو کبیلغی دالم
 د بیاسف داغن کوماین بروس
 داوراس داغن براس کونیت
 لالو مپارو ماس ایت
 د فوتر کونجی امین فورو
 لالو د امبیل کلغکافن
 سواده تراباوا سمهان
 د یباوا تورون کسورعیبی
 د یباوا فد بندا کندوغ
 مپمبه سیکمبغ بنداهري
 امفون ساي بندا کندوغ
 ایک فکاین سمهان
 انشا الله بایکله ایت
 انه منیتته بندا کندوغ
 منا کمبغ بندا هري
 منا سیکمبغ بوغا چینا
 اشگون چنداي نین کوراون

دالم اوستان بسرنفک
 منا کمبغ بوغا چینا
 اشگون چنداي نین کوراون
 سیچاچو برادو هاتي
 194-195 براگنس سلغکله کلین
 انترا هاري بلوم تیغکی
 ادوه سیکمبغ بندا هري
 انه ماسو کبیلغی دالم
 د یباوا کونجی امین فورو
 196 د یبوکا فیتی گدیواغ کاج
 تویئه فولا کریس ننتون
 197 نین برانما مداغ گیری
 ایمنکن بذر سوغکوه
 جک ترالغکه این مذواه
 جک ترالینتس این ملومغوه
 نین برافلوت فرچ کونیغ
 198 تری فولا سهلی لاي
 داغ سمفون گنججا ایرس
 نین برافلوت فرچ هیدجوا
 کوه دیدالم جمور گدیغ
 199 تری فولا چینجین تروهن
 فرامات بوهی تراتیلغ
 گمبران سروگ جن نراک
 انته امس انتهن فیرق
 انته لویغ انته تمبگ
 ورنان برابگی
 تیداق فنه اکن دیفکی
 200 سلاوت سلما نغک
 چینجین فوسک راج روهم

201 نيهق ٣ن كودا تيجي
 فرانقن كودا سمبوراني
 سرات الت فكاينن
 منا فول هغ براكت
 جافوت جواله بلغ كنداي
 207 مندائركات نن بئكين
 انه براجلن سيدبراکت
 سوداه تراباوا بلغ كندي
 اله سمفلي تغه هلامن
 د يبارا ميپق داشن سيكت
 د ميپقي سيگماراغ
 د ميپقي بلغ كنداي
 سوداه برامپق دان براسيكت
 اله منيته بزدا كندوغ
 منا كونون هغ گماراغ
 ايا كلين اكن براجلن
 فاي مرانتو سكلي نثك
 ماسو جمو ككمفوغ اوراغ
 كنكري سوغلي تراب
 ككو ريمبغ باتو هغ
 جاشن مهوراي ٢ لڤكه
 جاشن تر فيجق تينامن اوراغ
 جاشن هاتي دفرانورتكن
 اوفما داگف انپلاي
 جكت تراسوا داميكين
 ديفلي جوا بوليه ملو
 مندائركات بئكين
 اله مهوريس سيگماراغ
 منيته فول بزدا كندوغ

201 براسوجي ماله كلين
 انترا هاري بلوم تيفگي
 انق ديفلي اكن براجلن
 رانتو جاره اكن ديچالغ
 202 ساواغ نيدان فراگنتوشن
 203 مندائركات بئكين
 مپمبه سيكمبغ بوغا چيغا
 امفونله ساي توان توا
 ايكت ناسي له تراهيدياغ
 ادوه گولي نه تراسوجي
 اكن مناتيغ انپلاي
 انه مپننغ داغ توانكو
 مكنله فول چيندور مات
 مكن جوارا ميدان لايده
 سيبراكت جو سيدبوليه
 نن كتيگت جو سيمبهي
 ايتله اوراغ اكن براجلن
 مشيريفكن داغ توانكو
 اله سوداه ميذوم دان مكن
 ديمكن سيريه سكافور
 اله منيته بند كندوغ
 منا هغ فول داغ براكت
 سداغكه فول سيببوليه
 جافوت جوانه نن گماراغ
 نن گماراغ ريمبون ايكور
 204-205 فاستق كوكو توغكغ هراوان
 206 هيمم بيبير ليدهه برانوفغ
 تولغ توغكل فينچوران گاديغ
 نمبون داگيغ فنتس لارين

208 فرامات نيضم براگينديهن

بگي بارا دسيفڪب ملم
تيداق بوليہ دفتداغ پات

دفتداغ ۲ ترانوندرو

بگي چهاي منتري

تتلا ماس داهولون

مولا ۲ بزدا برانانون

مقصود سفاچ دالم هاتي

هنداق فپلين راج روهم

سوداه توانكو برسروال

له براکين داغ توانكو

کاین وارن چمفور فراداه

209 سجفکل برکنایکين

210 سهيتا فوجو رابوئن

211 سلا مپلا کاسب رومين

ديهرگاي تيداق تراهرگاي

ستمفرو سفولوہ امس

212 سجفکل سکاني ليما

انته ستمبغ جو نكري

تيروان کاین دالم سروگ

213 کاین برانما سندوسين

مقصود سفاچ دالم هاتي

هنداق فپلين راج چينا

سوداه توانكو براکين

هنداق براباجو انپلاي

214 براباجو ادون نومدون

215-216 تور توراع بيلودو گندون

217 سيبر براتنتي کدوان

بواتن جمبا جمبو ايراغ

داغرکن مله بلغ کندي

ايغت ۲ ديلفکه ديري

جک سليريغ مفودين

ستفا چائن تراداهولو

سيگماراغ چائن ترالينتس

مغيريغ جوا ديلاکغ

منداعر کات بکين

مهيرفيس بلغ کندي

اله نايک بزدا کندوغ

سرات نايک اين منيته

منا جوالي هق بويوغ

بلم توغکل جچتن بزدا

جرات سمات بزدا کندوغ

فوتوس جن اف کديهولس

توغکل نن تيداق مندواي

هانيفغ نن تيداق براچمفوران

براکين براباجو مله

ايک نکاين سمهان

منداعر کات بکين

اله تکا داغ توانكو

براديري سفنتون اليف

لالو ممکي انپلاي

ديسروغکن سروال فنجغ

جاهيتن چارا سيهلين

گونتيغن چارا مينغ کرابو

تيداق ممکي بغس چرامين

مراتوس اينتن ديککي

مريبو فودي ديفکغ

برانما دلما مکه

- 218 براتنه فولم فسيروكم
 براچمفور نيضم بيداداري
 اينداهن بوكن الغ^۲
 مقصود سفاج دالم هاتي
 هنداق فپلين راج اجس
 سوده توانكو براباجو
 لالو دايكت فولا فيغكغ
 داعن چنداي فنچغ توجوه
 براميسير براچمبور كوفيج
 219 بوئن داري تانه بسر
 220 ديگنتيه اوراغ برافروه
 221-222 دجوجوت اوراغ برابيسغ
 223 ديتانون انق گراگاسي
 ديمولاي ديدالم اير
 دسوداهي كدالم افي
 ديدلون سبلون كوكو
 ديكمبغ سليبر علم
 تنكلا ماس داهولوت
 فوسكت داري اوراغ توا
 داتشغ داري بنور روهم
 سما^۲ جهن لاغ^۲
 مكث ايرس سمغلي كمارهي
 كهلم مينغ كرابوك
 ايت اسلن چنداي ننتون
 اله براديستر داغ توانكو
 براديستر اينتن تراكاراغ
 ايكت فلغلي فنچغ توجوه
 براكيلت برافي^۲
 براچمفور نيضم بيداداري
- ريندا براميسير كيروي كانن
 برافوسينغ دتيوف اغين
 اوفما سلان جاولغ جدي
 224 جكت براگتر جومبلي الي
 مليه^۲ مليمبلي اوراغ باپق
 225 نمون ترسيقيت ديستر تو
 226 تراغو^۲ اوراغ باپق
 اله براچينچين داغ توانكو
 برانما چينچين چنك تروه
 فرامات بومي ترانيلغ
 جكت تراكيلت فراماتن
 هابيس سوجود همب رعيه
 ديفكلي فولا مداغ كي ريغ
 ادوه كريس كستين
 ديساروغكن مهربيس
 227 جكت دسينئا مهروغوس
 228 كوراي براچمفور داعن فاغور
 فاغور براچمفور فنجوت فوتيه
 مات سپاوا جو كگنجا
 فونچا برافيلين كنديرين
 بيسان بوكن الغ^۲
 نمون تراگنجا^۲ ديگنجان
 ستاهون گماراو فنچغ
 تانم تينامن هابيس ماني
 سبولن برافنتغ هوجن
 ماني كتئا ماتيله كام
 ماني اوداغ ديدالم بانو
 كارغ^۲ انق سوغلي
 229 ماني فويوه ماتيله فيكو

باٲايت اسل مولان
 الله براکاین چيندور مات
 براکاین فيندانغ اچس
 کاین براکن پنغ اس
 کاسب رومين سوترا فتاني
 بوتن اوراغ ملاتي
 وارنان برالين ۲
 ديفنداغ هيچو وارنان ميراه
 ديفنداغ کونينغ وارنان بيرو
 ديتانون فوتي مٲجيب
 انق راج ديخانه جوهر
 منداغر توانکو نايک نوبت
 کيريمين راج نن د سنن
 باٲايت اسل مولان
 الله براچو چيندور مات
 233 باجو سمپوران فنچغ لاشن
 سيبير يراننتي کدوان
 براتنه فولم فسپروکم
 جک سديکيت کانلي فانس
 پيکيت وارن کتوجوهن
 مندامي سايف کومينغ جنتي
 234 اداغ وارنان ليمبايوغ
 اداغ وارنان هميلوا
 ديتانون فوتي گندام سٲيراه
 انق راج داري بکيلي
 ترادغر توانکو نايک نوبت
 کيريمين راج نن د سنن
 باٲايت اسل مولان
 الله براچو چيندور مات

ماني بيلاغ براجنٲيکن
 230 گمارو لکغ ستاهون
 231 ايفوه ستيتي داري لاغيت
 نمون تراسينتوه بايغ ۲
 پاوا جن بدان ککنٲين
 تيداق بوليه دستغف دوا
 تيمبلن باسي کوروساني
 مندنيچغ ۲ کنديرين
 سلما لمبت بکين
 له سوده توانکو داغ ممکي
 الله منيته بنذا کندوغ
 منا بشسو کچيندوان
 براکاین براچو مله بفا
 ايک فکاین سمهان
 انترا هاري لاي مودا
 اما ديني لهت ديني فنداغي
 منداغر کات نن بکين
 الله ميمبه چيندور مات
 لانو ممکي انډلي
 ديساروغکن سراوال فنچغ
 232 فيسق کچيل توراغ منوراغ
 سريبو چرمين ديککي
 مرانوس سمقلي کافينغکغ
 فوجو رابوغ سيکو ميپکو
 جاهيت بوگيس گونينغ مفاکسر
 ديتانون فوتي دنداني
 انق راج نن د سنن
 ترادغر توانکو نايک نوبت
 کيريمين راج نن د سنن

همفغ لوبه بلم کالیفگف
 چلق لوبو بذدر ملاک
 برالیفکو تغه تیگ لیفکو
 فونچا برافیلین کنذیرین
 رانا سدیگیت دالم فقور
 مایست ن دوا سهوشن
 برافنتغ ماتی سما سوراغ
 تپو منیکم کنذیرین
 240 هاسم داراه فوگرن داگیغ
 تیبا دیتولغ لاما مانیس
 241 تیبا دیداگیغ رامو
 کیریم سوتن دیملاک
 242 منداعر توانکو نایک نوبت
 دیفکی فولا منله چینچین
 چینچین فرامات حقیق سلیمان
 برانما کما ستی
 سلما لمبت ن بکین
 سوداه ممکی کدوان
 توانکو داش چیندور مات
 اله منیته بزدا کندوغ
 سمبیل تراتارا گللق سپم
 منا کمبغ بزدا هری
 منا کمبغ بوغا چینا
 مری کلین سمهان
 سگلا سیتی سیداغ توان
 سگلا انق اوستنک
 اما کیت سما ملیهت
 اما کیت سما ممنداغ
 ممنداغ سروگ اتس دنیا

لالو دایکت فولا نیفگف
 داشن چندای فنحغ توجه
 کیلت براکیلت چهلین
 براسوجی دیستر بوغا کمبغ
 براتولیس داشن ایر امس
 235 براسلا ایر فیر
 بوتن فوتی داندانی
 236 انق راج محمد بذدر
 منداعر توانکو نایک نوبت
 کیریم راج ن دسن
 باایت اسل مولان
 اله برادیستر چیندور مات
 برادیستر کوسوبا ماسق
 دوا کلی منلق فتی
 237 ماسق سجاوت منسی اچی
 جک دیراندم تیدات باسه
 جک دنفگف تیدات هاعوس
 238 دیفکی برافنتغ لوسوه
 هراگان براکنایکن
 اوکیر گمبران بوغا چفکس
 تولیس سیلایو بوغا فندان
 دیتان فونی کمبغ مولیا
 انق راج دبنور سیم
 تراداعر توانکو نایک نوبت
 کیریم راج ن دسن
 باایت اسل مولان
 اله سوداه این ممکی
 دتمباکن فولا دوگغ کیربغ
 239 کریس سمفون گنچا ایراس

چک سمفلي کسوعلي تراب
 لوروغ د عاډاۃ جن ليمبگ
 246 براهينداغ براتمفي تراس
 247 باء داداق تيفکل د نپرو
 248 براهيليه برانرې انه
 249 براتينتيغ براهمبوس کلم
 ايله راج سدولت
 ادوه بسر سهنديک
 اوراغ تو سالونداغ
 چک بروبه تو فاء کندوغ
 هابيس بيناس علم نفک
 سبکيفولا اتق کندوغ
 ايا کلين اکن براجن
 فيکغ فيتاروه دينلي سمهان
 لوروغ مراتابت راج
 اتس سفولوۃ داغ بگين
 فراتما گگه دان براني
 کدوا بايک روفن
 کنيگ برعقل
 کامفت براعليمو
 کليما ايشت دبيچارا
 کازم تياډا لالي
 کتوجوه تاتب عقلن
 کسلافن صبر هاتين
 کسمبيلن ممنوهي کهنداډ هاتين
 انقرا لمبوت داشن کراس
 کسفلوه تپو اکن فکمت همب رعيۃ
 باء ايت اوراغ جدي راج
 سلامت دنيا اخرۃ

منداعر کات نن بگين
 اله داغ سمهان
 سگلا اتق اوستانک
 اله منيته بنډا کندوغ
 منا بويوغ جان دينلي
 بلم توغکل جچتن بنډا
 منا بفسو کچيندوان
 اچغ اوستانک
 243 سيربه گداغ د بنډا کندوغ
 سئورغ بولن سئورغ منترې
 چک جاشن سله سديکيت
 ستفا دينلي ائگن چري
 کگنتي سوبغ داغن گلغ
 244 کگنتي فريفيه فوهن تاغن
 کگنتي چفکلي دیکليغکيغ
 منداعر کات نن بگين
 ايا سيکمبغ بنډاهري
 امفونله ساي بنډا کندوغ
 جاغنله ايت دیکانکن
 براتمبه منجا چيندور مات
 اله منيته بنډا کندوغ
 منا کمبغ بنډا هري
 انقرا دينلي لاي هيدون
 براغکن اوله ماء اولهن
 براغکن ليو ماء ليمبين
 براغکن لالو ماء لغهن
 245 جاغنله ايت ديفردوليکن
 چک بنډا هيلغ با کيني
 ايا بغا اکن براجن

منا کلین کتیگن
 سیراکت چن سیدرولیه
 250 ن کتیگت چو سیتیمیهی
 ایا کلین اکن براجلن
 مغیریفکن داغ سیدرولیه
 ایا کلین ن برانیکت
 ارفما اتیق مولدا
 اتس انم فراکاران
 فراتما تکو سیتیا دان بوانفن
 فدا تون دان صحبتن
 کدر سوچی فکاینن دان نوبوهن
 کتیگت مانیس مولوتن
 کالمفت یایکت روفن
 کلیمنا مناروه علیمو
 کانم پندر هاتین
 فدا تون دان صحبتن
 با ایت اوراغ مولدا
 سلامت دنیا اخره
 سبکیفولا ایفکندوغ
 مرانایت علیمو لکاکي
 نیدور بیغ براچکت سلم
 جاغن کوراغ سذجات تاجم
 چکت ممیگن تکو
 چکت برانهیل سیا برایت
 براکت فلیهراکن لیداه
 لیداه ایت بگی هریموا
 سبب بیناس اتس لیداه
 چکت براجلن فلیهراکن ککی
 ککی ایت منجیدی موسوه

فن کن تیتیه بندا کندوغ
 منا جوالی بویوغ
 ایله بوجغ کچیندولن
 ایا بفا اکن براجلن
 ایا بفا صیفة فقهولو
 انم فول فراکاران
 فراتما مناروه علیمو
 کدوا عادل فدا حکم
 کتیگت کای
 کالمفت لغترا موراہ دشمن مهل
 براکت ۲ لما مانیس
 کلیمنا چکت دیبچارا
 کانم صبر هاتین
 با ایت اوراغ جدی فقهولو
 سلامت دنیا اخره
 فن کن تیتیه بندا کندوغ
 منا جوارا میدان لاییه
 ایا کلین اکن براجلن
 بفا ارفما هلوبلغ
 مغیریفکن داغ سیدرولیه
 امفت فول مرانایتن
 فراتما برانی
 کدوا چکت دیبچارا
 کتیگت تهر داخر فیکرچان
 کالمفت موراہ کلاکوان
 با ایت اوراغ جدی هلوبلغ
 سلامت دنیا اخره
 فن کن تیتیه بندا کندوغ
 منا جوارا میدان لاییه

252 ديمنا ايڻ اڪن براجن
 سلما لمبت نڻ بڻڪين
 انه منيته بندا ڪندوڻ
 براجن مله افق ڪندوڻ
 انٽرا هاري بلوم تيشڪي
 رانٽو جواوه اڪڻ ديڃالڻ
 ساواڻ تيدان فوانٽوشن
 منداعر ڪات نڻ بڻڪين
 اله تڱا هاڻ توانڪو
 داشن بوجڻ چيندور مات
 سراسه جوارا ميدان لايه
 سيدراڪت جو سيدبروله
 نڻ ڪتيڪت جو سينمهي
 لانو ميمبه سمان
 امفونله ڪاهي بندا ڪندوڻ
 ڪاهي براجن انڀلاي
 اله تورو داڻ توانڪو
 تورو سنڱاڻ اٺڻ چنڃڻ
 اله براڱم فواميغڻ
 هوسڱن فندعلي بيٺواري
 تورو ڪلارا اٺڻ چنڃڻ
 برون فندعلي براڪڙچي
 تورو ڪتيڪت اٺڻ چنڃڻ
 قيوغڻ فندعلي ڀينداڻ رانٽو
 تورو ڪالمنس اٺڻ چنڃڻ
 ڪيڪيڻ فندعلي بله ڪليڻ
 تورو ڪليسا اٺڻ چنڃڻ
 253 منداريڻ سليههيت ڪلڻ
 254-255 براڪويٽ تالوا بلڻ چنڃڻ

سڀڻ ممبرا سان سيلني
 انٽرا ديني لاي هيديوسا
 اما ديني تونجوڻ ديني اجري
 نڻ ڪي نيتنه بندا ڪندوڻ
 سوده ممڪي ڪدوان
 توانڪو داغن چيندور مات
 اگا سروز ڪدوان
 بوزاري بندا ڪندوڻ
 دفنداڻ ديتمفني
 ديليهت ديروفاني
 ديليهت اٺڻ ڪدوان
 هاتي روسوه برچمفور سوڪ
 راڱوله هاتي بندا ڪندوڻ
 251 سفنتون براسيڻ سڪواڻي
 جڪت دسيغ اٺه فدي
 تيدان دسيغ اٺه رومفرت
 راڱوله بندا تنفغ ايت
 اله بزاديڙي بندا ڪندوڻ
 براڪاڪ سميل سله سالان
 لايه سوسهڻ عالم هاتي
 داري تنه امڻ ڪتفي
 داري تني ايڻ ڪالوجڻ
 ڪاري اوچوڻ لالو ڪنڙمهي
 سميل براڪيفس ڪيڙي ڪان
 لالو براڪاڪ سما سوراڻ
 سسل تيدان برڪسوداهن
 هيلڻ بدان د تنه
 ڪيڻ لما براسراڻ لالي
 جڪت تيدان ديلي سوروهڪن

براتن اگم بلي گوراه
 اله نايك فولا چيندور مات
 داغ کاتس بلغ کندي
 263 اولوق اليان برئا الي
 اله براجلن داغ توانکو
 سرت بوجغ کچيندوان
 چيندور مات بندا کندوغ
 لوروغ جوار ميدان لايه
 ممکو هاييم نن کيفنتن
 سيبراكت مميگغ تومبا
 سيبروليه مميگغ فايوغ
 سينتمبي مندوکوغ امس
 تاروه هاييم نن کيفنتن
 برواري داغ توانکو
 264 اله ديفاجو سيگماراغ
 انه مندورا کتا
 اله دچنچغ گراتيهکن
 با بوني سيراغکا لاگ
 با تمفوروغ لاگ انم
 فاي تيگغ تيفگل تيگغ
 265 بيلغن سکيتو جوا
 با بيلغن فا کوريمبغ
 امفت گنجيل ليما گانف
 اداغ گلورو فنچغ
 اداغ گراتيه لونغ
 266 بگي ريپوت سيکافو
 با بوني دينداغ اوراغ فيامس
 باکن بله گنتا کودا
 کلوار داري دالم کمفورغ

256 براسيفوتو بلم تمبگ
 257 مذاعوت فويوه بريغ
 مرانتوا کتيتيرن کوروغ
 تونکو سمفلي کهلمس
 اله سوچود تانم تينامس
 انه مغيراب فنوتوران
 اله مگنجا باتو سندي
 اله برادانتوغ فتوس توغگل
 براکيلت مغلیمباچ
 براکيلو لالو کسوبراغ
 لالو کتودام بلي جفگ
 سمفلي کرانه بوکيت گومبا
 258 مشوچف اوراغ سمهان
 برواري داغ توانکو
 لالوله نايک انلاي
 داغ کاتس سيگماراغ
 دودو داتس فلان امس
 برانوراب داغن سواس
 براغگ داغن فير
 براتته فرامات کيري کان
 259 تلي ککغ فير برالايه
 امبن فروت سوترا فتنی
 260-261 تته کندي امس برانچر
 بوائن سيانب کوت گداغ
 262 تلي ککي براکندي
 فالغ فلاغلي داري سيم
 امبن ايکور چنداي بيلودو
 براچمفور دغن کاسب رومين
 دي گنتا کنسا برالري

لکلاکي فرامغوان
 اوراغ سکاٽ سمهان
 منداعر کات بکين
 پرواري داغ توانکو
 ديمکن سيريه سکافور
 271 اله تراکنل دالم هاتي
 اله براگم سيگماراغ
 سيگماراغ ريمبون ايکور
 فاسق کوکو توغئغ هراوان
 هيتم بيبيير ليداه براتوفغ
 تولغ توغئل فينچوران گاديغ
 تمبون داگيغ فنتس لارين
 فيهق^۲ کودا تيچي
 فرانقن کودا سمبوراني
 272-273 اله ديرانچه له ديرانچم
 274-275 سيگوديدي بيلواري
 276 براسيرينق رينوا هاتي
 277-278 براسيمادو مايغ هاتي
 بوني گنتان باکن بله
 279 باء سکاڊو بھسي چينا
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفلي ديوار کمفوغ
 منداعر اوراغ نين باهقت
 لکلاکي فرامغوان
 گداغ کچيل توا مودا
 براف انق موليا
 لالو تراجون تيداق براتفگ
 ديئي منداعر گنتا ننتون
 ديپاوا دودو تيداق سانغ

267-268 منمغوه لابه نين فنجفت
 نفسله فولا داري سنن
 269 منمغوه فداغ گورون تندس
 نفسله فولا داري سنن
 منمغوه فداغ کايو تانم
 تمفت براهمبوغ سيفاراک
 بکس مفس لايف
 سکلا انق مودا
 نفسله فولا داري سنن
 270 مرانتو فنجغ انپلاي
 سلما لمبت بکين
 تمفا نگرې کن سبواه
 اينده کمفوغن کتيغکين
 تاننن داتر باء ديتمغو
 اله منيته داغ توانکو
 منله بوچغ چيندور مات
 ايا نگرې تمفا ننتون
 نگرې سيف تو دي کندوغ
 منداعر کات بکين
 اله ميمبه انپلاي
 امغونله ساي دتوانکو
 ايا نگرې تمفا ننتون
 چمفوروت کوت بدمغيغ
 دوا فغولو ميگغ حکم
 ساعت عادل کدوان
 سوراغ دانو مگکويغ بومي
 نين سوراغ دانو مگکويغ لاغيت
 ايتله نما فغولون
 اوراغ نين باهق انق بواه

منمفوه فداغ لواس ننتون
 نفس فولا داري سنن
 منمفوه كمفوغ كچيل
 نفس فولا داري سنن
 منمفوه فداغ انبلاي
 سلما لمبت بئكين
 تمفا نكري كن سبواه
 فريت رانتغن براكوليليج
 285 روف فينشن ليغكيايوران
 چندا چوبداق چوندوغ
 اله منيته داغ توانكو
 منا جوار ميدان لاييه
 ايا نكري تمفا ننتون
 نكري سياف ايت داغلي
 ميمبه جوارا ميدان لاييه
 امفونله ساي دي توانكو
 ايا نكري ن تمفا تو
 سيجاءت كوت ن فنچغ
 286 نكري دوا سسايغ
 دوا فقهولو نايك بسر
 سوراغ داتو فقهولو علم
 ن سوراغ داتو فقهولو لاييه
 اوروغ فقهولو ن دوا تو
 تيداق فنه سيلغ سليسيه
 رومه مرانوس ديدالمن
 اوراغ ن بايق انق بواه
 منئين بايق چراديق
 اوراغ دسنن كاي
 لاييه يكيين دتونكو

ديباو نكا گلوه كاسه
 280 اف ايكت اونديه كاران
 اداغ ديداغرکن
 با بوني ديدالم تانه
 اداغ ديداغرکن
 با بوني داوغ
 281 برسيريريج فانس ميغ
 با ديراندغ با دييكر
 با ديليميل اني پلا
 282 كاتن اوراغ ن بايقت
 سلما لمبت بئكين
 اله لالو داغ توانكو
 داغن بوجغ كچندوان
 اله تراچغغ اوراغ بايق
 لوفكن ديري سوراغ
 ستغه مانيفگكت ديدنيغ
 ستغه منوتوه هاتب
 برواري اوراغ منومبو
 هابيسله فدي دسيراكن
 283 فداهن نيرو ن ترانومبو
 دي ممنداغ موه توانكو
 284 دي مليهت چيندور مات
 سوراغ فون تيداق ن مپاف
 دي اوراغ سبابق ايتو
 بگلي ديتكن دالم هاتي
 بگلي ديكونچي چندا مولوت
 سلما لمبت بئكين
 انه براجلن داغ توانكو
 لفسله فولا داري سنن

سڱلا سیتی سیداغ توان
 سڱلا انق راند گمادیس
 اله هایدس سکین سلوسین
 290 دئی فپوشکیت لوبغ دیندیغ
 براكات سما دیری
 تیدات فنه کیت ملیهت
 تیدات فنه کیت منداعر
 روفان اوراغ نن بکین
 توبوه براكیت چرامین چینا
 سما سروف کدوان
 براكات فولا سؤرغ لای
 منا کیت اوندیبه کاران
 دیمنا کیت ملیهت
 ایا راج سئینده ایت
 کودان نن بایک سوغکوه
 لیهت فولله کوه همب
 سوداهله تفکل داری تاغن
 تیدات تراکنل ایت داشلی
 دئی ممدغ ۲ جوا
 براكات فولا سؤرغ لای
 دئی همب باء ایت فولا
 انته کماتی انپلائی
 291 کانیه ترالنتوغ تیدات تهر
 سمفلی کلوار داراه هیدوغ
 براكات فولا سؤرغ لای
 فیکیر فذدافت هاتی همب
 ایکله راج فکوروبوغ
 دیدالم علم مینغ کرابو
 نن منجوجوش داغ مفکوت

سمبه جوارا میدان لایبه
 برواری چیندور مات
 منداعر کات بکین
 اله تراکنل دالم هاتی
 دیمکن سیریبه سکافور
 سوداه این مکن سیریبه
 لالو براجلن انپلائی
 اله براگم سیگماراغ
 سوداهله سوک بلغ کذدای
 287 اله داگه داجونکن
 داغ ۲ گلورو فنجغ
 داغ ۲ گرانیه لوفق
 288 دیبیل سوروب باء براتانم
 دجمبا باء براسیغ
 براسیگیچوا مورای کذغ
 براسیرینق رینوا هاتی
 براسیمادو مایغ هاتی
 بونی گنتا تیغکه براتیغکه
 289 باء بونی سیرغکا لائ
 امفت گنجیل لیما گانف
 اله منداعر اوراغ دالم کمفوغ
 تراهیبا دالم هاتی
 ترادایوه ۲ فراتین
 اله منداعوس ۲ سجا
 لوروغ اوراغ نن باپقت
 اله مغلوه ۲ سجا
 لالو تراجون تیدات براتفک
 اله ممداغ این کلاغیت
 کداغران دیدالم تانه

نځري منا ايت کاوان
 اينداه نځري تا منځگوغ
 اغکوه ۳ گنديگين
 293 چندا نيرون فنتي

فريت رانتفن برکوليلغ
 برانگر سسق اول کونينغ
 نن کن تيته داغ توانکو
 منداعر کات بکين
 مپمبه جوارا ميدان لاييه
 امفونله ساي د توانکو
 لوروغ نځري تمغا ننتون
 ايا نځري سوغلي تراب
 نځري دانو بنداهارا
 نن کن کيت توروت نفک
 سمبهن جوارا ميدان لاييه
 294 منداعر کات بکين

اله مپمبه چيندور مات
 امفونله ساي د توانکو
 کيت برهنتيله داهولو
 منداعر کات بکين
 اله تورون داغ توانکو
 داري انس سيگماراغ
 تورونله فول چيندور مات
 داري انس بلغ کنداي
 براهنتي جوارا ميدان لاييه
 سيبراکت جو سيبروليه
 نن کتيگت جو سيمبهي
 سلما لمبت بکين
 سفواس ۲ براهنتي

براکاب فول سورغ لاي
 جک توانکو ساه علم
 نن د اولن تڅورغ بوغا
 تيداقله ادا دميين
 جک اين اکن براجلن
 مغيريفکن لارس نن فنجشک
 ممبري تيته اين کماري
 کيت فون سما مغيريفکن
 نن کاتن اوراغ نن بايق
 سلما لمبت نن بکين
 براجلن جوا داغ توانکو
 سوداه سمفلي د ايکور کمفوغ
 لفسله فول داري سنن
 منمفوه ساراه لوس ننتون
 ستيتي تيداق ليا براي
 براکجوتن کربو مکن
 292 برالاوهن بوني بفتيغ
 لفسله فول داري سنن
 منمفوه کمفوغ کچيل
 برواري سيگماراغ
 اله مندوا ۲ کتا
 کما لکته نن گماراغ
 کاسنن لکته بلغ کندي
 سلما لمبت بکين
 کين لما براسراغ داکت
 اله تمغا رانه سوغلي تراب
 اله منيته داغ توانکو
 منا جوارا ميدان لاييه
 ايا نځري تمغا ننتون

لالو دتيفکت تلي کاکي
 اله نايکت انپلاي
 نايکت فولا چيندور مات
 داغ کانس بلغ کنداي
 اله منيته داغ توانکو
 منا جوا هغ گماراغ
 نن گماراغ ريميون ايکور
 فاسق کوکو توغغ هران
 هيتم بيبيير ليداه برانوغ
 تولغ توغگل نينچوران گاديغ
 نميون داغغ فنتس لارين
 فيهق ۳ کودا تيجي
 فرانکن کودا سمبوراني
 296 اگا کوراعن د نن لايه
 اگا لايهکن د نن کوراع
 اما ۱ سما بايق
 اگا اگيه فاندوت
 ايکت امبيل ايت جاعن
 برواري سيگماراغ
 اله ديرانتا گراتيهکن
 ديپيلا سوروت با برانام
 دجمبا با براسيغ
 اله مندوا ۲ کتا
 اله ديچنچغ گراتيهکن
 بگيکن بله گنتا کودا
 بگي گرا گمفا راي
 297 بونين گنتا با برانيمغ
 کمنا لککه سيگماراغ
 کاسن لککه بلغ کنداي

سداغ ديباراه بريغيين تو
 مکن سيريه داغ توانکو
 مکن سيريه چيندور مات
 لالو ديکويه تيگت کويه
 لالو ديبراگو تيجت راگو
 لايهين دسمبورکن کيري کانن
 منيغاداه اين کلاغيت
 لالو منکور اين کيومي
 ممبري سلام کيري کانن
 سوداه تراکنل دالم هاتي
 ايله چوچا کراکوت
 ايا فيتغغغ عليمونن
 ايا فيتوندو دان فيلايه
 دان فيکريغ دان فيگنتر
 توتوب موات تاکنکن ليداه
 اله سوداه دميين
 ديلاکنکن فولا گنتا کودا
 سوداهله فولا ديلاکنکن
 295 سيرايغ سيرايغ باغغ
 اله مپمبه چيندور مات
 اصفونله ساي ديتوانکو
 با ايت مله دتوانکو
 بايکله کيت کن براجلن
 انترا هاري بلوم تيفگي
 رنتو جاوه اکن ديجالغ
 ساواغ تيدان فراگنتوشن
 منداعر کات بگين
 اله تگا داغ توانکو
 لالو ديگوسو سيگماراغ

هانب ۲ جواله كاوان
 ايک اف بونين كاوان
 تيداق فنه کيت منداعر
 داري اسل نينغي مويغ کيت
 ايله بوني بکين
 299 اله براكات ستوبوه لاي
 داعرکن جواله دي کيت
 دانغن داري اتس لاغيت
 اله منجدي فراينتهن
 هيرو بيرو ديگلفگغ
 ستقهن ادا نن بيراغ
 ستقهن ادا نن باغيس
 دالم اوراغ سبايق نفتون
 تراهيبا، دالم هاني
 300 ترادايوه ۲ فراتين
 ستقه جورا نن دسن
 اله مپيراه کانلي تاجي
 301 هاي م دفنکو تيداق دکنل
 جديله لالو برايونوهن
 دي منداعر گنتا نفتون
 تيداقله اوراغ رينتغ مپادوغ
 اله براتوبوه ۲ سجا
 همب الله ديگلفگغ
 دي منداعر گنتا کودا
 سلما لمبت بکين
 منداعر اوراغ دالم کمفوغ
 لکلاکي فرامفوان
 دي حتي تقدير الله
 منداعر فوتي لفکاگيني

اداغ ۲ ديداعرکن
 با بوني ديدالم تانه
 اداغ ۲ ديداعرکن
 با بوني دانس لاغيت
 براسيريق رينوا هاني
 براسيمادو مايغ هاني
 سفنتون رابب دان کوچفي
 بگي تليمفوغ راج جاوا
 با سرونلي با سفکادو
 با سفکادو بفسي چينا
 سلما لمبت بکين
 کين لما برسراغ داکت
 سوده اونتوغ تقدير الله
 منداعر اورغ ديگلفگغ
 سابوغ جدي بوکن کفلغ
 ستقه سداغ مپادوغ
 ستقه سداغ براندان
 ستقه سداغ برالوجا
 298 ستقه براتمفين تاروه
 بوني کاتون براداري ۲
 دي اواغ برادورو
 روفيه براسوکت ۲
 اواغ کچيل برانچيغ ۲
 دي کيفيغ تيداق تراييلغ
 داگش براتميون ۲
 دي امس براكاتي ۲
 چندا تاروه براسوکت ۲
 اله تراچفغ اوراغ بايق
 هيرو بيرو سيمان

براهاتي مابو سمهان
 ستفه مغانکن جاوه
 ستفه مغانکن همفیر
 باپق سوغکوه اوراغ برگادوه
 دالم گلفکغ رامی ننتون
 لالو منجدي سيلغ سلو
 لالو منجدي فراينتن
 کات ن تواتا برانوروت
 اجران ن فاتوت تا برادغر
 حکم فقهولو تا برامکن
 براغ کيندات سوراغ
 تيداقله اوراغ ن سکات
 دالم اوراغ سبايق ايت
 دالم گلفکغ رامی ننتون
 لکلاکي فرامفوان
 گداغ کچيل تواتا مودا
 دي منداعر گنتا ننتون
 ستفه مغانکن تيشگي
 ستفه مغانکن رانده
 ستفه مغانکن دالم تانه
 305 مغاندوه اوراغ کدوا
 مموئوسکن کاسيه اوراغ منونغ
 براگادوه اوراغ ديشکلفکغ
 مهاسوغ اوراغ دالم فکن
 منچري اوراغ براکانن
 لالو دهينوغ روگي لاب
 سبب کران گنتا کودا
 جدي براسومغه دان براستير
 براکاسم اوراغ برادونساق

سگلا سیتی سيداغ تون
 302 سگلا انق فراتيان
 سگلا انق راندا گاديس
 سداغ دانس انجوغ فيرات
 بوني گنتا با برانيمغ
 تراهيڤ دالم هاتي
 ترادايوه فراتين
 سايرن کداعران
 بلوم تفتو ادا بواهن
 راس ديسي لراغ لاغيت
 با ديرانداغ با دييکر
 با ديليمي افي پلا
 بگي ديکونتيغ راغکي هاتي
 راس دلنتا اوبون
 ديبار دودو تيداق سانغ
 ديبارا تکا کله کاسه
 ديبارا تيدور فانس ميغ
 سداغ کفوتي لغناگيني
 303 دامبيل سکين ففيدام
 لالوله ترون انپاي
 هنداق مغامو بدان ديري
 سگلا انق موليا
 هيرو بيرو دالم اوستان
 بروراي له بندان
 مليهت انق دميين
 سگلا انق مودا
 با اوراغ گيلا سمهان
 دسوره اورغ فندي اوبت
 304 دي فيتوا اوراغ دسن

اله براتوبوه ۲ سجا
 همب الله ديگلفگنغ
 دي ممداغ داغ توانكو
 داغن بوجغ چيندور مات
 كمنا لفته داغ توانكو
 اله كاسنن اوراغ بايق
 بوني بيسي براداسوس ۲
 چندا ليفرغ برافي ۲
 311 كرىجور برتيمفا
 بلوم فواس مات ممداغ
 سلما لمبت بكنين
 اله دانغ فيكيران بايك
 ايا بوجغ كچيندوان
 چك سلاكو دميكين
 چك تيدان كيت مپاف
 جوسياف توانكو براتولو جن برانداي
 چك دودو سدودو او
 چك تكا سگئا او
 سيا مله سوداهن
 ديما اوراغ نن كانهو
 چك تيدان ديچوري ديفافركن
 سوغوت توانكو كمدين
 ادوه منجدي مرا بسر
 چك منداعر بنذا كندوغ
 سمقلا كا اونق تذجوغ بوغا
 چك ملايه ۲ سوغكوه
 312 ديما فنجغ تيدان فته
 ديما ليبر تيدان چري
 با ايت فيكيران چيندور مات

براوجف اوراغ براخسومت
 سما مپابوت نما الله
 نن تيدان چند منچنداكن
 گلن سپم اوراغ نن روسوه
 اله چراديق اوراغ نن بيغوغ
 براجاوات تاغن اوراغ براموسوه
 308 سوداه برادامي اوراغ برامدو
 سبب منداعر گنئا سيگماراغ
 تيدانله اوراغ نن سكات
 دالم اوراغ سبايق ايت
 دالم گنلغغ راملي نغتون
 الله رابي نن گن تهو
 سلما لمبت بكنين
 راس كمولات ديگلفگنغ
 تمغن بيناس دالم كمفوغ
 تيدان تراكنل فدا الله
 لوفكن نبي سمان
 سوراغ فون تيدان نن مفرجف
 لوروغ مپابوت نما الله
 بروراي چيندور مات
 سوداه دانغ فيكيران بايك
 308-307 دفولكن مينتا تادي
 فدا ماس ديواس ايت
 309 سوداه تراكمبغ فايغ كونيغ
 اله مدنتوغ فغوس توغكل
 داغ منديروس هوجن فانس
 310 اله مپاغون اولر مغيغ
 بروراي اوراغ نن بايق
 سوداه مليهت داميكين

باواله فداغ دان گليواغ
 باواله تومبا داغن لمبيغ
 319 سونسوغ جن گنداغ فلاراكن
 320 تيكولو فوجو سمان
 سگلا گنگمن بنداهارا
 دالم نكري سوغلي تراب
 عادة ليمبگ راج
 چاغن تيفگل سوراغ جوا
 رافت فافت سمان
 لكلكي فرامفوان
 كات فرادانا منتي توا
 پرواري راج چنغ
 منداعر كات بگين
 لالو براجلن انپلاي
 جلن لاري الف
 ايه سمفيل ديدالم كمفوغ
 لالو براكات انپلاي
 كغد داتو بنداهارا
 امفونله ساي ديداتو
 باغت مله داتغ
 توانكو براغكت كنديرين
 داري اولق تنجوغ بوغا
 دنكري نگر رويوغ
 ديگلفگ بلباو كيني
 سبگيفولا ديداتو
 سوروه اسيلكن كلگانن
 ايا فيونسوغ داغ توانكو
 پرواري داتو بنداهارا
 اوراغ ن فندي مفرچكن

313 اله براكات سما ديربي
 راج ديمن ايت كاوان
 سونن ديمن ايت داغلي
 سلما لمبت بگين
 سوداه اونتوغ تقدير الله
 اله داتغ فرادانا منتي توا
 داتغن برالاري
 314 چندا اغوون گداغ كچيل
 315 روف هيدوغن كمبغ كوچوت
 دراه ديدادا تورون نايك
 316 اوراغ ن گيلا باس
 براكات فرادانا منتي توا
 318-317 سرات هرئي بولاقن
 منا كلين سمان
 مضاف مك لالي جوا
 تيدان كلين تهو فندي
 ايت توانكو راج كيت
 ايتله توانكو ساه علم
 ديدالم كوت فگررويوغ
 بوكنله راج داغ ممبلي
 بوكنله راج داغ ممبنتا
 راج اوسلي دعلمك
 منا كلين ن باپقك
 چافوت داتو بنداهارا
 اما اين تهو فندي
 چاغن ديچافوت سجا
 سوروه باوا كلفگ
 باواله فايوغ دوا بواه
 باواله الت دان سنجات

- 324 رعية بيراهي هندات مغادف
 اله منيته داغ توانكو
 انشاء الله بايكله ايت
 اله براجلن داغ توانكو
 دايريفكن رعية بايق
 سوداه تراكمبغ فايوغ كونبغ
 ديكانن فايوغ نن هيچاو
 ديكييري فايوغ نن ميره
 فداع برابوت كييري كانن
 براغ نن فانوت مئغ ايكت
 براغ نن فانوت مئغ كريس
 تفديل مجهيل مئغ چرمين
 رافت مغيربغ سمهان
 دالم دايراه سوغلي تراب
 برواري اوراغ نن بايق
 تراچغغ دييري سمهان
- 325 چندا ليغوغ براني^۲
 چندا بيسغ براداسوس^۲
 كريچو^۲ برانيمفا^۲
 دي ممنداغ موه توانكو
 سنغه اوراغ نن بايقت
 تيفكت مئيفكت فوغئوگ كاران
 ديليهت فولا ستوبوه لاي
 سنغه منچاري تانه نن تيشغي
 بوليه سانغ اين ممنداغ
 ديليهت فولا ستوبوه لاي
 مرانگا^۲ براككي امفت
 منچولور^۲ كن دييري
 سيكوث سجا نن براجلن
- تهو دعاده فراتونن
 اله داسيلكن سمهان
 اله براجلن بنداهارا
 مغيربغ رعية سمهان
 گداغ كچيل توا مودا
 هينا موليا ميسكين كاي
 كلكاي فرامفون
 اله رايي همب الله
 سفنتون اني^۲ بوبوس
 تيكولو^۲ فوجو^۲ سمهان
 دسونسوگ جن گندغ فلاراكن
 بنداهارا كفا سمبه
 داري جاوه منچوجوگ تاشن
 سوداه داکت منچوجوگ ككي
 ديتكوركن باتو كفا
 ديهونجمكن لوتوت نن دوا
- 321 امفون توانكو ساه علم
 امفون بریدو کالي امفون
 پاوا داراه ككي تاشن
- 322 جگ ديچوا^۲ جاوه^۲
 جگ ديگندوغ نيغكي^۲
- 323 منهن سولا داشن راجم
 دولت سروان رعية بايق
 سوجود ميمبه سمهان
 سلما لمبت بئكين
 ميمبه داتو^۲ بنداهارا
 امفون توانكو ساه علم
 برهور^۲ سيلاه توانكو
 دايريفكن همب رعية

326 ن برانما سيفانس ميغ
 ديلفس بدیل سلاتوس
 اله سساعت سکتیک
 براهیمفون رعیه سمهان
 دالم نگرې کوریمبغ بانو هلغ
 سوجود میمبه سمهان
 سته مفراسمبهن کراباو
 سته مفراسمبهن جاوي
 سته مفراسمبهن کمبغ
 ادا ممباوا اف
 ادا ممباوا سیریه فینغ
 کچیل کایو کچیل بهن
 گداغ کایو گداغ بهن
 نمون سهارې ننتون
 هاريله فتح انپلاي
 فتح برجارات داغن سنجا
 سنجا بر اجاوات داغن مالم
 اله لالو ترافاسغ دامر
 براتانق مگکولي نن بايقن
 ماسقله ناسي داغن گولي
 لالو مهيداغ انپلاي
 اله سوداه اين مهيداغ
 جمبر براتانيغ انپلاي
 اله مپنتف داغ توانکو
 مکله فولا چيندور مات
 مکله اوراغ سمهان
 اله سوداه مينوم دان مکن
 بروراي بندهارا
 ديباوا سیریه ديچران

هابيس داگوښ کاني تانه
 اسل لي بوليه اين مليهت
 لاب روگي تيداق ديکنل
 اوله اولهن اوراغ بايق
 سلما لمبت بکين
 اله سمفلي کدالم کمفوغ
 براواري انق راندا گديس
 سته اين نايک فگو
 لالو ديتوتوه بکاوران هاتب
 ديچابوت تيداق ماو
 دي مات منداغ جوا
 سداغ کفدا داغ توانکو
 سته مپوغيکت بندور
 ديپوکا تيداق ماو
 دي مات هنداق مليهت
 براچينيس بگي
 کلوان همب اله
 لکلاکي فرامفوان
 سلما لمبت بکين
 اله سمفلي تغه هلمس
 اله نايک داغ توانکو
 نايکه فولا چيندور مات
 نايکه اوراغ سمهان
 کودا ترافوات کدوان
 برابروني تابوه انپلاي
 دالم نگرې سوغلي تراب
 منيگکه تابوه ديپيلير
 ممبالس تابوه جمعت
 ديگوښه چنغ نن فمگيل

لوروغ کفدا بیچارا تو
 بلوم ادا نن بروبه
 بلوم ادا نن براتوکر
 تتکلا ماس داهولو
 مولا سومور براکلی
 328 نگرې بهارو براچاچق
 عادة لیمبگ مینغ کراباو
 329 نن دسوغکوت لاغیت نفک
 نن دیتانی بومی نفک
 سهیدران گونوغ برانی
 نن سهیگم فینتو راجل هیلیر
 لالو کاسیلو کندي مودی
 حکم عادة نن دیتریما
 درفدا کتمغکوغن
 جاعن فرافانیه نن سباتغ
 ایله انم فرکاران
 330 فرانما چوفا اصلی
 کدوا چوفا بوتان
 کتیگ کات فوسک
 کامفت کات دهولو برانفتی
 کمدين کات براچاری
 کلیم کات موفقت
 331 کانم بوغکل نن بتول
 تراجو نن تیدات کانن
 نراچا نن تیدات فلیشن
 نن براچوفا نن براگنتغ
 نن براتیرو برانولدان
 نن براجنجغ نایک
 برانفگ تورون

سیریه ترالتا سمبه نیبا
 سنغله سیریه دنوانکو
 نن کن سمبهن بنداهارا
 انشا الله بایکله ایت
 اله سوداه مینوم دان ماکن
 ماکن سیریه سکفور سورغ
 لالو براکات انپلاي
 منا راغکای بنداهارا
 فایوغ فنجی کوت فیلیغ
 داغرکن مله دهی دانو
 ایا کماری نفک
 دیتیتهکن بندا کندوغ
 هندان برانولو جن برندی
 327 اوسغ دبهاری
 لافو دیگنتی
 لما لوف بایق لاگو
 کیت نفک لراغ براسوا
 لوروغ دعادة جن لیمبگ
 انته بروبهله توکینی
 انته برانوکله توکینی
 منداعر کات نن بکین
 سوجود مېمبه بنداهارا
 دسوسون جاری نن سفولو
 داونجمن لوتوت نن دوا
 دیتکورکن کفلا ستو
 امفون توانکو ساه علم
 امفون دولت توان کیت
 سروان رعیه بایق
 امفون بوببو کلی امفون

- 332 سله ترځي مفومبيلکين
 سله مکن مموتهکن
 سست سوړوت ترانگه کمبلي
 سله فدا الله توبت
 جک گاول اين ماليسي
 جک عادل اکن ديفکلي
 برابتولن برابران
 براسلن برافانوت
 عايب برکلام الله
 جاوه براهمباتن
 همفيغ برانوغکوان
 کات راج مليمفهن
 کات برابوت کتفهن
 جک سواراغ اکن داگيه
 بونتر دیکانيفغ
 جک مپلغ ممولفکن
 هوتغ ديباير فيوتغ ديتريما
 کات فقهولو مپلاسيکن
 کات معلم کات حقيقت
 کات فکاواي کات براهوبوغ
 اوراغ باپق کات برابرلو
 هلوبلغ کات منداراس
 کات داگغ کات مچه
 کات فرامفوان کات مراندهکن ديريږن
 مغوروت کات سواميرن
 سبگيفولا دتوانکو
 نن فيتاروه بندا کندوغ
 ليمبگ اوراغ جدي منتي
 امفت فولا داغ بگين
- فرانما مپمفيکن دعوا
 کدوا مپمفيکن جابوب
 333 کتيگ مفرساوهکن نندا
 کامفت ممباروا کفد حکيم
 334 ليمبگ اوراغ جدي حکيم
 انس ليما داغ بگين
 فرانما منداعر دعوا
 کدوا منداعر جواب
 335-336 کتيگ مفانقکن سوډي دان سياست
 کامفت ممبري حکم
 کليما مناهن بنديغ
 جک منومبو ديلاسوغ
 جک برانانق ديفريو
 کمبيغ بياس ممبيبي
 بنتيغ بياس ملائوه
 337 کرابار بياس مڅوځي
 کودا بياس مهربقيس
 هاي م بياس براکوکو
 موراي بياس براکيجو
 فقهولو بياس محکمن عاده
 جک حکيم بياس محکمن شرع
 338 هلوبلغ بياس منجاراه
 339 جوارا بياس براوجا دان ممبولغ
 سوډاگر بياس ماین بوغکل دان ترجو
 340 فرمفون بياس مفروسسيکن
 کانس دان بنغ
 اوراغ چراديق باپق تونوره
 341-342 اوراغ بيغوغ راجن تراکيجوه
 343 حکم فنديتا تينيس باغ

نن دینلی هیلیمر دینلی مودیقن
 نن دینلی هیدوف دینلی ماتیکن
 ایت فیتاروه بند کندوغ
 فدا ماس دیواس ایتو
 همب مفادف فراتوانن
 تنکلا توانکو نایک نوبت
 نن کن سمبهن بنداهارا
 منداعر کات بکین
 گلق سپم داغ توانکو
 اله منینه انپلاي
 منا راغماي بنداهارا
 ایا کامي کماری نغک
 تراداعر گلفکغ رامی
 دانو ممبوات کراج بایک
 ایکله هایم لی سئیکور
 جاشن ترههن لی سکوفغ
 بگو کو سما تروه لو
 چریکن لوان سما بورو
 کیت مولای گلفکغک
 نن کن تینه داغ توانکو
 اله مپمبه بنداهارا
 امفونله ساي دتوانکو
 چک لای سوک فراتوانن
 لایه سوکان بدان همب
 اکن دیباوا دودو تکا
 فولغ معلوم د توانکو
 دیجوجوغ انس کفلا
 انشا اله بایکله ایت
 داغ سمبهن بنداهارا

حکم فقهولو روسو باتغ
 حکم هلوبغ ففکل باتغ
 حکم منتی هوبوغ باتغ
 اوراغ باپن حکم ممامه
 نن کچیل حکم ممبیناسکن
 اوراغ چرادیق هنداق نیای
 سبگیفولا دتوانکو
 نن فیتاروه بندا کندوغ
 344 چک عقل سلان فراکاران
 فراتما سونسوغ رونوت
 کدوا بلای تیلنتغ
 کتیگ براجلن روسو
 کامفت لافو دالم سروغ
 کلیما مفکنتی تکا
 کانم برالیندوغ دتغه تراغ
 کتوجوه برالیندوغ دتغه کوت
 کسلان چنچغ ایر تیدات فوتوس
 نن تیدات لافو دیهوجن
 نن تیدات لاغ دیفانس
 نن ستفا تیدات لار
 نن ستفا تیدات سوروت
 نن دیفکغ تکوه
 دالم عالم میغ کراباوک
 ایله راج سدولت
 ادوه بسر سهندیک
 اوراغ توا سالونداغ
 345 فقهولو سبوا حکم
 346 جلن رایلی تینیهن باتر
 هیدوف نن دیفلیهراکن

اونتوڭ سوراتن دبدانن
 اکن منجدي توا راندا
 سمفلي توا منجوجوڭ اوبن
 زمفن مڭونچوڭ کيرئي ۲
 ايک با ايت انپلاي
 تواد تييا دبدان همب
 توانکو براسيلا سيک
 ايتله لاکر اونتوڭ همب
 نن کن سمبه بندهاھارا
 منداعر کات بکين
 گلک سپم داغ توانکو
 لالو منيته انپلاي
 با ايت مله ديدانو
 تيتهن گاران بندا کندوڭ
 لوروڭ سيھوني لھکاگيني
 جک بلوم دتونڭ اوراڭ
 جک دانو لاي سوک
 بايکله سما او
 منريما اوراڭ ميسکين
 براگنتوڭ داکر لافو
 ايا سيديويوڭ چيندور مات
 سبگيفولا دي دانو
 اولق الين کات نفتون
 فنيتھ بندا کندوڭ
 لوروڭ لاکون چيندور مات
 سما ديليهت ديفنداغي
 هاتين پ ۲ رومن
 اوسھکن فدام تمبه کلب
 348 کاتن سيغره لڭچغ

اله منيته داغ توانکو
 منله دانو بنداهارا
 کامي منداعر خبر بايک
 ترامشهور کاتدجوڭ بوئا
 ايکله مواء له لمان
 بلنکا سباق ايت
 اداکه براللو نن کهنداق
 اداکه بوليه نن ديچارې
 اداکه سمفلي نن دمقصود
 اداکه تندا نن ديفکغ
 اداکه چينچين نن برانيمبغ
 نن کن تيتهن داغ توانکو
 منداعر کات نن بکين
 ايله دانو بنداهارا
 لالو مېمبه انپلاي
 امغونله ساي دتوانکو
 تيداق ايلو ساي کتکن
 اونتوڭ سورانن بدان ساي
 انق سوراڭ لاین لاکون
 لاي مروسوه هاتي فولا
 ايکله مواء له لمان
 347 هابيس بلنکا تيداق براداس
 تمفن ممبرات دتوانکو
 سلوت سلما نڭک
 براف راج نن مپورو
 براف سوتن نا سمندا
 سوراڭ فون تيداق داموهکن
 اوراڭ اموه اين تا سوک
 اوراڭ سوک اين تا اموه

جگ ماتي تيدان مپيو
 داغ کات اوفا کات
 جگ ادا جدي با ايت
 کاسن کيت کابينکن
 سداغ کالوق تڄوڄ بوڄا
 اما ديليهت بندا کندوڄ
 دهمب تيدان با ايت
 لکلاکي دتوانکو
 فرامغون دتوانکو
 نن کن سمبه بندهاها
 نمون سملم ننتون
 سکلپ تيدان دتيدورکن
 بيچارا فوتوس انپلاي
 برواري داغ توانکو
 دلتنکن تندا ماس ايت
 رينچوڄ برانته مندياڄين
 لوروڄ ديدانوا بندهاها
 ديلتا چينچين سلبوڄن
 فغاوينکن چيندور مات
 داغن فوتي لڄا گيني
 نمون سملم ننتون
 سکلپ تيدان دتيدورکن
 توانکو داغن بندهاها
 دوا کلي هائم براكوکو
 سمفي کتيگ هاري سيغ
 سفنگاله منتاري نايک
 کيراء فوکل سلافن
 چکله اوراڄ نن باپقت
 دسمبله کراباو انم توجه

با اوراڄ بوھق مکن
 اوراڄ براسوتن ديمانن
 اوراڄ براكوت ديتولفرن
 اوراڄ براج د هاتين
 جگ تيدان کاني د هاتين
 تڄا مپوليغ اين ملوداه
 براكات تيدان براسنناوا
 براتوتور فنتغ امبيل باوه
 کاتن اين داري اوراڄ
 کاتن دوا سبڄس
 اداغ دوا سبڄي
 اداغ کات براليفت
 اداغ کات براغڄ
 ديدالم دوا تغه تيگ
 جاتن مپسل کمدين
 اله مپمبه بندهاها
 امغون توانکو ساه علم
 جگ اين بيچارا ايت
 تهوله همب ديلاکرن
 لوروڄ لاکون چيندور مات
 لاييه سوکاي هاتي همب
 تيدان ممنداغ امس فيرق
 تيدان ممنداغ کايں باجو
 با اف جن کيت ملاغکن
 جگ سوده فرانموانن
 تيدان ممنداغ کيري کاني
 معلوم فولڄ دتوانکو
 بورو بايکن دتوانکو
 جگ ماتي تيدان مپسل

سوده ترسوا داغ فدائري
 کچیل، سلی گداغ سلی
 سما دیلیلیت دیباتغری
 دیبولغ سما کان
 سوده جوارا کن ممبولغ
 تروه براتمغین انپلاي
 برواري جوارا میدان لایه
 براغ ن تیتئی دتمغوغن
 براغ ن میریس دیفلیتن
 هایسله امس دیتروهکن
 فپابوغ هایم ن کیغنتن
 سسوکت سالوغ الیغ
 داغ سکوندي سکونديا
 مک مپابوغ اوراغ ن بايق
 تروه براتمغین تیمبل بلئ
 بوني ریل براداري^۲
 اوغ کچیل برانچیغ^۲
 دئی کیغیغ تیداق تربیلغ
 جینیس امس براکاتي^۲
 داگغن برانیمبون^۲
 الله رایي ماس ایت
 امغون توانکو ساه علم
 349 امغون بریبو کلي امغون
 فدا ماس دیواس ایت
 لوروغ کغد چیندور مات
 الله براجلن ماس ایت
 هیلیر فاسر مودیق فاسر
 کلوار جیروغ ماسو جیروغ
 لالو کجیروغ براکدلي کاین

فمیری مکن داغ توانکو
 الله منیته انپلاي
 منا زاغکای بنداهارا
 کیت براجلن ککلفکغ
 انترا هاري بلوم تیغئی
 کیت ملیهت اوراغ مپابوغ
 برواري بنداهارا
 منداغر کات بکین
 دتغکیل جوارا میدان لایه
 دتغکیل جوارا ممبغ فیلس
 سرات فرادانا منتی توا
 منا این راج جنغ
 باواله اوراغ ککلفکغ
 توانکو هندان براغکت
 الله تورون داغ توانکو
 تورونله دانو بنداهارا
 مغیریفکن اوراغ ن بايق
 براونوي تابه سکلوگوس
 برواري سیبرولیه
 الله دیباوا سیگماراغ
 الله دیباوا بلغ کندي
 الله سمغلی توانکو ککلفکغ
 الله دودو دانس بلای
 الله داتغ جوارا میدان لایه
 داتغ جوارا ممبغ فیلس
 ممباوا هایم سیکور سورغ
 ایله فیلس هانوا توا
 الله دیفدان سکینغنتن
 سداغ جو فیلس هانوا توا

داري تذجوغ سوغي غيغ
 داري تذجوغ سيمليدا
 ارئي ماري رانتاو سيملينغ
 منداعر كات نن بئين
 برواري چيندور مات
 منا ككاء اوراغ مغللس
 گيلا بفر گاران ككاء ك
 دي رانتاو سجاوه نغك
 هنداق ميمونوه ۲ ديري
 دالم نكري سوغي غيغ
 سابوغ باء اف نن تا سنن
 فن باء اف نن تا سنن
 مك بدان ديدواغ ۲
 انه براكات اوراغ مغللس
 دائركن مله دتوان كچيل
 نن سكاراغ كيني نغك
 دالم تذجوغ سوغي غيغ
 تيگت بون له لمان
 تيداق نن لاین ديكرچكن
 راج سنن هنداق براكاوين
 ايا توانكو ايمبغ جاي
 جاعن توان فوتي بغسو
 352 انق توانكو راج مودا
 لمله اين برانوشن
 بولن دانغ اين سرومه
 سبگيفولا نه دتوان
 سبين لما برانوشن
 ادا تراسدوت ۲ جوا
 دي توانكو راج مودا

براجلن ۲ دالم فن
 سوداه اونتوغ تقدير الله
 مك ممنداغ سمبيل موديق
 انه تمفا اوراغ مغللس
 اين برادوا برانسانق
 ممبارا هaim اكن ديچول
 سوراغ برانما سيلفكانس
 نن سوراغ برانما للت توا
 جيلانغ دالم نكري
 350 اوراغ تو نومفو منومفوكن
 فذجغ ليداه بوكن كفلغ
 حرامليله مميگ روسي
 بينچان بايق ديبوان
 نن تيداق داداكنن
 نن ادا دتيداقكنن
 ايت بوانن سيف ملم
 لالو برانان چيندور مات
 منا ككاء اوراغ مغللس
 داري منا داتفن كيت
 اف مقصود دسجاج
 انه براكات اوراغ مغللس
 منله توان نن برانان
 جاوه سوغكوه داتفن كامي
 منچريكن فوغكوغ نن تا براساهب
 كفا نن تيداق برانوكوت
 351 منچاري بوسو داغن كوفغ
 منچاري فته داغن فتي
 ايا كامي كماري نغك
 داري رانه سيكلوي

اين سوسهڪن سيغ ملم
 دتوانكو ايمبغ جايي
 منچري اوراغ ڪن ديئاجي
 سڪلا اوراغ بڻسٽ ۲
 سڪلا اوراغ ريساو ۲
 ديبري سلين فڪاينن
 برف هوتغ ديبابرن
 منچري دوبلغ نڻ فيلپين
 منهن سفيت داغن گونتيغ
 منهن سولا داغن راجم
 354 منهن گودام ڪراڱاجي
 ديبرين بلذجا سيغ ملم
 ڪتيڪ فتح داغن فڪي
 بايقن توجهه فولوه اوراغ
 اوراغ ترامڪه ترامسهور
 نڻ بايق جاغن دسبوت
 لغڪف فغليما هلوبلغ
 دسوروهن فيل مپامون
 سداغ ڪبوڪيت تمبون تولغ
 براغ نڻ تيغئڪل دينڪري
 داغ ديكمفوغ سوراغ ۲
 اڪن ممرپت دان مرانجاو
 ديفرانڪو ڪوروغ جو ڪمفوغ
 ڪوراغ الت ديفرالت
 ڪوراغ نڪوه ديفرنگوه
 355 چندا بديل ملاراس تاغن
 مڱيلپغ ۲ فيلورو
 356-357 گيلا مهيتم ۲ لاسوغ
 الت سذجات داسيلڪن

ديدالم اولق تئجوغ بوغا
 دالم نڪري فڪر رويوغ
 راج ديدالم ڪراچن
 ايا بگيندا ساه علم
 ديدالم اوسان ايت ڪيني
 تونئن توان فوتي بفسو
 سچاء الت سمولا جدي
 نڻ سڪاراغ ڪيني نغڪ
 مڪ منچدي ايمبغ جايي
 ديتريما راج مودا
 انقن سوداهله گداغ
 جاغن منچدي توا راندا
 سبگيفولا دتوان
 اين منداعر خبر بايڪ
 تنافي جاهت ديهاتين
 ڪمنڪن سوداه تراپواغ
 353 اله ڪاني فپڪيت بورو
 اله ديتوڪاء له دتيڪوغ
 اله ديفورو نمبي بيداي
 اله ديلاس فورو هابو
 اله ديڪوڪوت نانوا بسي
 تيداق جدي ديم ديكمفوغ
 اله برفونديو تفي اير
 اله ديهوروشي لاغاو هيچاو
 رعيت له بڻچي سمهان
 ايتله خبر برپتان
 ديداعر توانكو راج مودا
 نڻ سڪاراغ ڪيني نغڪ
 تيداق فرادولي ان ۲

اله نڻ تيداق بلوي تيداق
 کات جوارا ميدان لايه
 منداعر کات بئکين
 داغ جوارا مبع فيلس
 دسروکن تواه هائم
 362 ايله فيلس هانوا توا
 تلين سودها ديرنتفکن
 هائم فيلس براسيجمفيلس
 فاهت فوتران بوجغ بفکينغ
 چک اله هائم فيلس
 سوسه نگري سوئي غيغ
 هائمک دانغ داري سنن
 کيريم توانکو ايمبغ جاي
 هندالن دانغ داري تيمور
 برافنتغ ديمکن بنتو
 کات جوارا مبع فيلس
 سلما لمبت بئکين
 اله سمفلي چيندور مات
 کدافتن هائم برالفس
 تيداق فرادولي چيندور مات
 لالو ديخالغ داغ توانکو
 امفون توانکو سمبه ساي
 مري کيت کمبلي فولغ
 سانغ بنرله توکيني
 براسندار بنتل گداغ
 دانس کاسور مغللا
 دانس لافي فرامداني
 ديباواه تحت ماجون علم
 ههداب همب رعيتا

ايت بوانن سيغ ملم
 ايله راج نڻ دسنن
 کاتن اوراغ مغلکس
 منداعر کات بئکين
 برواري چيندور مات
 ترسيمبور داره ديدادا
 358 مغلکاتب چندا بيبيير
 359 براداري بوني گرامن
 360 اله دفيري داغ تليغا
 ميراه موکان بئي جمبو
 ميراه ماتن فنتون سگ
 اير مات گيريغ گميريغ
 لالو برابلي کئلفگغ
 براجلن لاري الغ
 هاييس تراچغغ اوراغ بايق
 ترکجوت اوراغ سمهان
 برواري جوارا ميدان لايه
 دسروکن تواه هائم نڻ کيننتن
 361 تلين سودها ديرنتفکن
 سيکيننتن برانتن
 دودو ديبللي نڻ سرواغ
 چک ديماکن سيکيننتن
 اير مات هاييس تراواغ
 روفان دوا سبغس
 بولو تدوغ ديگوغکوغ هلغ
 برانما تدوغ مورلي کينچا
 هداد برانينديت ديکوالا
 اوراغ گنتيغ برافيکت فويوه
 تيداق فويوه بلن نڻ کانلي

سببراکت جو سببروليه
 نن کتيگت جو سينمبهي
 تراکجوت تراچفغ ديري
 منوروت فولا ديبلانگ
 هاييم لاگت تيداق ديکنل
 برواري اوراغ نن بايق
 مليهت روف بکين
 هيرو بيرو ديگلفنگ
 365 بگي ديتومبو فانس توغکل
 مليهت روف بکين
 366 اف تيگنگ بيچارا کيت
 کاتن اوراغ نن بايقت
 داراه ديدادا هيلغ
 سلاکو ستمفن ايک
 علامت نكري نن کن سوسه
 سوداه تيبا تندا قيامت
 دسيگ کيت مک هابيس
 ايک لاکون فراتواني
 ايک جينيسن فراتواني
 367 اوراغ براتانم نن ممبروت
 هابيس تيگکل کمفوغ هلامن
 هابيس تراچوال فجا
 تراگدي انق کمنکن
 سلما لمبت بکين
 اله مندائر اوراغ دالم کمفوغ
 چاپوهله اوراغ سمهان
 کللاکي فرمفوان
 سته اوراغ مشتاکن
 368 توانکو سوداه ممنجوغ

جگ لي سانغ دودو جو
 ماء همب براجلن فولغ
 363 ملو ترفوفو فد کنديغ
 هراغ تراچوريغ فد موک
 سمفلي منجوجوغ سگما هاييم
 گيت له سوداه کانلي بينچان
 داري تنجوغ سوغلي غيغ
 اما فواس هاتي بندا کندوغ
 تگما براديري چيندور مات
 نايک کانس بلغ کندي
 اله منيته داغ توانکو
 منا بويوغ اديق دينلي
 کات تراليغ تو دي کندوغ
 با سبيسو براسين
 364 بگي سيفونتوغ برالفکيتغ
 تراس ادا دافت تيداق
 کات ظاهر منجدي بطن
 نن کن تيته داغ توانکو
 تيداق ديداجر چيندور مات
 برواري داغ توانکو
 راسکن تيگکل انپلاي
 لالو ديفاجو سيگماراغ
 براجلن فولغ انپلاي
 مرانئاو فنجغ کدوان
 سفنتون ريپوت کاف
 بگي کيلت يغ مها تفکس
 اله سمفلي اين کاسن
 سداغ کافوهون بريغيدت
 برواري جوارا ميدان لابه

لوروغ دیکامي نن باپقک
 369 ایر دمینوم فاهیت
 ناسی دیمکن راس سکم
 سمبهن اوراغ نن رافتتو
 دالم نگرې سوغلی تراب
 370 هانبله داهولو
 جاغن براكات بورو بایک
 ایا سبواه داغ فینتا همب
 ایا کلین نن باپقک
 دوا هاری گانبل کتیگ
 رافت ففت کیت سمهان
 فیل منجالغ داغ توانکو
 ایا کالوق نذجوغ بوئا
 کیت ممینتا سله سیلیت
 کیت جوروغ دولی توانکو
 لوروغ ترههن سیکینتن
 جک اسا فولگن توجوه
 کوئی معلوم دتوانکو
 جک ادا لی معلوم
 کیت چاری بیچاره بایک
 جاغن کلین تکوت سنن
 دئی تکوت کران سله
 برانی کران بنر
 لیمبگ اوراغ برانج
 جک عادل کیت سمبه
 372-371 جک ظالم کیت سفکه
 با ایتو فیتاروه بندا کندوغ
 منداعر کات بکین
 سفله هانی نن باپقت

ستغه اوراغ مغانکن
 چیندر مات سوده مقامو
 بریتا برابگی
 بگی قیامت دالم کمفوغ
 الله رابی ماس ایت
 سما تراروی ربوت فنجغ
 براجیلا دیلامن
 تیدان کتوان لوان کاوان
 رابی سنا سینی
 روسوه نن بوکن الغ
 سلما لمبت بکین
 برواری سیکینتن
 دوا کلی برامبوغ نایک
 دوا کلی برامبوغ تورون
 ماتیله هایم بندهاها
 ایله فیلس هانوا توا
 برواری سیکینتن
 دیلیهت توانکو تیدان لای
 ترابغ ممبروغ این فولغ
 داغن تاجین دان بولغن
 برواری راغکاجی بندهاها
 با منا اونتوغ کیت نفک
 نن سالیسی نگریدک
 سلاکو ستمفن ایک
 علامت نگرې سوسه سوغکوه
 برات نن بوکن الغ
 سفنتون بومی داغن لاغیت
 انته ایک هونغ پاوا
 تیدان ترانیفکغ تراپیچارا

لالو دامبيل انڀلاي
 اله ديهوراق بنڄ بولڄ
 اله منيٽه بنڊا ڪندوڄ
 منا جوارا ميدان لايه
 باءِ اف ايڪ مڪ ڏمپڪين
 اتاوڪه منڄ هايم ديني
 اتاوڪه اله هايم ديني
 مڪ اين فولڄ براتاجي
 منڊاڻر کات بڳين
 ميمبه جوارا ميدان لايه
 امفونله ساي بنڊا ڪندوڄ
 تيدافله تنڌو فدا همب
 هايم سوداه برالفس
 انڌه اله انڌه منڄ
 توانوڪو باءِ چنڊا سوڄوت
 توان ڪچيل باءِ چنڊا پيراڻ
 لالو ديڦاڄو سيڱماراڻ
 براجلن بلياو ڪدوان
 ڪامي مڦيرپڻ ديبلڪڻ
 جڪ بنڊا هنڊان تراڻ
 چوب ٽپڪن ڌنوانڪو
 سمبه جوارا ميدان لايه
 منڊاڻر کات بڳين
 اله تناءِ بنڊا ڪندوڄ
 لالو ڌنيڱڪت تنڱ انڄوڄ
 ڊسيميڪن ڪولمبو چنڊي
 ديپيهت توانوڪو برامنوڄ
 اله منيٽه بنڊا ڪندوڄ
 منا جوالي بويوڄ

سلما لمبت بڳين
 اله براجلن داڄ توانوڪو
 لغسله فولا ڌاري سنن
 اله سمڦي اين ڪاسن
 سڄاڻت ڪوت نن فنڄڻ
 لغسله فولا ڌاري سنن
 منمڦوه فداڄ ڳورون تنڊس
 اڌا سرانڻاو فراجلنن
 اله سمڦي اين ڪاسن
 ديپلور ڪمڦوڄ تنڄوڄ بوڻا
 اله ماسوءِ ڪڌالم ڪوت
 ماسوءِ له فولا چينڊور مات
 اله تيبا نڦه هلامن
 نايڪله فولا ڪدوان
 لالو سڪلي ڪانس انڄوڄ
 اله ڊوڊوڙ داڄ توانوڪو
 نايڪله فولا چينڊور مات
 ڪانس انڄوڄ سڊوه لڀي
 اڌا سبنتر ڊوا بنتر
 اله ڌانڄ جوارا ميدان لايه
 سيبراڪت جو سيبروليه
 نن ڪنيڱ جو سيمبهي
 ڌانڦله هايم نن ڪيننن
 373 اله هيڱڱف اتس فڦاڌان
 سرات تيبا اين براكوڪوڙ
 سرت تاجي جن بولڻن
 لوروڄ ڪڦڌا بنڊا ڪندوڄ
 لالو منڄاڻوه ڪسورمي
 اله تمڦا سيڪيننن

چوب تپکن دسیبویوغ
 سداغ کبوجغ چیندور مات
 جک این لای تپو
 جک این لای فندی
 برواری بندا کندوغ
 منداعر کات بکین
 اله سوغوت بندا کندوغ
 سوداهله اونتوغ سیتواک
 375 کلیکی سفنجغ ایر هیلیر
 داری نن سوراغ کانن سوراغ
 تیدات بولیه براسانغ هاتی
 اله تورون بندا کندوغ
 لالو دتیغکت تفگت انجوغ
 ایله انجوغ سدواه لای
 دیباغونکن چیندور مات
 باغون بویوغ باغون فکندوغ
 ایا دینلی هندان براتان
 تورون جواله داهولو
 برواری چیندور مات
 منداعر کات بکین
 اله تورون انپلای
 لالو مپمبه چیندور مات
 امفونله سای بندا کندوغ
 اف کهندان بندا کندوغ
 منا جوالی بویوغ
 ایا کلین نن فولفک
 با اوراغ براکچیل هاتی
 تیداقله سانغ هاتی بندا
 کانن جوا سوغوتوغه

بلم توغکل ججتی بندا
 جرت سمات بندا کندوغ
 374 فایوغ فنجی اولق تفجوغ بوغا
 مفکوت دالم فگر رویوغ
 مروهم بسر امفت بللی
 فوست جلا نومفونن ایکن
 دالم علم مینغ کرابارک
 اف سببن دامیکین
 مک بفا سلاکو ایک
 اف سلهن بنداهارا
 دالم فگری سوغلی تراب
 اف تیغکلن بنداهارا
 اتاوکه این سله سمبه
 اتاوکه این سله کات
 اتاوکه منتی تیدات مموهن
 اتاو دولت تیدات برادیری
 ایک با ایت انپلای
 داغرکن مله دیفا کندوغ
 نمون این سکلی نفک
 جک این سله بنداهارا
 دینلی له ایت برانیمبغ
 جک گاول این بنداهارا
 دینلی له ایتو مایسی
 مینتا دینلی بفا کندوغ
 منداعر کات بکین
 اله براکات داغ توانکو
 تیداقله ادا دمیکین
 اتو هان اکن سدواه
 جک بندا هندان تراغ

فاترتله این اوراغ بسر
 رعیتة مفیکوت سمهان
 سرات ممبارا کلفکانن
 براغ نن فاتوت مئغ چرمین
 براغ نن فاتوت مئغ فایوغ
 براغ نن فاتوت مئغ کریس
 مائکمت دولی سمهان
 دسونسوغ جن گنداغ فلاراکن
 نیکولو فوجو سمهان
 سداغ دیدالم سوغلی تراب
 ادا سبنتر دینگلغئغ
 توانکو دارق ماسو کمفوغ
 نایک اوستان انیلاي
 378 برابونی تابوه سگلوگووه
 برارای اوراغ دسنن
 ستفهن ممفراسمبهن ایتی
 ستفهن ممفراسمبهن هایم
 ادا ممبارا سیرده فینغ
 کچیل کایو کچیل باهنن
 گداغ کایو گداغ باهنن
 کامی تیبنا هاریفون ملم
 نمون سملم ۲ ننتون
 سگلمب تیداق دتیدورکن
 توانکو داعن بنداهارا
 اوراغ بایق تیداق بولیه همفیر
 همب سووراغ براتولق فولا
 تورونله همب ملم ننتون
 کورمه فرادانا منتی توا
 حیرنله همب بندا گندوغ

376 اما سائغ هاتی نن روسوه
 منداعر کات بئکین
 امفونله سایی بندا گندوغ
 داغرکن بفر سوغگووه ۲
 تنکلا کامی براجلن
 منجالغ نگرې سوغلی تراب
 ککمفوغ کوریمبغ بانو هلق
 انه سمغلی کامی کاسنن
 کیرن گلغئغ سداغ رامی
 سداغ رافت اوراغ مپابوغ
 براف انق راج ۲
 اگا تراجمس اوراغ دسنن
 سبب برانمو جن توانکو
 دئی تیداق فنه براغکمت
 سوچود مپهپه سمهان
 منجوجوغ دولی ساه علم
 ادا سبنتر سکتیک
 دانغنه داتو بنداهارا
 سرات جن بسر فقهولون
 سگلا اوراغ توا
 جاعن منتی بنتران
 377 امغت سوکو ممفکو راج
 الله رابی همب انه
 سفنتون انی ۲ بوبوس
 بئگی کلواغ بیبر فتغ
 بنداهارا کفلا سمبه
 اورغ چرادیق چنداکیا
 لای جواری بیجقسان
 مانیس مولوت براکات ۲

ممباوا هایم اکن دیجول
 دانغن داری سبله تیمور
 داری رانقاو سیملیدو
 داری زانه سیکلاوی
 داری تذجوغ سوغی غیغ
 نگرین ساعت سوسه
 اشکوه من گادوه انغ
 تیداق کتون دیگانوهکن
 انو هان اکن سبواه
 داغ کرجان اوراغ دسندن
 ما تون هنداق بکرجا
 مشاورینکن داغ انقن
 داغن راج نن دسندن
 برانما توانکو ایمبغ جلی
 سبب ما تون نه منداعر
 توانکو سوده تربواغ
 انه کتی فیکیت بورو
 انه دیتوک نه دتیکوغ
 انه دیلاس فورو هابو
 انه دیکوکوت فانو بسی
 انه دیهوروغی لاغاو هیجاو
 تیداق جدی دیم دیکمفوغ
 انه برافوندو نفی ایر
 نن سکاراغ کینی نفک
 سائغله هاتی بندا کذدوغ
 381 با برهوراس کانغ
 با فلق براباجو فولا
 با دیکاپغ کنجی ایر
 نن سکاراغ کینی نفک

انته اف بیچارا اتو
 توانکو داغن بندهارا
 دی نما براکلمان
 هاریله سیغ انپلای
 براجلنله اوراغ کبلی
 توانکو منیته فدا همب
 مپوروه براجلن سجا
 تیداق کتون نن دیچاری
 تیداق ملیهت اوراغ مپابوغ
 تیداق ملیهت اوراغ برافدان
 سبواه هان اکن اوبین
 رینچوغ براتنه مندیاغین
 انته ترجول نه توکیفی
 انته تراکدی نه توکیفی
 انته هیلغ کلاوت نفس
 379 هیبله راسان فراتین
 فدا سیاف دیکاتکن
 براجلنله همب بندا کذدوغ
 380 ماسو جمبور کلوار جمبور
 ماسو فکن کلوار فکن
 جک همب دیلیهت اوراغ
 سروف اوراغ گیلا مابو
 دی حتی تقدیر الله
 منداعر فولا خبر بایک
 براتمبه سانغ دالم هاتی
 علامت تلیغا پارغ جو
 ممنداع همب کیری کانن
 ممنداع همب سبیل مودیق
 انه تمفا اوراغ برادوا

385 بفرسواميکن ملو اوراغ
 اسيڤکه گاران لي بندان
 تيداق سهيدو داغن ديني
 تيداق سفا داغن ديني
 386 سمفي با کات جان اوراغ
 فلوفوه بانغ سيتکو
 کافس فنجي تومبوه ديلوبغ
 387 ستمفوه سباهي نغک
 388 ديني کنجي ديني کلامي
 ايا نكري سوئي غيغ
 نن کن کاتن بنذا کندوغ
 مذاعثر کات بکين
 اله مپمبه چيندور مات
 چک ايت تيمه بنذا
 فيکير داهولو سکتيدک
 بيدچارکن بورو داغن بايک
 جاغن ديباوا هاتي باغيس
 جاغن ديباوا هاتي بيراغ
 اوراغ فمبيراغ تفکل ايمان
 اوراغ فمباغيس هيلغ عقل
 اوراغ فنداراس گداغ کاني
 ليمبگت بزد اوراغ توا
 عادة توا منغکوغ راگم
 389 عادة تلوه تيمبونن کافل
 سبب با ايت سمبه همب
 تيداقله تيفکل ديماء توان
 تيفکلن فدا بنذا جوا
 فنجغ فنداقرن لي دبندا
 ايکله مواء داغ لمان

با بواکمفوه تيگ هيتا
 بگلي مپنداغ لوکه تيگ
 فواسنه هاتي بنذا کندوغ
 382 بنذا کندوغ بريمبغ هاتي
 بدانک جوا منغکوغکن
 دسمبهن بنر هابيس
 داغ کفد بنذا کندوغ
 دي حتي تقدير الله
 مذاعثر کات بکين
 بيراغ باغيس انبلي
 383 دهمنسکن کمفيل دناغن
 384 بله دوا کدام فيراق
 فيجهله فولا نذجغ امس
 اله مموثيه چندا کافور
 دهمنسکن تاغن دوغانان
 فکل فريفيه فوهن تاغن
 مليفکغ اوستان بسر ننتون
 سوداهله سوغوت بنذا کندوغ
 اله هانب هانغ سجا
 دالم اوستان بسر ننتون
 سوراغ فون تيداق نن برابوني
 هاييسله حيران سمبان
 بلا بنر سیراج مودا
 اييله اوراغ نن راجان
 اييله اوراغ نن مکتن
 اييله اوراغ نن موبان
 ايهن منا منونجوکي
 بوندان منا مهاجري
 عادة ديمنا اين بوليه

395 براغ توابلو ماء كجاوا
 براغ نن لافو ماءن سكه
 براغ براهوتغ ماء تراكوروغ
 395 نن بوغكو ديمكن سروغ
 چك اين سنلي نغك
 دينلي كنجي دينلي كلامي
 ايا نكري سوغلي نغ
 396 ماء دينلي سونو جدي برا
 ماء دينلي فغكج جدي هابو
 ماء دينلي رونتوه قريت فنجغ
 ماء دينلي كونجغ فوجو نيور
 ماء دينلي انجا بانو سندي
 397 ماء دينلي تيتيس نيغ فنجغ
 398 ماء دينلي انجا فاسو فدان
 اينله فنتغ سيتواك
 اما كامي براتوكر نما
 اين برانما فوتي توا
 دينلي برانما راج مودا
 اگييله هوتغ سوراغ
 اما تهو دماسين گارام
 اما تهو دفداس لادا
 چك براتواه راج مودا
 تراهابو ترهراغ سوغلي بوغك
 399 براسفو براليلوغ دالم رومه
 اما دحكمن علم نغك
 لالو كبو سمفو كودوس
 سمفلي ككودام بللي جفك
 لالو كرانه بوكيت گومبا
 لاييه سوكن بدان دينلي

390 اوراغ دفاوت تا برانلي
 اوراغ دنفكغ تا جو اني
 با ان جو اوراغ مننتيكن
 برواري بنذا كندوغ
 هاتيلد پلا رومن
 اوسهكن فدام نمبه گلب
 بلا بنر سيراچ مودا
 ايله اوراغ تا برانان
 عادة ليمبگ راج
 391 تيدان بوليه براچرلي لاري
 چك اين براجلن جاوه
 بلوم فولغ دننتي جاوه
 عادة ليمبگ برانونفن
 چك نكري براجاوهن
 فربوت سورت ديكيريمكن
 كاتكن هندق گنتيغ فوتوس
 كاتكن هنداق بيغ تابو
 سبكيغولا نن بكن
 چك هنداق گنتيغ فوتوسن
 چك هنداق بيغ تابو
 جلغله راج جو ففهللو
 سگلا اوراغ مگج حكم
 392 باواله امس سكاتي ليما
 سيربه براليفكر ديچران
 برالس داشن كاي كونيغ
 393 تكو كايو تهيلله امس
 با ايت بيچارا مك سوداه
 ستمفوه سباهي نغك
 394 براغ ترايريس ماء ترانايغ

چک با ایت سمفلی ایسو
 علم نغک دحکم اوراغ
 رعیه بایق منچاری راج
 تابور بیبر کسان سینی
 اوسه برانندی، دیری
 سودهه نهو برانان فول
 انقک تیداق جدی اوراغ
 سمفلی تراپواغ کدوان
 منداعر کات بکین
 403 گلغ برالیه داغ توانکو
 گلغ سپم چیندور مات
 اله مپمبه داغ توانکو
 امفونله کامی بندا کندوغ
 چک با ایت تیتته ما توان
 فیکیره بندا هابیس،
 جاشن مپسل کمدین
 ایتو فیکیران هاتی همب
 چک مفاچق توهو فراغ
 بدیل بایق اکن دیچاری
 ایا منسیو اکن دیچاری
 کو فیلورو اکن دیچاری
 ادوه گمفوغ اکن دیفرنگوه
 فریت رانغ براکولیلیغ
 هلوبنغ اکن دیچاری
 کو فداغ اکن دیچاری
 سودهله اسیل سمهان
 کو فداغ رانغله مانوا
 سبکیفولا بندا کندوغ
 سلاکو سدنغن ایک

نن کن تیتته بندا کندوغ
 سلما لمبت بکین
 کداعران تیغکه برانیدغکه
 اله تورون داغ توانکو
 داری اوستان بسر نغتون
 لالو تورون کسورمپی
 دیدافتکن بندا کندوغ
 لالو مپمبه انپلای
 امفونله سایی بندا کندوغ
 اف بیچارانن براسکیت
 فرالییتکن مله بندا کندوغ
 نمون فرالییتن بدان همب
 لایبه سوسهن بندا کندوغ
 منداعر کات بکین
 اله سوغوت بندا کندوغ
 ایکله انق تیداق براملو
 ایکله انق تیداق براسورن
 تیداق نهو دامفت لیما
 فندی سوغکوه بفا برانیدغکغ
 هنداق کای داغن تیلنتغ
 هنداق برانی داغن لاری
 هنداق معلیم داغن تولدان
 400 بلوم فندی کانی مغانلی
 ایک جینیس گداغ بیچار
 401 مکن کایغ تیدورن لال
 بلوم نهو دیکیرا،
 نن سوراغ تیداق براهاتی
 نن سوراغ تیداق برانجنتوغ
 402 هاتی تراسیسیت با فانه

ماڊ دینلی چورلی دینلی فرکن
 چک این اکن بننجا
 ستمقوه سباهی نغک
 406 تیداقله بزدا گمغ سنن
 جاعن دیتونجوؤ تننغ ایت
 اسیغ بنر انق اوراغک
 407 باء اوراغ برافندیر
 باء روف اوراغ بیغوغ سوغکوه
 چک انن سکلی نغک
 سکلیغ دینلی جاعن دیتونوغ
 چک تیداق فندلی براکات
 بایکله دیم سجا
 نن کن تینه بزدا کندوغ
 408 بگیا لوروس سمبه ساي
 منداعر کات بگین
 اله مپمبه داغ توانکو
 امفونله ساي بزدا کندوغ
 بگیا لوروس سمبه ساي
 بگیا بنر کات همب
 چک مغاچق توهوؤ فراغ
 اگاؤ باپق بلنجان
 امس جن فیراق جاعن کوراغ
 چک تیداق بند مناروه
 کما بزدا براتینغکغ
 تیداق دیتوروت تومبوه ملو
 سبگیفولا بزدا کندوغ
 ایک جینیسین کلغکفن
 دائم اوستان بزدا نغک
 دئی کیفیغ لی سکلیغ

بزدا مغاچق توهوؤ فراغ
 404 جاعنله بزدا سیا
 چک لالب کملیغن
 چک لوف کتیدکملن
 کوراغ فریقسا سیا
 بری تهو این داهولو
 ایله بسر امفت بلی
 دالم علم میدغ کراباوک
 بزداهارا دسوغلی تراب
 توان قضي دفداغ گنتیغ
 توان مخودم د سومانی
 توان ایندام د سراس
 405 توان گداغ د بانیفوه
 این نن تومبوه بزدا تانم
 این نن گداغ بزدا لوموؤ
 دالم علم میدغ کراباوک
 سوروه جاقوت این دبزدا
 براتولوؤ براندلی بزدا کندوغ
 فولکن بیچارا نغک
 سداغ کابسر امفت بلی
 منداعر کات بگین
 انه منیته بزدا کندوغ
 منا جولالی بوپوغ انق دینلی
 ایلوؤ سوغکوه ایت فکندوغ
 چک انن تنناشن ایت
 لوروغ مغاچق توهوؤ فراغ
 سما ادا دینلی فکیکن
 تا دینلی نکوت دینلی گنتیر
 داغرکن بنر سوغکوه

کاین دیتفکف مک دودو
سمفیغ دیفغکغ تاء براباون
بندا کذدوغ سداغ کچیل ۲
412 مولا ۲ براکاین دوا

دیناروه دسیمفن بندا کذدوغ
دیم دانس انجوغ سجا
تیداق بولیه ملیهت اوراغ
تورون سکلی سجمعت
سداغ کتیک هاری بایک
413-414 دکاوال دکمفیس دایغ

گیلا منکت منراوغ
کیفس براسابوغ کیری کانن
کیفس کذدیغ ترالتا جوا
براغ نن فانوت ناء براکیفس
جک نلق دیدبوا مندی
ایر دیدالم کیندی فیراق
تیداق نن لاین دیکراچکن
415-416 گیلا ممبیلغ صدیق میدیق

ایا چرادیق چنداکیا
417 تمبهن عربف بیجقسان
اوراغ صدیق منچاری ۲
اوراغ میدیق مچابسی
اوراغ چرادیق هنداق مغانلی
چنداکیا ماوا تراکانلی
اوراغ عربف فرابنتهن
بودیمن تهو دکیرا ۲

418 جوارې منداتفکن بیچارا
بیجقسان سمفرن عقل
سبهن سایغ دعلمک

جک کاین لی سجاپی
دی کاوان لی سوراغ
409 کرابار کمبیغ لی سجولی
ایتی اغسو لی سفاغ
410 امس جن فیراق لی سمیغ
ایک چیندین دالم رومه
جنجغ ساوا لی سفیریغ
تیف بولن ملفس اجوغ برالایر
بوکن براجمبور دان براکدی
ایا ملفس اوراغ برنیگ
سانغله هاتی مندائی
سگلا اتق ۲ بندا
دالم اوسنان بسر نغک
ایتله هان سمبه همب
بندا کذدوغ سوداهله سوغوت
نن کن سمبه داغ توانکو
منداعر کات بکنین
اله منیته بندا کذدوغ
داغرکن مله دبفا
منا بوجغ چیندور مات
اسل مولان کیت نغک
مک سروف دمیکن
باء ایت اسل مولان
تنکلا ماس داهولون
بندا ترامکه ترامشهور
کبیلغن کسان سینی
تراسبوت خبر بریتان
تریبان کمناء
411 تکه کو ایگ دی اونتوغ

تيفڱلله كفل سايسين
 سديكيت تيداق لوهق سومبيغ
 دڱي لما براكلمان
 ادانه تغه دوا موسيم
 اله نومبوه ملغ داوراغ
 برانولوغ موجور فدا كيت
 كغد تراندا راج ماتي
 دافت ديكيت سمهان
 دوا بولن لما براغكوت
 ايتنه مولا اسل كيت كاهي
 نن كن تيته بندا كندوغ
 سلما لهبت بڱين
 سوداه 'ونتوغ' تقدير الله
 دڱي بند مميبلغ^۲ كن جوا
 اداله گاران تيگ موسيم
 دانغله فولا راج چينا
 ممباوا فيلغ سايسين
 كاي نن بوكن الف^۲
 براف بايق فرانيكمان
 اوليه كاي راج نغتون
 سوداه سمفلي اين كماري
 سوسهله اوراغ سمهان
 مپوروه فولا راج نغتون
 سداغ كفدا بندا كندوغ
 مڱتن هندا سمندا
 سوكله ايه داهن بندا
 سرات بسر امفت بلي
 رانغله اوراغ سمهان
 لالو فولا برانيمبغ تندا

سببن كاسيه دههمب رعية
 دڱي لما براكلمان
 سوداه اونتوغ تقدير الله
 منداعر فولا راج روهم
 جدي برالير كفولو امس نڱك
 ديباوان كفل سبواه
 سرات داهن مواتنن
 كاهي نن بوكن الف^۲
 فمن دانغ داري روهم
 چندا امس برافيكول^۲
 چندا ريل برانوني^۲
 داگن برانمبون^۲
 بكي ماچمن تاه ترايبغ
 اله سمفلي اين كماري
 سوسهله اوراغ سعلمن
 سبولي لما دسيك
 419 تراگا فولا ديراج نغتون
 هندا سمندا فد دينلي
 لالو مپوروه مڱين
 مڱتن هندا سمندا
 سداغ كفدا بندا كندوغ
 دڱي رانغ برافت جوا
 فوتوس بيچارا ماس ايت
 سوكله ايه داهن بندا
 سرات بسر امفت بلي
 رانغله ايسي علم نڱك
 اله جدي برانيمبغ تندا
 420 ديلاوه جنجي تيگ موسيم
 فولغ كه بلي اين كروهوم

دنداکڼن فيلغ ڼن بسرت
 لښکب جو ايسي موانڼن
 براجنجي فولاً دوا موسيم
 کمبلي فولغ اين کاجينا
 بندا مميبلغ ۲کن جوا
 اداله گاران ستو موسيم
 اونډوڅ فون سوده ماس ايت
 اله ملغ تيبا داوراغ
 برانولوغ موجور فدا کيت
 فيلغ ترانډا راج ماتي
 دافت دکيت سمهان
 ايتله مولا کيت کاي
 ڼن کن تيته بندا کندوڅ
 منداغر کات ڼن بښمين
 اله مپمبه داغ توانکو
 امفونله ساي بندا کندوڅ
 سلاکو ستمفن ايک
 بند مهاجق توهو فراغ
 منا دويلغ اکن دچاري
 دويلغ اوراغ توا ۲
 تون بښسو فرامات علم
 ڼن توا مميبلغ دويلغ
 تنکلا ماس داهولو
 ايتله اوراغ بنداهارا
 فن سکاراغ کيني نڅک
 کما بند منچاري بنتو
 کما بندا مينتا تولوغ
 هيڅک منا حکمن بندا
 هيڅک منا گڦکمن بندا
 سمفلي کما گله بندا
 ڼن سما هيبلغ سما تيمبول
 ڼن مميبلغ عاده جن ليمبگ
 ڼن منوروت تيته بندا

دنداکڼن فيلغ ڼن بسرت
 لښکب جو ايسي موانڼن
 براجنجي فولاً دوا موسيم
 کمبلي فولغ اين کاجينا
 بندا مميبلغ ۲کن جوا
 اداله گاران ستو موسيم
 اونډوڅ فون سوده ماس ايت
 اله ملغ تيبا داوراغ
 برانولوغ موجور فدا کيت
 فيلغ ترانډا راج ماتي
 دافت دکيت سمهان
 ايتله مولا کيت کاي
 ڼن کن تيته بندا کندوڅ
 دځي لما براکلمان
 اداله گاران تیک موسيم
 دانځله فولاً راج اچس
 مپباوا گورب سالیسين
 براجنجي ۲ فولاً موانڼن
 ڼمن دانغ داري اچس
 رافت نفت ڼن تيگ سځي
 دالم نځري اچس ننتون
 انه سمفلي اين کماري
 مپوروه فولاً راج ننتون
 سداغ کفدا بندا کندوڅ
 مځنکن هنداق سمندا
 سوکله ايه داغن بندا
 سرات بسر امفت بللي
 براجنجي فولاً تيگ موسيم
 دنداکڼ گورب سالیسين

فرياشن فداغ فنجه
 ايا تفكى كوت فيليغ
 ايت سیتوجوه بندر دالم
 لالو ككادوت تايغ تيفكي
 دالم حکمن كيت جوا
 لالو فولا كچندوغ لسي
 سمفلي كجاوا كتمبفن
 دالم حکمن كيت جوا
 لالو كلوهق تانه داتر
 راور جن كومغا
 لالو كدوگر توجوغ علم
 دالم حکمن كيت جوا
 ليمبركن فداغ كرمبيل
 ايا سيچينجين هاول كونيغ
 فيكمبوه كوت نن گداغ
 فيداغ سوغلي بريغين
 ايت تاراس سملشكغ
 ايا گورون لوبو براتيفكب
 دالم حکمن كيت جوا
 داغركن بنر تو فكنندوغ
 لوروغ فد سمبيل هيلير نفك
 يله كوبوغ تيگت بلس
 ايتو سوارو جن سلاي
 لالو ككوگو كوت هانوا
 ايا چوفا گندوغ چيري
 تروغ كوت نن امفت
 سيمليدو همفغ فولي
 ايا كيرناري موارا فانس
 ايت نن تيگت بلس كوت

نن تيداق لافو ديهوجن
 نن تيداق لكغ ديفانس
 چان راي تيقين باتو
 نن ستفا تيداق لالو
 نن ستفا تيداق سوروت
 نن اوندور فنتغ سكلي
 امائن سنغ هاني كامي
 بروراي بندا كندوغ
 منذاغر كات بكنين
 اله منيته بندا كندوغ
 منا لي بوبوغ انق دينلي
 بوليه فولا دينلي چورايكن
 بوليه فولا دينلي ففركن
 سورات سبكي اونداغ
 كو ديباجون ستمبا لما
 نن سباريس تيداق هيلغ
 نن ستيتي برافنتغ لوف
 دالم علم ميغ كراباوكت
 نن دينلي فگغ تئوه
 421 نن دينلي هيم دينلي فوتيكن
 نن دينلي هيلغ دينلي تيمبولكن
 نن دينلي هاييس ديني سيساكن
 نن دينلي توغكوت تيلنتفكن
 نن دينلي هيلير دينلي موديقن
 نن دينلي همفيغ فيچا
 نن دينلي گيلغ بولت
 فوسك كتمفگورن
 لوروغ سوکو كوت فيليغ
 دالم حکمن كيت جوا

سهيڱڻ فينٽو راي هليز
 لالو ڪسيلو ڪندي موديق
 ڪسيلولو فوني ماني
 فرينده ديني سمهان
 سبڱيڙو انڪندوڻ
 الق ائين ڪات نٿون
 لوروڻ سبله تيمور نٿڪ
 باءِ ايت اونداغ ۲۰
 نڱري ڪوانتن باتغ هاري
 لالو ڪاسيا ايندڱيري
 لالو ڪرانه سيڪلاوي
 برانما تڻجوڻ سوڻي ڻيغ
 ڪڱلنٿر ڳونوڻ مليا
 سمڱي ڪندياي جمبو اير
 ايا بوڪيت تڻجوڻ جاني
 بانو بارا ڪولا فتاهن
 ڪمفر ڪيري ڪمفر ڪانن
 تافوڻ ڪيري تافوڻ ڪانن
 دالم ڪمن ڪيت جوا
 ايا نڱري سوڻي تراب
 فايوڻ فنجي ڪوت فيليغ
 دالم ڪمن ڪيت جوا
 ايا سيڪار سنيغبڪر
 چرامين ڪوت فيليغ
 دالم ڪمن ڪيت جوا
 تڻجوڻ بليت سوليت اير
 چوماتي ڪوت فيليغ
 دالم ڪمن ڪيت جوا
 هولو بواتن سوڻي جمبور

دائم نڱري ڪوبوڻ نٿون
 ڪيت نمڪن تو ڦڪندوڻ
 ايا ڳاجه ڪوت فيليغ
 دائم ڪمن ڪيت جوا
 داڻرڪن بڻر تو ڦڪندوڻ
 لالو ڪرانه ليما فولوه
 سمڱي ڪا علم سوڻي ڦڱو
 ديسي بڻدر نن سفولوه
 جڪ بڱاڻ ناي ڪاسن
 422 جڪ مليڱڻ تا ترافانس
 جڪ تڱا تيداق تراسوندان
 داڻرڪن بڻر ديڪلين
 اڱا تراڱن جواله مات
 اڱا پريڱن جواله نليڱا
 چوب باڱهن لوڻغ هيڊوڻ
 جڪ تيداق سمڱي دي ايت
 چوب ۲ مهينتا تولوڻ
 لالو فوله ڪاسن
 سمبيل ڪيلير نٿڪ
 لالو فوله بڱاڻ ڪاسن
 ڪفيسير برات نٿڪ
 سهيڱڻ اچس ڪماري
 تلو ڪيناري جاڻن ڦڱالين
 تافوس تريغ ڦڱي چرامين
 فداغ ريڪنا موارا جتي
 موڪيم نن امفت فولوه امفت
 تلو ريڱاران تلغ سوري
 تفڪيس جو بانو بوني
 لبرهن حجتي ايا مڪت تمفت توان

ڪوٽ بهارو ٻاتو بسر
 بوڪيت تموسو ساواہ تغه
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سهدڻگ همفغ گداغ هيلير
 لالو ڪبوڪيت ٻاتو بسي
 ليما ڪارم دوا بلس ڪوٽ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت سابو جن هڏانس
 فيتلہ جن بوڻا تڏجوغ
 ايا ڪاسڻي جن سوماني
 فيفڻگهن موارا فيفي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 داغرڪن بفر انقڪندوغ
 لوروغ سمبيل موديق نڙڪ
 دالم سفاهو لوهق اڱم
 ايا ڪوراي بنو همفو
 ايا لاسي بوڪيت برانابوہ
 تايي فڏجغ سوئي جرانپه
 ايت سلو گلنگ مڱي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 لالو فولا ڪمغ بوڪيت
 ايت گڏوت جن تيلاتغ
 ايلہ اڱم بلي گوراه
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سيبانڊ جن ڪوٽ گڏغ
 لالو فولا ڪماتور فنتر
 لالو ڪسري سوئي فوار
 ڪوٽ لاواس جن فندان سيڪت
 لالو ڪڙونوغ فنيڏجارجون

ايت فاسق ڪوٽ فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايلہ بوڪيت جن برتابوہ
 هرپماو ڪوٽ فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت سيماراغ بوڪيت ڪندوغ
 فرادامين ڪوٽ فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايتو نڪري سراس
 اتق ڪونچي ڪوٽ فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت تلاوي فداغ گنڏيغ
 ايلہ سولوہ ڪوٽ فيليغ
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايت لاپوہ فرمپهن
 ايا تايي ساراه تغه
 ايت رامبتن فداغ مڱي
 ايا چوفق گنڏوغ چيري
 فربلونن ساوہ ڪراس
 ايتو گوڙو سيڪلاڊي
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 سيمابرر جن سيبهين
 تلاڪت گونوغ فداغ هلي
 ايا مسجد گلا گنڏاغ
 ايت تانه يغ مها موليا
 لالو فولله ڪاسنن
 ڪاتوراون فداغ لوار
 دالم حڪمن ڪيت جوا
 ايا پليميغ جن ڪيناوي

ايڪله لاکو بواتنن
 ممبري ملو بدان ديني
 تيدان اين فينگ لي فوسڪ
 ايا فوسڪ راج
 ايا راج سدولت
 ادوه بسر سهنديڪ
 اوراغ نوا سالونديڪ
 فقهورلو سبواه حكم
 دي منتي سما سڪات
 هلوبلغ سما سملو
 نن سڪاراغ کيني نڪت
 تيدق اين توروت اونداغ
 تنڪلا ماس داهولو
 نكري امفت بواه سجا
 دالم فولو امس نڪت
 فراما ترانا داغ نما
 كدوا دوسون داغ نما
 كتيگ كوت داغ نما
 كامفت نكري داغ نما
 اوراغ سلافن ممرينته
 فرتما فقهورلو داغ نما
 كدوا قضي داغ نما
 كتيگ منتي داغ نما
 كامفت اوراغ كاهي داغ نما
 كليما اوراغ سوداگر داغ نما
 كانم اوتوسن جن فنديتا
 كتوجوه هلوبلغ نن براني
 كسلافن هنديڪ ديكمفوغ
 برانق براگمنن

دالم حڪمن كيت جوا
 داغرڪن بفرانق كندوغ
 ايتو گنتيغ كوت لاواس
 سوليڪي جن سوغلي ريمبغ
 اير تابيت سوغلي كمونيغ
 جڪ سمغلي موسيم
 423 مهنترڪن اوغتي فدا كيت
 امس مانه توغكوب بوبوشن
 هق دنچيغ فغلواران
 اوپور گنتوغ كمودي
 ديدالم هاتي بندا كندوغ
 اما بوليہ اين محكم
 اما بوليہ اين معاناة
 اما بوليہ اين ليمبگ
 سبب كران راج مودا
 دي اين ديم دسنن
 ايت نن ديني بريڪن
 سڪاراغ كيني ديني ميسل
 لوروغ فدا ايمبغ جاي
 ديني بري كوكو نا منچاچن
 ديني بري فينغ هندان سفه
 دتيمغ ديپاهو هندان ككفلا
 دبري كوت مهمفسكن
 بوليہ سچفكل نا سبيتا
 بوليہ كين هندان براكمفوه
 بوليہ تادوه هندان براكاچغ
 سلغ كايو هارا
 با اولندا مينتا تانه
 با ترانري داراغ كوراغ

اتو دیدالم کوروغ کمفوغ
 جک اوراغ میسکین دبسرکن
 لایبه ترانداغ این داواغ
 طمع بئر این دامس
 عادة لیمبگ دیجوالن
 425 نمان اوراغ جولوغ کاجلی
 جدی بیناسله نگرې
 اتو دیدالم کوروغ کمفوغ
 سببن مکت دمیکین
 با ایت اونداغ
 جاغندا لوف تو فکندوغ
 تئانی فول انقکندوغ
 دینلی فیکدیرکن هابیس
 براهینداغ براتمفی تراس
 با داداق تیغکل دنیرو
 براهیق براترې انه
 براتیغتیغ براهمبوس کلم
 426 برغکوت براترې هیندو
 برابیلغ براترې اوراغ
 427 ملم سلم دینلی فراتیغ
 تیداقله سله ایمبغ جاجلی
 سلهن فدا راج مودا
 نن کن تیته بندا کندوغ
 منداعر کات بگین
 برواری داغ توانکو
 اله مپمبه انپلای
 امفونله کامی بندا کندوغ
 جک ایت تیته بندا
 سنغله راس هاتی کامی

دودو فدا کیرا
 منجلنکن کهنداق هاتی
 ملاوکن مقصود دیهاتی
 با ایت اونداغ
 نن کن تیته بندا کندوغ
 سبکیفولا انقکندوغ
 ما دینلی تونجرو دینلی اجرکن
 جک دینلی مانی با کیتی
 لیهت ۲ فنداغ ۲ غی
 نن تیداق جدی مئغ نگرې
 اتو دیدالم کوروغ کمفوغ
 انس تیغ فرکارا
 فرتما اوراغ تیداق بریفس
 جاغن دامبیل تو فکندوغ
 کدوا اوراغ بیغوغ
 جاغن دامبیل تو فکندوغ
 کتیغ اوراغ میسکین
 جاغن دامبیل تو فکندوغ
 جک اوراغ بیغوغ دبسرکن
 تیداق تھو دیبورو بایدک
 تیداق منداعر سله بئر
 تیداق تھو دیچونفا گنتغ
 لوروغ دیعادة جن لیمبک
 جدی بیناسله نگرې
 اتو دیدالم کوروغ کمفوغ
 جک اوراغ تیداق بریفس دبسرکن
 424 لالو کاتن لافو لافق
 تیدق منیغکغ هاتی اوراغ
 جدی بیناسله نگرې

ممبرلس تابوه ديپاتيڤوه
 نن برانما سيمابو بيراغ
 428 مندوندوڅ تابوه جمعيت
 429 مپيمبيل تابوه ديهيلير
 مپاهوت تابوه ديموديق
 سيمبيل مپيمبيل تابوه نن باپق
 راساکن لولوس بومي الله
 منا هڅ مکت فنداقتن
 گوځوه جواڼه اځوڅ نن ستي
 نن برانما سيکنتر علم
 منا بوجڅ گڼکا امن
 430 چچرله چنڅ نمځکيل
 نن برانما سيفانس ميڅ
 منا بوجڅ ليلا منجا
 لفس جواله بدیل ننتون
 نن برانما الله ربي
 امفون دولت تون کيت
 ديپاوه دولي ساه علم
 فدا ماس ديواس ايت
 اله براځر فگر رويوڅ
 431 مليمبرور سوڅلي بوڅا
 اله مغيرب فزوتوران
 اله مشنجا باتو سندي
 لير ليمبيل تانم تينامن
 مليمبيل کلاف نيور بليل
 تراگمفر رعية سمان
 منداعر کات بکين
 اله منداعر بسر امفت بليل
 سرات منتي بنتران

باه برهورس کانڅ
 باه فلق براباجو فولا
 جدي جوسن جدي عديمت
 تودیکامي
 کامي برادوا برادونسائق
 جک همب ماتي باه کيني
 اما تيفکل دیکچيندوان
 کچيندوان ماتي باه کيني
 اما تيفکل دبدان همب
 نن کن تيته داغ توانکو
 منداعر کات بکين
 هاري برسراڅ تيفکي چوا
 لالو منيته بندا کندوڅ
 فلوله جوا تابوه ننتون
 بونين سفنتون فاتوس توڅکل
 سما جن گگر ديلاوتن
 سما جن گوروه نورون هوچن
 بکين هنچور علم نکت
 گوځور سيلارا فوجوه بونت
 منجواب تابوه فرياعن فداڅ فنچڅ
 نن برانما مبع سليمان
 برابوني تابوه سوڅلي تراب
 نن برانما گوروه ديلاڅيت
 منجواب تابوه سراس
 نن برانما سياهواڅ لايد
 منيڅکه تابوه دسوماني
 نن برانما سيفنچروب
 ممبرلس تابوه فداڅ گڼتيڅ
 نن برانما سينکوت ساپڅ

دالم نگرې داغ سوماني
 رافت ففت سمهان
 سڼا انق ۲ کمفوغ
 نن گڼگمن توان مخوډم
 رافت مغيريق سمهان
 کلوار فولا توان گداغ
 دالم نگرې داغ باتيفوه
 رافت ففت سمهان
 سڼا انق ۲ کمفوغ
 نن گڼگمن توان گدغ
 برواري بسر امفت بلي
 براكات سمبيل برلاري
 اف ايک نن کدانغ
 اله سمفلي بيلغن دنيا
 اف تفکوغن علم نفک
 سوداهله اونتوغ امفت بلي
 اف بهاي نن کدانغ
 فدا بوا جن سمفو کودوس
 مولا ۲ توانکو نايک نوبت
 تيداقله ادا دمیکين
 تيداق ديداعرله ديداعر
 بوئين بگيکن لولوس
 چمسله بسر امفت بلي
 براجلن سمبيل داغن روسوه
 براجلن لاري ۲ الخ
 سلما لمبت بکين
 اوراغ براجلن تيداق برهنتي
 رعيه نن نکوت ۲ هلغ
 سوراغ فون تيداق لي نن تيدگمل

بنداهارا دسوغي تراب
 توان قضي دنداغ گنتيغ
 توان ايندم دسرواس
 توان مخوډم دسوماني
 توان گداغ دباتيفوه
 منداعر لاراس نن فنجغ
 نن ساراس باتغ بفقواس
 سيدران گونوغ براني
 ديدالم علم مينغ کراباوک
 تراگمفر اوراغ سمهان
 اله کلوار بنداهارا
 دالم نگرې سوغي تراب
 رافت ففت سمهان
 سڼا انق ۲ کمفوغ
 نن گڼگمن بنداهارا
 رافت مغيريق سمهان
 کلوار فولا توان قضي
 دالم نگرې فداغ گنتيغ
 رافت ففت سمهان
 سڼا انق ۲ کمفوغ
 نن گڼگمن توان قضي
 رافت مغيريق سمهان
 کلوار فولا توان ايندم
 دالم نگرې سرواس
 رافت ففت سمهان
 سڼا انق ۲ کمفوغ
 نن گڼگمن توان ايندم
 رافت مغيريق سمهان
 کلوار فولا توان مخوډم

برادانغ سمبه سمهان
 امفون تونكو ساه علم
 پاوا داراه ككي تاغن
 دولت سروان رعيت بايق
 اف تينه ماء كامى جوجوش
 چمس بفر بدان كامى
 اداله موسوه دارى لوت
 اداله موسوه دارى دارات
 432 اتوكه رانجاو نى له لافو
 ديمنا راند بوليه ملو
 سمبهن بسر امفت بلي
 مذاغر كات بگين
 انه منينه بندا كندوغ
 داغر كن مله سوغكوه
 بوكن تو موسوه دارى لوت
 بوكن تو موسوه دارى دارات
 بوكن تو راج نى ممدوگ
 بوكن منتي لندجر حكم
 بوكن نين نى ترانچه
 بوكن فریت نى ترهمفر
 بوكنن رانجاو نى له لافو
 تيداقله ادا دميكين
 اتو هان اكن سبواه
 433 منا بسر نى امفت بلي
 اوراغ سلافن كوت بنور
 تيداقله ادا دميكين
 اتو هان اكن سبواه
 اما تېو داغ كلين
 لوروغ فدا كامى نغك

دالم راعية نى بايقت
 سگلا اوراغ سوغلي تراب
 ايت نى لاييه سوسه بفر
 سبب كران دي مپابوغ
 كين لما براسراغ داکت
 بگلي سموت بايقن اوراغ
 سفنتون اني^۲ بوبوس
 بگلي كلواغ بيدر فتح
 نى فته دانغ برانوغك
 نى بوتنا دانغ براهيريت
 تيداق تراموات د نى لوس
 گداغ كچيل توا مردا
 هينا موليا ميدسكن كاجي
 دي گوراب ديپاوا اغين
 بايق رعيت تيداق منيغكغ
 سمفلي بريدو جن براتوس
 مغيربگن بسر امفت بلي
 كين لما براسراغ داکت
 انه سمفلي ديلوار كمفغ
 تيداق تراموات دالم كمفوغ
 مليمغه كته فداغ
 بروراي بزداهارا
 دارى جاوه منجوجوغ تاغن
 سواده داکت منجوجوغ دولي
 دسوسون جاري نى سفولو
 برسيله برسيمغوه كتاه
 دهونجمكن لوتوت نى دوا
 ديتكوركن كفلا ستو
 اوراغ بايق با ايت فولا

امفون بندا کذدوځ
 نفتي سساعت سکتیکٹ
 اماء رافت کامي داهولو
 سگل انق ۲ بندا
 لالو براډیلله موفقت
 تورون کډاواه انډلای
 لالو کبلی فرا حکمن
 مډمبه راغکاي بنداهارا
 فدا توان قضي فداغ ګنډیغ
 باء اف ایک دیکیت
 لوروغ تیتھن بندا کذدوځ
 برت نن بوکن انق ۲
 سفنتون بومي داغن لاشیت
 دیجوځوځ فچه کفلا
 دفیکول رنتوه جن باهو
 باء اف جو کیت منجواین
 سوداهله اونډوځ علم نڅک
 ایا علامت نن کن هابیس
 انته ایک تذا کیامت
 بیچاراک جاغنله فذجغ
 کیت جوځوځ براغ تیتھن
 کیت فولغ مله داهولو
 براحدیل مله کیت
 مذدائر کات بکین
 ایا توان قضي فداغ ګنډیغ
 اف اوپن بیچارا تو
 لوروغ دیکیت نن امفت بللی
 اتو هان اکن سبواه
 لوروغ نیکیران همب سوراغ

کامي برادوا براندساتک
 داغن سیبویوځ راج موډا
 این ګدغ هنداق ملیندا
 این چرادیق هنداق مډیاچلی
 هنداقن مذدافت عاده جن لیمبگ
 تان توروت اونداغ ۲
 لوروغ فدا بدان دینی
 سبتن مک دامیکین
 اداکه کیت نن سملو
 اداکه کیت نن سسون
 نن تیداق لاکغ دیفانس
 نن تیداق لافو دیهوچن
 لوروغ فدا بدان دینلی
 هنداق دیلیلیت دیولفکن
 هنداق دسابوځ داوچاکن
 ایکله لاکو بواتنن
 هنداق دیبابیس دسیسوکن
 هنداق دیهیلغ دتیمبولکن
 لوروغ بلنجا فدا دینلی
 تیداق سداغ امس جن فیرق
 هابیسکن اوسدان نڅک
 تیداق سداغ اوسدان نڅک
 هابیسکن لراس نن فذجغ
 اسلی لیلی ملو کیت تونتوت
 434 فد هیدرفه براچرمین بشکلی
 بایک ماتې براکلغ تغه
 نن کن تیته بندا کذدوځ
 مذدائر کات بکین
 مډمبه بسر امفت بللی

منداعر کات بکین
 اله منیته داغ توانکو
 منا راکمائی بنداهارا
 سوروه کمارې بندا کندوغ
 436 ادا ترالیفتس فدا هاتی
 ادا تراکلف فدا مات
 بٔ راس رمبوت مهلیفتغ
 جک بایک کیت فکی
 جک بورو کیت بواغ
 جک تیداق راس براكانن
 کیت هاپوتکن هیلیر ایر
 ناء هیلغ کلاوت نفس
 تیداق منجدی فنجغ فنداق
 437 ماری دئی بسر امفت بلی
 امفون بریبو کلی امفون
 دیباواه دولی ساه علم
 امفونله سایی بندا کندوغ
 داغرکن بفرله د بندا
 نن دیدلم هاتی همب
 فیکیرکن جواله د بندا
 بند برادوا براندسانق
 438 جاوه تیداق همفیر فون نیداق
 بندا کندوغ سوداهله توا
 جک بندا هیلغ با کینی
 لوروغ فدا تننغن کامی
 اوس کمنا مینتا ایر
 لفر کمنا مینتا ناسی
 لیمبگ انق لکلاکی
 انته براجلن سان سینی

جک ارنتوغ نمبری الله
 برکت کیرامت داغ توانکو
 این برادیری سندیرین
 435 سما تراجدی جن علمک
 برانما انق ایندا جاتی
 بولیهله این فیکیرن بایک
 ترابلیق هاتی بندا کندوغ
 جاغنه هنجور علم نغک
 دسنله کیت برانیگغ
 اوروغ دبسر امفت بلی
 بوات هرات کراغن تگوه
 نن تیداق لافو دیهوجن
 نن تیداق لکغ دیرفانس
 براغ کمنا بندا سوروه
 براحسیل جواله کامی دهولو
 کیت تیغکت کیت سیکلی
 ایا نگری سوغلی غیغ
 مأ دچوب اگأ سجامغ
 انترا لی حایت بندا کندوغ
 بند مایت کامی کافن
 سما مپراه فدا الله
 براغ نن بوغکؤ دیمکن سروغ
 بیچارا فوتوس انپلای
 مپمبه بسر امفت بلی
 امفون توانکو ساه علم
 ایت نیتهن بندا کندوغ
 برات نن بوکن انغ
 بری حسیلله کامی دتوانکو
 بروری داغ توانکو

جگ این فی کاسن
 انته ککیرن فن ترالفکه
 انته مولوتن فن ترادوروغ
 جگ ادا نهو ما توان
 با راس بولیه فلیهارا
 ترسبوت انق مینغ کراباو
 سبکیفولا بنذا کذدوغ
 جگ این بیچارا نغک
 تیداق مغاف ایت بنذا
 ایا این سوداه بغيراب
 تیداق اوندوغ اف کن دای
 تنافی فول بنذا کذدوغ
 سماس الله منجدین
 440 مخلو منا مذهنی
 ایک با ایت انپلای
 اوندوغ تواه سوداهله دانغ
 الله تعلی کاحلی سوغکوه
 همغیره این براسوامی
 جگ سوغکوه با خبر اوراغ
 منریم راج سوغلی غیغ
 ترامشهور سمفلی کماری
 441 لای گومبغ فمیدن سوداه
 عادل نن بوکن انغ
 برانما توانکو ایمبغ جایی
 نن منا فولا بند چاری
 نن منا فولا بنذا چیفتا
 جگ اوندوغ فمیری الله
 سلامت فواغ کروهمن
 داری نیمور سمفلی کبارت

برالو فیفتا فدا الله
 ساعت براتواه بنذا کذدوغ
 ما توان لای برفترا
 ما اداکن انق فرامفوان
 نمفت منوسفغ تو دکامی
 جان سیبویوغ چیندور مات
 سبکیفولا بنذا
 جگ بیراهی برامینندو
 چوب منیته بنذا کذدوغ
 کفد بسر امفت بللی
 اوراغ با اف نن تا سنن
 براف فوتی همب داغر
 براف انق مولیا
 براف انق بایک
 ما سانغ هانی بنذا کذدوغ
 اما بولیه بنذا بینندو
 439 چوب کاورینکن همب کاسن
 جگ تیداق ادا بلجبا
 چوب ممیفتا تواج
 کفدا بسر امفت بللی
 سبکیفولا بنذا کذدوغ
 ایلو ما توان دیم سنن
 کاتن سداغ براداعر
 لیمبگ انق مینغ کراباو
 تیداق فنه دیم دیرومه
 گیل براجلن سان سینی
 منچاری فته داغن فتی
 منچاری بوسو داغن کوفغ
 سبهن اوندوغن سوکر

باء دیتومبورو هلو اونچوڻ
 ترامینوم د ایر راواڻ
 باء ترامکن دلمغ مته
 باء ملولور براسیتوڻگڻ
 باء میلم منیلننڻ
 باء براهولم فوجوڻ بیراه
 باء دکیچوه اوراڻ بیڻوڻ
 باء دبولنڻ اوراڻ بوتنا
 باء دهاریق اوراڻ بیسو
 باء دتونجوڻ اوراڻ کوکوت
 445 باء ترامکن کاچڻ سیدایوا
 باء کولیریق ماسو هیدوڻ
 باء منچیم لادا برافڻگڻ
 باء منڻتی اوراڻ داهولو
 باء مڻچر اوراڻ کودین
 باء ایت سانڻ هاتی نڻک
 نن کن تیتنه داڻ توانکو
 منداثر کات بڻکین
 گڻق سپم بندا کندوڻ
 مڻمبه بسر امفت بللی
 امفونله کامی دتوانکو
 چک ائن تڻنڻ ایت
 اف نن بایک دتوانکو
 تیتنه کن کامی جوجوڻ جوا
 منداثر کات بڻکین
 اله منیتنه داڻ توانکو
 امفون ساي بندا کندوڻ
 چک للی بولیه فینتا همب
 داثر بسر امفت بللی

تعلقو د بند سمیان
 مولیا ما تون بوکنکه مولیا بندا جوا
 دئی کامی تیداق با ایت
 442 بلاچن دیکارات دوا
 کمبایک بنر بندا کندوڻ
 چک لای بولیه فینتا همب
 جاغن برسوه هاتی
 443 منچاییق باجو دیدادا
 سبکیفولا بندا کندوڻ
 لایه موجورن بدان کیت
 اغکوه ن فنداقتن
 مڻریم اوراڻ سمندا
 راج اوسلی دینگری
 بولیه برالیندوڻ دیباوهن
 بولیه براسندر دیباتن
 بولیه براسیلا داورانن
 چک چرادیق تمفت براگورو
 چک کاجلی تمفت برانیڻگڻ
 چک راجن دسوروه
 چک کوات فمیکول بابن
 برانی فلوان موسوه
 با ایت عاده اوراڻ سمندا
 لایه سانڻ هاتی نڻک
 سوک راجن سوڻگوه
 باء براهورس کاڻڻ
 باء فلن براباجو فولا
 باء دیڻین دیباوا مندی
 باء کاڻڻ دیباوا مکن
 444 بڻگی دفتتا کلیمت

تھو ديعادة جو ليمبڻ
 فذدي بئر ديباس ۲
 تيداق منيرو منولادان
 انقٽ تيداق جدي اوراغ
 ايلو بفرله تو کيني
 کتوجو بفرله تو کيني
 448 بياس بئر سوڻگوه ۲
 لي جانوه دتيمفا جنجغ
 لي مندي لي کهوجن
 کماين مهتر ناسي
 براتمه منجا راج مودا
 اين سنه دسمبه فولا
 کتوجو بفرله توکيني
 نن کن کات بنذا کندوغ
 اله ميمبه داغ توانکو
 امفونله ساچل بنذا کندوغ
 سببن مڪٽ داميكين
 اسيدغ بنذا لاین اوراغ
 بلوم ادا بنذا مليهت
 بنذا له تھو دروفان
 بگيا بلوم بنذا مکن
 بنداله تھو د راسان
 بگيا بلوم بند بلي
 بنداله تھو ديهرگان
 بنذا ترامگه ترمسهور
 کبيلغن کمناء
 ممبيلغ بيئغ اتس لائيت
 مپوکت اير دالم لوت
 مشگنغ کاسيق دفتلي

سرامت نن رافت سمهان
 ايڪ يونين بنذا دائر
 ماء توان هنداق بکراج
 مغاوينکن داغ انقن
 ايا سيوفيق فوتي بفسو
 داغن رڱکاي ايمبغ چاي
 افله ايت اکن ديبارا
 چڪٽ دافت بيلاغ سٽيکور
 سرت براس اگا سچوفا
 داغن سيريه اگا سهلي
 446 داغن فيئغ اگا سبواه
 تنداي بنذا برادنسانق
 نن برتمفن نن بروف
 تنداي بنذا فوتيه هاني
 نمون بنذا داغن ماء توان
 باء اف جن ارغ محلمکن
 447 چايي بولو هاييم
 چڪٽ بنذا لاي سوکٽ
 اکن منولوغ داغ ماء توان
 نمون برانما تا براتوکر
 نمون برانما تا برويه
 دي جاوه چينتا منچينتا
 دي جاوه ديمن همفير
 کاسيه جاوه ديمن داکت
 باء ايتو سکاراغ کيني نغٽ
 نن کن تيته داغ توانکو
 منداغر کات بگين
 انه سوغوت بنذا کندوغ
 چراديق بفر موه کيران

جکت ایت نیتہ توانگو
 ایت بیچارا سبزو
 بایکله ایت بندا توروت
 ایلو له ایت بندا ایکوت
 لایبه مشهور نما بندا
 سبکیفولا بندا کندوغ
 کیرا هاتی کامی
 با ایت جوا نن دیداثر
 با ایت جوا نن دیلیت
 لیمبگ اوراغ برادنسانق
 جکت جاوه چینتا منجینتا
 450 جکت همفیر جلع منجلع
 کوراشن تیکو منوکو
 کو سمفیت لافغ ملفی
 بوکن مولیا بندا جوا
 له منیتہ بندا کندوغ
 منا دانو بنداهارا
 مله با ایت کن بایکن
 کرافتن نن امفت بلی
 سانقله ایت هاتی دینلی
 افله جوا کیت چاری
 نن برانمفن نن بروف
 جاشن نومبوه عایب جن هینا
 جاشن نومبوه ملو جن سوفن
 منداثر کات بکین
 له مپمبه انپلی
 توان قضي دیفداغ گنتیخ
 امفونله ساي بندا کندوغ
 فولغ معلوم فدا بندا

براکتلم لیهوجوغ کوکو
 براکتاب دیتافق تاغن
 ممباج متدیج جو معنی
 لوروغ دعاده جو لیمبگ
 جکت ایت بندا کراچک
 اگا سلیسیه جو ما توان
 دیمنا ایت کن منجدي
 جاغله بند سیا
 مهینتا کامی بندا کندوغ
 داشن بسر امفت بلی
 نن کن سمبه داغ توانکو
 449 که بایک بزر بندا کندوغ
 جاشن دیبارا هاتی بیدراغ
 جاشن دیکنل هاتی باغیس
 اوراغ نمبیراغ تغکل ایمان
 اوراغ فمباغیس هیلغ عقل
 لایبه بایک برهاتی صبر
 اوراغ صبر کسین الله
 اوراغ موهمین کسین نبی
 اف سببن دامیکین
 اسیغ بندا لاین اوراغ
 ایا بندا اوفا تلو
 عاده تلو تیمبرنن کفل
 عاده توا منغکوغ راگم
 نن کن سمبه داغ توانکو
 بزوارچی بنداهارا
 منداثر کات بکین
 له مپمبه انپلی
 امفونله ساي بندا کندوغ

اف گون دسبوت ۲ اوراغ بندا کندوغ

ایله راج سدولت

ایک با ایته دبندا

ایک جینیسین تمفن کراباو

نن کن دیهنترکن ماسو۲ جمو

کدالم نگرې اوراغ

کراباو با۲ اف نن تا۲ سنن

جک دهنتر کن نن بکین

کهینان تیبدا دبندا

دسبوت اوراغ بندا کندوغ

452 دیم دیلات ماسین تیداق

دیم دبندار تا۲ منیرو

اشکا۲ مروگی لی سکیفیق

ترهینا کمنا۲

453 چیکې کولیکې میذغ کراباو

ایت اوفت تیبدا دبندا

عاده لیمبک اوراغ برتولوغن

جائن ترتیب مجیلیدسن

سرات جن تمفن جن روفان

با۲ ایت اوراغ برتولوغن

بوکن بندا لای براسییدنواغ

جنتن گداغ بندا نمکن

این نن فاتوت ترامکه

محراج لیدا تغه فداغ

این نن جینق۲ الغ

اله ستاهون تیداق فولغ

ایت نن فاتوت بندا هنترکن

تیداقله بندا بولیه ملو

ایت فیکیران هاتی همب

منا نن بایک فدا مات بندا

بایکنه فول فدا کامی

سکلا اتق۲ بندا

منداعر کات بکین

انه منیته بندا کندوغ

اما۲ دینلی چاری کراباو اگا۲ سیکور

سرات براس اگا۲ سچوفق

سرات سیریه جن فینشت

سرات گمبیر جن تیهبکاو

لای کراباو دینلی سیکور

لابیه گداغ داری نن باق

جینق نن بوکن الغ۲

اموه منجیلت۲ تاغن

هاری فتح این براكوبغ

دالم کوبغن تنه میراه

کیت سوروه مله هنترکن

نن کن تیته بندا کندوغ

منداعر کات بکین

451 گللق سپم داغ توانکو

ایا بنر بندا کندوغک

تیداق داگا۲ دفیکیدرکن

دسمکن تافوغ داغن کافور

دیمنای ایت کن سروف

سبب فوتیه روف برالاین

داغرکن مله سوغکوه۲

بندا ترامکه ترامشهور

کبیلغن کسان سینی

تیف۲ نگرې نغک

دالم علم میذغ کراباوک

تيداقله تفتو فدا کامي
 ديمنه اين تمفتن
 ديفداغ منا اين مکن
 ديلوراه منا اين براکويغ
 ديگورون منا اين براتنغ
 انه منيته بندا کندوغ
 منله بسر امفت بلي
 جک سلوروغ تفتغ ايت
 چريله کسان سيني
 منداعر کات بکين
 انه منيته داغ توانکو
 منا بسر امفت بلي
 جک سلوروغ تفتغ ايت
 داغ منچاراي سيبينواغ
 اداله اوراغ کيت سوروه
 في منغکف سيبينواغ
 سيدراکت سيدروليه
 نن کتيگت جو سيميمي
 نمون دسوروه اوراغ بايق
 جک برانمو سيبينواغ
 دسنن مکت لاييه سوسه
 سيبينواغ موراه برسيطان
 کو سمغلي اوراغ لوکت ماتي
 براتن فدا بقدا جوا
 لوروغ کغد سيبيروليه
 اوراغ نن تيو ديباس
 تنکلا ماس داهولون
 تنکلا ماس گوبلا فتنغ فکي
 اين بياس ديلاکون

جک انن ديبواه لاغيت نغکت
 تيداقله ادا اوراغ مناره
 ايا کراباو سگداغ ايت
 گداغ سديکيت داري گاجه
 کچيل، سديکيت داري لمبو
 جک سمغلي اين کاسنن
 سداغ کرانه سينگلاوي
 دسبوت مينتوانن دسنن
 سمغيله بندا فوتيه هاتي
 منداعر کات بکين
 ميمبه مخودم دسومانئي
 امغون ساي، بندا کندوغ
 جک ايت تيته توانکو
 ايت بيچارا سبنرن
 منداعر کات بکين
 انه منيته بندا کندوغ
 جک ايت کات کرافتن
 لاييه د ايت دينلي چاري
 اتو هان اکن سبواه
 براحبويه برافايه داغ کلين
 ادوه بسر امفت بلي
 في منغکف سيبينواغ
 نن کن تيته بندا کندوغ
 براجلن کلين رافت
 اما، ترابوا سيبينواغ
 برواري بسر امفت بلي
 امغونله کامي بندا کندوغ
 براجلن کامي رافت
 اتو هان اکن سبواه

اله باغون بندا كندوغ
 اله دودو كسورمبي
 اله دودو دتغه ۲
 اله منيته بندا كندوغ
 منا بسر امفت بلي
 تيدورله دينلي ملم نكك
 تراكلب لالو براسين
 جدي براميمي انپلاي
 راغكيغ توجه سحاجر
 سلافن سيدايوا ۲
 سمبيلن سيتينجاو لوت
 455 چيمفلي بيري دهمبروس توفن
 سبگيفولا ميمفي دينلي
 راس تراگنجا باتو سندي
 دكونچغ گر گمغا راي
 سبگيفولا ميمفي دينلي
 راس مشيراب فنوتوران
 ترايق دهمبروس هليمبربو
 لفي هيلانغ راس تربغ
 سبگيفولا ميمفي دينلي
 همفوهله اير سوغلي بوغا
 456 هاپوتله بوييه داري هولو
 گداغله اير همفوه فداغ
 ميمفي سمفلي دينلي تراباغون
 دينلي ليغت كيري دان كانن
 ستوفون تيداق كليهن
 فيكيريكن جوا ن كلين
 457 اداكه ميمفي سبنرن
 نن كن تيته بندا كندوغ

منداعر كات بگين
 ميمبه بسر امفت بلي
 امفونله كامي دتوانكو
 چك ايت فنيتها
 كامي جوجوغ بگي مگكوت
 كامي دسيكله داهولو
 اله منيته داغ توانكو
 چك ايت تنغ بيدجارا
 منا هق براكت داغ بروليه
 نن كتيگ جو سيتمبي
 فكي ۲ سوروه برانانق
 براجن كلين كتيگن
 فيل منجافوت سيبينواغ
 دانت ۲ مك برابلي
 چك تا دانت جاغن فولغ
 نن كن تيته داغ توانكو
 منداعر كات بگين
 اله ميمبه كتيگن
 امفونله كامي دي توانكو
 چك سلوروغ سيبينواغ
 موراهله ايت منغكفن
 كامي همبت كامي كجري
 454 تيگ بانغ ساول نن لاکت
 كامي باوا فولغ كمري
 داغ كانن سيبراكت
 سلما لمبت بگين
 هاريله ملم انپلاي
 دوا كلي هاي م براكوكو
 سمفلي كتيگ هاري سيغ

اچغ ۲ دالم نگرې
 اوراغ چراديق چنداکیا
 لې جوارې بیجقسان
 مانیس مولوت براکات ۲
 دیملوي اوراغ نن باپق
 پرواري سیدراکت
 لالو دیجافوت چیندور مات
 انه داتغ ماس ایت
 اله منیته بندا کندوغ
 هایبسه کات دکاتکن
 منداعر کات بکین
 اله میمبه چیندور مات
 امفون ساي بندا کندوغ
 امفون ساي دتوانکو
 امفون دبسر امفت بلی
 اوروغ کفدا میمفي بندا
 راغکیغ توجه سجاجر
 سلافن سیدایرا ۲
 سمیلن سیتینجاو لوت
 چیمفيا بیري دهمبوس توفن
 اخیر کلغن کمدين
 جمو باپق نن کن داتغ
 برابگي ۲ بفس اوراغ
 ماسو کدالم نگرېکت
 ایتله نندا علامتن
 سبکینفولا میمفي بندا
 راس تراگنجاو باتو سندي
 بندا کندوغ تیدان سانغ دیم
 براهاتي مابو سیغ ملم

منداعر کات بکین
 فیکیرله بسر امفت بلی
 تیداقله دافت تاویهن
 ایله میمفي بندا کندوغ
 گیل دودو ۲ تکا
 سمفيا کلورمه فلوه
 نکوت براچمفور داتن چمس
 دیلیهت سورت ماسیغ ۲
 تیدان جوا دافت ۲
 ایا تاویه میمفي ننتون
 پرواري توان قضي
 انه میمبه انپلاي
 امفونله ساي بندا کندوغ
 تیداقله دافت فدا کامي
 ایا تاویه میمفي ننتون
 تیدان ترا تیفکغ بیچارا
 اونیه دکامی نن برامفت
 معلوم فولغ فدا بندا
 تیداقله دافت علامتن
 ایا تاویه میمفي ننتون
 امفون دولت توان کیت
 فدا ماس دیواس ایت
 اله منیته بندا کندوغ
 منله کونون هغ براکت
 چري جواله اتق دیني
 ایله بوجغ کچیندون
 چیندور مات بندا کندوغ
 هایم تفکس دگنکغ
 داغ لیمفانس رومه گداغ

منمفوه لابه نڻ فذجغ
 لفس فولا داري سنڻ
 458 منمفوه فداغ فغيمفوان
 لفس فولا داري سنڻ
 منمفوه كمفوغ ميدان صبر
 لفس فولا داري سنڻ
 منمفوه فداغ فذجمران
 دي اوراغ هابيس مذجامور
 برواري سيدراڪت
 داري جاره اين ميمميو
 منا كلين نڻ مذجامور
 كمبايڪ بنرله كلين
 بڻڪيتله جامور باغت
 چڪ ترابوا ڪراباو ڪاهي
 جاجن منجدي سيا
 منجدي تنه دتمفوهن
 نڻ ڪن ڪات سيدراڪت
 لفسله فولا داري سنڻ
 منمفوه فداغ سيڪاتوتوس
 لفسله فولا داري سنڻ
 منمفوه فداغ لڪينڪنجي
 لفسله فولا داري سنڻ
 459 منمفوه فداغ سيرنجان
 سيرنجان مات ممنداغ
 ايتله فداغ سيبينواغ
 لفسله فولا داري سنڻ
 ادا سبنتر دوا بتر
 براجن جوا ڪتيگن
 اله تيبا اين دسنڻ

ايتله تندا علامتن
 سبڪيفولا ميمفي بندا
 لافي هيلانغ راس تراغ
 براهيمفون سگلا راج
 ممباو راعية هولوبلغ
 مقصودن هنداق منياي
 ميراغ داغ ڪماري
 ايتله تندا علامتن
 سبڪيفولا ميمفي بندا
 امفوه تفين سوئي بوغا
 لابه سوسهن علم نغڪ
 راس ڪيامت امفت بلي
 نڻ ڪن ڪات چيندور مات
 منداعر ڪات بڪين
 لالوه ديم بندا ڪندوغ
 سلما لمبت بڪين
 هاري براسراغ تيفگي جوا
 اله منيته بندا ڪندوغ
 منا هغ براڪت
 منا فولا هغ بروليه
 نڻ ڪتيگت جو سيمبهي
 براجن مله كلين
 انترا هاري بلوم تيفگي
 منداعر ڪات بڪين
 لالو براجن ڪتيگت
 جلن لاري الف
 گنتي داهلو مندهلوي
 لفس فولا داري سنڻ
 ديلوار ڪوت كمفوغ دالم

بیره دینلی منشفن
 جک لاکت ساول نن تیگت
 465 تیداقله دینلی تاهو فندی
 لالو منورون کتیگت
 براگنتی داهولو منداهولوی
 ادا سبقتر ایت جوا
 سوداه براتمو گیسیرنن
 466 چندا لولو برانمبون
 سمفلی کداهن کایو هارا
 اله براکات سبیرولیه
 لیپت فولایک کاوان
 ایکله گاران گیسیرنن
 سلاکو ستمفن ایکت
 جک دینلی تهو نن بکین
 ایا دینلی کماری نفکت
 برزاري سیتیمبھی
 انه دیتاهن ساول ننتون
 اله گمنتر چندا تولغ
 ایکله بفکل براسیمفغ
 دیتاهن ساول کتیگت
 اله سوداه ساول دیتاهن
 براجلن جوا کتیگت
 اله سمفلی این کاسنن
 کانفین رواج ریمبا بیگاو
 دسنن راندامن اولر بیدی
 دیتاهن ساول سباتغ
 چندا لولو بریفکاران
 سنن کوبشن تنه میراه
 دیباواه کایو مداغ جاتی

دیلمبه بوکیت ریمبا بیگاو
 دسنن بمین نن برادوری
 460 سنن ماناو ملنتس بنیر
 سنن کروبوت نن براتراس
 461 ارت ماری بوکیت سیگونتغ
 فنجریفن ایت دسنن
 برزاري سبیراکت جو سبیرولیه
 نن کتیگت جو سیتیمبھی
 ادا سبقتر دوا بنتر
 462 اله براسوا بفکل گدغ
 اشکوه منورون انپلاي
 اله براکاس داغ ججقن
 اله براهنتی کتیگت
 اله فوجت چندا موک
 داراه دیدادا تورون نایک
 لمبغ چندان تنه
 463 دیتورونی الف
 دیلومفتی تیداق سمفلی
 اله براکات سبیراکت
 منا فولاهغ برولیه
 باء اف ایک بیچارا کیت
 باء ایک جینیس تمفنن
 اکن هیلغ مله سوداهن
 464 سمفلی دتیمبغ دائن پارا
 اله براکات سبیرولیه
 ایک کاء تو لاین سوغکوه
 اف فولانن دیکانکن
 سداغ کراباو تیداق ترالوان
 کو کونون ملاوان موسوه

اله تمفاه سيبينواغ
 اله براكات كتيگت
 469 جاعن براتفكر ۲ ديري
 تمفوهه ساول نن تيگت
 اما ۲ ديراس رومه تيفگي
 برواري سيبينواغ
 منداعر كات بكنين
 ديفرلير بفر فنجليكن
 470 اله براكوجوت ۲ ايكور
 اله مڭكيلغ ۲ تندو
 اله مڭورت ۲ كچيل
 مهپلا سوروت اين مڭاجر
 بگي ترفن هليمبوو
 سفنتون گر ۲ گمفا راي
 اله براكاجوت چندا تنه
 رونتوه ۲ چندا تايغ
 اله بڭكيت تنه كونغ
 برواري سيبينواغ
 اله ترابغ بينانغن
 لابه براسراغ ديفاروتن
 نانيغ تبوهن دايكورن
 471 سيچوچور دالم تليغان
 فانه ليغ دالم هيدوغن
 هابيس مڭكيگيت سمهان
 بيسان بوكن الغ ۲
 برواري سيبيراكات
 472 اله براكاجر ۲ لوتوت
 سيپروليه با ۲ ايت فولا
 اله مڭمبوغ ۲ ديري

دسنن تومبوهرن باتوغ توغكل
 سنن كليگيس ميراہ بوغا
 دسنن فروفو ۲ برافلاغي
 467 دسنن فيمفيغ سما تيفگي
 دكانن سوور برامونتيك
 دكيري تلغ براسورت
 اله دسنن سيبينواغ
 برواري سيبيراكات
 دهمفيري بئر سوغكوه ۲
 ديليهت دالم كوبغن
 سيبينواغ اين براكوبغ
 مڭاچه مهلون گونتوغ
 مهلون گونتوغ كسوبراغ
 با ۲ بوني اومبا ۲ انس كراغ
 اله تمفاه سيبينواغ
 جدي براسورات كتيگتن
 468 سمپيل تراناوا سلہ سدان
 تمفاهه اين سيبينواغ
 دالم كوبغن تنه ميراہ
 اله براكات ۲ سيبيراكات
 جاعن براكوبغ ۲ جوا
 تيداق ملو مندي ۲ لولو
 برواري سيبينواغ
 منداعر كات بكنين
 منداعر سورات سيبيراكات
 اله تگه اين منچلي
 اله ممنداغ اين ككيري
 برواري سيبيراكات
 دسوراي سكلي لاي

سیکت نڻ بوکن الف^۲
 478 اومايغ ددالم هاتي
 فديہ^۲ د اوجوغ جنتوغ
 ايک مات له بگما^۲ فولا
 ايا سکداغ تلور هاييم
 مذاعر کات بگين
 انه براكات کدوان
 سيبراکت دانس داداب
 نڻ سوراغ دانس روکم
 ممکيق^۲ کدوان
 دڻ کامي ترلابيه سوغگوه
 479 تليغا له هاييس نابو^۲
 لوبغ هيدهغ تيداق برليغ
 مات سکيت بگي دفنگغ
 انه براكات سیتمبهي
 باء اف ايک اونديه کاوان
 ککيله هاييس لوک^۲
 له ملومفت اين کباواه
 مراغکا براكکي امفت
 انه براكات سيبراکت
 480-481 تابگن جوا کامي سيگي
 اما^۲ کامي تورون کباواه
 برواري سیتمبهي
 ديتايغ سيگي دسندرکن
 انه تورون سيبراکت
 تورونله فولا سيبرونه
 براكات سما^۲ ديري
 جک دينلي اسا نڻ بگين
 دگيلا اف دينلي کماري

سیتمبهي نڻ لاييه سوغگوه
 سفنتون اوراغ گيلا مابو^۲
 برواري نڻ براتيگ
 انه هيلغ^۲ داغن پاوا
 473 راسکن هيلغ داغن اروح
 474 ربا^۲ي سان سيني
 475 دڻ ستي پاوا کهيلغ
 سيبراکت لوک ماتن
 476 سيبروايه لوک کانيفرن
 سیتمبهي ممدجت روکم
 سيبروايه کرومفون سلن
 چندان داراه له مپيراه
 براتمه فولا کبيسان
 انه مهاراغ^۲ سجا
 برواري سيدنواغ
 دڻ اوراغ تيداق تمفا^۲
 انه سوروت ماسو^۲ کوبشن
 سلما لمبت بگين
 انه تراکنل دبدانن
 ادوه اوراغ نڻ برتيگ
 بهارو تراکنل له ترسکيت
 کيراث بدان سوده لوک
 سلما لمبت بگين
 انه مهيمباو سیتمبهي
 477 ممکي مگروغ فنجغ
 ايا درومفون سلق نذتون
 منا کا^۲ توا جو کا^۲ تغه
 باء اف ايک اونتوغ دينلي
 لي لوک کبيسان فولا

تيداق فرادولي کراباوک
 بدان ديني همغير ماني
 مک ديني داغ کماري
 کو لي با کرابو نن بايقک
 دافت سکلي فون دکيت
 تيداقله اداکن گونن
 راج کيت نن بيغوغ سوغکوه
 اسيف اوراغ نن سرومه
 اين نن روگي ديم سجا
 بدان کيت بوليه فپکيت
 فدا کيت ماني دسيک
 بايکله ماني براجلن فولغ
 اله فولغ کتيگن
 لالو دتوروت جلن لما
 توبوهله مندي ۲ داراه
 سمئترا سفنجغ جلن
 داغ ۲ سما مناعيس
 داغ ۲ سما گلک
 سبب کران فراسين
 سلما لمبت بکين
 ادا سرانقاو فراجلن
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفلي اين کاسن
 داغ ککمفوغ ميدان صبر
 اله لالو اين دهلامن
 انه براكات اوراغ منجامور
 جامور کامي انه ترابفکيت
 ديمنا اين کرابوتو
 کمنا فولا دالوکن

بوات کامي اله تراهمبت
 اله براكات سيدراکت
 جاعنله بايق ۲ کات
 482 چک سکن ممکن اوراغ
 483 بگو کلين تيداق مليهت
 ايکله جينيس اونتوغ کامي
 کلوار داراه داري کانيف
 سوده ترسمبور داراه داري هيدوغ
 مغيلير داراه داري ککي
 دي تکوت پاوا کن هيلغ
 دیکجري سيبيذواغ
 ايا کراباو چيلاک نذتون
 براجلن جوا کتيگن
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفلي ککمفوغ دالم
 اله تيبا تغه هلامن
 نايک کروهه انپلاي
 اله ميمبه کتيگن
 امفونله کامي بزدا کندوغ
 امفونله کامي دتوانکو
 هابيس مناعيس کتيگن
 تيداق دافت سيبيذواغ
 ايک جينيسن اونتوغ کامي
 دي ستي پاوا کن هيلغ
 سمفيله مندي ۲ داراه
 بوکن سبواه دتغکوغکن
 لي لوک کبيسان فولا
 چک داغ فپکيت لاین
 484 انته دتيمفا اومغ لوک

جلنن لاري ۲ الغ
 سلما لمبت دجلن
 اله سمفلي مکت فنداقتن
 ايا ککمفوغ جوارا ميدان لايه
 برواري چيندور مات
 تراسيمبور داراه دادادا
 اله تراچمفا بوه چاتور
 لالو براكات انپلاي
 منا مکت فنداقتن
 485 سکيت که گاران بندا کندوغ
 486 اناوکه گاريغ داغ توانکو
 مکت بفا سلاکو ايکت
 منداعر کات بکين
 اله مپمبه مکت فنداقتن
 داغرکن مله دتون کچيل
 فنيتهن توان توا
 کيت فولغ داهولو کيني نفکت
 تيداق جدي برانثکوه ۲
 با ايت تيته همب باوا
 منداعر کات بکين
 اله تورون چيندور مات
 لالو براجلن کدوان
 جلنن لاري ۲ الغ
 سلما لمبت دجلن
 اله سمفلي ککمفوغ دالم
 اله تيبا تغه هلاس
 نايکت کرومه انپلاي
 اله مپمبه چيندور مات
 امفونله ساي دتوانکو

سسل نن تيداق براكسوداهن
 منداعر کات بکين
 گلتي سيمله توانکو
 لالو منيته انپلاي
 امفون ساي بندا کندوغ
 با اف بيچارا بندا
 سياف اوراغ کيت سوروه
 سياف اوراغ کيت اوفه
 اکن منغکف سيبينواغ
 کيت سوروهکن سيبراکت
 چمس منوکو کندا سجا
 سجا سولا دينلي کاتکن
 ولوت ترادوروغ ۲ جوا
 کات ترالو ۲ سجا
 بدانن ترابورو ۲
 تيداق براگنتوغ فدا الله
 منداعر کات بکين
 اله منيته بندا کندوغ
 منا کونون مکت فنداقتن
 چاري جواله انق دينلي
 ايله بوجغ کچيندوان
 چيندور مات بندا کندوغ
 داغ ککمفوغ سولو دالم
 درومه جوارا ميدان لايه
 سوروه فولغ اين داهولو
 تيداق جدي برانثکوه ۲
 منداعر کات بکين
 برواري مکت فنداقتن
 اله برجلن انپلاي

امفونله ساي دتوانكو
 جك سلوروغ تفتغ ايت
 اف گونن بدان نك
 داري كچيل بندا گداغن
 پامو سئيكور بندا هلو
 سبب دي كاسيه سايع بندا
 بيرله سمفيا كلايت هيچاو
 اما لالو كفوست تاسيق
 اسل لي فوفوس ملو بندا
 نمون لي حايست سيديويوك
 اما دينلي كوئوكوغ دبارا ترابغ
 انته كو ترابغ جدي هاوان
 نمون دبومي هنجور جوا
 جاغنه سوسه بندا كندوغ
 جك ادا نمبري اله
 فكي ۲ همب براجلن
 نن كن سمبهن چيندور مات
 سلما لمبت بئين
 هاريله فتغ انپلاي
 فتغ براجارات داغن سنجا
 سنجا براجارات داغن ملو
 اله لالو ترافاسغ دامر
 نمون سملم ۲ نغتون
 سكلب تيداق دتيدوركن
 گيلا براتونجور دان بلاجر
 منچاري بورو داغن بايك
 چيندور مات داغن توانكو
 برانيك داغن بندا كندوغ
 درا كلي هايم براكوو

افله تيته ساي چوچوغ
 اله مپمبه داغ توانكو
 كلوار جواله بندا كندوغ
 سوداهله داغ داغ سيديويوك
 منداغر كات بئين
 برواري بندا كندوغ
 منا جواللي بويوغ دينلي
 سبب بفا دينلي سوروه چاقوت
 لوروغ فدا بيچاراك
 هابيسله عقل داغن بودي
 چاغن جدي ماسن متين
 سيغ زانفت ملو تراگفكغ
 برافنتغ سوروت دجلن
 كات ترادوروغ تغه ميدان
 فدا سوروت بايكله ماني
 نن كن كات بندا كندوغ
 اف نيغكغ بيچارا بفا
 لوروغ منغكغ سيديوزاغ
 اما سلامت كراج نك
 چاغن تراس ۲ جوا
 487 با تولغ دالم راکوغن
 با دوري ددالم داگيغ
 با گارام دالم گرامن
 جك نن لاي فدا بفا
 تيداقله ادا اكن دافت
 برواري چيندور مات
 منداغر كات بئين
 اله مپمبه چيندور مات
 امفونله ساي بندا كندوغ

بروراي چيندور مات
 اله براسيکف اکن براجلن
 لالو مپمبه انپلاي
 امفونله ساي بنذا کندوغ
 امفونله ساي دنوانکو
 امفون برېبو کلي امفون
 دباوه دولي ساه علم
 ممينتا جوا بنذا کندوغ
 کفدا الله داتن نبي
 جک لي بوليه فينتا بنذا
 جک برانواه بنذا کندوغ
 جک کيرامت داغ توانکو
 جک لي ستي نگرېک
 تراباوا سيبينواغ
 جاشن جريه نيدان برداس
 جاعنله ملو بنذا کندوغ
 اله مپمبه چيندور مات
 همب براجلن انپلاي
 اله منيته بنذا کندوغ
 انشاء الله بايکله ايت
 سلامت عمر بفا فنجغ
 جاشن چچت مرا ملينتغ
 سلامت بفا فونغ فيل
 تراباوا جوا سيبينواغ
 لالو براجلن چيندور مات
 کلوار داري کمفوغ دالم
 منمفوه جيروغ لابه فنجغ
 نفسله فولا داري سغن
 منمفوه فداغ سيکادودو

سمفلي کتيگ هاري سيغ
 سفنگله منقري نايک
 کيرام فوکول سلان
 اله منيته بنذا کندوغ
 منا کمبغ بوغا چينا
 براننق مگولول مله کلين
 انق ديني اکن براجلن
 ماسو هوتن ريمبا راي
 اکن منجاري سيبينواغ
 سبب کات ديني له ترنمغوا
 مک سوسه ستمغن ايک
 بروراي سيکمبغ چينا
 منداغر کات بکين
 امفون ساي توان توا
 ايک ناسي له تراهيدهغ
 488 ادوه گولول له تراسوجي
 اکن مناتيغ انپلاي
 سلما لمبت بکين
 اله مکن چيندور مات
 اله سوداه مينوم دان مکن
 دمکن سيريه سکافور
 سيريه له حسيل سمهان
 ايا ددالم سفوتاشن
 نن کن بکر چيندور مات
 اله منيته بنذا کندوغ
 براجلن مله انق کندوغ
 انترا هاري بلوم تيغکي
 رانقاو جاوه اکن دجغ
 ساراغ نن تيدان فراگنتوغن

انه سمفلي اين کاسن
 کراواغ بوگيت ريمبا بيگوا
 سنن راندامن اولر بيدلي
 سنن کليکيس ميره بوغا
 دکانن سومور برامونتيک
 سنن فرورء برافلاغي
 دسنن فيمفيغ سما نيفکي
 دسنن توميوه باتوغ توغگل
 دکيري تلخ براسورت
 انه دسنن سيبيذواغ
 ددالم کوبشن تنه ميراه
 مچره مريق فنچغ
 مهلون گوندوغ کسوبراغ
 سفنتون اومبا انس کراغ
 برواري چيندور مات
 انه تکا نغي کوبشن
 دفرهراک کاین دفيغکغ
 لالو د ايکت دامن چندي
 د سينسيفکن لاین باجو
 د سينسيفکن سراول فنچغ
 د تفکف ديستر دکفلا
 د مکن سيريه سکاتور
 برواري چيندور مات
 انه ممداغ اين کلاشيت
 انه مذکور اين کبوسي
 ممبري سلام کيري کانن
 لالو برامينتا ماس ايت
 منا فوله هغ بينواغ
 کلورجواله داهولو

لغسله فوله داري سنن
 منمقوه فداغ سيکاتوتوس
 لغسله فوله داري سنن
 منمقوه فداغ سيرنجان
 سيرانجان مات ممداغ
 ايتله فداغ سيبيذواغ
 سلما لمبت بکين
 براجلن سرانئاو لي
 انه سمفلي چيندور مات
 دللمبه بوکيت ريمبا بيگوا
 دسنن بمين نن برادوري
 دسنن ماناو ملنتس بنير
 دسنن کروبوت نن براتراس
 اري ماري بوکيت سيگونتغ
 فنجریشن ايتا دسنن
 ادا سبنتر دوا بنتر
 انه براسوا بفکل گداغ
 اشکوه منورون انپلاي
 انه برکاسن داغ ججقن
 گلک سپم چيندور مات
 لمبغ چندان تنه
 دنوروني الخ
 دلومفتي تيداق سمفلي
 لالو ملومفت چيندور مات
 انه براجلن سبنتر لي
 سوداه ترسوا گيسيرنن
 چندا لولو برانمبون
 سمفلي کداهن کايو هارا
 براجلن جوا چيندور مات

پيراغ باغيس سوغڻوه ۲
 انه ماسو جيبين فرامي
 دسلف سيطان جن ايديس
 دفيرڻي بئر سوغڻوه ۲
 انه ترابغ بينانغن
 لابه سيدچوچور ديفاروتن
 نانينغ تبوهن ديداگوڻ
 ڪراروي ددالم تليفان
 فنه ليغ دلوبغ هيدوغن
 فباغت دسودوت ماتن
 هابيس ترابغ سمجان
 برواري چيندور مات
 دامبيل ديستر دڪفلا
 لالو دڪيفس ڪيري کانن
 سمبيل تراناوا گلنق سپم
 منا بينانغ سگلا بيسا ۲
 مغان ايت دفردوليڪن
 ڪامي براڱوراو سما ڪامي
 سوروت اغڪو ڪتمغت اغڪاو
 تمغن برامرا ايت با ايت
 برواري سيئينواغ
 دفيرڻي بئر سوغڻوه ۲
 492 براڪينچا لولو داغن تهن
 براچمفور داغن اير ڪوبغن
 اله ملومغت اين ڪکانن
 بلا بئر سيئينواغڪ
 جاعن هاتي ديفرتورونڪن
 ممينتا توابغ فدا الله
 493 گيلا مابو منجارينغ اغين

489 اما ڪيت برابرينجغ ۲
 ايا برانولو دان براندي
 اما ديني چوري ديني ففرڪن
 بورو بايڪن سمجان
 برواري سيئينواغ
 منداعر ڪات بڪين
 انه تڪا سيئينواغ
 اله دفليغ فنچليڪن
 انه ميرا تليفان
 اله براڪوچوت ۲ ايڪور
 اله مڪيلينغ ۲ تندو
 اله مڦوت ۲ ڪچيل
 مهيا سوروت اين مڦاجر
 بگي توفن هليمبورو
 سفنتون گر گمفا راجي
 490 اله براڪابوت چندا تهن
 رونتوه ۲ داغن تابينغ
 اله بڦڪيت تهن ڪونينغ
 براهابو چندان فداغ
 لالو دفيرڻي چيندور مات
 راس ڪن سمڦي اين ملومغت
 491 با ڪيلت دهوجوغ تندو
 اله برڪات چيندور مات
 مغان فولا هغ بينواغ
 گيلا گاران هغ بينواغ
 هندان براسندا جن براڱوراو
 نيدات سفنجغ هاري نڦڪ
 برواري سيئينواغ
 منداعر ڪات بڪين

اوراغ فمارة سياء
 داغرکن بفر کات ديني
 داغرکن جواله بينواغ
 ايا همب کماري نثک
 تيداقله گنه کواس همب
 همب دسورزه بندا کندوغ
 سرات تيته داغ توانکو
 ددالم اولق تذجوغ بوغا
 سرات بسر امفت بلي
 چک اونتوغ فمبيري انله
 ايا کيت اکن برالجن
 ايا دسوروه توان کيت
 في کرانه سيکلاري
 کندکري سوغلي غيغ
 منجدي داگغ انبلي
 برواري سيينواغ
 منداغر کات بکين
 انه منجديت ۲ تاغن
 اله منجوغت ۲ ايکور
 اله براکيفس ۲ تليغان
 لاوله چوچور اير ماتن
 برواري چيندور مات
 اله دگوسوئي سيينواغ
 دامبيل روتن اکر بولو
 نن تلين سيينواغ
 مکن سيريه چيندور مات
 لالو د سمبور سيينواغ
 لالو د يقانئي تيگت کلي
 جاغن براتفکر ۲ ديري

تراس ادا دافت تيداق
 494 دامبيل بوغکوس برترواغ
 مکن سيريه چيندور مات
 برواري سيينواغ
 دفيرئي سکلي لي
 اله ملومفت اين ککيري
 اله دتمفر سيينواغ
 تمفر لاکت سمبورن تيبا
 ديم بويوغ اديق کندوغ
 جاغن هاتي ديفرتوروتکن
 تيداق ايلو اوراغ فمبيراغ
 اوراغ فمبيراغ هينغ عقل
 اوراغ فذارس گداغ کاني
 495 اله دنافئي سيينواغ
 اگء ديمله سدیکيت
 سونيله فولا دالم هاتي
 اله براكات چيندور مات
 داغرکن جواله بينواغ
 کمبايک بفر سوغکوه ۲
 495 جاغن دمات ۲ جوا
 بدان جريه براجاس تيداق
 497 هاراغ هابيس بسي بيناس
 اوراغ منينيت جريه سجا
 اوراغ مهمبوس سياء
 فيغيهن هيتم کاني هاراغ
 ماتن فديه کاني هابو
 ديم بويوغ اديق ديني
 جاغن هاتي ديفرتوروتکن
 جاغن هاتي ماراه ۲ جوا

اله براكونت بوني هايم
 اله براكات اوراغ بايق
 اف ايک اونديه کاوان
 تيداق فنه کيت مليهت
 ايا کرباو سگدغ ايک
 اف گونين ايک کاوان
 698 هابيس ترکجوت فجا
 جک ترکجوت ترالو دامم
 جک دامم ترالو ماتي
 منجدي سسل کمدين
 اله براكات نن سوراغ لي
 جک سلاکو دميين
 499 جدي ترامس انق دينلي
 تيداق سسل برکسوداهن
 ددوکرغ انق دلارين
 کيرن بوکن انق ديرلي
 انق برتيمبغ تيداق تهر
 تيداق دکذل انق ديرلي
 ستغه لاري کفگو
 ستغه ممذجت دينديغ
 ستغه کانس نيور
 ستغه ممذجت توغما
 دي مات هندا مليهت جوا
 گلنق سپم چيندور مات
 مليهت لاکو دميين
 لالو براجان انپلاي
 ديهريت جوا سيبيزواغ
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ نقيمفوان

توروتکن دينلي براجان
 تيفگغ ۲ ايت بينواغ
 جاشن هاتي ديفرتوروتکن
 جاشن منجدي بلا بسر
 برواري سيبيزواغ
 اله براديم ديرلي
 برواري له نو کونون
 ايله فولا چيندور مات
 اله دهيريت سيبيزواغ
 داري کوبغن تنه ميراه
 ددالم راوراغ ريمبا بيگوا
 اگا منداکي له سديکيت
 دلته بوکيت ريمبا بيگوا
 لفس فولا داري سنن
 منمفوه فداغ سيرنجان
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ سيکاتوتوس
 لفسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ کونيت تمو
 اله سمفلي ککمفوغ ميدان صبر
 حيرانله اوراغ دالم کمفوغ
 برواري اوراغ دکمفوغ
 اله تمفا چيندور مات
 تمفاله فولا سيبيزواغ
 براكوشن براكيتکن
 لاکي فرامفوان
 هيرو بيرو سمهان
 اله منکور توفلي جذجغ
 اله منچريچيه بوني سمفلي

همب فارتکن دهلامن
 دفوهن کمونیغ ستي
 برزاري بندا کندوغ
 منداعر کات بکین
 لالوله تورون انپلاي
 تورون سيکمیغ بنداهري
 تورون سيکمیغ بوغا چينا
 تورون چندئي نن گوروان
 سيدچاچوا براگو هاتي
 اغکوغ گایي چلن برسیمغ
 تورونله این سمان
 انه منيته بندا کندوغ
 منا فولا هغ بينواغ
 سوده لما کیت براچري
 گانقله دوابلس موسیم
 گداغ فنجغ کیران بغا
 سلما کیت براچري
 دمپيکي سيبيذواغ
 لالو داورس دگوسوگي
 سوده ترابواغ اولو تنه
 ليچين سوغکوره هغ بينواغ
 چک تيدان سبب دي ايک
 حرمليله دينلي چرايکن
 ساين نن بوکن الغ
 ستفا اغنن دينلي چوري
 نن سهيغک ايک نيک
 کلاکوان اکا اوبهي
 لالو فراغلي نن دانولو
 با ايست فولا مک جدي

لغسله فولا داري سنن
 منمفوه فداغ فنجمورن
 برزاري چيندور مات
 اله لالو کلابوه فنجغ
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمغلي کجیروغ کمفوغ دالم
 سوده تيبا تغه هلامن
 دفارتکن سيبيذواغ
 اله نيک چيندور مات
 لالو منچلي بندا کندوغ
 انه تمفا سيبيذواغ
 تمفا فولا چيندور مات
 اله منيته انپلاي
 منا بويوغ چيندور مات
 چيندور مات بندا کندوغ
 داغ ليمفانس رومه گداغ
 هايم نن تفکس دگلفکغ
 اجغ دالم نغري
 اوراغ چراديق چنداکیا
 ني جواري بيچقسان
 مانيس مولوت براکات
 500 توغکغ هيلغ براني ماتي
 امان فواس هاتي بندا
 اله بوليه فولا نن دچاري
 منداعر کات بکین
 انه مپمبه چيندور مات
 امزون بندا کندوغ
 امفونله ساي دتوانکو
 لووغ فد سيبيذواغ

چک تراسوا دمیکین
 جاغن دیفنجت ۲ سجا
 هنتمکن باتهن توجوه کلي
 تاهن نفس مک دیفنجت
 502 جاغن دککو داغن تاغن
 گوغکوغ جو گيگي باو تورو
 چک داغ اوراغ براناپ
 جاغن بفا برابوني ۲
 سبکیفولانه براکت
 چک سمفي دافت لیمو ننتون
 جاغن ممنداغ سوروت
 باو جو فولغ کماری
 لي دسغن تیف ۲ هاري
 سمبیل دموديق فرياغن
 نن کن تيته داغ توانکو
 منداع کات بکين
 برواري سببراکت
 اله براجلن انپلاي
 جلنن لاري ۲ الغ
 کين لما براسراغ داکت
 اله سمفي سببراکت
 داغ کموديق فرياغن
 دنداغ کيري داغن کانن
 سوده اونتوغ تقدیرالله
 براکت کيرامت داغ توانکو
 اله برانمو لیمو ننتون
 انه کتوجو دالم هاتي
 لالو دهنتمکن باتهن تیگ کلي
 دتاهن نفس سوغکو ۲

501 چک سننن جول بلي
 بگو ستمبغ داغن امس
 تیداتله سوک بندا کندوغ
 اتو هان اکن سبواه
 ایا بفا اکن براجلن
 جاغن سیدوبوغ کچیندوان
 براتیگ داغن سیگماراغ
 انته کمبلي انته تیداق
 سبب با ایت کات دینلي
 کات ترادوروغ تغه میدان
 تیداق بولیه سوروت لي
 دي سوروت مک دانت ملو
 برواري سببینواغ
 اله مغيفس تليغان
 اله منيته بندا کندوغ
 منا جوالی بویوغ انق دینلي
 داغ منيته! مله بفا
 سوروه چاري براغ نن تیداق
 چک اف ۲ نن کوراغ
 انترا هاري لي مودا
 امفون بریبو کلي امفون
 اله منيته داغ توانکو
 منا کونون هغ براکت
 برجلن جواله داهولو
 في منچاري لیمو فوروت
 نن تومبوه دباتو گداغ
 نن براجمین مات ایر
 لیمو نن توجوه سراغکي
 نن مغانف منتری هیدونف

لار دفتجت لیماو ننتون
 دگوغکوغ دیداو تورون
 انه برجلن انپلاي
 تیداق ممدداغ ۲ سوروت
 بروراي سیدبراكت
 هاتيله سوک ۲ باس
 انه سمفي این کاسنن
 لار مپمبه انپلاي
 امقونله ساي دتوانکو
 ایکله این لیماو ننتون
 نن کن سمپهن سیدبراكت
 بروراي داغ توانکو
 دباریکن بنذا کدوغ
 انه منیده انپلاي
 منا فولا هغ براكت
 في چاري جوازه فينغ توغکل
 بانغن توغکل بواهن توغکل
 نن مغادف منتری هیدوف
 503 ایا فينغ جمبا ۲ ساعت فملن
 504-505 برسراغ تبوهن دتذندن
 براسفتیر داغن کایو رامغ
 کایو کیلغن هنتو راي
 دسنن ادا تیف ۲ هاري
 تومبوه دتابیغ سوغي بوغا
 اورتن سمفي کدالم ایر
 لایبه تیغکی داري نن باپقن
 با ۲ ایت فولا مغمبیلن
 بروراي سیدبراكت
 مندادر کات بکین

برجلن منچاري فينغ ننتون
 سواده ارنتووغ تقدیرالله
 براكت کیرمت داغ توانکو
 بویمله فولا فينغ ننتون
 دیداو فولغ انپلاي
 دباریکن فدا بنذا کدوغ
 براغ نن فانوت اکن دچاري
 هابیسله دانت سمپهن
 انه مپمبه انپلاي
 امقونله ساي بنذا کدوغ
 با ۲ ایت فولله دبنذا
 انقارا هاري لي سيغ
 چاریله فيغکن اگا ۲ سبوه
 براغ نن سابون فوتیه سوغکو
 نن راتق سریدو
 سوروه باسوه سوچي ۲
 لتقکن فولا اتس انجوغ
 سکین ملیلا اکن دامبیل
 سوروه اسد تاجم ۲
 تریقله فولا کوماین بروس
 سداغ ددالم امبن فورو
 لتقکن فولا انس انجوغ
 چاریله فولا لاد سوله
 سوگی لذدان اگا ۲ تیگ بانغ
 براغ نن سبون کفونیهن
 چاریله جروم تیگ بواه
 نن فته ۲ دتاغن
 تریق فولا سیفادس فدي
 باپقن اگا ۲ سریمفغ

اله سوغوت بندا كندوغ
 جاشن براكات لالو لانغ
 جك تيداق فندي براكات
 بايكله ديم ۲ سجا
 تيداق ديني بوداق اوراغ
 تيداق ديني جوان اوراغ
 جئكن جاوه سكلي
 نن كن كات بندا كندوغ
 منا كلين سمهان
 سداغ ددالم اوستانك
 فربونيك بوني بونين
 ايا هدا ب دان كوچفي
 508 فلونه گنداغ جن كتنديت
 فلونه اگوغ جن موموغن
 500 فاتيقله رابب دان كوچفي
 فانيق سخكادو بقسي جينا
 منداعر كات بئگين
 برواري انق اوستان
 دالم رومه بسر ننتون
 510 انه هانف هانيغ سجا
 لكلاكي فرامفوان
 گداغ كچيل توا مودا
 هايم فون تيداق نن براكوكو
 كوچيغ فون تيداق نن مغيوغ
 لفتي فون تيداق نن براداتيغ
 اله منيته داغ توانكو
 منا بويوغ كچيندوان
 ماري فايك كاتس انجوغ
 اله مذروت چيندور مات

ليديس كرمييل توجهه هلي
 تريق ليلين توجهه بانغ
 506 تريقله چرامين تروس
 ايت ددالم گمبر فيراق
 انقرا هاري بلوم ملم
 كلو ملم براگولوت ۲
 منداعر كات بئگين
 برواري بندا كندوغ
 دسوروه حسيلكن سمهان
 دلتكن دانس انجوغ
 هاريله فتح انپلاي
 فتح براجارات داغن ملم
 اله لالو تراناسغ دامر
 اله سوداه مينوم دان مكن
 اله منيته انپلاي
 ايله فولا داغ توانكو
 منا فولا داغ كلين
 فجا ۲ دالم اوستانك
 نمون سملم ۲ نفك
 ديني هنداغ برايچارا
 اله ميمبه داغ توانكو
 امفون ساي بندا كندوغ
 كمبايك بئر بندا كندوغ
 سوروه هانف ۲ فجا
 دالم اوستان بندا نفك
 507 جاشن براكات گراغ ۲
 جاشن برسندا جن براگوراو
 كامي نفك گداغ كرج
 منداعر كات بئگين

اله دڤيگڤ مله سكين
 ممبري سلام كيڤري كانن
 انه دساهيت ليماو نڤنون
 تيگڤ بواه ليمو ديساهيت
 تمڤن براكومڤول تمڤو ليماو
 سوده براكومڤول اين براچاريل
 لينوڤ برابيگڤر دائم فيڤگڤن
 سوده برابيگڤر اين تانب
 ديم دتڤه انور توڤكو
 سوده دساهيت ليماو نڤنون
 لائو درامس دتوانكو
 لائو برمينتاء ماس ايت
 تيدات ممنداڤ كيڤري كانن
 عمل تروس بوكن كڤلڤ
 بوليه دبلنه باتو هيتم
 تروس كلاڤيت توجوه فڤگڤت
 تروس كېوهي توجوه لمڤيس
 سلما لمبت بڤكين
 توانكو برامانوڤ ماس ايت
 صليپت لاکو گڤر ليماو
 انه منيڤه داڤ توانكو
 منا بوجڤ كچيندوان
 اگا تراڤكن جواه دامر
 اما ديزلي فڤذڤ پات
 ايله گڤر ليماو نڤگڤت
 انه مروهو مڤكلاڤن
 511 لائو برايويڤ اين براڤنڤڤ
 سوده براڤنڤڤ اين جرانيه
 اله مڤلوه داڤ توانكو

سلما لمبت بڤكين
 انه دودو كدوان
 بڤگڤي سيڤا منڤنڤ لاون
 اله منيڤه داڤ توانكو
 منا ديق كڤندوڤ كچيندوان
 ايفت ۲ جڤت
 اله منيڤه داڤ توانكو
 منا چڤڤلي نن گوراوان
 فڤگڤ جواه فراسڤن
 برواري نن گوراوان
 لائو دڤگڤ فراسڤن
 دباوا كانس انجوڤ
 اله دجاوت كچيندوان
 اله دڤاسڤ فيڤتو انجوڤ
 سلما لمبت بڤكين
 برواري داڤ توانكو
 لائو ديڤكرله كومابن
 لائو ديڤاسڤ ليماو نڤنون
 ممبري سلام فدا نبي
 ممينتاء تولوڤ فدا الله
 دسيراڤكن تافوڤ سينتال
 دتابور داڤن برس كونيت
 ليڤيس كرمبيل دچاموكن
 اله ممنداڤ اين كلاڤيت
 اله منكور اين كېوهي
 ممبري سلام كيڤري كانن
 دتاريڤ فوله سوراھي
 دچوچوركن فولا اير امبون
 قنو دبوڪا چرامين تروس

مکت لیماوتو دامیکین
 دیم دتغه انو، توغکو
 سوده مروهو، مغلکف
 سوده برابویه این برجنتغ
 سماس الله اکن ممبری
 ادانه ادیق بونیه تونوغ
 تیداقن اد ممانسی
 داتغن داری سیبندواغ
 این برجلن داودارا
 بیناتف سگلا بیس^۲
 ایتله تولوغ داغن بفتو
 ایتله تندا علامتن
 باء این دالم فغگوروان
 سبگیفولا ادیق کندوغ
 مکت لیماوتو دامیکین
 سببن سوچی هانیغ جرانیه
 ممینتاء تولوغ فدا الله
 سیاف اوراغ نن کیانت
 تئو ایت سمهان
 514 بگی گورون تاء براموغکف
 داترنه فداغ سمهان
 باء ایت دالم فغگوروان
 سبگیفولا ادیق کندوغ
 515 سبب برارچرای این براکومفرل
 جک اوواغ برچینتاهت
 ایتله گونان سیفداس
 فغغون گور راس
 جک تیبا سمبیل دکانن
 علامت اوراغ بایک^۲

سوده مغلوه این ترسیم
 سلما نمبت بکین
 انه سوده مرامس^۲ نیماو
 لانو دسیمفن بایک^۲
 لانو مپیمه انپلای
 اصفون سای دتوانکو
 باء اف روف فرالیهتن
 باء اف لاکو گور لیماو
 اگما مرامس دالم هاتی
 بلوم تفتو بورو بایکن
 انه منینه داغ توانکو
 منا بوجغ کچیندوان
 لوروغ فدا گور لیماو
 بورو ادا بایک فون ادا
 داغرکن مله تو فگندوغ
 بورو بایکن گور لیماو نهک
 سبب براکمفول این برارچرای
 لینوغ برابیکر دالم فیغکن
 ایله ادیق اکن برجلن
 منمفوه رانتاوا تاء برافوللو
 برنما فداغ سیانیت
 512 منچیت سیکور گدا سراتوس
 کیانت هنداق منیایلی
 براپاوا داوجوغ کوکو
 براکندوغ درمبوت سهلی
 ایتله تندا علامتن
 هاتی سوسه بدان تاء سانغ
 513 مکن هاتی برارلم جنتوغ
 سبگیفولا ادیق کندوغ

سفيه بلهن امغت جورلي
 نن فون گونوغ مراني
 نن ممفوياي بوكيت سيگوننتغ^۲
 فنجريشن ايت دسنن
 سروف سيغ داغن ملم
 تراغن سما دفندغي
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق كندوغ
 گونن چرامين تروس كيت چاري
 جگ اونتوغ فمبيري الله
 اداله اديق بوليه تونوغ
 ايا اديق اكن براجلن
 517 جگ براتمو بورو بايك
 ليعت مله پات^۲
 518 بوليه ديئي فندغ فيتا^۲
 اما تفتو بورو بايكن
 اما سانغ دالم هاني
 ايتو گونن چرامين تروس
 سبگيفولا اديق كندوغ
 داغرگن مله گر بايك
 519 سهاري مندي ايفوه
 تيداق لوكت دسكن بسي
 اوراغ مودا منمفوه فراغ
 تيداق اجل برافنتغ ماني
 تيداق مغان نو دفكندوغ
 ستمفوه سباهي نفك
 520 چاشن دتاهن^۲ تونجور
 چاشن دگغكم^۲ بارا
 دتوفن چاغنله غري

جگ تيبا سمبيل دكيري
 علامت اوراغ تيداق براغس
 جگ تيبا سمبيل دتغه
 علامت اوراغ كباپكن
 سبگيفولا اديق كندوغ
 سببن سوگي نذدات كيت چاري
 فتاهن چوچا كراكوت
 سرات توجو فراماجلي
 فمنداغ اوفس داغن راجون
 سماس الله اكن ممبري
 تيداقله ادا ترابونيكن
 سبگيفولا اديق كندوغ
 گونان سيفاداس لانا سوله
 516 فمبگيكنن بورنسغ دنيا
 تيداق مناره تكوت گنتر
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق كندوغ
 گونن ليديس داغن بئغ
 جگ اوراغ هنداق نيبي
 مناره دغكي دان كيات
 تيداقله لالو فدا كيت
 باء ايت دالم فغگوروان
 سبگيفولا اديق كندوغ
 گونن ليلين توجوه بئغ
 اديق كندوغ براجلن جاوه
 جگ برالاكو فينتا فدا الله
 براكت كيرامت نيني مويغ
 نن ممفوياي تلو رانتاو نفك
 نن دانغ داري بنور روهم

تاق تيمگ تىنجورغ سوغلي بوغىك
 منداعر كات بىكىن
 اله مېمبه چىندور مات
 امفونله ساي دتوانكو
 چاشن دتوزجور تىتغ ايت
 چك سىنتىن اوراغ لىن
 523 سوكر بىاي مېتىن
 دخبر بايق اوراغ تېو
 چاشن دىسبوت تىتغ ايت
 چاشن دىسبوت دوا كلي
 ايتله فنتغ سىبوپوئىك
 چك انن سكاراغ كىني
 دىنا فوتوس بىچاراك
 الله تعلي كاي سوغىك
 بلوم پرتمو بورو بايك
 لوروغ فيكىران هاتي همب
 چك انن سما همب الله
 تىداقوله لاييه تىداق كوراغ
 هاپله سما ماني جوا
 چاشن دتوزجور تىتغ ايت
 نن كن كات چىندور مات
 منداعر كات بىكىن
 گلق سپم داغ توانكو
 سېكىفولا اديقكندوغ
 سلامت اديق كاسن
 سمفي كىنجورغ سوغلي غىغ
 فيكىر ددالم هاتي
 چريله تىغىغ جن بىچارا
 لوروغ سىوئي فوتي بىسو

دىسي چاغله تكوت
 اوراغ فىكماغ ماني جاتوه
 اوراغ فىديغىن ماني هاپوت
 اوراغ فېبىبا راجن جاوه
 اوراغ فراگىلوت فرچىگىن
 اوراغ لوروس راجن تراكىچوه
 نن كن تىتغ داغ توانكو
 ايكله لىماو تولق مارا
 ايا بىاي ددىناك
 سېكىفولا اديق كندوغ
 ايا اديق اكن بىراجلن
 سفنتون مېمفوه ففراغن
 چك تراهمبت ترابلينتغ
 ما دىني بى كات روسيا
 موك نن چاشن دىلىگىن
 ستفا چاشن نوره سوروت
 فنتغن انق لكلاكي
 فنتغن اوراغ تىنجورغ بوغا
 اولق الين بىچارا تو
 521 چك اديق بواغ بلاكغ
 دادق مېنتي دىمفوروغ
 سىكاه باتوغ تمفت مېارم
 تمفن مىجىدي ايندو هاپم
 چك تراكل اوس لفر
 امبىل سىچاران تىمبا هابو
 مكن سىويه كراكف تىه
 522 امبىل فىنغ كلاف توفى
 امبىل كمبىر سىلارا كندوغ
 حرمىك نىرى فىرورپوئىك

سماس الله اكن ممبري
 سمفلي براگرو علم نثك
 گونوغ تيفكي منجدي رانداه
 ماء توان جو ان كن سوسه
 ماء توان تراهمفیت دببچارا
 سوسه نن بوكن انغ
 انته ترلاو هيلغ پاوا
 سببوسو تيداق سانغ دبم
 مكن هاتي براولم قروت
 انق الين ببچارا تو
 چك تراباوان سببوسو
 ببچارا فوتوس انډلي
 ببچارا ريفن لي سدیکيت
 اف سببن داميكين
 چك دکچا توهو فراغ
 دچاري اوراغ کبتران
 نن ممیغ عاده جن ايمبگ
 انته هریمو نن مذکف
 ايله فانوس نن منومبو
 ماء توان سما کهيلن
 جاعن راغکاي ايمبغ جاي
 با ايت بنر بورو بايکن
 با ايت کسوداهنن
 چك اونتوغ نمبري الله
 526 کيت تراگفکم دهولون
 اوراغ تراگفکم دساتن
 چك تيداق ادا با ايت
 ملو سونن تيبا دکيت
 سبگيفولا ادیقکندوغ

لالوکن ببچارا سما سورغ
 کاتکن فولا بورو بايکن
 چك سببوسو لي سوک
 524 ديني منيته داري سيک
 هذدات برانمو جن سببوسو
 بزدا کندوغ سوداهله تو
 525 انته برالاکو فرق سيغ
 انته برالاکو فرق سذجا
 چك بزدا هيلغ با کيني
 تيداق نن فاتوت ممريته
 ايا ممیغ کلفکن
 دالم اوستان بزدا نثک
 فينتا دبسر امفت بلي
 هيتمله اوراغ سعلمن
 ظالمه راج دوا سلا
 دباوا جاعن سمفوکودوس
 سمفلي گنودم بلي جفگ
 لالو کرانه بوکيت گومبا
 لوروغ سيوفی فوتي بفسو
 بگو پاوان نن کن هيلغ
 بگو سفنچوغ ليهير فوتوس
 ملم سملم ديني فرتيگ
 ديني هذدات برانمو جوا
 جاعن سيوفی فوتي بفسو
 تيداق تراباوا جاعن فولغ
 سورت ماتي سکلی نثک
 چورلي ففرکن سوغکوه
 چك تيداق اين سوک
 توانکو براغکت کنديرين

منداغر کات بکین
 اله برکات داغ توانکو
 منا جوانی هغ بوبوغ
 جاغنه ایت دروسوهکن
 جاغنه ایت دما بوبوکن
 ممینتا ادیق فدا الله
 جک سلوروغ تنتغ ایت
 مورانه ایت ادیق کندوغ
 هذات برانمو جن سیدشسو
 جک ادیق سمفی کاسنن
 نفتیکن کراجن اکن فوتوس
 جلع ماء توان جن میفتوا
 529 سلغ هرت درومین
 براغ ۲ اف ۲ نن فاتوت
 جک سمفی کتاغن ادیق
 مک براجلن سان سینی
 چوبله هذات سمبونیکن
 فواسله اوراغ دئی منجاری
 جک ادیق تیدات کلیمتن
 سوسهله هاتی اوراغ بایق
 530 ماسکن تیدات دچارین
 جک برانمو داغن اوراغ
 531 فوراق ۲ براگیلا
 جک اوراغ ممباوا فولغ
 جاغنه ادیق فردولیکن
 نفتیکن سیدشسو مائن داغ
 532 اموه جن ائگما داغ جوا
 سبکیفولا ادیق کندوغ
 جک برانمو سیدشسو تو

اولق الین بیچارا تو
 جک سیدشسو تیدات سوک
 527 جاغن دکایی سوغوه
 سما سوک مک ن جدي
 جاغن مپسل کم دین
 هاییسکن سایغ دما توان
 فوتوسکن کاسیه دمیفتوا
 بری ایشت دکوروغ کمفوغ
 ایک جینیس تمغزن کیت
 نگری تیدات مئغ حکم
 سرع لمه راجن طانم
 اتق بواه تیدات مئیکوت
 کمفوغ یغغ فکنن سونی
 عادة لیمبگ تیدات برانوروت
 نن کن تیته داغ توانکو
 منداغر کات بکین
 انه مدمبه چیندور مات
 امفون کامی دتوانکو
 ادا نن سوسه بیچاراک
 لوروغ فدا توان بشسو
 جک سوغوه با خبر اوراغ
 نمان اوراغ دالم کراج
 بوکن ترسبوت نکوت گنتر
 مناروه ملو داغن سوفن
 نیمبگ کیت لکلاکی
 528 ملو منمفوه فرامفوان
 دئی اوراغ سبایق ایت
 مغاول مغمفیس فوتی بشسو
 نمان جدي اتق دارا

ممینتا تولوج فدا الله
 برکت کیرامت نیغی موغ
 ستاهون کیت تیداق براتمو
 ستاق فنتغ براچرای
 توبوه ادیق براجلن جاوه
 پاوا ادیق تیغئل فدا دینلی
 فن کن تیته داغ توانکو

ایگله عذیمت سوروه فکلی
 دسیمفن ددالم سفگور
 ایا فیتغکغ علیمونن
 سوده برامینتا کندیپین
 کچیل مندای بیجا بایم
 بوهی جن لاثیت دکندوشن
 چاغله ایت دماپوکن
 تیداقله ادیق دینلی چرایکن

A A N T E E K E N I N G E N .

1. Een ander handschrift begint: *ampoen-ampoen, ampoen bariboe kali ampoen, ampoenlah saja dang toankoe, chabar oerang kami chabarkan of ampoen-ampoen ampoen bariboe kali ampoen, chabar oerang kami chabarkan, bohong oerang kami ta^s satò.*

Onder de bezittingen van de vorsten vindt men in een ander nog: *nan manaroeäh paroeäh nagö, nan manaroeäh Goenoeäng Marapi, barapi-api kandiringö, nan manaroeäh boekis Gomba^s, nan manaroeäh goenoeäng Bongsoe, tampè^s aulia toe di sanan, nan manaroeäh sari, moedjari, baeen saboelan padjalanan, nan mamaoci^s hajam si Kinantan, nan bakabau si Binocäng, nan bakoedö si Goemarang, nan manaroeäh goelinang nan pitoean. (*)*

(*Sari moedjari* is een welriekend, doch zeer zeldzaam voorkomend plantje).

2. *oela^s* landschap, landstreek; *oela^s alainjö katö nan toen* om op het gezegde terug te komen; *maoela^s* terugstroomen van het water b. v. door afdamming; *maoela^s djandji* afzeggen, uitstellen van een belofte.

3. *dang* is een praedicaat, gewoonlijk als titel voor personen gebruikt; ook voor andere namen of woorden, vooral als dit noodig is voor de lagoe in stukken zooals dit verhaal. De beteekenis door Nix opgegeven is onjuist.

4. *marah* de zoon van een *soetan* met een gewone vrouw of met een *siti* getrouwd. In 't eerste geval heet hij eenvoudig *marah*, in 't laatste *marah karèh soekoe*. Wanneer een *marah* met een *siti* trouwt, dan krijgen de zoons ook den naam van *marah* en de dochters dien van *siti*, doch de kinderen van een gewone vrouw niet. De kinderen van een *marah karèh soekoe* krijgen bedoelden naam in beide gevallen.

5. *soetan* is in 't algemeen de zoon van een *poetäri* onverschillig van welke geboorte de vader is: *soetan, marah, bayindö* of *saidi*. De dochter uit het huwelijk van een *poetäri* met een *soetan* wordt ook *poetäri* genoemd. *Soetan* en *poetäri* zijn de hoogste titels. Den titel van *soetan* krijgt ook de zoon die geboren is, tijdens de regeering van zijn vader als vorst, doch niet vóór de troonsbeklimming van deze, tenzij de moeder *poetäri* is.

6. *radjö laoci^s* zou de vorst zijn die over het land van de overzijde van den oceaän regeert.

7. *sapièh balahan ampè^s djoerai* (zie *sèrpih* en *djoerai* bij vdW.) een der vier deelen, waarin de hoofdtros verdeeld is.

(*) Deze aantekening had later moeten volgen.

Sapiëh bijaar, bijstengel, kleinere tros aan een grootere zittende, afgescheurd stuk of deel van iets; *djoeraï* bundel, tros van voorwerpen van uit een gemeenschappelijk punt naar beneden hangende, ook elk deel wordt zoo genoemd. De verklaring, die Nix geeft kan niet goed zijn, daar zij zou aanwijzen, dat het Min. rijk in vier deelen verdeeld was, hetgeen zooals blijkt uit 't voorgaande de bedoeling niet zijn kan.

8. *si Gandoen-gandoen* de naam van een stof, welks kleuren naarmate het licht er op valt, telkens veranderen, hetgeen aangeduid wordt door *siporan-poran*. Deze benaming komt slechts een enkel maal in handschriften voor; de Maleiers weten er geen andere verklaring van te geven.

9. *Sangsetö* luchtgeest, nimph.

10. *malangkang* slaan met enig voorwerp, slaan bij het weven.

11. Bij andere leest men nog *ditanoen dalam sarogö*.

12. Sommigen geven *amëh djatö djati*, anderen *sidjatö-djati* nog andere *djatah djati* bovennatuurlijk goud in het bezit van den vorst van Minangkabau.

13. *patah dilioë** *pandaganjö*; *maliocü** ombuigen, zich tot bochten vormen.

14. *lambiëng-lamboeran* de naam van een werpspies met een haarbos er aan.

15. *djanggi* een fabelachtig dier, dat zich in de bosschen ophoudt en volgens de legende het bloed van menschen en dieren uitzuigt (zie vdW.).

16. *tataran* stang, lansstang.

17. *saga djantan* de houtachtige stengels van de idjoek zonder gleuf over haar lengte (alleen in geschriften voorkomende); als de gleuf zeer oppervlakkig is, wil men dien naam ook wel eens bezigen.

18. *bandoë* (zie *bëndoel* vdW.) onderlegger, onderste plank of balk van een kozijn, dorpel, leuning, hekwerk van een gaanderij.

19. *tandajan* Nix (zie vdW.) heeft de beteekenis van grooten weg, waarschijnlijk uit den zin opgemaakt; gewoonlijk echter is het op den middag alles behalve druk op den weg; het is de naam van een gedeelte van het weefgestoelte waarover de draden hangen; ook de zitplaats en het geheele toestel wordt zoo genoemd.

Baroelang-oelang di tandajan doelt op het voortdurend opstaan en heenloopen naar dat gedeelte, omdat men zich op dat uur vermoeid gevoelt en het zitten begint te vervelen.

20. *amban pocroë** een ruime, groote kist onder de slaapstede ter opberging van een en ander.

21. *tjandai* soort van zijden buikband door lieden van hoogen stand gedragen (zie *tjindai* vdW.).

22. *goerawan* kleurenmengsel, kleurschakeering.

23. *tjatjau* vlug, bewegelijk b. v. zooals een eekhoorn.

24. *anggoëng gajö* verward, verbijsterd zijn, het spoor kwijt zijn (*anggoëng* = onvoldoende, *gajö* iedere uithaal bij het koeren van een balam; de laatste is onzeker, weifelend).

25. *langkai* welgemaakt, sierlijk, slank, bevallig van voorkomen.
26. *mambang* avondtint.
27. *Pegoe* de provincie in Britsch Birma.
28. Ik heb ook gevonden *sitoengga salendang*.
29. *samoerasah* (gewoonlijk *sarasah*) bergstroom.
30. *talipoeä*^s *poelang pangilan* (zie vdW.). *Talipoeä*^s een waterplant met groote ronde bladeren, die door den wind gemakkelijk heen en weer bewogen worden. Het zinspeelt op den zwakken, loomen gang van vrouwen, die door den Maleier als bevallig beschouwd wordt.
31. Men vindt ook nog bijgevoegd *ragö dipiliëh bambang djoeö* uitzettende onder het oprapen. Sommigen willen al deze uitdrukkingen als lofuitingen op de vorige slavin verklaren; men zou dan krijgen: *Kambang Boengö tjinö*, die schoon zijt als het kleurenmengsel van de *tyandai* en vlug, zoodat men er verbijsterd door wordt, evenals iemand op een kruisweg; gij die even dartzelf zijt als *si Gandö*, fraai als de tinten aan den hemel bij het ondergaan der zon, steeds verlangende naar al wat goed is, schitterend als de *kasombö*, die uit *hambalau pegoe* gekomen is, schoon als de stof, waarvan de *salendang* der hofjuffers is gemaakt, stil en helder als een waterput in *napar* aarde, glanzend als een chineesche spiegel; beminde van wie ik niet kan scheiden; gij, die gelijk zijt aan een bergstroom van den *Marapi*, evenals een zilveren naald met zijden draad, schoon als een maagd, die huiswaarts keert van een feest of als de ongebolsterde rijstkorrels, die in den regen verspreid op den grond liggen. In den loop van het verhaal blijkt echter dat 't namen zijn, die ieder voor zich die beteekenis hebben.
32. *adoeäh* een woord ter aanvulling en verfraaiing om iets schoons of liefs aan te duiden, het gebruik er van is zooals van *dang*, dat in andere er voor gevonden wordt.
33. *tarantjah ba*^s *manjaboeäng* overtreden zooals bij het hanenkloppen. Tusschen de beide partijen wordt een koord op den grond uitgestrekt in de richting van de hanenkloppers; men mag de uiteinden er van niet voorbij komen.
34. *manoelah* (zie vdW.) onheil, ongeluk aanbrengen, een eigenschap, die volgens den Maleier sommige voorwerpen hebben als men ze aanraakt of nadert; de uitdrukking beteekent: als men hem niet met den noodigen eerbied behandelt, dan enz.
35. *nian* werkelijk, zeker; *tida*^s *nian* volstrekt niet, *elö*^s *nian* zeer schoon, ontegenzeggelijk schoon (zie vdW.).
36. *bagaikan soengoei*^s *boendö kandoeäng* zou zijn: alsof moeder boos is of zal worden; het moet zijn *bagiö kan soengoei*^s, *bagiö* = afschoon, hoewel, al... ook.
37. *djadjatan* hoort men hoogst zelden gebruiken; men zegt meer *njanjatan* iets waarmede men zich veel of uitsluitend bezig houdt, voorwerp van zorgen, bemoeiingen.
38. In sommige wordt *timang-timangan Lindoeäng Boelan* niet gevonden

(*timang* op de handen dragen, wiegelen, spelend op en neer werpen b. v. kleine kinderen om ze te sussen). 't Beteekent zooveel als troetelkind, lieveling van Lindoeng Boelan.

39. *tasimboeë darah di dalö* opspringen, opbruischen van het bloed, terug dringen naar het hart, waarmede de Maleier het pijnlijke gevoel bedoelt, dat men krijgt als men schrikt of plotseling aan iets onaangenaams denkt.

40. *galau* drukte, *bagalau* drukte, beweging maken, het woelen of door elkander loopen van de menigte.

41. *ikè* een hoofdversiersel, gewoonlijk van hout en verguld, bij wijze van band over den hoofddoek gedragen.

42. *tandil mandjahil* hovelingen, die den spiegel van den vorst dragen.

43. In andere nog bijgevoegd *baraboet^s tangan dajang-dajang, manampoeäng aë basoeäh moekö* hofjuffers vingen in hun handen om strijd het water op, waarmede de toankoe zich het gelaat gewasschen had.

44. *tahata* = *tachta*.

45. *sandiaman* een soort van fraai gewerkt matjes.

46. *doangga* = *dewangga*.

47. *dang* is bij andere door *mö* vervangen. Zoo vindt men ook bij dezen *dangan* en bij genen *djangan*, hier *djö*, daar weer *djan* enz., wat ligt aan de streck, van waar de schrijver afkomstig is. Soms ook zoowel het een als het ander gebruikt.

38. *tjinjin tarocahan* een ring, die alleen bij feestelijke gelegenheden wordt aangedaan.

49. *dahi* het gedeelte van het voorhoofd langs het haar, terwijl *kanjěng* dan het daaronder lager gelegen gedeelte is, anderen zeggen *dahi* voor het voorhoofd en *kanjěng* voor wenkbrauw, welk laatste algemeen *alih* genoemd wordt.

50. *malajang* in dunne schijven snijden, langs de oppervlakte van iets afsnijden (men zegt ook *malahiěng*).

51. Men leest *lonta ditjariěs* en *lonta dilari^s* (*malarie^s* draaien, uitdraaien, uitboren). Sommigen houden *lonta* voor een oorversiersel, anderen voor den soort van palmhout, de uitdrukking doelt op het glanzende van de lippen (men is meer gewoon te bezigen *bibiěň limau saelěh*).

52. *Medan Chiali* de eigennaam voor den verloofde van zekere prinses *Boeng-soe* en een denkbeeldig wezen in den hemel levende.

53. Anderen geven *laranglah radjö mandoegangjö*.

54. *tampau* ook voorkomen, er uitzien als, zich voordoen als, zich laten aanzien b. v. *tampau kamati* (zie vdW.).

langgam manier, wijze, voorkomen, *salanggam* van dezelfde manieren of gewoonten, doelende op de bewoners van dezelfde landstreck (wellicht is dit hetgeen Nix bedoelt met *si langgam*): *tampau soedah langgam tabao* en *saratö haroeih djö pasangjöö* zijn uitdrukkingen, die beteekenen zijn voorkomen en manieren lieten voltrekt niets te wenschen over.

55. Men leest ook *baiŕ kitö barhadapan, batoeloeä barandai bapa*.

56. *mamadoe* (zie vdW.) uit verschillende bestanddeelen een geheel maken, beslag, deeg maken, *bapadoe-padan* overleggen, bespreken om tot dezelfde zienswijze te komen.

mantjoeraikan uitleggen, verklaren, ophelderen.

papa vlak effen, *mamapakan* het duistere van iets ophelderen, de reden opgeven, waarom iets zoo is, *tjoerai papakan* zeer dikwijls samen gebruikt (zie *papar* vdW.).

57. *adjoen* plan, voornemen, *maadjoen* willen, ondernemen, een plan opvatten, in orde brengen, regelen, trachten, ook de voorwaartsche beweging aan het lichaam geven, als men een sprong wil doen.

58. *tambo* een verhaal handelende over de oude zeden, gewoonten, vorsten enz.

59. *toengkoe* drie staande steenen in een driehoek naast elkander geplaatst, waartusschen het vuur gelegd wordt; ook elke steen afzonderlijk; *toengkoe nan tigö sadjarangan* er op doelende dat zij even aanzienlijk of machtig zijn.

60. *löröng* aangaande, betreffende;

barauari in den zin van *maka*; *namoen* als, indien, wat betreft.

61. *limbagö* ook wel *adat limbagö* die, waarnaar de andere zeden en gebruiken (de *adat*) gevormd zijn; men gebruikt in het verhaal dikwijls *adat djan limbagö*, waar alleen de *adat limbagö* bedoeld is.

62. *boengka ta batoclocä* het goudgewicht, dat door geen ander geevenaard wordt of waarmede geen ander te vergelijken is, het zuivere, onvervalschte goudgewicht.

63. In andere staat *oegamö*.

64. *daboeä* in het algemeen een dof geluid, het bonzen van een deur, het klotsen der golven, enz.

65. in andere *toean Indömö*, waardoor men ook, zooals iets verder blijkt *toean pandjang* verstaat.

66. *gantiëng* het dunnere gedeelte van iets, keep, kerf b. v. door sterk binden ontstaan.

67. *biang* doorschijnend, zeer dun, op het punt van door te breken; *taboeä* = *tëbok* recht door, recht er op af, door en door van een gat; *gantiëng poetoeih biang taboeäh* = 't is op de keep gebroken en het dunne doorgebroken, 't is gedaan, afgedaan, beslist.

68. *amèh manah* oorspronkelijke, erfelijke bezitting, als gronden enz.; de belasting daarvoor opgebracht.

toengkoei boeboëangan geheel tot aan den rond gevuld, volle maat, zoodat er niets meer bij kan; *taloengkoei* liggen op den buik of de voorzijde (zie vdW.) *mamboeboëangkan* iets tot aan den rand vullen, opstapelen; *toengkoei boeboëang oerang pai kapakan*, iedereen, de geheele bevolking gaat naar de markt.

69. *oeboëä-oeboëä gantoeäng kamoedi* een verouderde benaming voor de be-

lasting, die de schepen moesten betalen voor het liggen in een haven; ook door personen, die zich elders vestigden.

70. *injö nan gadang kitö lamboeä*, injö nan toemboeäh kitö tanam* hij is groot geworden, omdat wij den grond voor hem losgemaakt, en gegroeid, omdat wij hem geplant hebben (*malamboeä** los maken van den grond, om de plant meer lucht te geven).

71. *tjoreng koeniëng* doelende op de rijkskleur, volgens andere handschriften mochten zij er ook hofdames op nahouden.

72. *lapie* sorong* een zitmatje op stoelen, matrassen enz.; vroeger alleen door aanzienlijken gebruikt, vorstelijk zitmatje.

73. *manampoeäh roesocä* djalan* langs den kant van den weg loopen; *fig.* doen wat men gewoonlijk niet doet of niet iedereen doen mag.

74. *santaö* bedeesd, schroomvallig, bedachtzaam; *inda* basantaö* op schaamteloze wijze spreken, brutaal in het spreken.

75. In de meeste handschriften komt *Bocö Sampoe Koedoes* voor en wordt echter alleen *Bocö* bedoeld. Men leest ook *hiri* bantang kadalam Bocö* met geweld naar *Bocö* brengen.

76. *rapè* papè** allen zonder uitzondering, Jan en alleman (*papè* plat*, efen, stomp, afgeplat).

77. anderen geven *saboeah*, wat beter is.

78. *mangatja** gissen omtrent groote of zwaarte, bij gissing bepalen door het voorwerp te betasten; probeeren, of men iets doen kan; *toehoeä** steken, *toehoeä* tahan* niet opzien tegen de onaangename gevolgen, staan voor hetgeen men op zich nemen wil.

79. in andere *sampai kamari moengkö soedah*.

80. *hapa* vuurhaard, smederij.

81. *poempoen* of *poepoen* verzamelen.

82. *toendö* een plank met een steel er aan om den lossen bovengrond te schuiven op plaatsen, waar gaten zijn; *manoendö* dit werk doen (vergelijk vdW.).

83. Anderen geven *boeni katoen badörö-dörö* of *badarau-darau*, *boeni ria badarai-darai*, *oecang kalji* badantjèng-dantjèng*.

84. *amoeäh* willen, begeeren, wenschen; *saamoeäh* het eens zijn *baamoeäh-amoeäh* beraadslagen, overleggen; *oerang amoeäh* enz. wil zeggen dat, als zij iemand tot echtgenoot begeert, deze niet wil en omgekeerd; dit is ten gevolge van de *santoeäng pilalai*.

85. *angkoeäh* (zie vdW.) ook gelijkende op, zwemende naar, -achtig, *salah angkoeäh* ongemanierd, onbeschoft, onwelvoegelijk, *angkoeäh sirah* roodachtig.

86. In andere vindt men nog *kanai ikamat bodi oerang, hidoci* kadjadi toeo randö*, *mandjoeljoecäng oeban di kapalö, sampai mangoentjang giriè**. Zij is onder den invloed van iemands tooverkunsten en leeft slechts om een oude vrijster te worden met grijze haren en een sirihvijzeltje schuddende (de *giriè*-giriè** is een kokertje, waarin de oudjes hun betel fijn maken).

manjantoeäng sluiten, vastbinden, stevig aanhalen, omknellen; *santoeäng pilalai* een toovermiddel een vrouw toegediend door den man, dien zij afwees en waardoor zij een afkeer krijgt van ieder, die haar ten huwelijk vraagt, terwijl de man, dien zij hebben wil, haar niet begeert.

87. *ama*^s opdat, teneinde, goed, ik wil wel, ik dank u.

88. *maraoei*^s *randjau* randjau's aanpunten, aanscherpen, ook voor: tenminste met iets bezig zijn, niet stil zitten.

89. *manindjau djarah* opletten, een oog in 't zeil houden, een waakzaam oog houden op hen, die met verraderlijke plannen bij ons komen.

90. *moeboeäng* het tekortkomende er bijvoegen, vermeerderen helpen, bijstaan (vergelijk vdW.).

91. *locha*^s of *loea*^s minder dan het geweest is, aangebroken, aangesneden.

92. In andere *hoekoen radjò lain tarië*^s *njò*, wat dezelfde beteekenis heeft. In geen der door mij gebruikte handschriften, heb ik alle acht gevonden. Zooals blijkt is de verklaring van *parapatih*, *soedagar* en *moefakat* in het vertaalde handschrift weggelaten.

93. Men leest dan nog in andere: *parapatiëh tigö hoekoennjò*, *hoetang baië*^s *pigoetang tarimö*, *soearang diagiëh poelö* (*parapatiëh* wetgever; *soedagar ampè*^s *hoekoennjò*; *katö awal-awal djoeö kitö achir djoeö*, *katö batin-batin djoeö katö lahië-lahië djoeö*, *moefakat doeö hoekoennjò partamö katö dahoeoe batapati*, *kadoeö katö kamoedian katö batjari*. In den Hollandschen tekst heb ik alle artikelen opgenomen.

(De tusschen boogjes geschreven woorden bij de meesten niet gevonden doch later bij het artikel over de kooplieden opgenomen).

94. *biopari* rechtsgeleerde, iemand die buitengewoon verstandig is, handelaar.

95. Het *taki-taki* bij de Maleiers is een zinspelende wijze van spreken, waarvan zij zich somtijds bedienen. Iemand zal b. v. zeggen: er zijn tegenwoordig veel *oerang patah* (ouden van dagen), doelende op de gewoonte van veel jonge Maleiers, om een wandelstok te dragen; of hij spreekt van *oerang loempoeëh* (lammen) zinspelende op velen, die zich van een rijtuig bedienen.

96. *haroean* een verscheurende vischsoort.

97. Sommigen hebben *soekö*, anderen *soesah*, nog anderen *sokah oepamö langi*^s, in groote mate, overvloedig, *sokah mambari* mild, vrijgevig, gul.

98. Anderen geven *ona*^s.

99. *tjatjè*^s (zie *tjatjat* vdW.) littekenen, *mantjatjè*^s schimpen, op de gebreken van iemand wijzen, aanmerkingen maken.

100. *angan* ook voornemen, doel, plan; *maangan* een plan beramen, bij zich zelf overleggen (zie vdW.).

101. *batoeloeä*^s *barandai* beraadslagen, van gedachten wisselen, samen overleggen; *barandai* samen spreken, praten, scherpen.

102. In andere leest men niet *dangan mangchoedem di Soemaniz*^s *moenglö laloe bapa*^s *kasanan sedang kadalam dang Batipoeäh*, *koempoelkan satoe bitjarö toe da-*

ngan toean Gudang di Batipoeäh. Men vindt ook *dangan mangchoedoem di Soemanie's batocloeä's barandai bapa's sanan djangan mangchoedoem di Soemanie's, koempoelkan sa-toe hitjarö toe.*

103. *toepang* (zie vdW.) stut; *manoepany*, steunen, stutten, ook tegenhouden, tegenwerken b. v. *manoepany parentah, batoepany* het niet eens zijn, verschil van meening hebben.

104. *hoelë's lah hoelë'ch digolë'skan, pipi'ch lah hoelë'ch dilajangkan* als het zoo rond is, dat men het rollen kan, of zoo plat dat men het door de lucht kan laten vliegen (zie *lajang*).

105. *silang saloeä's* disput, onderling verschil; *saloeä's* van twee voorwerpen over elkander geslagen b. v. van de beenen, van haken, die in elkander grijpen, *basaloeä's* gekruisd, gearmd, *basaloeä's tandö* de huwelijksbanden wisselen *basaloeä's pai* komen van en gaan naar (van de menigte), *basaloeä's katö* spreken van, velen tegelijk, disputeeren, in de rede vallen.

106. *selö* fig. voor onderdeel van een land, zetel, gebied.

107. Anderen hebben *sabayai poelö oendang-ocudang*.

108. *hoendikö, handikö, andikö, andaikö* een erfelijke titel voor de *pang-hoeloe's adat*.

109. *galëh* koopwaren in het klein, *manggalëh* op den schouder dragen, rondventen, met een marsje loopen (zie vdW.).

110. *tjandö kio* komt hier voor in de beteekenis van buitengewoon slim (zie vdW.).

111. *limpapëh* een groote vlindersoort.

112. *atjang-atjang* de vertrouwde persoon in de negorij, de algemeene raadgever.

113. *hajam kinantan* de naam van een wonderhaan in 't bezit der Min. vorsten, thans een witte vechthaan (in alle handschriften vond ik *marahi*, een woord waarvan men mij de beteekenis niet wist te zeggen, waarschijnlijk is het *rahi's*).

114. *boengö koekoe* volgens sommigen het gedeelte tussehen den vingertop en nagelrand, anderen zeggen het witte vlekje vooral op den nagel der duim zichtbaar (in vdW. vindt men nagelbed).

115. *hajam nan bandoeäng* een tweelinghaan met een anderen n. l. *biring sanggoenani*, die 's morgens 't eerst kraait, uit een ei gekomen.

116. *awang-awang* uitspansel, hemelruimte, luchttruim.

117. *boengö angin* zuchtje, koeltje, pasopkomend windje, zephyr.

118. *talang parindoe* een denkbeeldige *talang (bumboc)* soort op heilige plaatsen voorkomende en die aan den vinder er van de voldoening van al zijn wenschen verzekert.

119. In andere leest men nog: *baölah amëh akan taroeähjö sasoekë's saoe-lang-aliëng, dang sakoendi sakoendiö, itoelah taroeäh si kinantan*.

120. *tintiëngan* toestel om de fijne van de grove goudkorrels te scheiden, zeef; ook streng gareu of touw.

121. Men vindt ook bijgevoegd, *djökö^s tahoe larèh nan pandjang, banja^s manoeroei^s di balakang, banja^s ocrang banjä^s pandainjö djadilah soesah Bandaharö, djökö^s hinö Bandaharö kitö djoeö poenjö hinö djökö^snjö maloe Bandaharö, kitö djoeö boeliéh maloe.*

122. *sopan* zegt men gewoonlijk meer van vrouwen dan van mannen (men zegt *padoesi sasopan laki-laki samaloe*); in handschriften komt 't echter ook van mannen voor.

123. *bagantocäng di aka lapoeä^s* aan een verganen wortel hangen, een zwak steunpunt hebben, van iemand, van wien men niet veel hulp kan verwachten, van een zaak, waarop niet met zekerheid valt te rekenen.

124. *kain ditangkö^s moengkö doedoeä^s sampiëng dipanggang ta^s babaoen* de kain bij elkander houden, vóór dat men gaat zitten (uit vrees dat er anders sommige deelen zichtbaar worden) en daarover een lapje dat, wegens zijn kleinte niet eens stinkt, als het verbrand wordt, fig. doodarm.

125. *oerang baradjö dihatinjö* en de volgende uitdrukkingen gebruikt van iemand die zich niet aan anderen stoort en denkt, dat hij alles doen mag.

126. *manjoeliëng* met het achterste naar boven gaan staan, *manjoeliëngu* iemand uit verachting zijn achterste toesteken.

127. *singa* = *sinar* van kleuren sterk afstekend, *manjinga* uitstralen, glans, stank verspreiden; *manjinga-njinga*, kloppen, steken, tintelen van een wond *kasingaran* als dwaas, idioot handelende, onbetamelijke dingen doende, *lantjang* een hoog woord voerende, veel praats hebbende, *bakatö-katö singa lantjang* zich op zeer onwielvoegelijke wijze uitdrukken en gedragen.

128. Anderen hebben *garang* en men vindt ook *njalö* (*oesah* = *djangan*, *oesahkan* = *djangankan*).

129. *boea^s* (zie ook P.) zat, verzadigd, vervelend, *boea^s-boea^skan*, wispelturig, ongestadig.

130. *baranygö* vermengd, door elkander, verschillend van elkander.

131. *dalam doeö tangah tigö* niet ronduit, zwendelachtig, dubbelzinnig.

132. *manjarah bakahanda^s hati dang bapasan batoeroei^skan* zich oogenschijnlijk op iemand verlaten, hem naar eigen goedvinden laten handelen, maar toch volgens eigen inzichten te werk gaan, doen als of men de zaken geheel aan iemand overlaat, doch zelf toekijken hoe er gedaan wordt.

133. Duidelijkheidshalve zou deze zin moeten beginnen met *barauari dang toankoe* of met *mandanga katö nan ba^skian*, daar het de toankoe is, die gaat spreken. De vorige zou ook kunnen sluiten met *nan kan titah boendö kandoeäng*.

134. *tapiän* badplaats.

135. *maamboeäng* (zie vdW.) in de hoogte werpen, opspringen, terugspringen van voorwerpen, die neergeworpen worden, *hati taamboeäng-amboeäng*, vroolijk, opgeruimd, *amboeäng-amboeäng* de scherpe punt van eenig wapen, een grassoort met scherpe punt.

136. *sorai* vroolijkheid, luidruchtigheid, gewoonlijk met *sora^s* gebruikt.

137. *pakaian doenia* alles wat ons als wereldburger te pas komt; ook wereldsche genoegens.
138. *pitocdoeä* een toovermiddel waardoor men iemand voor zich doet buigen of machteloos tegenover zich maakt.
139. *pilajah* hetzelfde als het vorige.
140. *pigariëng* en *piganta* zijn toovermiddelen waardoor men iemand bevreesd of huiverig voor iets maakt.
141. *tjoetjō karakoetō* een tooverspreuk prevelen, een wijze van belezen ter verdrijving van een booze ziekte, die overeenkomt met lepra (zie *tjoetja*).
142. *tjantjang aië tida* poetoeh als men het water klieft, scheiden de deelen toch niet, fig. voor immer aan elkander verbonden zijn, niet gescheiden kunnen worden, gewoonlijk gebezigd van familieleden al zijn zij door twist ook van elkander gescheiden, zij blijven zich toch bloedverwant gevoelen; ook in de beteekenis van onveranderlijk.
143. Bij andere leest men nog *Allah taala maizinkan*.
144. *kalapō niocä gadiëng* (of *balai* zooals andere geven) is blijkens het andere gedeelte van het verhaal een bovennatuurlijke klapper.
145. *pingai* licht van kleur, geelwit, blank.
146. *koemkoema* ook wel *koekoeman* = *koengkoema* of *kamkoema*.
147. *nirawatoe* = *narwastoe* een welriekende vloeibare stof, spijknardus, lavendel (zie P.).
148. In andere vindt men *oesah poeti badjoedoe djoeö*, *tjintoi bahagian baië* of *oesah poeti badoeö tjinto*.
149. *moentikō* (*mantiki*) de bezoarsteen in het lichaam van enkele dieren en ook op de plaatsen, waar goud of andere kostbaarheden verborgen zijn, aange troffen; hij behoedt den vinder tegen ziekten en gevaren, en voorspelt groot geluk.
150. *goemalō sati* een bovennatuurlijke kostbare steen, kleinood, volgens den Maleier in het lichaam van sommige dieren te vinden en ook op plaatsen waar kostbaarheden verborgen zijn; hij verspreidt een sterken glans van zich, ook als eigennaam van den vorigen gebruikt.
151. In andere leest men *handas kamanö ang Barakat*, *apö bitjarö ditanjōkan*, *apölah titah Boendö Kandoeäng*, *moengkö bapö salakoe ikö*, *apölah titah patoeanan*, *sampai adja denai saharikö*. Waar gaat gij heen, wat hebt gij te vragen, wat heeft Boendö Kandoeäng u opgedragen. dat gij zóó hier komt? Wat heeft de vorstin bevolen? Is dezen dag mijn laatste uur geslagen?
152. *haram allah* of *haram lilah* zooals men in andere vindt *haram lilahi*.
153. *atö hanjō akan saborah* veel malen voorkomende om aan te duiden, dat met het besprokene bedoeld is, dat er behalve het besprokene, nog iets anders is, dat dan tevens bij wijze van bedenking kan aangeroerd worden.
154. *parenai* zoo goed willen zijn, met welmeenēn, gelieve, in 't algemeen een beleefde wijze van verzoeken.

155. *djerong* slingerpad, binnenweg, kleine weg in de kampong.
156. In andere vindt men niet: *manölah poelö ang Barakat, tjari djocölah si Boejoeäng, ana^s denai Katjindoean* (anderen hebben Baroeliëh, wat gevolgd is).
157. In andere vindt men alleen het laatste.
158. *panas miang* branderige jeukte, waardoor men niet stil kan zitten (zie *miang* P.); fig. geen rust in het lichaam hebben.
159. *sesö* = *seksa*.
160. *inda^s tahoe di oentocängnjö* zegt men bv. van arme lieden, die groote uitgaven doen of van iemand die iets doet, wat tegen zijn welzijn is; zijn eigen welzijn niet kennen.
161. *ba^s toenggang-toenggang boelocöh sarocèh* evenals een bamboe van een geleiding, ten onderste boven gekeerd (de geheele inhoud loopt er in eens uit).
162. *sapantoen agih-agih poekang* zooals het deelen van een spookdiertje (hij werpt n. l. al zijn eten weg, als er iemand te dicht bij hem komt).
163. *bagai batana^s di kocali*, zooals het geval is, wanneer men in een koeali kookt (bij het omroeren n. l. stort alles over den rand). Deze drie uitdrukkingen worden gebruikt voor in hoogen graad iemand bederven, hem geheel en al zijn zin laten doen.
164. *magè^s* titel, zoowat gelijk staande met *soetan* of *bagindö*, *ana^s magè*, groote mijnheer, seigneur (zie vdW.).
165. *ditjabiè^s sirih di tjaranö, dibaö ka tangah balai* doelt op een gewoonte, die gevolgd werd, als een Maleier een zijner bloedverwanten wilde verbannen.
166. *tarandjö* bedorven, te veel toegegeven zijn, men gebruikt ook *tamandjö*.
167. *tabang mamboeocäng djadi aboe* en *hilang loelocih kapoesè^s tasiè^s* hebben de beteekenis van: er zal niets van terecht komen, 't is spoorloos verdwenen.
168. In andere bijgevoegd *apalah tinggang badan kitö* en wat zouden wij dan moeten doen; men vindt ook *padö tanggocängan badan kitö, djangan itoe dipadoelikan* liever dan zulks te verdragen is het beter, dat wij ons er niet mee bemoeien. Vóór *alah manitah* enz. vindt men in andere ook *nan kan titah boendö kandoeäng*. *Mandanga katö ba^skian, diam si Kambang Bandahari*.
169. In andere *boeroeäng tabang*.
170. *langkahnjö banya^s anggocäng gajö*, fig. van alles beginnen of ondernemen, doch niets ten einde brengen, de gebezigde uitdrukkingen zinspelen op wispelturigheid, ongestadigheid, onrust.
171. *bataloen* voortdurend geluid, gebrom, gedreun van de *adö^s gandang* enz.
172. In andere *moelia*.
173. *partiapan* lieden van aanzienlijke geboorte, adel.
174. *namönjö* natuurlijk, het spreekt van zelf. In andere vindt men achter *tiiep-tiiep alang* niet *adö sasaat sakoetikö, adö satariè^s sapatana^s, kadangaran boeni dangoeäng-dangoeäng*.
175. In andere *ditjampa^skan*.

176. Voor *tanggö andjoeäng* leest men ook *tanggö oestanö*, dat beter is.
177. *biloeari* een Maleische dreun op de *gandang*.
178. *tiocäng* = *biö*.
179. *dendang rantau* een weemoedig neurien, waarbij de Maleier aan zijn lot denkt of aan hen, die ver van hem weg zijn.
180. *mangikië* schudden, uitschudden, zooals de vogels hun veeren doen.
181. *koetikö boengö kambang* voor het gunstig oogenblik, waarop men iemand iets vragen kan; de tijd dat iemand in zijn nopjes of goed gehumeurd is.
182. *mandanga koekocö sanggoenani*. Wie den haan Sanggoenani hoort kraaien, wordt volgens het bijgeloof gelukkig, in dezelfde beteekenis als de vorige gebruikt.
183. *niajö* = *aniaja*, onrechtvaardig, willekeurig.
184. *kitjoeöh-kintjang*, zwendelen, met gemeene streken omgaan.
185. *munggoentičng dalam lipatan* in de vouwen knippen, fig. in het verborgen slecht werk doen, de kat in het donker knippen onder schijn van vriendschap iemand valsch behandelen of zich ten koste van hem bevoordeelen.
186. *koembahang* een keladisoort.
187. Voor *gilö* vindt men in andere *panès*.
188. *oembocö* * *oembi* vleiende en vriendelijke praatjes om iemand te bedriegen.
189. *siö-siö* onbedacht, onvoorzichtig, roekeloos.
190. *banamö oerang* komt in de door mij gebruikte handschriften tweemaal voor; bij de daarop volgende verklaring is in sommige de beteekenis van *banamö oerang* weggelaten of men vindt daarvoor wat in andere voor *oerang-oerang* gegeven wordt; verder is achter *roepönjö* bij sommige nog *mahanoesia* te vinden.
191. *bahalö, bërhalä* afgodsbeeld.
192. *hewan* nemen sommigen voor het Arab *حيوان* (dieren), anderen voor *هيدون* (vergeetachtig); wijl men ook de tekening van een mensch of dier *hewan* noemt, heb ik aan de eerste beteekenis de voorkeur gegeven. Elders leest men *Adapoen manoesia anam djinik paratamö oerang, kadocö oerang-oerang, katigö tampan-tampan oerang, kuampé angkocöh-angkocöh oerang, kalimö banamö oerang, kaanam saba-na-bana oerang. Arti oerang itoe tahoe di baižé dan djahèš, tahoe di tinggi dan randa, arti oerang-oerang oepamö gambaran barahala, arti tampan-tampan oerang oepamö kalihatan dari djacöh, baloen luji tantoe roepö manoesia, arti angkocöh-angkocöh oerang oepamö hajoenan, digaraškan injö bagaraš, ditahan injö bahanti, arti sabana-bana oerang tahoe injö di hambö dan Tochan, tahoe injö di sagalö parakarö samoeönjö dalam doenia, waarin de verklaring van angkocöh-angkocöh oerang zeker juist is (banamö oerang is ook hier niet omschreven).*
193. *batingkah* twisten, disputeeren.
194. *bagagèh* haastig zijn, zich haasten, *manggayèh* haasten, tot spoed aanzetten.
195. In andere *bakokoh*.
196. *gewang* een soort van paarlemoer (zie vdW.)
197. Enkele geven *Mandoeäng Geri*.

198. *tarië*^s nemen, krijgen.
199. In andere leest men *tjintjin tjingö* een ring als zoodanig gevonden (men zegt ook *tjintjin Bandahari*).
200. *salaoei*^s *salamö nangkö* veel vroeger, tot op den huidigen dag, zoolang ik leef (*laoei*^s = *laroci*^s, lang van tijd, vergevorderd, *laroci*^s *malam* diep in den nacht).
201. *basoedji* gereed, klaar maken.
202. *sawang tida*^s *pagantoeangan* woestenij, onherbergzaam oord.
203. In andere is bijgevoegd *salamö lambè*^s *nan ba*^s *kian*, *djamba ditatieng anjölai*, wat beter is.
204. *pasa*^s *koekoe* een zwart streepje onder den nagel of op den hoef.
205. *toenggang harawan* steil van borst, teeken van sterkte.
206. *lidah batoe pang* een tong voorzien van Y-vormig teeken, ook een gespleten tong, fig. dubbele tong, dubbelzinnig in het spreken.
207. In andere leest men *mandanga katö ba*^s *kian*, *alah toeroen kadoeönjö*, *adö sasaat sakoetikö*, *alah tibö tengah halaman*, *mahavingih balang kandai*. *Barauari Boendö Kandoeäng*, *laloelah toeroen kahalaman*, *dibaö minja*^s *dangan sikè*^s.
208. *bagendeng*. ook *bagindang* flonkeren, glinsteren.
209. *sadjangku bakanai*^s *an* doelt op de breedte van het gedeelte der kain, dat van fraaiere stof gemaakt was, de fraai bewerkte zoom of rand; sommigen geven het niet, anderen hebben *sadjangka bakatinggian*.
210. *poetjoeä*^s *raboeäng* naam van een patroon bestaande uit driehoekige figuren.
211. *kasab romin* een soort van goud- of zilverdraad met korallen doorwerkt, ook de naam van een patroon.
212. 1 *kati* = 20 *tahil*, 1 *tahil* = 16 *amèh*; 10 *amèh* = 12 gulden; *sakati limö* is 1 *kati* 5 *tahil*.
213. *sandoesin* of *soendoesin* (zie vdW.) zijden of fluweelen stof met goud- of zilverdraad doorweven.
214. *adoen-toemadoen* (ook *tadoen-toemadoen*) weerschijn.
215. *toera*^s *toerang* naam van een patroon, bestaande uit veelkleurige driehoekige stukken, *manarawang* borduren, *toera*^s (zie vdW.).
216. *biloe doe* fluweel.
217. *siba batanti* de op- of ingezette zijstukken onder de armen van Maleische baadjes, gewoonlijk van goud- of zilverdraad of van afstekende kleur.
218. *polam pasiroekam* een soort van bloedkorallen, misschien met *siroekam* in verband staande (*pasiroekam*?)
219. *tanah Basa Arabië*.
220. *oerang baparoeäh* menschen met een snavel, een soort van bovennatuurlijke wezens.
221. *mandjoedjoei*^s uitpluizen.
222. *oerang barisang* menschen met kieuwen, ingelijks bovennat. wezens.

223. *garagasi* of *garagisai* = *gërgasi*.
224. *djoembai* kwasten.
225. *tasingi*^s een weinig zichtbaar zijn, even voor den dag komende, door een opening te voorschijn komende.
226. Andere hebben *mangoetjap*.
227. *maharoengoeih* een brommend, knorrend geluid maken.
228. *pangoeü* vlekken, vlammen in het staal, damaseersel (zie *pangoeü*).
229. *pojoeih* en *pikau* kleine kwartelsoorten.
230. *goemarau langkang* sterke droogte (*këmarau*).
231. *ipoeäh* een soort vergif, waarmede vooral de punt van eenig wapen bestreken wordt.
232. *pisa*^s ingezette driehoekige stukken in het kruis van een broek.
233. *samboeran* heet een zijden kain of baadje met gouddraad doorweven.
234. *limbajoeäng*, purper, karmijn.
235. *basalö-salö* vermengd, geschakeerd, afgewisseld.
236. Andere hebben *poeti Gandö Lajoeü Mochamad Banda* en andere weer *Kandani*.
237. *mansi* het aftreksel van de indigo.
238. *loesoeäh* verteerd, versleten, afgedragen.
239. Bij andere leest men nog *hoeloenjö hoedam babidoenam, bapandoeü^s batarapang poelö*; of *hoeloenjö bidam biroe nilam bapandoeü^s* of *hoeloenjö moendam balarie^s* (*bidam* zal wel *biram* moeten zijn) (*hoedam babidoenam?*)
240. *mamoeqa* opwrijven, opschuren, poetsen (zie vdW.)
241. *ramoeü^s* aan kleine stukken, verbrijzeld, vergruisd.
242. In andere nog bijgevoegd: *nan kan dipakai patang pagi*.
243. *siriéh gadang* een versierden tempel met sirié benodigheden er in bij gelegenheid van een trouwplechtigheid naar de bruid gebracht.
244. *paripiéh* dit woord schijnt den Maleier van hier onbekend te zijn, althans de meesten, dien ik gevraagd heb, verschillen in hun verklaringen. Men geeft een gouden of zilveren beslag aan doozen en dergelijke; een plaatje, waaraan de vrouwen allerlei kleinigheden hangen, zooals tandenpeuters enz., een armband aan den bovenarm gedragen (dit komt mij het best voor). Nix geeft soort van medaillon (zie vdW.). *Kaganti soebang dangan galang* en de andere uitdrukkingen worden gebruikt om uit te drukken, dat men aan iemand zeer gehecht is, hem zeer waardeert.
245. Bij anderen leest men na *padoelikan*: *nan kan titah Boendö Kandoeäng, manö boejoeäng kadoeönjö iö bapa^s akan badjalan, djökö^s sampai ka Soengai Tarab*, enz.
246. *bahindang batampi taréh*, ziften tot het goed zuiver is.
247. *ba^sdada^s tingga di niroe* evenals wanneer er zemelen in de zeef gebleven zijn (men klopt ze er uit).
248. *bapiliéh batarie^s atah* de onzuivere korrels er een voor een uit nemen.

249. *batintižng bahambocih kalam* de fijne stof in de zeef achtergebleven, wordt er door schudden en blazen nit verwijderd.

250. In andere is *Djocarö Medan Labiëh* bij dezen niet genoemd.

251. *Sapantoen basiang sakozai, djökö^s disiang antah padi, tida^s disiang antah roempoei^s t'* is er mede als met het schoonmaken van de sakoeai, doet men dat, dan trekt men wellicht padi uit, en laat men 't na, dan groeit er misschien gras tusschen, fig. niet weten wat men doen zal, in de war zijn, verlegen staan met iets.

252. In andere leest men *sorlahlah oentoeäng sitoeökö, matilah badan mangarabang, tadorong padi kabantjah, sasa tida^s bakasoedahan, hilang badan di tengah-tengah, injö basarang lalai djoeö*. Zoo is dus het lot van mij, oude vrouw, ik zal van verdriet sterven (doch er is nu eenmaal niets meer aan te doen), 't is als met de padi, die bij ongeluk in den modder geplant is, daarvan kan niets terecht komen.

253. *salindi^s = sarindit*.

254. *bakoebi^s* een knappend geluid, dat sommige vogels maken met den snavel.

255. *balang tjantjang* bont gespikkeld.

256. *basipoctoe* een dof koerend geluid.

257. *mandangoer^s* een dof kroggeluid.

258. In andere leest men *bakilan laloe masoeä^s rimbö, alah manjera^s hoedjan panèh, alah mambangoen oela mangiang, manoeamboeä^s taga dalam kotö mambalèh ka Boeö Sampoe Koedoeih, alah maningkah di Boeki^s Gomba^s sampai karanah ampè^s balai laloe ka Goedam balai Djunggo*.

259. *balapièh* in een strengelen, vlechten.

260. *talah koendai* een soort van gouden kam, voor op het hoofd gedragen diadeem.

261. *landja, malandja* door slaan langer maken, uitslaan, uitkloppen.

262. *kandö-kandö* versiersel, gouden of zilveren kwasten, zilveren of gouden beslag om sommige voorwerpen.

263. *oela^s alainjö boengö alai* ter aanduiding, dat men tot een ander gedeelte van het verhaal overgaat.

264. *patjoe* aanzetten, aansporen, de teugels geven, *mampapatjoe kan* achter na zetten, *bapatjoe koelö* wedrennen (zie vdW.)

265. In andere niet bijgevoegd *ba^sbilangan pa^s Koerimbang, ampè^s gandjiè limö ganö^s*, hiermede wordt beloeld, dat het met die bellen al even wonderlijk gesteld was als met het tellen van *Pa^s Koerimbang*, die 4 oneven en 5 even noemde, een zinspeling op 't ineensmelten der tonen.

266. *riboei^s sikapö-kapö* hevige storm. In andere handschr. volgt dan *ba^s di hajoen dioendökan* even als of 't geslingerd en voortgeduwd werd.

267. *tampoeäh* (zie vdW.) ook begaan, beloopt, betreden.

268. *laboeäh* weg, straat.

269. *tandèh* op, weg, verbruikt; *padang goeroen tandèh* onbebouwde, kale vlakte.

270. *marantau* in den vreemde gaan, *marantau pandjang* een verre reis maken, *sarantau padjalanan* een eind ver.

271. *Soedah takana dalam hati* komt later ook voor en is dan gevolgd *iðlah tjoetjð karakoetð*, van daar dat ik hier reeds zoo vertaalde.

272. *rantjah* (zie vdW.) gaan, loopen over iets, gewoonlijk zonder verlof daar voor te hebben, binnendringen, ergens ongevraagd binnenkomen.

273. *rantjam* huppelen, trippelen, gewoonlijk met *rantjah* samen gebruikt.

274. *sikoedidi* = *kðdidi* naam van een snip, die zeer onrustig van aard is.

275. *bilauari* een zekere dreun op een trom, waarbij afwisselend zware en lichte tonen gehoord worden.

276. *basirina*^s *hati* (gewoonlijk met *rinau*) gejaagd, ongedurig, geagiteerd.

277. *basimadoe* (zie vdW.) *madoe* ook een groote boodschap doen, *paroei*^s *madoe* gevoel alsof men dit doen wil, *hati tamadoe* niet op zijn gemak zijn.

278. *majang* pijnlijk, wee gevoel in den buik, *basimadoe majang hati* knagend, onrustig gevoel.

279. *sangkadoe* een soort van fluit.

280. *ondèh och! o! hé!*

281. *basiririèng panèh miang* over het gansche lichaam een branderige jeuk hebben; fig. onrustig zijn, gevoel van ongedurigheid (zie vroeger).

282. In andere *mandang katð ba*^s *kian* of ook *salamð lambè*^s *ba*^s *kian*.

283. *padahan* of *padahkan* voor *kiranja* in plaats van: doch.

284. *de*^s *malihè*^s *Tjindoer Matð* bij andere niet aangetroffen.

285. *linggajoeran* hoog en oud van klapperboomen, die gewoonlijk geen vruchten meer dragen, in vdW. vindt men *linggajoeäng*, wat ik in geen enkel handschrift aantrof.

286. *nagari* enz. is bij sommigen weggelaten, in andere vindt men *Datoe*^ü *Mangkoetð Alam* en *Datoe*^ü *Gairoellah*.

287. Bij enkele staat *diagiðhkan* en is nog bijgevoegd *ocla*^s *alainjð karð di dahan* evenals de apen op de takken.

288. *dihelü socroei*^s *ba*^s *batanam*, *didjambð-djambð ba*^s *basiang* doelt op het voor en achteruit trappen van paarden en het hoog oplichten der voorbenen, *djambð* is met uitgestrekte arm iets naar zich toe halen of grijpen.

289. *sirangka*^s een soort van krab.

290. *manjoengki*^s uitlichten van een voorwerp, dat in een ander vastzit, met een puntig voorwerp het verband van iets open of los maken bv. van vlechtwerk (zie *songkit* vdW.).

291. *malantoeäng* stooten, slaan, bv. op de gong.

292. *malangoeäh* loeien van het rund.

293. *pantai* schuin.

294. Bij sommigen wordt *sambahnjð djoearð Medan Labiðh* niet gevonden, wel *mandanga katð nan ba*^s *kian*.

295. *bangang* het suizen in de ooren, doof worden door een of ander hard geluid.

296. *aga^s labi^hhkan di nan koerang, aga^s koerangkan di nan labi^h* enz. zijn uitdrukkingen, die doelen op de juist afgepaste stappen van den regelmatigigen gang van het paard. *Pa^s Kalandoei^s* schijnt een eerlijk man geweest te zijn, die alleen nam wat hem toekwam. *Kalandoei^s* heeft anders een gemeene beteekenis.

297. *ba^himang* wordt ook gezegd van het eigenaardige gevoel, dat door het hooren van het geklingel der schellen wordt opgewekt.

298. *batampin taroe^h* tegen elkander inzetten, *tampin* is datgeen, wat in de plaats van iets of wat als tegenwicht gegeven wordt.

299. *toboh* hoop, troep, menigte, verzameling van personen.

300. *tadajoe^h paratian* aangedaan, weemoedig, onbestemd gevoel van verlangen.

301. In andere staat *hajam balag^ö dipangkoe*.

302. *ana^s patiapan* kinderen uit den aanzienlijken stand.

303. *sakin pangidam* een klein zakmesje door de vrouwen gebruikt (zie *idam* vdW.)

304. Sommigen hebben *dè^s pitoca* en andere *didapati*, uit welke laatste volgen zou, dat ook de geneeskundigen onder den invloed der tooverformule waren.

305. Bij sommige *soedah marah oerang saoemoen*; *saoemoen* hetzelfde geheim hebben.

306. *oerang bamadoe* vrouwen met denzelfden man getrouwd (zie vdW.)

307. Men vindt ook *sambi^ö tatawa gala^s sanjoem, dihantikan balang kanda^s dimakan siri^h sakapoe^h*.

308. *mant^ö = mant^ëra*.

309. Bij anderen *soedah oentoe^{ng} takadi^ö Allah, alah mandanga oerang nan banja^s, alah tampa^s koed^ö doe^ö ikioe^ö, endahnj^ö boekan alang alang soedah tahambang pajoe^{ng}* enz.

310. *oela mangiang* de regenboog.

311. *mangaridj^ö^s* ook *mangoeridj^ö^s* knippen met de oogen, *mangaridj^ö^s*: wenen, oogjes geven.

312. *diman^ö pandjang tida^s patah, diman^ö leba tida^s tjari^ö^s*, waar vindt men iets dat, te lang zijnde, niet breekt en iets, dat, te breed zijnde, niet scheurt; fig. als men te ver gaat met iets, loopt het verkeerd af.

313. *alah bakat^ö* enz. zou voor afgegaan moeten worden door *barauari oerang nan banja^s*.

314. *maang^ö^s* adem halen, hijgen.

315. *koeljoei^s* sluiten, dicht zijn (zie ook later).

316. *oerang nan gil^ö-gil^ö bas^ö* iemand, die alles durft te doen of te zeggen; iemand, die niet verlegen uitgevallen is.

317. *hari^ö^s* schreeuwen.

318. *hoelalang* uitspuilen van de oogen, groote oogen opzetten.

319. De *gandang pararakan* (ook *palara'kan*) bestaat uit twee trommen, een grootere en een kleinere.

320. *tikoelocã* is de doek om het hoofd geslagen, zooals de vrouwen in de Padangsche Bovenlanden dit doen nl. met twee slippen naar achteren afhangende; *tikoelocã* *poetjoeã* een krans van bloemen en bladeren, op die wijze om het hoofd gedragen (zie *těngkolok* vdW.)

321. Bij andere *disoesoen djari nan sapoeloch*.

322. *djökö* *didjoca djaocäh-djaocäh* en *djökö* *digantoeäng tinggi-tinggi* betee-
kenen doen en laten kunnen wat men wil, volkomen heer en meester zijn.

323. *manahan soelö dangan radjam* alles verdragen, van alles ondervonden hebben, veel kunnen uitstaan.

324. Andere hebben *handas baraljö*.

325. *leugong barapi-api* (ook *barapiäh apiäh*) snel achter elkander omkijken; *ketjös barapiäh-apiäh* snel achter elkander praten, wouwelen, snateren.

326. *sipanäh miung* is de naam van een soort omroepersbekken.

327. *oesang-oesang dibaroci, lapocã-lapocã* *diganti* (gewoonlijk zonder verdubbeling van 't werkwoord) duidt aan dat, hetgeen niet meer deugt of verouderd is, verbeterd of vervangen moet worden.

328. *tjatja* (zie vdW.) knippen, in het vleesch zetten van de nagels, zakke-
rollen; *mantjatja* *toengga* de gaten hakken in de balken, voor den bouw van het huis.

329. *socnykoeis* = *socnykoeip*.

330. Bij het opnoemen van de artikelen *tjoepa* *nan oesali* enz. ben ik eenig-
zins van den tekst afgeweken, omdat deze artikelen gewoonlijk in de oendang-oen-
dang aldus opgenoemd worden en wat in 't handschrift als zesde artikel staat aange-
geven niets anders is dan een omschrijving van de vorige, vooral van het eers; *katö kamoedian batjari* of *katö kamoedian katö batjari* is gewoonlijk het zesde artikel.

331. *boengka nan batocü, taradjoe nan tida* *banan, naraljö nan tida* *paličngan*
doelt op het volmaakte, eerlijke en rechtvaardige van de rechtspleging; *nan batjoe-
pa* *nan bagantang* enz. doelt op een behandeling van zaken volgens vastgestelde
bepalingen; *tangjö* noemen sommigen de trap van boven naar beneden gaande, vol-
gens anderen (en die verklaring is m. i. beter) een plank en dikwijls een huisje
aan het bovengedeelte van den trap, voor den ingang.

332. *salah tarië* enz. en de volgende zijn bepalingen uit de zoogenaamde
oendang-oendang dalant nagari: *salah makan mamoeahkan* wordt niet altijd opgege-
ven; voor *talaughah koembali* vindt men ook *talompö* *koembali*; achter *salah padö
Allah* enz. vindt men somtijds bijgevoegd: *salah padö manoesia minta* *maaf* voor
djökö *gawa injö maisi* vindt men ook *salah gawa mahoebah*; *gawa* komt voor in de
beteekenis: zonder opzet of uit onwetendheid iets doen, wat strijdig is tegen de
vormen: bij *adië* *dipakai* volgt soms *tjabocäh diboeang*, waar oneenigheid over ontstaan

kan, moet men verwerpen; voor *hampiëng batoenggoean* heeft men ook *hampiëng batarië'kan*; *djaeëh buhambatan* wordt niet in elke negorij in dezelfde beteekenis genomen; men geeft er soms ook de volgende uitlegging aan: als iemand niet woonachtig is op de plaats, waar hij schuld heeft en hij laat niet van zich hooren, dan onderzoekt de schuldeischer op welke plaats of in welke plaats of in welke woning de schuldenaar dikwijls komt om dezen op weg daarheen zijnde, voor de betaling aan te houden; *tjaboeëh* in de weer, in rep en roer.

Daar waar *socarang* (gemeenschappelijk) beschouwd word als een attribuut van de goederen, die door een echtbaar tijdens het huwelijk verkregen zijn, drukt men het aldus uit: *socarang di agiëh haratö dapatan tingga, haratö pambao toeroen*, wat gemeenschappelijk goed is, wordt (bij scheiding of sterfgeval) tusschen de beide echtgenooten verdeeld, wat aan de vrouw toebehoort, komt aan haar of haar familie en wat het eigendom van den man is wordt door hem uit den inboedel meegenomen. *Boenta dikapiëng* vindt men er niet altijd bijgevoegd, door *boenta* verstaat men de grondbezittingen.

Bij bovenstaande artikelen worden gewoonlijk nog opgegeven: *salah boenoëh mambari balèh* wegens moord wordt doodstraf opgelegd; *salah tjantjang mambari pampèh* voor verwonding is boete vastgesteld. Soms vindt men ook opgegeven: *sara' dipapa* de scheiding heeft voor getuigen plaats; *manarië' mangoembalikan* wat men (eigendunkelijk) genomen heeft, moet men teruggeven; *mandjapoet' mahantakan* wat men gehaald heeft, moet men terugbrengen.

't Artikel *katö radjé malimpakkan* hoort hier niet thuis, doch gaat gewoonlijk vooraf aan: *katö panghoeloe manjalasaikan* enz., waarvan *katö dagang katö mamatjah* slechts zelden voorkomt..

333. *mampasaoeahkan*; andere geven *mampasaoekan* in dezelfde beteekenis.

334. De verplichtingen van den rechter zijn elders aldus opgegeven:

manoentoei' njatö daawa dan djawab den aanklager en beklaagde nauwkeurig hooren.

mangana'kan soedi kapada si moedai dan siasè' kapadö si moedai aliëh (moedai de eischer, beschuldiger, moedai aliëh de verweerder, beklaagde) den beschuldiger ondervragen en den beklaagde uithooren, of hetgeen hem ten laste gelegd wordt waar is.

mambari hoekoen straf opleggen.

manahan bandiëng den toets kunnen doorstaan.

mambaö kapadö kali, djökö' basalahan dangan bandiëng de zaak voor den kali brengen, als er verschil bestaat omtrent de opgelegde straf.

Elders vindt men weer *adapoek hoekoen hakim itoe salapan parakarö*:

manilië' saksi nagaan of de getuigen goed zijn.

mandjatoeëhkan hoekoen het vonnis vellen.

manjamökan doeö oerang jang bakasoemat de beide partijen gelijkstellen.

takoet akan Allah godvreezend zijn.

mambaö kapadö kali de zaak voor den kali brengen (zoo dit noodig is).

manjimpan tandö de panden in bewaring nemen.

manjocaratkan hoekoen over het vonnis beraadslagen.

mahoekoenkan dangan sabēnarnjō rechtvaardig straffen.

Ook vindt men:

manjamōkan oerang jang bakasoemat, mambaō kali, manapatkan kadoeō piha⁵, manilie⁵ saksi, mandjatocahkan hoekoen, manjoeratkan hoekoen, takoei⁵ akan Allah Ta'a'a, hoekoen itoe dangan sabauarnjō manoeoei⁵ farman Toehan Allah aza wadjala⁽¹⁾.

335. *mangana⁵kan* aantrekken, aandoen, plaatsen tegen bv. een ladder tegen een muur.

336. *manjiasē⁵* vragen, ondervragen.

337. *mangoe⁵* het geluid van den buffel (zie *koekak* vdW.).

338. *mandjarah* met kwade bedoelingen of op verraderlijke wijze ergens komen, belooeren.

339. Anderen hebben *biasō mamboelang dan malapēh*.

340. *oesai* uit elkander gaan, scheiden, op, uit, af, *mamparoesaikan* uit elkander halen, uitpluizen enz.

341. *radjan* graag willen, ingenomen zijn met iets.

342. Anderen hebben *biasō mandanga-danga*.

343. *hoekoen panditō titih batang* enz. Met *batang* wordt hier bedoeld het feit zelve, het punt van dispuut; de godgeleerden nemen dat alleen als basis om tot hun oordeel te komen, zonder er zich verder om te bekommeren, wie de personen zijn of in welke familiebetrekking zij tot elkander staan, iets wat van de panghoeloes niet gezegd wordt, daar dezen wel in aanmerking nemen wie de personen zijn en welke betrekking er tusschen hen bestaat, wat men uit drukt door *roesoeā⁵ batang*.

344. Met *aka* willen sommigen den verdediger, den pleitbezorger van iemand bedoeld hebben, anderen passen de genoemde artikelen op het verstand toe.

maroenoei⁵ het spoor volgen bv. van een dief; voor *baliē⁵ tilantang* staat soms gegeven *ila⁵ tilantang*, ook vindt men *lapoeā⁵ saroeang*, wat volgens de verklaring n. i. beter is; *lapoeā⁵ dalam saroeang* wordt ook verklaard als: een zaak laten rusten, tot zij vergeten is en er dan mede voor den dag komen; voor *maugganti taga⁵* geeft de *oendang-oendang* ook soms *manaaki⁵* standvastig, weten wat men wil (zie vdW.).

Van *balindocāng tengah tarang* geeft de Maleier o. a. dit voorbeeld: *kalau ada socatoc pērkarā jang hēndak dilakoekannya, ditjarinja akal soepaja maksoednja itoe dilahirkan oleh orang asing: maka ia mangoengkat sadja*, en van *balindocāng tengah kotō* deze omschrijving: *akal jang berpēgang dimana kata jang samoefakat atau jang sapandjang adat, atau jang sapandjang sjara⁵. Kotō* is dus genomen voor *moefakat, adat* of *sjara⁵*.

Voor *balindocāng* vindt men ook *balindičng*.

345. Anderen hebben *dē⁵ manti samō sakatō hoeloebalang samō samaloe*.

(¹) Zie een en ander in „Midden Sumatra“, in het gedeelte „Volksbeschrijving en taal“ van den Heer van Hasselt.

346. *djalan rajö titihan batoe* de groote weg, waar men over steenen loopt, fig. de gewone gang van zaken, wat altijd gevolgd wordt.

347. *dasö* of *djasö* verdienste, waarde, *badasö* verdienstelijk, waarde hebbend, nuttig.

348. *lantjang* veel praats hebbende, een hoog woord voerende.

349. *ampoen toekoe* enz. geeft te kennen, dat de schrijver of verhaler vergiffenis vraagt voor hetgeen hij van den besprokene vertelt.

350. *toempoe* (zie vdW.) ook, stuk, steun, paal om iets tegen te houden; *sitoempoe* steunpunt, *basitoempoe* een steunpunt hebben of nemen, drukken op iets, *toempoe-manoempoekan* elkander drukken, aanzetten, steunen in iets.

351. *boesoeä*^s (vdW. geeft onder artikel *boesoeä*^s = $1\frac{1}{4}$ *djampal* of als munt $\frac{1}{2}$ *koepang*, zeer nabij een schelling, en onder artikel *koepang* = $\frac{1}{4}$ *djampal*, terwijl voor een *djampal* een waarde van 120 duiten staat opgegeven.

Een *boesoeä*^s = $\frac{1}{2}$ *koepang lapan*.

" *koepang anam* = 36 duiten = 30 cts.

" " *lapan* = 48 " = 40 "

" " *poelocäh* = 60 " = 50 "

De *koepang anam* wordt in 2 soorten gescheiden; gewoonlijk zegt men met weglating van *anam*: *koepang sirah* = 36 duiten, die 30 cts of *koepang garih* = 36 duiten, die 10 cts waard zijn.

Bij de *koepang lapan* en *poelocäh* heeft men die onderscheiding niet.

352. *Radjö Moedö* is de broer van *Boendö Kandoeäng*.

353. *toeka*^s booze zweer, ellerbuil, *tekong* een soort van melaatschheid, *poeroe* en *mambi bidai* huiduitslag, de eerste vertoont zich vooral op gevoelige plaatsen b. v. onder de armen; *lasö* een ziekte, waarbij de ledematen sterk opzwellen en verlamming ontstaat (zie *lasa* en *l'soe* vdW.); *poeroe haboe* een uitslag waarbij de huid afschilfert; *koeboei*^s (zie *kokot* vdW.) krom, samen getrokken van de vingers of toonen, *mangoekoci*^s uitkrabben, zich schrammen.

354. *goedam* = *godam*, *manggoedam* hard slaan, ranselen.

355. *tjandö badië malarèh tangan* (in andere vindt men *balavèh-larèh* veel geweren).

356. *gilö* = *gila*, *manggilökan* zich bezig houden met iets, aan iets bijzonder zorg besteden, *manggilökan koedö* paarden verzorgen.

357. *mahitan lasoeäng* het rijstblok zwart maken, omdat dit gebruikt wordt om er kruit in te stampen.

258. *manggatö*^s doorbreken, in stukken doen van de pinang met een mes, anders met de tanden.

359. *darië*^s het brakend, knarsend geluid van iets b.v. van de schoenen als men op scherven trapt, op de tanden knarst enz.

360. *pirië*^s (zie vdW.) *mamirië*^s tusschen vinger en duim fijnmaken ook fijnwrijven met de voeten, *mamirië*^s *talingö* en de ooren knijpen, ze knijpen, om draaien als teeken van boosheid.

361. *marantangkan tali* het in de lengte uitleggen van de koorden vóór iederen djoeara, eerdad het hanenkloppen begint. Het touw ligt met het eene einde naar den djoeara en met andere naar het midden van de baan. De djoearas mogen niet verder komen, dan de lengte van het touw aangeeft. Hierna geschiedt het zoogenaamde *manjaroekan toeah* d. i. het uitroepen van allerlei bovennatuurlijke eigenschappen, die de haan bezit om hem daardoor aan te moedigen en te doen winnen.

362. *hajam piléh* een vechthaan met zwarten snavel en pooten en gespikkelde vederen.

363. *maloe tapoejoeä padö kanüny, havang tatjorèny padö moekö sampai mandjoedjoeäng sangka^s hajam* zijn uitdrukkingen die beteekenen te schande gemaakt zijn; *poepoeä^s* (vergelijk *poepoh* vdW.) mest, bemesting, *mamoepoeä^s* bemesten, doen smeulen van vuur door het bv. met asch te overdekken, in het geheim opruien *tjorèny* (vergelijk vdW.) smeer, streep, *mantjorèny* strepen, smeerren maken op iets; *sangka^s hajam* een korf, vlechtwerk, waarin de kippen eieren liggen.

364. *ba^s sipontong balangkitang, tarasö adö dapè^s tida^s* evenals iemand zonder vingers langkitang vangen wil, hij voelt ze wel, maar kan ze niet vasthouden (*pontong* van lange voorwerpen, een stukje of eindje er af; *langkitang* een schelpdierdje); *bagai si bisoe barasian* evenals een stomme hardop droomt (hij zou wel willen, maar kan 't niet); uitdrukkingen om aan te duiden, dat men iets wel gevoelt of begrijpt, maar het niet onder goede bewoordingen kan brengen.

365. *patocih tongga* een horte ofgebroken donderslag.

366. *tinggang* middel, raad (vergelijk vdW.).

367. *boeboci^s* (zie vdW. III) uittrekken, uitrukken, hoog uithalen bij het zingen; *oerang batanam nan mamboeboci^s* hij die geplant heeft, is 't die uittrekt, fig. hij, de heer en meester, heeft 't zelf gedaan, heeft er zelf aanleiding toe gegeven.

368. *mamantjoeäng* scheef afhouwen of afsnijden.

369. *aië diminoen pahi^s-pahi^s, nasi dimakan rasö sakam*, het water, dat wij drinken, smaakt bitter en de rijst, die wij eten, als zemelen, fig. wij zijn geheel moedeloos, wij hebben nergens lust in, wij verkeeren in groote zorgen.

370. *and^s of hanö^s = enak*, stil bv. van 't water, van den wind, opgehouden, bedaard, stil zwijgen.

371. *lalim* = *thalin*.

372. *manjanggih* zich verzetten, tegenstribbelen, zich onwillig betoonen.

373. *pangadan* de onderste balk van een raam, sloof, bovenbalk van een hekwerk bv. in een galerij.

374. *pajoeäng pandji* een soort van scherm, bij feestelijke gelegenheden gedragen, boven het hoofd van den jubelaris, ook boven het lijk van aanzienlijke personen.

375. *kaliki sapanjang aië hilië* met draaiërijen omgaan, niet voor 't rechte uitkomen (*kaliki?*).

376. *roesoeäh* bedroefd, bekommerd, bezorgd.

377. *mamangkoe radjō* den vorst omringen, omgeven bij wijze van eerewacht.

378. *galogoeäh* of *galogoh* korrelen, roffelen op een trom.

379. *paratian* gevoel, stemming, inborst.

380. *djamboeč* de kraampjes of winkeltjes op de markt.

381. *ba^s baeerèh katang-katang ba^s pala^s babadjoe poelō*, *ba^s dikanjang kandji aiš* evenals iemand, die met *katang-katang* wordt gewreven, evenals iemand, die transpireert en nog een baadje aantrekt, evenals dat men zijn buik vol heeft met stijfswater; uitdrukkingen, die beteekenen er nog erger aan toe zijn, in nog onaangenaamer toestand geraken.

ba^s bakampoeäh tigō hetō, *bagai manjandang loekah tigō*, evenals dat men een *kampoe* (*salendang*) van drie hesta's aandoet (deze is te klein daarvoor), evenals dat men drie tuiken op den schouder draagt, beteekenen 't hard te verdragen hebben, in moeilijke omstandigheden verkeerende, *baeereh* water sprenkelen bv. op planten, die droog zijn, het lichaam ter afkoeling wasschen met water.

katang-katang is een plantje, welks bladeren veel gomdeelen bevatten. Voor het *baeereh* wordt gewoonlijk *sidingin* en *sitawa* gebruikt; door *katang-katang* te gebruiken ontstaat er jeuk. Deze verklaring is niet zeer te vertrouwen

kampoeäh (zie *kampoh* vdW.) een kain van dubbele breedte nl. twee enkele (*bidang*) aan elkander gezet; *mangampoeäh* aanzetten, aannaaien enz.

382. *barambang* of *barembang hati* ongerust, in het onzekere verkeer, wijfelmoedig.

383. *kampič* een biezen zakje of taschje, waarin kleinigheden: tabak enz. geborgen worden.

384. *kadam* = kalkdoosje.

385. *maloe oerang* de verloofde of de vrouw van een ander.

386. *ba^s katō djanjō oerang* haalt zij hier uit gewoonte aan, want het zijn haar eigen woorden, die de pantoen uitmaken.

387. *satampoeäh sabahi nangkō* ditmaal, *mambahi* werpen gooien, *mambahi banjanji* hard zingen, zingen uit de volle borst, *mambahi makan* enz.

388. *kandji* en *kalamai* (men zegt ook *goelamai* en *galamai*).

mangandji stijfswater maken, *mangalamai kalamai* maken, fig. iets geheel ten onderste boven smijten, verwoesten, vermorselen (de *kalamai* wordt gemaakt van rijstemeel en *tanggoeli*, die met elkander vermengd, hard gekookt wordt, koud geworden is zij een veel gezochte versnapering, die zeer lang bewaard kan worden).

389. *adat taloeč timboenan kapa* in het algemeen van personen, die door hun maatschappelijke positie de vraagbaak van iedereen zijn en die dus van alles moeten aanhooren.

390. *dipaoei^s ta^s batali, dipanggang ta^s djō api*, aanhangig blijven van een zaak, aan de praat houden en dergelijke, vooral van vrouwen gezegd; niet bij haar komen of niet in hare uitgaven voorzien en toch niet scheiden van haar.

391. *batjarai lari* scheiden door weg te loopen (gewoonlijk van den man, zonder dat dus het huwelijk wettig ontbonden is).
392. *amèh sakati limö* ter bepaling van een bedrag, waarvan datgeen betaald wordt, wat door de twee laatste woorden is aangegeven = *f* 32.
393. *takoeä*^s inbeping, insnijding, kerf, dikwijls als teeken van afspraak of overeenkomst.
394. *barang tahirih ma^s tadagièng, barang takaloeä^s ma^s ba Djao, barang nan lapoeä^s ma^s njö sabah* als er dan toch te diep afgesneden is, laat het dan maar geheel tot in 't vleesch gaan, als er dan toch in 't blok gesloten moet worden, laat er dan ook maar verbanning naar Java plaats hebben, is 't vermolmd, laat 't dan maar heelemaal afbreken, fig. uitdrukkingen, die een groote onverschilligheid te kennen geven, zooals wij zeggen: is 't al zoo ver gekomen of heeft men al zooveel misdreven, laat er dan maar van komen, wat er wil; de laatste van de drie hoort men minder, men heeft echter ook nog *barang tairoen ma^s tadaoen*.
395. *nan boengkocä^s dimakan sarocèng*, wat krom is, komt met de schede in aanraking, fig. wie kwaad doet, krijgt straft.
396. *soenoe; manjoenoe* aansteken, in brand steken.
397. *manitih* over een balk, bamboe en dergelijke loopen, om aan de overzijde te komen.
398. *pasoepadan* grensbepaling (zie *padan*).
399. *lelong* of *lelang*, uithuizig, afwezig, niet op de plaats waar het wezen moet.
400. *kanai manganai* elkander trachten beet te nemen.
401. *makan kanjang, tidoeä lalö^s* eten tot men zat is, gaan liggen en slapen, fig. in Luilekkerland zijn, niets doen dan eten en slapen.
402. *hat tasisi^s ba^s palapah* het hart is tusschen gestoken zooals de *palapah* (deze wordt tuschen het weefgetouw gestoken, als men den arbeid staakt), zeer dom of onverschillig. Volgens anderen het hart is tusschen gestoken zooals de *palapah* (zie vdW.), dus aan den buitenkant en alzoo verkeerd; dom, ondoordacht.
403. *gala^s baralièh* met afgewend gelaat, zich omkeerende lachen (zie *aleh* vdW.)
404. *siö-siö* onvoorzichtig, roekeloos, ondoordacht.
405. De *Tocan Gadang* van *Batipoeäh* werd niet gerekend onder de rijks-grooten, zooals vroeger blijkt. Hij moest zorgen voor het bijeenbrengen der legermacht.
406. *gamang bang*, bevreesd, huiverig.
407. *bapandië* (zie vdW. *pandir*) zich dom voordoen.
408. *bagiö* ofschoon, hoewel, moge het ook.
409. *sadjoli* een paar, n. l. mannetje en wijfje.
410. *samiang* een weinigje, een ziertje (zie *miang* vdW.)
411. *tagah* komt ook voor in de beteekenis van *lètapi* voor zooverre het verhinderend uitdrukt b. v. *hambö na^s toeroen tagah saki^s* ik zou naar buiten willen, maar ik ben ongesteld.
412. *bakain doeö* wordt gebezigd ter aanduiding dat het een meisje is.

413. *kawa* (vergelijk *vdw.*), *mangawa* bewaken, de wacht houden, tegenhouden door de armen uit te strekken.

414. *kampih* opsluiten, omringen, omgeven, bewaken.

415. *sidiš* slim, berekend, vlug van begrip, juist van oordeel, verstandig, *manjidiš* bij zich zelf het goede en kwade van iets overwegen, bij zich zelf de kunde, het gedrag enz. van iemand nagaan. *Hambölah manjidiš* oerang nantoen ik heb mij al op de hoogte gesteld omtrent zijn gedrag.

416. *midiš* geslepen, uitgeslepen, zeer slim, *oerang midiš* iemand die moeielijk te foppen is, vooral als het zijn eigen belang betreft.

417. *arih* achterdochtig.

418. *djoeari* (zie *vdW.*) knap, verstandig, kundig.

419. *agaš* overwegen, nadenken, wikken, probeeren; *taragaš* verlangende, begeerende zijn.

420. *malaboežh djandji* (in deze uitdrukking komt *malaboežh* voor in de beteekenis van klaar of gereed maken) afspraak maken; *malaboežhkan tanoen* het weefgetouw klaar maken.

421. *nan denai hitam denai poetihkan* en die andere uitdrukkingen gebezigd voor waarmede ik handelen kan, zooals ik wil.

422. *malenggang tidaš tapapèh tagaš tidaš tasondaš* met de armen slingen en geen boete betalen, en staan zonder zich 't hoofd te stooten, fig. niet verhinderd worden in hetgeen men doen wil, ongestoord zijn gang kunnen gaan (sommigen willen *tapapèh* aan den vischhaak blijven hangen, fig. verhinderd zijn iets te doen.

423. *oepati* = *oepèti*.

424. *katö lapoešš lapaš* onbeteekenende praatjes, gewawel.

425. *djolong pas*, kortelings, begin, oorzaak.

426. *baranggoeiš* met geweld van elkander rukken, op ruwe wijze van elkander scheiden, zich van elkander afkeerig toonen.

427. *malam samalam danai patigöš*, ik heb slechts een derde gedeelte van den nacht geslapen d. w. z. het grootste gedeelte doorgebracht nadenken, fig. die zaak neemt al mijn gedachten in, ik doe niets anders dan er over denken.

428. *mandoendoeäng* het doffe, zware geluid van de *taboeh*.

429. *manjembai* wuiven met een doek en dergelijke, in de haast wegnemen, overslaan van de vlammen, invallen bv. bij het zingen, in de rede vallen.

430. *mantjatja* herhaaldelijk slaan, tikken, rammelen.

431. *limboeä* zwellen, opzwellen.

432. *ataukah randjau nan lah lapoešš*. In andere leest men nog *adökoh radjö nan mandoegang*, *adökoh manti lantja hoekoen*, *tapien siapö nan marantjah*, *ataukah pariš nan tarampa* zijn er vorsten, die zich verzet hebben of mantris, die te veel haast maakten bij het opleggen van straf, wie is de badplaats binnen gedrongen of zijn er wallen omgesmeten? Dit past ook beter bij 't antwoord *mandoegang* tegen gaan, zich verzetten, tegen iets indruischen.

433. *manö basa* — *ama^stahoe* wordt in de meeste niet gevonden.
434. *batjamin bangkai* fig. iets moeten aanzien, dat ons schande of vernedering berokkent.
435. Voor *samö tadjali* vindt men in andere *samö tadiri*. De Maleiers nemen *tadjali* dan ook voor geschapen, ontstaan.
436. *talintèh padö hati, takalang padö lidah, ba^s rasö ramboei^s mahalitang* 't gaat dwars voor het gemoed voorbij, het ligt onder de tong, alsof er een haar dwars onderligt, fig. er ligt mij iets op het gemoed, ik heb iets op het hart (gewoonlijk zegt men *tarasö di hati takalang di matö*).
437. *mari* doet in dezen zin dienst voor noch; 't is eigenlijk *mari di hambö, masi di basa ampès balai*.
438. *djaeöeh tida^s hampiëng tida^s* geen verre noch naaste bloedverwanten hebben.
439. *tjoebölah kawinkan hambö kasanau* wordt in de meeste handschr. niet aangetroffen, de uitdrukking is wel wat grof.
440. *moekaloea^s* = *machloek*.
441. *lai gombang pamenan soedah* hij ziet er flink uit, er mankeert niets aan hem.
442. *balatjan dikarè^s doeö* een stuk tarasi in tweeën deelen, beiden heeft men de onaangename lucht er van, fig. het veroorzaakt aan beiden schande.
443. *mantjabië^s badjoe di dadö* fig. zijn eigen schande openbaar maken.
444. *kali^s-kali^s* een insect, dat zeer venijnig steekt; *poetjoeü^s birah* heeft een branderige uitwerking in de keel.
445. *katjang sibajau-bajau* verwekt braking.
- Al die uitdrukkingen zijn zinspelingen om zijn ongenoegen, zijn tegenzin uit te drukken. De Toeankoe n.l. wil zelf den oorlog beginnen en geeft dit te kennen door gebruik te maken van 't zoogenaamde kias.
446. In andere leest men: *dangan pinang aga^s saboeah, tandö boendö badoen-sana^s, itoe tandö poetiëh hati, hati mintoeö boendo tenggang, namoen boendö djö ma^s tocan* enz.
447. *tjabië^s-tjabië^s boeloe hajam* zinspelende op den toestand van broers en zusters, die wel twisten maar zich iedermaal weer verzoenen.
448. *lai djatoeëh ditimpö djandjang, lai mauli lar kahoedjanaan, kamatian mahanta nasi* vallen en de trap nog op zich krijgen, gebed hebben en een regenbui treffen, een doode in de familie hebben en rijst naar een andere woning brengen ('t is gewoonte, dat bij sterfgeval de vrienden en betrekkingen rijst komen brengen), fig. dubbele schade hebben, in nog onaangenamer toestand gekomen zijn.
449. *kambaië^s* een dringend, beleefd, vriendelijk verzoek uitdrukkende.
450. *djalang-mandjalang* bezoeken bij elkander afleggen.
451. *iö bana Boendö Kandoeäng kö; iö bana* geeft verwondering, ergeuis te kennen zooals wij zeggen, dat is wel, dat is ongehoord, dat is wat moois.

452. *diam di laoei^s masin tidö, diam di banda ta^s maniroe* in de zee leven en geen zout kennen, in de stad wonen en de gewoonten niet volgen, fig. niet weten hoe 't hoort.

453. *tjekè koeliki* in andere *tjeke kiki^s* zeer gierig, erg op de penning wezen.

454. *saocä* een rotan koord of dergelijke bij wijze van strik om de pooten van een dier geslagen ten einde het te laten vallen.

455. *tjempai beraï=tjërai-bërai*.

456. *boeïh* schuim.

457. *mimpi sabananjö*; de Maleiers onderscheiden *mimpi* en *angan-angan*. De eerste zijn droomen, die iets te beteekenen hebben, de laatste die welke men heeft als men over een en ander sterk denkt.

458. *mangimpau* hoeden.

459. *padang si randjanö matö mamandang*, een groote uitgestrekte vlakte.

460. *malantéh* doorheendringen, dooreendoorgaan.

461. *arè^s* in de richting van, *arè^s mari* aan deze zijde.

462. *bangka* spoor, indruk.

463. *ditoeroeni alang-alang, dilompati tida^s sampai* te klein om er in af te dalen en er toch niet overheen kunnen springen, fig. vrij groot, vrij diep.

464. *ditimbang dangan njaö* verwisselen of ruilen met de ziel, fig. er 't leven bij laten.

465. *tida^s lah denai tahoe pandai* is een uitdrukking die te kennen geeft, dat men overtuigd is, dat de zaak zeker slagen zal of geheel is afgelopen met datgeen wat men gedaan heeft of denkt te doen.

466. *loelocä^s* modder, slijk.

467. *pimpiëng* een grassoort, hoog opgroeiende.

468. *salah sadan* zegt men gewoonlijk van het huilen.

469. *tangka* eigenzinnig, koppig; *batangka* twisten, disputeeren.

470. *koetjoei^s* spits toelopen, kegelvormig; in knop, nog niet ontloken van bloemen; *koetjoei^s awa^s banai bërang* ik kroop in elkander toen ik beknord werd, *mangoetjoei^s kan talingö* de ooren intrekken bv. zooals paarden, die schrikken; *mangoetjoei^s kan ikoeä* den staart tusschen de beenen trekken.

471. *siljoetjoeä* en *panah liang* zijn insecten, wier steken vergiftig zijn.

472. *bakadja-kadja loetoei^s* hals over kop.

473. *aroeäh* wordt ook gebruikt in de beteekenis van bewustzijn, denkvermogen; zoo zegt men van iemand, die verschrikt is: *hilang aroeäh den mandanga* ik was geheel buiten mij zelve, toen ik dat hoorde.

474. *rabö-raboi* op zenuwachtige of onbesuisde wijze alles aangrijpen, overal heen loopen enz.

475. *dè^s sati njaö na^s hilang* komt voor in de beteekenis van moeielijk kunnen sterven, bang zijn te sterven; later leest men ook *dè^s takoei^s njaö kan hilang*.

476. In andere *si Tambahi mamandjè^s dadö^s, si Barakat mamandjè^s roekam,*

si *Baroeliéh karoempoén sala*^s. Zooals later blijkt heeft de verhaler niet goed onthouden, waar zijn helden zich verscholen of welke wenden zij gekregen hadden.

477. *manggaroečng* luidkeels huilen, een groote keel opzetten.

478. *oemajang* een brandende pijn bv. zooals bij 't zuur.

479. *taboeä*^s = *tebok* van een gat door en door, *habih taboeä*^s-*taboeä*^s één gat en al, vol met gaten, geheel doorgescheurd.

480. *tabangkan* heb ik genomen voor maken, wjl 't moeielijk te veronderstellen is, dat er op die plaats reeds een *sigai* aanwezig was.

481. *sigai* een boomstam, waaruit stukken gekapt zijn om er bijwijze van ladder tegen op te kunnen klimmen.

482. *mamakan oerang* in hevige mate verstoord zijn, zooals wij zeggen iemand willen opeten.

483. *bagö*, ofschoon, immers.

484. *oemang* koudvuur.

485. *garan* misschien, wellicht, denkelijk, in 't algemeen twijfel of onzekerheid uitdrukkende, 't wordt voor de lagoe ook somtijds tusschen geplaatst zonder de beteekenis van den zin te wijzigen (zie vdW.).

486. *garičng* (zie *gčring* vdW.) ook ontsteld, bang, bevreesd; men vindt in andere *ngari* wat hetzelfde is.

487. *ba*^s *toelang dalam rakoečngan*, *ba*^s *doeri di dalam dagičng* *ba*^s *garam dalam garaman* evenals dat men een been in de keel, een doorn in het vleesch, zout in de kiezen heeft zitten, fig. tobben over iets, onder den indruk zijn van iets onaangenaams, dat ons is overkomen.

488. *soedji* klaar, gereed.

489. *babintjang-bintjang* praten, keuvelen (zie *bantjang* vdW.).

490. In andere *bahasö*^s.

491. *ba*^s *kilè*^s *di hoedjoečng tandoeä*^s evenals de bliksem op de punt van de horens, *ba*^s *kilè*^s gebruikt om groote snelheid uit te drukken.

492. *kintjö* mengen.

493. *gilö maboeä*^s *mandjaričng angin*, *tarasö adö dapè*^s *tidö* 't is krankzinnig wind te willen vangen, men voelt hem wel, maar grijpen kan men hem niet, fig. een hopeloos werk verrichten, het onmogelijke willen doen.

494. *boengkoeih batarawang* in andere *boengkoeih nan disandang*; *boengkoeih* op sommige plaatsen gebruikelijk voor zakdoek.

495. *tapiè*^s met de vlakke hand slaan, bij wijze van lietkozing.

496. *mamatö-matöi* in 't oog houden, er ten zeerste opletten.

497. *harang habih basi binasö* enz. de houtskool is op en 't ijzer bedorven, te blazen zou roekeloosheid zijn; want smeden gaat niet en alleen de wangen zouden zwart kunnen worden door de kool en de oogen zouden gaan steken, omdat er asch in gekomen is, fig. alle moeite besteed hebben, al zijn geld uitgegeven hebben

om eenig doel te bereiken, maar alleen schande krijgen of ongelukkig worden (gewoonlijk wordt alleen de eerste regel gebruikt).

498. *padja*=kind.
499. *ramèh*=*rèmas*; *mali taramèh* plotseling doorblijven.
500. *toenggang hilang barani mati* bereid zijn heen te gaan en durven sterven, fig. zeer dapper, den dood niet vreezen.
501. *djökö*^s *santanö* komt voor in de beteekenis van *djikalau kiranja*.
502. *mangakö*^s met de vingers aanraken, aanvatten, bij de hand hebben.
503. *pamalan* duizelig, bedwelmd (zie *malan* vdW.)
504. *santië* naast, evenbeeld, gelijke, weerga.
505. *kajoe ramang* een boom die bij den Maleier zeer gevreesd is, als bewoond zijnde door duivels en booze geesten; *kajoe kilangan hantoe rajö eveneas* een spookboom.
506. *tjamin taroeih* een waarzeggersspiegel.
507. *garang*, hard, streng, onstuiming (zie vdW.)
508. *katindi*^s kleine trom.
509. *patië*^s is o. a. tokkelen op snaarinstrumenten, men zegt ook *mamatië*^s *saloeäng* fluitspelen.
510. *haniëng* of *aniëng*, stil, eenzaam, doodsch, verlaten (zie vdW.)
511. *djantang* lijmrig, kleverig.
512. *mantji*^s muis.
513. *makan hati baelum djantoeäng*, hinderlijk pijnlijk zijn voor 't gevoel, tobben over iets, waaraan men weinig doen kan, inwendig verdriet hebben.
514. *moenggoe* verhevenheid, hoogte, heuvel.
515. Men leest in een andere, *sabagai poelö adie*^s *kandoeäng*, *sababnjö batarai injö bakoempoel*, *djökö*^s *oerang batjintö djahé*^s *itoelah gara*^s *djan sipadeh*.
516. *boeransang* onverschrokkenheid, doodsverachting.
517. *boeroë*^s *baië*^s wordt dikwijls gebruikt in de beteekenis, die *boeroë*^s alleen heeft.
518. *pelö* zeker, betrouwbaar.
519. *ipoeäh* zinspeelt op de punten der wapenen, die met vergift zijn ingewreven.
520. *djangan ditahan-tahan toendjoeä*^s, *djangan diganggam-ganggam barö* niet doen zooals iemand, die zijn wijsvinger bij het vuur houdt of alsof men gloeiende kolen met de hand aanpakt, fig. aarzelend, wankelmoedig, achter *takoei*^s in sommige nog *oerang panakoei*^s *lakèh kanai*, wat echter nooit gebruikt wordt, de gewone uitdrukking is *pandarèh dalam kanai*.
521. *moeang balakang* voor *mamboeang balakang*, zoo ook *mamali* voor *mambali*.
522. *kalapö* oud voor sommige vruchten, zooals klappers, penang, peper enz.; *mangalapökan* oud laten worden ten einde te doen ontkiemen, voor *silarö kandoeäng* vindt men in andere *sarö*^s *kandang*.

523. *soeka bahajö mangatökan* in het dagelijksch leven gebruikt voor: 't zou mij moeielijk zijn u te zeggen, welk gevaar ge loopt, wat ge duchten hebt.

534. *běrnial* in andere *manitah*.

525. *antah balakoe para^f siang antah balakoe para^f sandjö*. Wellicht zal 's morgens, wellicht 's avonds haar verzoek (om te sterven) ingewilligd worden.

526. *kita taganggam di hoeloenjö oerang taganggam dimatönjö* het hecht wordt door ons en het scherp door anderen vastgehouden, fig. wij trekken aan het beste eind. 't Komt mij voor dat de zinnen hier verkeerd geplaatst zijn.

Oela^f alainjö bitjarö toe djökö^f tabaönjö si Bonsoe, bitjarö ringan lai sadiki^s, apö sababnjö damikian djökö^s dikatja^f toekoeä^s parang, djökö^f oentoeäng pambari Allah, kita taganggam dihoeloenjö oerang taganggam dimatönjö; ditjari oerang kabananan en dan de nog overblijvende zinnen. De vertaling is dan: want mocht men den oorlog willen, dan zullen wij, zoo God geeft, aan het langste einde trekken en mocht de justitie onderzoek naar de zaak doen, dan zal men allicht op het denkbeeld komen, dat prinses Bonsoe door een tijger verscheurd of door den bliksem getroffen is en ook dan zal oom en Imbang Djajö het moeten opgeven. Zoo zal de afloop zijn.

527. *mangajai* overhalen, dringend verzoeken, aandringen op iets (vergelijk *kajèh* vdW.).

528. *manampoeäh parampoean* in de nabijheid van een vrouw komen, die niet de onze is.

529. *manjalang* leenen van iemand.

530. *masökan* (zie *masa* vdW.).

531. *poera^s poera^f* voor *poera-poera* een woord dat langzamerhand hier ingang gevonden heeft.

532. *amoeäh djan angga^f* of ze wil of niet wil, 't hangt niet af van haar wil.

[

